PETROZSÉNYI NAGY PÁL

SMEKKEREK

Terefere, történetek, színház

AZ AKTÍV PIHENÉSRŐL

– Hurrá, holnaptól szabadságra megyek, doktor úr! Szinte el sem hiszem, hogy ennyi zűrös, reggeltől estig tartó robot után végre alaposan kipihenhetem magamat.

– Robot? Hogy oda ne rohanjak!

– Á, mit tudjátok ti, doktorok. Ti beballagtok a jó hűvös rendelőbe 8-ra, 9-re, mindenesetre minimum félórai késéssel, dolgoztok négy órát, azzal viszontlátásra, mialatt én… Van neked fogalmad, mit jelent odakinn, esőben, hóban vagy 40 fokos melegben megépíteni egy-egy útszakaszt?

– Ami abból áll, hogy időnként összecsaptok egy projektet, aztán ellenőrzitek, hogy őgyelegnek a feltúrt úttestek előtt a munkások.

– Nono, azért ne túlozzunk! Nem állítom, hogy mindenki maximális erőbedobással dolgozik, de az ütemtervet, biztosítalak, betartják. Kérhetek-e ennél többet egy melóstól?

– Még hogy betartják? Hogyne, már ha az eső, a talajvíz, az elrontott vízcsövek és isten tudja, még micsoda akadály újabb terminust nem generál, utána még egyet és még egyet, amíg három hónap alatt végre elkészül az egy hónapra tervezett útszakasz.

– Ezt a szakértelmet! Kolléga, le vagyok nyűgözve magától.

– Semmi szakértelem, csak miután a mi utcánkat is feltúrták, volt alkalmam néhány apróságot megfigyelni a helyszínen.

– Például?

– Nem elég? Oké, sorolom: elnyújtott étkezési szünetek, pontatlan tervezés, elkerítetlen árkok, vízaknák, hevenyészett kőművesmunka, öreguras munkatempó, ami persze nem csoda, ha tíz melósból egy dolgozik, a többi kilenc meg csak mélázva figyeli, hogyan ügyködik a komájuk. Egyszer be is estem egy ilyen aknába. Meg is kaptam érte a magamét, amiért csukott szemmel, táblát, szabályt mellőzve közlekedek az úttesten.

– Ami azt illeti azért az orvosok sem mintadolgozók. Lásd a hálapénzt, a pontos munkakezdést, udvariasságot, az operált betegben felejtett tamponokat… De tudod mit? Ne csipkedjük mi egymást, annál is inkább, mert ez csak a felszín, úgy érzem, ami mögött akár elfogadható érvek is állhatnak, csak éppen mi nem látjuk. Mellesleg nem is igen láthatjuk, amíg csak kívülről és messziről szemléljük a dolgokat. Te mikor veszed ki a szabidat?

– Holnapután.

– Te is? Akkor már ketten vagyunk. Kezdődhet a sakkverseny. Föltéve, hogy sehova sem mész nyaralni.

– Az én rezidensi fizetésemmel? Egy ilyen gazdasági válság után? Ne viccelj, mérnök úr. Majd tíz év múlva, ha még egyáltalán Magyarországon dolgozom.

– Amerika…?

– Anglia, Németország, nem számít, csak érdemünk szerint fizessenek meg bennünket.

– Értem, sőt, megértem, s miután én sem mozdulok ki otthonról, találkozhatnánk a városi nagyparkban, mondjuk, kétnaponként, ahol végre kisakkozhatjuk magunkat. Te jó ég, menynyire várom már, hogy kifeküdjek az erkélyre. Napsütés, madárfütty, két lépésre tőlem a jéghűtött söröcskék...

– Miközben…

– Mi miközben?

– Mivel foglalkozol?

– Megőrültél? Semmivel, hiszen épp erre való a szabadság. Csak kifekszem a napra, és…

– Két nap múlva halálra unod magadat. Ismerős kép, már én is kipróbáltam, de azóta okosabb lettem, sokkal okosabb.

– Miért, te mit csinálsz?

– Kocogok. Mint Amerikában mindenki. Reggel jog, délben jog, este jog 4 éves kortól nyolcvanig. Yes, ott ez a trendi, barátom.

– De belezúgtál ezekbe az amcsikba! Még a végén kézállásban vagy legalábbis négykézláb jogozol a rendelődbe.

– Ugyan, semmi köze ennek az amcsikhoz! Ezt hívják aktív pihenésnek, tisztelt mérnök úr. Kifeküdni a napra! Puff neki! Ez nemcsak unalmas, de egészségtelen is, ha szinte meg sem moccansz eközben. Mozogni kell, futni, sétálni, hogy felszabaduljon benned egy kis endorfin, no meg az izmoknak is jót tesz, ugyebár, nem beszélve a tüdőről, emésztésről stb. *Én* mindennap, még munkanapokon is kocogok.

– Hát… van benne valami.

– Megkérhetnélek, ne dobolj olyan idegesen az asztalon?

Mi az, hogy idegesen? Én egyáltalán nem vagyok ideges, ez csak olyan szokásféle nálam, semmi több.

– Jó, akkor idegtelenül, csak fejezd be, mert így nem tudok koncentrálni. Köszönöm.

– Sakk-matt! Lezavarunk még egy fordulót?

– Veled? Inkább én megyek négykézláb végig a főutcán, minthogy leüljek veled még egyszer játszani.

– Kissé idegesnek látszol. Ne adjak egy sedacur forte tablettát?

– Tartsd meg magadnak! Nem ideges vagyok én, hanem kimerült. Izomlázam van attól a nyavalyás joingtól.

– Nézd csak, kocogott a mérnök úr! Helytelen, nagyon helytelen! Ilyen hassal, sétálni, nem kocognod kellene. Ekkora súly túl megerőltető a lábaknak, és könnyen lúdtalpat vagy ínszalaghúzódást okozhat.

– Hoppá, erről nem volt szó! Szóval sétáljak. Így persze egész más, és szívesen is vállalom, mert, hm, már kezdem unni ezt az örökös napozást.

– Na bumm! Hát csak sétálj, öreg, cammogj csak, és a lábadon kívül gondolj a karizmaidra is időnként. Magyarán, javaslom, vigyél magaddal két súlyzót is. Én mindenesetre így teszek. Néha leülök, icipicit pihenek, de hogy akkor is aktívan pihenjek, előkapom az okostelefont, és megoldok néhány sakk-, nyelvi és egyéb feladványt. Ismered a mondást: mens sana in corpore sano, *ép testben ép lélek*. Nekünk, orvosoknak ez a szlogenünk.

– Nem lesz ez kicsit sok, doktor úr? Eh, mellékes csak beváljon.

– Nálam bevált, és esküszöm, soha ilyen jól nem éreztem magamat.

– Jencikém, lesántultál? Mi történt?

– Semmi különös, csak sétáltam, útközben súlyoztam, aztán… Hát igen, leejtettem az egyik súlyzót a lábamra. No, de azért felástam az anyósom kertjét is, hogy egyszer s mindenkorra szálljon le rólam. Csak az a bökkenő, miszerint azóta *ép testben épp, hogy élek*, barátom.

– Szegény Jenci, aztán hova, merre sétáltál?

– Hát ahajt, a legközelebbi faluba. Mindössze tíz kilométerre van innen, de már nem bánom, sőt, örülök, mert holnaptól lejár a szabim, és visszamegyek dolgozni.

– És te ennek örülsz, jóember?

– Naná! Kell ennél jobb alkalom, hogy végre aktívan kipihenhessem magamat?

SZAKÍTÁS

– Drágám, figyelsz, volna egy korszakalkotó ötletem.

– Ajaj, korszakalkotó, már megint mit sütöttél ki? Remélem, nem mászok tőle a falra, mint a jó múltkor, amikor feltaláltad a szagtalan parfümöt és összkomfortos ágyvécét.

– Az csak hecc volt, nem gondoltam komolyan, de amit most mondok… Nos, amit most mondok, több mint ötlet, javaslat, és komoly is, annyira, hogy…

– Hát akkor siess, és bökd már ki, mert bejelentkeztem a fodrásznál.

– Az más. Ebben az esetben halasszuk későbbre. Végül is nem sürgős, majd elmondom, ha hazajössz.

– Géza, nézz a szemembe! Te valamit eltitkolsz előlem.

– Én csak azt szeretném bevallani… Na, igyekezz! Este találkozunk, akkor megtudod.

– De mit? Szűzanyám, te megint eljátszottál kártyán valamit.

– Ez szerinted javaslat? Szerintem inkább pech lenne. Ám ezúttal kissé komolyabb a dolog, pintyőkém.

– Még ennél is komolyabb? A lényeget! A fodrászom várhat, úgyhogy ne lacafacázz, csiripelj!

– Most, rögtön? Rendben van! Szeretnék szakítani veled, Evelin.

– Ez valami újabb vicc, vagy inkább részeg vagy? Lehelj rám! Csak bagószagú, akkor jöhet a kerék nélküli kerékpár.

– Nem viccelek. Én tényleg el akarok válni tőled, pintyőkém.

– Easy, easy, csak szépen, lassan, logikusan! Immár öt éve élünk együtt, ugyebár? Jóban-rosszban, öt éve anélkül, hogy egyszer is komolyan hajba kaptunk volna egymással. Aztán egy szép napon, ukmukfukk, kijelented, *el akarok válni tőled, pintyőkém*.

– Erről van szó, sajnálom.

– Nincs mit, megértem, ha már nem szeretsz. Ilyenkor valóban ez a legbölcsebb, tetejében elég szimpla ügy, miután se házasságlevél, se templomi eskü nem köt össze bennünket.

– Én szeretlek, csak hát…

– Ott a harmadik, a nagy Ő, aki miatt kidobnál a szemétbe, mint egy… mint egy kifacsart citromot.

– Kérlek, ne emeld fel a hangodat! Beszélj úgy, mint azelőtt. Még mondtam is magamban: ni csak, milyen józan, kulturált nő ez az Evelin. Tudomásul veszi, hogy nincs tovább, és nem reagálja túl a helyzetet.

– Szeretnéd, mi? De ebből nem eszel. Nesze, te liliomtipró, szemforgató, aljas szarházi!

– Hé, hé, mit csinálsz! Állítsd magad takarékra, még mielőtt visszaütök, te boszorkány. Pedig istenemre mondom, nem szoktam. Én tisztelem a nőket, így téged is, ám cserében elvárom, hozzám se nyúljon senki se.

– Igazad van, nem nyúlok. Bemocskolnám vele a kezemet. Apukám, hogy tudtam egy ilyen kakasban megbízni! Én mindig úgy néztem rád, mint egy szentképre, miközben te a drágalátos tyúkodat búboltad. Hogy hívják? Ismerem?

– Miért? Csak nem akarod őt is megrakni, mert ahogy én ismerlek…?

– Rosszul ismersz, csak kérdeztem, de ha ez téged zseníroz, felőlem *máris* pakolhatsz.

– Hogy én…? Mármint hogy… Vegyem úgy, hogy elkergetsz?

– Mégis mit vártál? Én menjek? A saját házamból, vagy fogadjam be azt a lotyót is?

– Nem, nem, csak ilyen hirtelen… Egyébként, már megbocsáss, Emőke nem lotyó. Ő… ő diplomás lány, igen, és nagyon rendes is, akire bármelyik férfi felnézhet.

– Szóval Emőke. Szőke, barna, hány éves? Oké, oké, ne firtassuk! Amilyen, olyan. Lotyó, ribi, egyre megy, utóvégre egy kurva is lehet okleveles mérnök, tanár vagy ügyvédnő?

– Kicsoda?

– Hát Emőke. Nem róla beszélünk?

– Hú, mondtam már, hogy nem kurva. Ezek a nők! Becsületszavamra nem értem: miért kíváncsiak a nők még egy ilyen helyzetben is egymásra. Hogy forr az epéjük, logikus, de miért érdekli őket még mindig ezután, melyik riválisuk hány éves, mi a mesterségük, hol laknak?

– Ezt nem kérdeztem, de tévedsz, egy szikrányit sem érdekel. És most már te sem, úgyhogy vágd magad a kocsidba, és tűnj el a házamból! Ez érthető?

– Nyugi, nyugi, eltűnök, de nem halaszthatnánk holnapra? Épp most szállt le a nap, és sötétben nem szeretnék mászkálni.

– Az a te gondod. Méltóztattál volna erre akkor gondolni, amikor rámásztál arra a tehénre. Nem tartozik rám, de… legalább megérte?

– Ízléstelen vagy. Most erre mit mondjak? Természetesen megérte. Nézzük csak, hol vannak a bőröndjeim! Valahol itt lehetnek a… Hol is? Megvan: odakinn a garázsban! Neked meg mi bajod? Olyan elkámpicsorodott képet vágsz, mintha nem is te küldtél volna öt perccel ezelőtt a pokolba.

– Eszembe jutott az a nap, amikor hozzám költöztél. Olyan fiatal voltál, olyan anyátlan. Akkor is ez a két bőrönd volt a kezedben. Emlékszel? Az egyik szemed sírt, a másik meg kacagott. A szüleid, testvéreid miatt bánkódtál, nekem viszont örültél, mert én jelentettem számodra a jövőt és a szerelmet.

– Mit?

– A jövőt és… Felejtsd el! Ami volt, elmúlt, másrészt lehet, hogy csak fantáziáltam, miközben te valójában azon rágódtál, érdemes-e vagy sem ilyen lepusztult kulipintyóba költözni.

– A laptopomat is elviszem, hozzá a gitárt, néhány könyvet, szerszámot, egyszóval a személyes holmimat.

– Úgy éreztem, szeretsz. Talán szerettél is az elején, bár a kezemet a mai napig sem kegyeskedtél megkérni. Hogy mire vártál, nem tudom. Esetleg elárulnád most, ha nem sértelek meg ilyen indiszkrét kéréssel.

– Hová a francba tettem az MP5 lejátszót! A tegnap még megvolt, véletlenül nem láttad? Mondd, figyelsz te rám egyáltalán?

– Régi szép idők! De talán még nem késő ahhoz, hogy adjunk egy utolsó esélyt magunknak.

– Mit adjunk? Bocsáss meg, nem beszélnél hangosabban, hogy én is megértsem?

– Mi volna, ha egyelőre inkább kitárnánk, mint bezárnánk magunk mögött az ajtókat.

– Miféle ajtókat?

– A szívünk ajtaját, „szentképem”. Kicsit nehéz kimondanom, mert bennem is van ám önérzet, de valami azt súgja, nem ártana egyet-mást tisztázni, mielőtt végleg elválunk. Az utóbbi időben úgysem igen beszélgettünk el egymással, hát most bepótolhatjuk, csevegjünk!

– Most csevegjünk, vagy pakoljak? Nem azért mondom, de néha sehogy sem igazodom ki rajtad.

– Mindenekelőtt arra lennék kíváncsi, mit látsz benne, ami belőlem hiányzik. Intelligensebb?

– Nem.

– Csinosabb?

– Nézd, szerintem bölcsebben tennéd, ha nem faggatnál, nehogy még jobban lelombozódj, amikor meghallod az igazat.

– De hát én pont ezt akarom hallani. Tehát se szebb, se okosabb. Netalán magas rangú, pénzes csaj?

– Nem lenne rossz, sajnos nincs nekem ilyenekhez szerencsém.

– Akkor szexibb. Hát persze! Jobb az ágyban, egy igazi numerakirálynő. Eltrafáltam? Csak nyíltan, púder nélkül. Az őszinteség, még ha lemeztelenít is, nem szégyen.

– És ha igen? Megértenéd?

– Mit kellene megértenem?

– Hogy sokszor az ágyban derül ki, milyen hosszú lesz egy kapcsolat. Szív, pénz, intelligencia… Nem kis dolgok, de ha ehhez nem társul egy édes…

– Punci is.

– Nem ezt a szót akartam használni, de ha már kimondtad, igen, erre is szükség van. Elvégre férfiak lennénk, nemdebár? Hé, te már megint nem figyelsz?

– Ellenkezőleg: csupa szem és fül vagyok. Csak azon töprengek, hogy a csudába téveszthettem össze egy kakast egy szentképpel. Remélem, ekkora étvággyal magát Emőkét is megcsalod. Vagy már megcsaltad?

– Nem, dehogyis! És te… engem? Te megcsaltál? Most hogy úgyis szakítunk, nyugodtan bevallhatod az igazat.

– Bevalljam?

– Bye-bye! Sok szerencsét! Üdvözlöm az utódom!

– Köszönöm, átadom.

– Aha, hát így állunk! Mindig is sejtettem, hogy te sem vagy különb a Deákné vásznánál.

– Sajnálom. Az igazat akartad tudni? Megtudtad, és ezzel kvittek vagyunk, szentképem.

– Semmi baj, semmi baj! Fő a bizalom, még ha elég későn is bújt ki belőled az igazság. Azt viszont nem bánnám, ha nem neveznél szentképnek.

– Haragszol?

– Még egyszer sok szerencsét, és mindent, mindent köszönök. A cuccaimért pedig inkább később jönnék, ha nem probléma.

– Kérlek! Bármikor jössz, az én ajtóm mindig nyitva áll előtted.

– Csak még egy utolsó kérdés, aztán tényleg lelépek: hányadik pasid ez a mostani?

– Ezt is tudni szeretnéd?

– Nem föltétlenül, ezért ha titok…

– Nem titok. Nézzük csak: Tamás, Domi, Elek, Ödön, Bella…

– Bella? Nem Bélát akartál mondani?

– Nem, Bellát.

– Hoznál nekem egy pohár vizet, illetve pálinkát?

– Tudod, hol a bárszekrény, szolgáld ki magadat!

– Te aztán nem válogatsz, és az idődet sem pocsékolod hiába. Nesze, kapj be te is egy pohárral!

– Mi az, már nem sietsz?

– Hogyhogy már? Én eredetileg sem siettem. Proszit! Tamásra! Ő volt az első, ha jól emlékszem.

– Nocsak, megjavult a memóriád, hiszen máskor egy nevet sem tudtál megjegyezni.

– Elmesélnéd, hogy történt?

– De Géza, nem gondolod, hogy ez csak rám tartozik? Üsse kő, elmesélem a kedvedért. Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy slágerénekes. Olyan negyvenes. Haja hosszú, mint a Zámbó Jimmyé. Kissé őszült, de ez nem zavart, inkább izgatott. Hangja mélyen zengő, férfias, és ahogy énekelt… Nem csoda, hogy egyből levett a lábamról.

– Képletesen vagy szó szerint?

– Előbb így, aztán úgy. Kicsit ugyan szégyelltem, mert éppen akkor ismertelek meg téged is, de miután én sem hagytam őt hidegen, nem szalaszthattam el az alkalmat. Ugorjunk?

– Részletek nélkül? Szó se róla, elég hosszú a szeretőid névsora, de én ráérek, és még előttünk az egész éjszaka.

– Miféle részletek? Lefeküdtünk, elváltunk, a többi már csak körítés. Vagy olyan apróság is érdekel, ki hogy és hányszor dugott meg, milyen színű a gatyesze, hány centi a dzsojsztikja?

– Egy helyzet elemzéséhez minden apróságra szükség van.

– Ezt a pontosságot! Szinte rád sem ismerek, csupán az egésznek semmi értelme, miután éppen most készülsz elhagyni, ergo pá, költözz csak ahhoz a libához.

– A liba várhat, egyelőre más izgat, sőt, az sincs kizárva, hogy… Igyál még egy kortyocskát! Ez az! Egészségedre!

– Neked is! Szóval mi nincs kizárva?

– Hogy inkább veled maradok.

– Komolyan?

– A legkomolyabban.

– Ma éjszaka, vagy amíg az ásó kapa el nem választ bennünket?

– Majd megbeszéljük, ha… lefeküdtünk, mert most aztán tényleg nagyon késő van. Közben folytathatod a vallomást, melynek végén eldöntjük, megbocsáthatunk-e még egymásnak.

– Géza, Géza, csörög a vekker, nem hallod?

– Te már fölkeltél? Szép virágos jó reggelt! Hogy hajcsikált az én pintyőkém?

– Kelj föl gyorsan, elkésel a munkából. Hallod? Kérlek, ne tapizz, bírd ki estig, föltéve, hogy egyáltalán visszajössz.

– Visszajövök, ne aggódj! *Az én ágyasházamban éjjeleken keresém azt, akit szeret az én lelkem,* mert: *A te két emlőd olyan, mint két vadkecske, egy zergének kettős fia, amelyek a liliomok közt legelnek.*[1]

– Pazar, megnyugtattál, és hogy én is megnyugtassalak, hadd gyónjak meg utoljára valamit.

– Még egy gyónás? Megtisztelsz. Ma jó napom van. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti[2] könnyíts a lelkeden, leányom!

– Töredelmesen bevallom, hogy az éjjel elejétől végig hazudtam.

– Mit csináltál?

– Füllentettem, lódítottam, konkrétan: én… én hűséges voltam hozzád mindvégig.

– A fene a fülembe! Már megint rosszul hallok mostanában. Elismételnéd még egyszer?

– Nem csal-ta-lak meg, esküszöm. Tamás, Domi, Elek, Ödön, Bella, egyikük sem létezik. Más szóval kitaláltam az egészet. Bosszúból, amiért ilyen csúful átráztál. Gondoltam, amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten. Ugye, örülsz, hogy ilyen hűséges a te pintyőkéd?

---

[1] Salamon: Énekek éneke

[2] Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében

– Ez nem kifejezés: repdesek. De most, ha nem haragszol, elrepülnék a hivatalba. Viszlát, délután találkozunk.

– És a reggeli? Még nem is reggeliztél. Viszlát, délután! Aztán máskor kelj fel korábban, ha rajtam akarsz kifogni.

Nem találkoztak. Se délután, se másnap, csak úgy egy hét múlva. Akkor is a holmijáért jött, aztán végleg lelépett.

HA FELTÁMAD A SZÉL

– Jó napot! Tisztelt uram, önnek köszöntem.
– Van szerencsém!
– Hová, hová olyan sietve?
– Csak az orrom után.
– Kérem! Bocsánat a tolakodásért! Kellemes sétálást!

– Látom, gyönyörködik a panorámában. Az biztos, hogy erről a tetőről az egész várost belátni, éppen ezért nem értem, miért mászott fel külön még arra a párkányra. Gondolja, hogy akkor még messzebbre tekinthet? Bocsánat, csak úgy kérdeztem.
– Adna egy pohár vizet abból a termoszból? Nagyon megszomjaztam, szörnyű hőség van ám idefönn.
– Szívesen, de, félre a tréfával, előbb vallja be, mi kényszeríti arra, hogy búcsút mondjon az életnek, mert hiszen azért mászott oda, nem igaz?
– És ha azért, mi köze ehhez magának? Meg akar menteni?
– Attól függ. Ha, mondjuk, vadász, csak búcsúzzon. Minden vadász, halász, madarász gyilkos, akiért egyáltalán nem nagy kár, sőt, ugyanúgy kinyírnám, mint, ahogy ők nyírják ki az őzeket, halakat… Tehát? Értem. Ha nem is az, de valami ehhez hasonló. Pénzügyőr?
– Ejnye, szálljon már le rólam, és hagyjon koncentrálni, jóember!
– Bocs, az más! Koncentráljon csak nyugodtan! Mindössze a szélre hívnám fel a becses figyelmét. Úgy veszem észre, feltámadt, így könnyen megeshet, hogy le is fújja onnan, ha továbbra is ott elemzi, mikor és mivel rontotta el az életét. Tessék a víz, jöjjön ide, és igya meg! Adnék sört is, de azt már megittam.
– Már nem vagyok szomjas, maradok, maga pedig hordja el a még becsesebb irháját!
– Hohó, álljon meg a menet, elnök úr! Én itt lakom, ha nem tudná, miközben magáról semmit sem tudok per pillanat. Kicsoda, micsoda, mit akar, hol lakik? Ebben a toronyházban biztos nem, következésképp magának, nem nekem kell innen eltűnni.
– Nem vagyok elnök. Egyebekben igaza van, máris túl sokat időztem ebben a rohadt világban. Na, isten áldja, és további kellemes napozást!
– Kösz, magának meg repülést. Apropó, búcsúlevelet írt-e már, mert ha nem szívesen kisegítem egy igazi könnyfakasztó levéllel. Még verset is írok, ha óhajtja. Ne ijedjen meg, nem pénzért, csak úgy, szimpátiából. Valahogy így: drága szüleim, feleségem, imádott kölykeim…
– Nem vagyok házas, és gyerekeim sincsenek.

– Szegény vezérigazgató úr! Nem tudja, mit veszített. Higgye el nekem, a házasságnál nincs jobb intézmény: ingyen takarítónő, szakácsnő, potyaszex anélkül, hogy kitenné lábát a házából. Hacsak nem impotens. Akkor persze az is érthető, miért maradt facér negyven éves koráig. Vagy fiatalabb?

– Maga túl sokat locsog, túl sokat. Nem is tudom, miért hallgatom végig, amikor éppen azon töprengek … Eh, nem tartozik magára. Mellesleg vezérigazgató sem vagyok.

– Jó, jó, nem akartam megsérteni. Fogadjunk, hogy maga is amolyan ágrólszakadt háromdiplomás pechvogel, magyarul lúzer, akiből egyre több csámborog fedél és munka nélkül az utcákon.

– Mit zagyvál itt összevissza? Látja azt az emeletes házat ott lent a bank mellett?

– Látom.

– Az enyém, bizony, abban lakom én, tisztelt szomszéd úr.

– És idejött meghalni. Megengedi, hogy megtapogassam a homlokát?

– Állj! Ne közeledjen, vagy rögtön leugrom.

– Oké, oké! Csak azt akartam megnézni, lázas, vagy csupán a diplomái mentek az agyára. Hiszen magának semmi oka sincs meghalni. Még ha szerelmi bánat kínozná, hajléktalan vagy halálos beteg lenne, részben meg is érteném.

– Nem elég baj az, ha mindenki…

– Utálja?

– Nem utál, szeret, és, édes istenem, pont ez az én problémám.

– Hogy szeretik.

– Hogy szeretnek.

– Madonna mia, ha ez probléma, mit mondjak én, akit annyian utálnak, mint a zenészek a kritikust.

– Miért, mi maga?

– Kritikus.

– Részvétem. De legalább tisztában van azzal, hogy rühellik, miközben nekem mindenki hajbókol, dicsérik az emberségem, tudásom, és a lojalitásukat bizonygatják. Letolom a mérnököt? Azonnal bocsánatot kér, és égre-földre esküszik, utoljára hibázott. No, nem azért, mert fél tőlem, csak hát annyira felnéz rám, hogy a világ minden kincséért sem bántana meg még egyszer. Még a nőknek sem bókolok, mert ők bókolnak nekem pro forma, de hogy valójában ki mit érez… Gőzöm sincs, mert senki, elhiszi, egyetlen munkatársam sem őszinte. Néha az az érzésem, mintha nem is emberekkel, hanem, brr, csupa mosolyprogrammal működő robottal dolgoznék. Ilyenkor szokott megfagyni bennem a lélek és a remény is, hogy valaha kimászok ebből a gödörből.

– Magának sem könnyű, úgy tűnik, de még mindig jobb, hogy, teszem fel, láb vagy kéz nélkül iparkodna kifelé. Ugye, érti, mire gondolok, ezért fel a fejjel, tisztelt vezérig… szomszéd úr! Vannak még őszinte emberek a világon, akik a szemébe mondják, amit éreznek. Hogy aztán az ínyére lesz-e, egy kicsit más tészta. Azért furcsállom, hogy még sohasem találkozott ilyen emberrel.

– Pedig nem találkoztam, azaz… Várjunk csak, egyszer valaki, egy nő egész szokatlan hangot ütött meg, és olyasmiket vágott a fejemhez, mint még senki az üzemben.

– Konkrétabban?

– Kőszívű kapitalistának nevezett, aki belőlük él, miközben annyit ért a szakmához, mint hajdú a harangöntéshez, ráadásul üresfejű vagyok és sarlatán.

– Ennyi? Már úgy értem, van más oka is, amiért le akar repülni erről a tetőről?

– Sajnos van, de hagyjuk, vár az Isten, mennem kell. Köszönöm, hogy meghallgatott.

– Nincs mit, üdvözlöm az Öreget. To be or not to be: lenni vagy nem lenni? Hülyeség! Minek hadakozni, vitázni? Megadjuk magunkat, és pont, hiszen az Úr valamennyi problémánkat megoldja. Még csak azt árulja el nekem, megdicsérte vagy kirúgta azt a perszónát?

– Melyik perszónát? Ja! Természetesen elbocsátottam. Csak nem tűrhettem, hogy másokat is ellenem uszítson. Mint szakszervezeti bizalmi elég sokan hallgattak rá, így akár az is könnyen megeshetett volna, hogy helyette engem tesznek lapátra.

– Csak azért, mert őszinte volt? Ezt nem tudom elhinni, hiszen épp az imént sopánkodott, hogy magához senki sem őszinte.

– Az őszinteség egy, a becsületsértés kettő, kedves fiatal barátom. Én nagyra értékelem a nyíltságot, de ez nem jár fektétlenül együtt a destruktív, tekintélyt, rendet és fegyelmet ignoráló kampánnyal. Márpedig Fruzsina pontosan ilyen volt: destruktív, hű, de destruktív, következésképp veszélyes. Mi az, rosszul van? Csak nem kapott itt időközben napszúrást?

– Azt mondta, Fruzsina? Nem Áts Fruzsina véletlenül, Bárdos úr?

– Maga ismer engem?

– Balszerencsémre, de még inkább a húgoméra, aki azóta is munkanélküli, és depresszióval kezelik. Lehet, hogy őt is mindjárt idehozom, hogy egyszerre repüljenek Ábrahám kebelére.

– Remek, vagyis rettenetesen sajnálom, viszont önnek is meg kell értenie, hogy minden dolgozónak igazodnia kell munkahelye írott és íratlan törvényeihez. Jaj, adjon már egy pohár vizet, mert megsülök!

– Magának? Egy kortyot se! Kellemes repülést, majd teszek egy koszorút a sírjára.

– Előre is köszönöm, de még… még meggondolom ezt a repülést. Azért az élet, nem is olyan kibírhatatlan, mint képzeltem.

– Ilyen nincs! Hic Rhodus, hic salta: itt van Rhodus, itt ugorj!

– Úristen, mi… mi a szándéka? Ne közeledjen, mert segítségért kiáltok, és magát, jóember, gyilkossági kísérlettel fogják vádolni.

Az élet egy színes álmodás,
Mely egyszer véget ér.
A sír lesz majd a végállomás,
A szív pihenni tér.

– Segítség!

Szeressük egymást, gyerekek,
A szív a legszebb kincs.
Ennél szebb szó, hogy szeretet,
A nagyvilágon nincs[1].

– Segítséééééég!

– Hát ez elrepült. Pedig nem megmondtam, vigyázzon, mert ha a szél feltámad, isten irgalmazzon Őszinteségének.

[1] Seress Rezső Szeressük egymást gyerekek című szerzeménye.

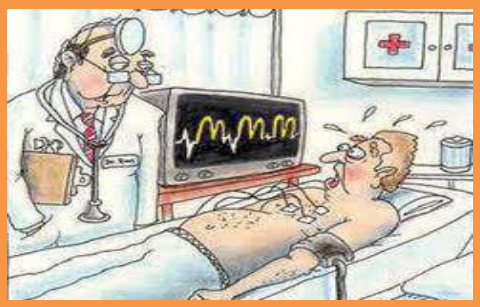

BOLONDOK

– Jó napot kívánok!
– Jó napot! Mi a panasza?
– Bolond vagyok.
– Nocsak! Beutalója van, valamiféle orvosi diagnózis, laborleletek? Egyáltalán ki állítja ezt magáról?
– Hát a feleségem, aki szerint tele vagyok rögeszmével, márpedig aki rögeszmés, az nem teljesen normális.
– Maga szerint?
– Van benne valami, bár a haverom egész más a véleménye.
– Igen? És mi a maga haverja: orvos, pszichiáter?
– Nem á! Borbély, mint én vagyok. Hanem az esze úgy vág, mint a beretva. Szerinte egy bolond sosem ismeri be magáról, hogy féleszű. Én igen, tehát dilis sem lehetek. Csakhogy ami igaz, az igaz, ugyanis tényleg van egy-két rögeszmém, melynek értelmében akár bolondnak is vélhetnek, ennek beismerése viszont épp az ellenkezőjét bizonyítja. Akkor most mi vagyok: bolond vagy normális?
– Hm, jó kérdés. Kérem, feküdjön ide erre a fekhelyre! Ismétlem: ne üljön, feküdjön, és lazítsa el magát!
– Feküdjek le? Itt? Már hogy legyek ilyen illetlen?
– Kényelmesen fekszik? Vetkőzni nem kell, csak lazítson. Szabad a becses nevét?
– Berzenczey Edömér.
– Szép nemesi neve van. Csak nem a híres utazó valamelyik leszármazottjához van szerencsém?
– Nem hinném. Kovács… talán, pék, szabó, de nemes biztosan egy sem volt közöttük.
– Hát akkor csevegjünk! Becsületes ember maga, Berzenczey úr? Felhívom a figyelmét, őszintén válaszoljon, mert ha nem őszinte, a diagnózisom sem lesz reális.
– Kételkedik benne?
– Feküdjön már vissza, mit ugrál folyton, mint egy gumilabda? Hol tartottunk? Ja, igen, a becsület! Maga szerint érdemes-e becsületesnek lenni manapság?
– Ezen még nem gondolkoztam. Én az vagyok, legalábbis azt hiszem, hogy az vagyok, még ha ki is nevet ezért, mint a feleségem.
– Mert?
– Neki az a rögeszméje, hogy a becsület nem egyéb egy ruhánál, amit alkalomszerűen öltünk magunkra. Ünneplőt ünnepkor, munkaruhát, ha dolgozunk, a strandra fürdődresszt…

– Más szóval helyzettől és személytől függően kell becsületesnek… látszani. A kicsikkel parolázunk, a nagyoknak tapsolunk, bármilyen sületlenséget is mondanak. Időnként cselekszünk, máskor csak beszélünk, beszélünk, vagy egyszerűen kussolunk, ha normális embernek tartjuk magunkat. Kivéve magát, miután maga fütyöl az egészre.

– Nahát, doktor úr! Mintha csak a feleségemet hallanám! Ismeri?

– Eddig még nem volt hozzá szerencsém. Csupán az ön jelleme kezd körvonalazódni előttem. Őszinteség, igazság.

– Ami a szívemen az a számon, vagyis minden esetben kimondom, mert az igazságot mindig ki kell mondani.

– Akkor is, ha az állása, főnökei, barátai megbecsülése függ tőle? Ha olykor nemcsak magának, de nekik is árthat valamiképp, jóllehet egyetlen füllentéssel kimászhatna a… lekvárból?

– Ilyen áron soha. Engem mindig arra tanítottak…

– Hűség, lojalitás.

– Erről is nyilatkoznom kell?

– Nem óhajt?

– Nekem nyolc. Elég lerágott csont, de ha ragaszkodik a témához… Tehát hűség. A haverom szerint ez is olyan portéka, ami megvásárolható. Mint a kenyér, könyv, szerelem, csak az a kérdés: mennyiért?

– Maga szerint?

– Embere válogatja. Csakhogy engem nem lehet ám megvásárolni, és én sem adok el senkit sem, mert a hűség, az, kérem, kötelez.

– Magától értetődik, magától értetődik. Hát kedves, Berzenczey úr, azt hiszem, kezdem pedzeni, miért tartja önt a kedves neje *bolondnak*.

– Miért?

– Türelem! Nemsokára ezt is megmondom. Nézze, mutatok magának egy fényképet. Mi jut egyből eszébe erről a gyönyörű leányról?

– Az anyját, ez csakugyan gyönyörű! De szívesen lefektetném, ha nem lennék annyira hűséges.

– Hahaha, hehehe, nem is olyan bolond maga, Edömér! És erről?

– Mi ez? Ne vicceljen már, doktor úr! Így alakulna az idei árlista? Gáz, villany, szemét, benzin, élelmiszer, *eb-a-dó*? Még jó, hogy nekem mutatta, mert ha a szivikém meglátná, azonnal szívbajt kapna ezektől az áraktól.

– És erről a képről mi ugrik be?

– Hahaha, hehehe, hihihi! Veri az ördög a feleségét. Találó cím, nem mondom. Engedje meg, hogy most én kacagjak! Ebben az országban, úgy látszik, mindenki ver valakit vagy valamit: diák a tanárát, főnökeink az íróasztalt, kormányunk a garast, igaz, ő a fogához, jég a termést, hívők a vészharangot… De tudja, mit? Hagyjuk a fenébe az egészet! Már nem is igen érdekel, ki rögeszmésebb itt a másiknál.

– Amennyiben?

– Bonyolultabb dolog ez, mint képzeltem. Itt van példának mindjárt ön, doktor úr. Miközben én torkomban dobogó szívvel meztelenítem le magamat, ön folyton szíveket rajzol arra a pappírra.

BUROKBAN SZÜLETETT

– Jóska!
– Parancsol?
– Nem ismersz meg? Én vagyok a Bors Jancsi.
– Bors kicsoda? Nem emlékszem. Talán volna szíves segíteni.
– Ennyire megváltoztam volna? Na jó, segítek: Gáspár András szakközépiskola. Kapiskálod?
– Mi? Iskolatársak volnánk?
– Nem csak volnánk, vagyunk, illetve voltunk pár éven keresztül.
– A Gáspár Andrásban? Hát… nem tudom. Az igaz, hogy én is odajártam valamikor, de semmiféle Bors Jancsira nem emlékszem.
– Ne csináld, Jóska, ne csináld! Elismerem, hogy a memóriám már nem működik olyan pazarul. Hiába, ötven év, mégis csak ötven év, ráadásul te is jócskán megváltoztál. Kicsit lefogytál, megrövidültél, de attól még rád ismerek.
– Én nem. Bocsásson meg, de nem téveszt ön össze valakivel?
– Oké, haver, látom, a te memóriád még az enyémnél is jobban csikorog. Kár, mert éppen meg akartalak hívni ebbe a nosztalgia bárba. Ilyenformán azonban már semmi értelme, mert mi a francról csevegjünk, ha semmire sem emlékszel.
– Azt nem mondtam, hogy semmire. Valami azért pitymallik. A hangod elég ismerősnek tűnik, meg a szemed, meg a… Jancsi, pajtikám! Keblemre! Hogy nem ismertem fel azonnal az én régi osztálytársamat! Igaz, kicsit meghíztál, és a hajad is szépen megőszült. Na, majd odabent elbeszélgetünk a régi szép időkről, amikor még mindkettőnk fején bozontos üstök lobogott. Addig is hadd mutassam be kedves cimborámat, Tivadart.
– Kibici Tivadar.
– Örvendek. Bors Jancsi. Parancsoljanak, tartsatok velem egy kávéra!

– Szóval lámpagyáros lettél. Gratulálok.
– Á, nem nagy ügy. A kft kicsi, és épphogy csak megélünk. Sajnos sok a szegény ember manapság, így kétszer is megnézik, mire költik a pénzüket. Emellett ott az adó, a karbantartás, üzemanyag, reprezentációs költség. Higgyétek el, sokszor reggelig virrasztok, és töröm, egyre azon töröm a fejemet, hogyan mentsem meg a csődtől ezt a nyavalyás kócerájt.
– Szegény Bors Jancsi.
– Ej, legalább te ne gúnyolódj! Mindenki azt hiszi, amiért van néhány gépem, munkásom, máris a tíz leggazdagabb magyar milliomos közé sorolhat.

– Nem sorolhat?

– Még száz közé sem, öregfiú. Csányi Sándor, Demján Sándor, Várszegi Gábor, Leisztinger Tamás. Ők igen, ők már valakik, miközben én napi gondokkal küszködöm. Képzeld el, épp a minap kellett eladnom a balatoni villámat, hogy kicserélhessek néhány elavult masinát. És ez még nem minden! Még a kocsimat is megfújták, nehogy egy percig is jól érezzem magamat.

– Ez ám a malőr. Maga, vagyis te kire gyanakszol?

– Legelsősorban a könyvelőmre. Az él-hal a luxuskocsikért.

– Neked olyan van?

– Csak egy tré Mercedes, a feleségemnek BMW, de hogy a fiamnak is vegyek egyet, arra bizony már nem telik. Mégis minket irigyel a fél ország, alkalmazottaim sztrájkolnak, a szegényebbek megvetnek, pedig ha csak félig annyit küszködnének, mint én, a *szőrösszívű kapitalista*, fele annyi munkanélküli csellengene az utcákon. Na, ez a ganajtúró, ez a nyikhaj könyvelő szúrta ki a Mercimet. Először csak a kerekeit, aztán jobbat gondolt, és elhatározta, meg is fújja magának. Mármint a kocsimat. Valószínűleg bosszúból, miután lapátra tettem őkelmét.

– Kirúgtad? De honnan tudod, hogy ő tette? Van rá tanúd, bizonyítékod?

– Egyelőre nincs. Csak úgy megsúgták a tégláim. De, ne félj, megszerzem, egyébként is rászolgált, hogy útilaput kössek a talpára.

– Mert?

– Hanyag, lelkiismeretlen tisztviselő. Holott megtanulhatta volna, nálam nincs lazsálás, óránkénti „kávészünet”, traccsparti, ugye, főnök, nem bánja, ha beugrom egy percre a városba, amiből persze óra lesz, ha nem egy fél délelőtt.

– Nyugi, ezek a tisztviselők már ilyenek. Kenyeret adsz nekik, megbecsülöd őket, erre hálából megmarják a kezedet. Igaz, Tivadar?

– Pontosan. Az egyik megmarja, a másik meg szinte elvárja, hogy megcsókoljuk a fene...

– Köszönöm az együttérzést. Ez igazán jólesik. Látom, maguk is tapasztalatból beszélnek. Apropó, még nem is kérdeztem: Jóska, Kibici úr maguk miben utaznak?

– Hogyhogy miben, és mégis mi célból? Nyaralni, mert arra aztán tényleg nincs pénzünk.

– Hehehe, hihihi, vicces ember a barátod.

– Igen. Minden folyik, minden változik, csak a Tivadar humora változatlan.

– Szóval? Mivel foglalkoztok jelenleg?

– Mi? Mármint hogy…

– Semmivel. Ugyan, mi a csudával foglalkozhat két csóró munkanélküli?

– Jól adja, de komolyan: önök mit gyártanak?

– Na ide figyeljen, tisztelt milliomos úr!

– Tivadar! Megengeded, hogy én is szóhoz jussak két percre?

– Egy pillanat! Maga most viccel vagy haragszik?

– Dehogy haragszik, humorizál. Csak egy kicsit, hm, sajátságos a humora. Ő… izé… csak azt akarja közölni, hogy mi semmit sem termelünk. Hiszen nincs is gyárunk, Jancsikám, se kft.-nk, se zrt.-nk, se anyánk tyúkja, miután mindketten…

– Ez… ez egyszerűen nem igaz. Eszerint ti valóban munkanélküliek lennétek?

– Nem munkanélküliek, dolgozók, pontosabban minisztériumi tisztviselők. Te meg, Tivadar, légy szíves, ne rugdosd a lábamat! Jancsika a barátom, most mit titkolóddzunk előtte!

– Bocsánat, nem sejtettem, hogy ilyen titkos munkakörben dolgozol. Netalán a hadügynél?

– Nem titkos, de azért dobra verni sem tanácsos. Tudod, a lobbi miatt, mert sokan megkörnyékeznek ám bennünket. Kérvényezők, vállalkozók, adósok, csak győzzük őket fogadni.

– Ilyen magas rangod van?

– Tévedsz. Semmiféle rangom sincs. Megjegyzem, nincs is rá szükségem. Megkeresnek engem így is, tudniillik nélkülünk még egy miniszteri osztályvezető ajtajáig sem juthatnak.

– Tehát olyan titkárféle vagy! Nem rossz állás, sőt… Te burokban születtél, esküszöm. Ezek után már meg sem lepődnék, ha a Balatonon kívül, mondjuk, a horvát tengerparton is lenne egy szerény vityillód.

– Hát istenem, az ember igyekszik, igyekszik. Persze tisztességes keretek közt, mert a legjobb út az egyenes út, még ha olykor nehéz is.

– Lám-lám, miből lesz a cserebogár! Pedig milyen ágrólszakadt diák voltál valaha. Akkor sajnáltalak, most viszont irigyellek. Feltételezem, hogy családod minden tagjának külön autója is van. Meg számítógépe, tévéje, szobája, mosdója... Eltaláltam?

– El.

– Akkor most te rendelsz nekünk, Kun Jóska, illetve elnézést! Elszaladt az idő, mennem kell. A feleségem biztosan nyugtalankodik már miattam. Fel is hívom mindjárt a mobilon.

– Micsoda? Hallod, Tivadar? Még azt is be kell jelentse, hol, mennyi ideig marad a városban.

– Nem kell, így illik. Nálad talán másképp van?

– Tivadar!

– Teljesen. Józsi meg a felesége szuverén személyek. Mindketten szabadok, oda mennek, ahová és amikor csak akarnak. Nincsenek tabuik, tiltott témák, barátok, amiért elnézést kell kérniük, ha megszegik a hitvestársi normákat. Tulajdonképp normáik sincsenek, mert amiért egyikük lelkesül, azt biztosan nem utálja a másik sem.

– Igazán? Istenem, még ebben is milyen mázlid van! Bárcsak ilyen nejem lenne nekem is! Szó se róla, Micike is megértő, de csak ha mindenre rábólintok.

– És te rábólintsz?

– Sajnos rá. Nem mindig, és nem is olyan könnyen, de megteszem. A házi béke kedvéért. Csupán egyet nem hiszek: hogy főzni is tud a b. nejed, mert aki ilyen ösztövér, mint te, Józsikám, annak a neje sem sokat forgolódhat a konyhában. Hacsak nem vendéglőkben étkeztek.

– Előfordul. Amúgy van egy takaros házvezetőnőnk, aki rendszeresen főz nekünk, mert én nemcsak tisztelem, meg is kímélem az asszonyom. Másrészt edzek, fitneszterembe járok, kérdezd csak meg Tivadart! Ezért nem magas a vérnyomásom sem, a koleszterinem oké, cukor 4, 90, egyszóval no problem, ahogy Schwarzenegger mondaná.

– Én pedig ismétlem: le a kalappal előtted. Tudomásom szerint ennyire egy osztálytársunk sem vitte még. Tulajdonképp melyik minisztériumban dolgozol?

– Az ipariban.

– De hisz ez nagyszerű! Épp oda készültem a napokban, ugyanis volna egy üzleti ajánlatom a kormánynak. Már ha egyáltalán szóba állna velem ott valaki.

– Milyen ajánlatod? Megrendelés? Kemény dió! Mit szólsz hozzá, Tivadar?

– Ki van zárva. A konvergencia program kellős közepén? Hacsak, hm, meg nem kenjük valamivel azt a kereket, különben a kérvénye oda sem jut, ahova címezné.

– No persze, én is így gondoltam. Nézzük! Ötven ezres elég lesz?

– Majd… majd megbeszéljük. Addig is kimegyünk Tivadarral a mosdóba.

– Menjetek csak! És köszönöm, hogy nem hagyjátok cserben Bors Jancsit.

– Hú, csakhogy megszabadultam ettől a memóriazavarban szenvedő gömböctől!

– Hogyhogy? Lelépünk? És az ötvenezer? Nem kis pénz ez, te dilinós.

– Nem, de van, ami még ennél is többet ér.

– Konkrétabban?

– Tudod te azt nagyon jól. Igaz, többször is hazudtam. Először azzal, hogy osztálytársamnak neveztem, holott soha életemben nem láttam ezt a gömböcöt.

– Puff neki! És másodszor?

– Amikor miniszteri tisztviselőknek, afféle szürke eminenciásnak adtuk ki magunkat.

– Ez viszont jó éca. Nem is igen értem, miért ne húznánk hasznot belőle.

– Mert nem ezért játszottam el a milliomost, egy makkegészséges sportsmant meg az ideális férjet is, hogy kicsaljak belőle pár lepedőt.

– Hanem?

– Hogy irigyeljen már egyszer engem is valaki. Engem egész életemben sajnáltak. Először a szüleim miatt, akik már gyermekkoromban elhunytak, kopott ruhákban jártam, éheztem. Jelenleg dettó, miután még munkám sincs, ugyebár.

– Akárcsak nekem, és ő, micsoda abszurdum, még ő sajnáltatta magát mivelünk. Te meg be is ugrottál, és úgy sajnáltad, hogy újra meg újra kinyílt a bicska a zsebemben.

– Igen, fordult a kocka, barátom: most én sajnáltam őt, és ő irigyelt engemet.

– Így már értem. És jólesett?

– Hát… nem nagyon: sokkal rosszabb lett tőle a szám íze, mint azelőtt.

– Hophó! Aztán miért, eminenciás uram?

– Mert nem én vagyok az a szerencsés fickó, aki burokban született.

ÉN, ARTHUR CLARKE MONTGOMERY

Egy amatőr tollforgató elmélkedései a fürdőkádban

Igen, fürdőkádban, és igenis elmélkedek, mert nem mindenki áriázik ám a habokban. Van, aki telefonál, szeretkezik (persze ehhez már nagyobbacska kád szükséges), továbbá: felvágja az ereit, zenét hallgat, iszogat. Én pillanatnyilag elmélkedek, amiből akár novella is lehet, ha úgy alakul. Mindenesetre kikészítettem a tollamat, tudniillik engem gyakran éppen ilyenkor szokott megszállni a szentlélek. Alkohol nélkül, mert az én ihletem az andalító meleg, nem tüzes víz fokozza. Ez tapasztalati tény, amit mindjárt be is bizonyítok.

A dolog úgy öt éve, főiskolás koromban kezdődött, amikor sok más társamhoz hasonlóan regisztráltam egy online irodalmi portálon. Akkor ez volt a sikk, igaz inkább csak a bölcsészeknél, ma… Tulajdonképp ma is, ha számításba vesszük, hány irodalmi klub, honlap, portál működik mostanság az interneten. (Ezek után állítsa nekem valaki, hogy mi, magyarok nem vagyunk író-olvasó nemzedék!) A csajok zöme chatelt, az intelligensebbek meg a fiúk verseket, novellákat firkáltak Bíbor Hajnalka, Frászos Frász, Tara King, Piszkos Fred és egyéb lehetetlenebbnél lehetetlenebb álnéven. Én, kedvesem javaslatára, az Arthur Clarke Montgomery nevet választottam.

– De hisz ez nem is magyar név – ellenkeztem bizonytalanul. – Miért jobb ez a Szénási Istvánnál?

– Mert amerikai, márpedig ami amerikai, arra többen odafigyelnek. Talán még a profi szerkesztők is, akik nélkül, biztosítalak, még a nyomtatott lapok közelébe sem kerülnél.

– Nem is akarok. Beérem én az internettel is, cicuskám. Ha jól meggondolom, nem is értem, mit keresek köztetek, hiszen még a gimiben is én voltam a leggyengébb magyarból.

– Látod, ezt becsülöm benned a legjobban: csak úgy buzog benned az önbecsülés és az akarat. De majd én kézbe veszlek, és olyan P. Howardot, illetőleg Montgomeryt faragok belőled, hogy még tiszteletdíjat is kapsz egy-egy művedért. És ez, ugye, tudod, mit jelent?

– Mit jelent?

– Hát csak azt, hogy ezzel profivá, végre igazi íróvá avatnak.

– És ez tiszteletdíj nélkül nem működik? Bocs, csak úgy kérdeztem.

Hogy miért bízott így bennem, még ma is rejtély számomra, de az biztos, hogy meghatott, és hálából igyekeztem minél jobban kitenni magamért.

– Ez kitűnő, az gyengécske, erre még ráfér egy kis csiszolás. Én itt így írnám – bírált, elemzett óvatosan, nehogy megbántson a véleményével valamiképp. – Szépen fejlődsz, gratulálok! – veregetett vállon egy alkalommal. – Épp itt az ideje, hogy tovább terjeszkedjünk.

– Még tovább?

– Még tovább, bekebelezzük a világhálót. Szép lassan, komótosan, mint a kígyó a zsákmányát. Magyarán: mától kezdve minden héten új portálon regisztrálsz. Így még nagyobb az esélyed, hogy felfigyeljen rád egy-két újság, folyóirat.

– Olyan fontos ez?

– Egyelőre igen. Dicsériádában ugyan a neten sincs hiány, csakhogy mennyi értéke lehet ott egy hozzászólásnak, nézetnek, ahol mindenki mindenkit tömjénez, tudniillik arrafelé többnyire ez a divat. Te dicsérsz engem, én dicsérlek téged, és mindnyájan jól járunk. Nem, Pistikém, ez az út nem járható, ezért csak, és csakis akkor juthatsz előbbre, ha profi, honoráriumot is fizető lapokban debütálsz.

– De…

– Mi az, nem hiszed? Pedig tapasztalatból beszélek, sőt, töredelmesen bevallom, hogy magam is bezörgettem már hozzájuk.

– Nocsak! Mik derülnek ki rólad, cicuskám. És?

– Beláttatták velem, hogy tehetségtelen vagyok. Erre bedobtam a törülközőt. Te viszont tehetséges vagy, és szívből sajnálom, amiért ilyen… ilyen amatőr portálocskákra pazarolod az idődet.

Szegény Emese! Ő komolyan hitt abban, hogy írót farag belőlem. Erre még jobban rákapcsoltam, aminek meg is lett a foganatja, ugyanis valóban kaptam néhány e-mailt az említett szervektől.

– Na ugye, mit mondtam! – diadalmaskodott a nem túlságosan szép, de annál agilisebb barátnőm. – Pedig fél éve sincs, hogy beindítottuk az akciót.

– Be, de hogy milyen sikerrel… Várj csak, kettőt mindjárt fel is olvasok:

Tisztelt Arthur Clarke Montgomery!

Örömmel értesítjük irodalmi-közéleti honlapunk szerkesztőségének nevében, hogy egy közelmúltban végzett tetszési index alapján ön lett az év legolvasottabb szerzője. Gratulálunk, s egyben felhívjuk becses figyelmét év végén megjelenő antológiánkra, melyben önnek azonnal közlési lehetőséget biztosítunk, amint befizet – oldalanként számolva – 3500 forintot.

Szerkesztői üdvözlettel

Kocsonyás Alajos, az Uccu Neki! főszerkesztője

– Isten látja lelkemet, nekem valahogy nem úgy tűnik, mintha tiszteletdíjjal honorálnák a munkámat.

Emese elpirult. Láthatólag zavarban volt, ám hamar feltalálta magát, és fölényesen legyintett.

– Oda se neki! Ez még csak a kezdet, mister Montgomery. Egyébként is ilyenek a pályázati előírások mostanában. Remélem, a másik e-mail…

– Még ennél is felemelőbb. Hallgasd csak!

Tisztelt Szerző!

Feltehetően ön is tisztában van vele, hogy a könyvkiadás területén tapasztalható konkurenciaharc miatt ön, bocsánat a kifejezésért, évről évre nehezebben rúghat labdába. De nem sokkal jobb a helyzet a magánkiadás tekintetében sem, ahol viszont a túlméretezett példányszámok és azok kiadási költségei miatt nem tudnak legtehetségesebb szerzőink sem érvényesülni. Mi egyedülálló lehetőséget kínálunk önnek azzal, hogy digitális technológiánk segítségével már potom 200000 forintért kiadjuk, mi több, terjesztjük is valamennyi alkotását. A részletekért, kérem, forduljon hozzánk bizalommal, nem feledve immár híressé vált jelszavunkat: szívünket a szerzőkért!

Tisztelettel

Gizgaz Gerzson, a Magyar Délibáb kiadója

– Adj egy pohár akármit, attól jobban tudok koncentrálni! Tény, ami tény, kissé elszámítottuk magunkat – summázta gondolatait Emese. – De ha most feladjuk, eláshatjuk a csatabárdot.

Pontosabban a te csatabárdod – gyulladt világosság az agyamban, és bevallom akkor, abban a pillanatban erős kísértést éreztem, hogy csapot, internetet otthagyva, a magam elképzelése szerint rendezzem be az életem.

– Csakhogy nem ássuk – kacsintott rám energiát sugárzó tekintettel Emese. – Azért is megmutatjuk a világnak, hogy egy igazi tehetséget nem lehet elásni.

– Ajaj, mindjárt kisüt valamit a cicuska! – Bizonyos eseteket kivéve, és ez az eset sajna épp a mi ügyünk.

– Huszárvágás.

– Tessék?

– Egy huszárvágással még minden csorbát kiköszörülhetünk. Nem kell hozzá más, mint egy… Na mi kell hozzá?

– Kard?

– Költemény, édesem, regény, novella, bármi, de az aztán olyan legyen, amire a legkiégettebb lelkű szerkesztő is felkapja a kókuszát. Ugye, megírod, ha szépen megkérlek – simult hozzám hízelegve.

– Ilyen mű nincs – ellenkeztem szkeptikusan. – Hacsak nem valamelyik rokon, barát vagy prominens személy kapacitálja. Akkor viszont egy fikarcnyit sem érdekli, remekművel vagy fércművel kopogtatnak az ajtaján.

– Igen, igen, tökéletesen igazad van, mindazonáltal azt hittem… Eh, tárgytalan! Köszönöm a rumot, és bocsáss meg ezért a hülye ötletért.

– Ne haragudj! Én igazán támogatnám a tippedet, de még ha sikerülne is ilyen remekművet alkotnom, felteszem a kérdést: kinek írjak, az angyalát?

– Hát az olvasóknak – ugrott Emese szemöldöke a magasba. – Nekem, a barátaidnak, ismerőseidnek…

– Neked lehet. Azonkívül pont. Engem, kérlek, legfeljebb a szerzőtársaim olvasnak. Azok is csak akkor, ha nem léptem a tyúkszemükre véletlenül. Márpedig egy író azért ír, hogy minél többen olvassák. Hogy ő ezzel saját magát is gyönyörködteti az egy dolog, de emellett, ugye, azért is, hogy másokat gyönyörködtessen, tanítson.

– Jól hangzik. Általában igaz is, de… Visszakérdezhetek? Szerinted egy futballista azért rúgja a bőrt, hogy másokat szórakoztasson, vagy csak úgy, a maga örömére dekázik?

– Azért is, meg ezért is, legfőképp pedig dollárért.

– Ebben is van kevéske igazság – nevette el magát Emese. – Na szia! Még visszatérünk a témára. Addig is, javaslom, találd ki sürgősen azt az átkozott spanyolviaszt, ha már az isten ilyen tehetséggel áldott meg.

Hallották? Ehhez szóljanak hozzá, hölgyeim és uraim! Pedig mostanáig azt hittem, nincs pesszimistább nép a magyarnál. Erre beugrik Emese, és még azt is eléri, hogy gúzsba kötve táncoljak. Oké, akkor táncoljunk! Regény ugyan nem lesz belőle, de talán egy vers még az én tehetségemből is kifutja – villanyoztak fel rendíthetetlen hitű barátnőm szavai. Törtem is a fejem a következő napokban keményen, és rigmust rigmusra halmozva csörtettem a kitűzött cél felé. Hiába: egyetlen remekművel sem ajándékoztam meg a világot.

– Különös. Ez valami alkotói válság vagy mi a franc? Adj egy pohár akármit, attól jobban forognak a kerekek. Kösz szép. Te nem iszol? Hátha te is ihletet kapsz a piától. Heuréka! Megtaláltam a megoldást! Hogy nem jutott eddig eszembe! – ütött a homlokára vidáman. – Ady, Byron, Schiller, Baudelaire, Poe, Capote…

– Stop! Ne is folytasd, világos. Gondolod, hogy nálam is beválik?

– Próbáld ki! Persze csak módjával. Ne adjak egy ecstasyt? Épp a minap kaptam valakitől pár tablettát.

– Ide vele, eddig még úgysem volt hozzá szerencsém. Vagy mégse? Mégse! – rántottam vissza a kezemet. – Igazán nagyon kedves vagy, de egyelőre megjárja egy üveg vodka is. A tűzzel nem tanácsos ám játszani.

– Tűzzel? De hisz ez csak egy ártalmatlan diszkódrog – pislogott rám értetlenül. – Pá! Most mennem kell! Holnap újra beugrom, hadd lássam, mennyivel erősebb a vodka, mint az ecstasy – libbent ki az ajtón, én a bárszekrényhez, majd nyílegyenest a fürdőkádba egy üveg vodkával a kezemben.

A bundának nincs gallérja, mégis bunda a bunda.
Ihaj, bunda, tyuhaj, bunda, mégis bunda a bunda.
Ihaj, bunda, tyuhaj, bunda, mégis bunda a bunda.

Értik már? Nem értik? Poe, Puskin, valamennyien alkoholfüggő fazonok, akiket az alkohol tett íróvá, költővé. Legalábbis szerintük, beleértve csekélységem, melynek eredményeként derekasan betörülköztem. *A bundának nincs gallérja, mégis bunda a bunda* – fújtam teli torokból a fürdősóval illatosított meleg vízben.

– Jézus Mária! – nyitotta rám az ajtót édesanyám. – Égszakadás, földindulás, mi ez a danázás? Emese? Már hazament? Az előbb még az ő hangját hallottam. Egyébként jobb is, hogy lelépett. Nem akarok beavatkozni a dolgotokba, de ez a lány nem hozzád való, kisfiam. Olyan rámenős, fölényes. Még el sem vetted, s máris ő viseli a nadrágot.

– Ugyan! Még ha rámenős is időnként, attól még remekül kijövünk egymással. Most pedig, ha megengeded, lejegyeznék valamit, mielőtt kiröppen a fejemből – kaptam elő papírt, ceruzát, és…

És lássanak csudát, hölgyeim és uraim! Amin máskor napokig kotoltam, most megszületett pár perc alatt. Eszerint valóban tud inspirálni a spiritusz. Először is felturbóz, másodszor olyan mélységek tárulnak fel bennem, melyekről sejtelmem sem volt mindeddig.

Másnap kíváncsian, de józanul olvastam újra az opusom.

Lelkek

Az én lelkem álmok lelke, csöndes esti áhítat,
alkotó hit és gondolat.
A te lelked szakadék, magába húzó varázsszem,
amibe jobb, ha nem nézek.
Az ő lelke alkohol, genny, vér, pisi és okádék,
amitől én is okádnék.
A mi lelkünk vérző seb, kimondatlan vád, őskeserv,
hamvában holt hit, szeretet.
A ti lelketekben gyásztáncot ropnak az angyalok,
és áll a bál, folyik a bor.
Az ők lelkeitől megfagy a madár és a berek.
Gondoljátok meg, emberek!

Lelkek, szellemek, árnyak, kísértetek és démonok
szállnak, köröznek felettünk.
Add nekem a lelked, euród! – búgják. Még egy perc, és
egy angyal sincs már közöttünk.

Általában minden versemet megmutattam anyámnak. Kivéve ezt, mi több, Emesének sem sok bizalommal.

– Brr, micsoda szellemparádé! – borzongott meg a barátnőm. – Szinte rád sem ismerek. Hogy tudtál ilyen kísérteties művet alkotni?

– Nem tetszik? Legyek őszinte? Nekem se. Majd meglátjuk, mit szólnak hozzá a portálon – küldtem el még aznap a versemet húsz amatőr és hat hat profi portálnak:

Szerzőtársaim – szokás szerint – rögtön agyba-főbe dicsértek. Csupán a nyomtatott sajtó hallgatott. Végül kb. két hétre egyikük a következő válasszal tisztelt meg:

Tisztelt A. C. Montgomery!

Nem tudom, hány éves, hol és mit dolgozik, de adnék egy tanácsot:
hagyja békén azokat az árnyakat! Gyártson, mondjuk, autót az uraság, esetleg szöget vagy angyalbögyörőt, amivel jobban megvalósíthatja önmagát. Remélem, nem neheztelt meg ránk emiatt, és továbbra is figyelemmel kísér bennünket. Higgye el, ez sem semmi egy olyan országban, ahol hovatovább egyre többen írnak, mint olvasnak.

Baráti üdvözlettel

Bagós József vezetőszerkesztő

Ironizálni akart, segíteni? Gőzöm sincs, de az biztos, hogy akkor először s egyben utoljára írtam *vodkaközi* állapotban. Ma anélkül is már csak elvétve. Elsősorban azóta, hogy lediplomázva Emese is, én is külön városba költöztünk. Néha írok neki, erről-arról skypolunk. Kivéve irodalomról.

Milyen pazar ez a meleg víz! Elandalít, megnyugtat. Nemhiába állítják a tudósok, hogy a földi élet az óceánban kezdődött. Én mindenesetre vonzódom a tengerhez, strandokhoz, és nem is nyugszom mindaddig, amíg nem építtetek magamnak egy tipp-topp úszómedencét, ahova majd Béla bácsit is meghívom. Föltéve, hogy addig él-e még. Hogy ki az a Béla bácsi? Egykori magyartanárom, egy télen-nyáron csokornyakkendőt viselő pedagógus, akit már egy szekér éve nem láttam. Egészen tegnapig. Éppen kedvenc kávéját kortyolgatta egy belvárosi kávézó teraszán, amikor rácsodálkoztam az utcáról.

– Bocsánat! Megengedi, hogy leüljek?

– Tessék!

– Nem ismer meg, tanár úr?

Egy darabig kutatóan nézett rám, majd megpaskolta az arcomat.

– Szénási! Maga az? De megemberesedett a fiatalúr.

Kellemesen elbeszélgettünk, s majd leesett az álla, amikor megtudta, hogy Montgomery néven írogatok.

– Maga, éppen maga? – csóválgatta fejét hitetlenkedve. – Hiszen maga sohasem rajongott az irodalomért. Aztán miről írdogál? Várjon csak! Most jut eszembe, hogy olvastam is egykét szösszenetét: Kótyomfitty!, Lelkek…

– A Lelkeket is?

– Hogyne. Valamelyik amatőr portálon, ha jól emlékszem. Érdekes vers, csak túlontúl peszszimista. Mint a többi tollforgató alkotása, ami annál furcsább számomra, minél fiatalabb őkelme.

– Ez van, tanár úr, ilyen az életünk, és egy író, ugyebár, mindig arról ír, amit tapasztal – vontam vállat egykedvűen.

– Persze. De miért csak a könnyeket és a rosszat domborítja ki, amikor annyi minden más is van a világon: öröm, remény, lelkesedés, barátság. Röviden: ha Lucifer mellett végre meglátná az Urat és Embert is. Valami sehogy sem stimmel itt, Szénási, mert ha már a fiatalok is így

viszonyulnak az élethez, mit szóljunk mi, öregek? És ez még csak az érem egyik oldala. De hagyjuk, valószínűleg halálra untatom.

– Tévedni tetszik: egyáltalán nem untat. Inkább úgy érzem, új megvilágításban látom magunkat. Az érem másik oldala?

– Formai kérdések, hiszen tudja: a tartalom és a forma összhangja… De melyik alkotót érdekli ez már, melyiket? A költő versel, miközben fogalma sincs arról mi a cezúra, makáma vagy asszonánc. Tisztelet a kivételnek. Ha netalán figyelmeztetem, még meg is sértődik. Mit ért maga ehhez, nagypapa! Lehet, hogy régen illett tudni, de ez itt a 21. század, ahol csak egy szabály van: az, hogy nincs szabály – nevetett egyszer a szemembe egy nagyreményű ifjú. Novellisták. Tényleg nem untatom?

– Miután magam is körmölök, a legnagyobb érdeklődéssel hallgatom. Bár a gimiben is jobban odafigyeltem volna ezekre! Volt ugyan egy barátnőm, akitől megtanultam egyet-mást, de hol az ő tudása az önéhez képest, tanár úr.

– Örülök, hogy legalább önt érdekli. Szóval kispróza: x^3.

– Ez mit jelent?

– Ismeretlen a köbön, amiről csak egyet tudunk biztosan: honnan indult el hajdanán. De hogy hova tart, egyáltalán miként határozzuk meg a modern karcolat, novella, elbeszélés, kisregény fogalmát…

– Miként határozzuk meg?

– Hát éppen ez az, amit nem tudunk. A régit ismerjük, az új most gömbölyödik, alakul, de hogy rossz vagy jó irányba? Jobb, ha meg sem kérdezi.

– És? Már ne is haragudjon – vetettem közbe bosszúsan –, de ettől még írhatok nívósabb dolgokat is időnként.

– Már úgy érti, minden műfaji ismeret és írástechnika hiányában?

– Ja. Pontosan így értem. Miért fontos tudni nekem, hogy elbeszélést írok vagy novellát? Ezt bízzuk talán a kritikusokra. A kritikus értékel, a történész bemutat, korszakol, az író pedig ír. Mit vár ennél többet ön egy írótól? – vitatkoztam az öreggel.

– Amatőrtől vagy profitól?

– Nem mindegy?

– Távolról sem. Az amatőrökben sokkal több az érzelem, mint a profikban, és többnyire van eszmei mondanivalójuk is, még ha ez a mondanivaló az esetek többségében elég banális és mélység nélküli, ezzel szemben mindig elvisznek valamilyen irányba.

– Meglepett, tanár úr. Ilyen szimpatikusak önnek az amatőrök?

– Ez tény, nem szimpátia kérdése, és elég sok irodalmi lapot olvasok ahhoz, hogy megállapítsam, hol a helyük az irodalomban. Ami viszont hiba, mert ők sem hibátlanok ám, az a helytelenül értelmezett utánzás.

– Tisztelet a kivételnek, mert én, higgye el, senkit sem utánozok.

– Ők sem – legalábbis tudatosan –, mégis minden írásukban ott lapul egy József Attila, Rejtő Jenő, Nagy László.

– Mindjárt gondoltam. Hiába, egy amatőr mégiscsak amatőr.

– Ne, ne, ne! Az utánzás nem negatívum. Végül is kik legyenek a modellek, ha nem a legjobbak?

– Akkor viszont mi a probléma?

– Nézzünk néhány példát, és rögtön megérti. Petőfi Sándor: A helység kalapácsa. Olvasta?

– Természetesen.

– Mit parodizál ebben a nagy költő?

– Az antik eposzok stílusát.

– Csillagos ötös. Úgy látom, ezúttal készült magyarból. Ismer még ehhez hasonló műalkotást?

– Hogyne! Miguel de Cervantes: Don Quijote. Így írtok ti Karinthy Frigyestől.
– Gratulálok! Lemaradás behozva. Színészek.
– Hofi Géza, Gálvölgyi János, Bach Szilvia.
– Bizony. Aztán van-e valamilyen hiányérzete teljesítményeikkel kapcsolatban?
– Semmi. Tetszenek.
– Amiből az a tanulság, hogy az utánzás is művészet, ha megfelelő színvonalon, bizonyos többlettel alkalmazzuk. Nem szolgaian, még kevésbé foghíjasan, ahogy önök teszik ott a portálon.
– Fura ember ön, tanár úr. Az egyik kezével simogat, a másikkal meg folyton csipked valakit.
– Mert ez is benne van a pakliban, kedves barátom. De ha önt ez zsenírozza, amit abszolút megértek, hiszen ön is közéjük tartozik… Hú, elnézést, ezt nem kellett volna mondanom!
– De csak mondja, tanár úr. Érdeklődéssel hallgatom – lombozódtam le fokozatosan.
Valahogy mindig sejtettem, hogy nem mind arany, ami fénylik, magyarán: távolról sem vagyok az a tehetség, akinek Emese hitt valamikor.
– Tehát utánozunk. Rendben van! Kettőnk közül ön itt a szakember. Na és kiket, tanár úr: a klasszikusokat vagy moderneket?
– Elsősorban klasszikusokat, ha, mint említettem, nem is mindig tudatosan, ráadásul olyan sok hibával, hogy csak úgy kapkodom a fejemet, amikor magukat olvasom.
– Én meg ismét megkérdem: mit vár ön egy amatőrtől?
– Fogódzón meg, Szénási! Kb. ugyanazt, mint egy profitól, mert attól, hogy valaki amatőr, írhat úgy, mint egy hivatásos. Vagy nem írhat?
– Folytassa! Kíváncsi vagyok, hova akar kilyukadni.
– Ha viszont írhat, az elvárásaink is hasonlók, amihez azonban némi irodalomelméleti tájékozottság is szükséges, így biztosan nem fordulna elő, hogy költőink ne tudnák, mi a cezúra, makáma, asszonánc stb. Maga tudja?
– Szégyellem, de nem tudom.
– Ugyanígy megvannak a szabályai egy novellának is például. Erre mit tapasztalok? Az egyik író úgy belefullad a bevezetésbe, hogy mire észbe kap, már be is fejezte a novellát. Másoknál a konfliktus, csattanó hiányzik, vagy a sztori megalapozatlan, egyszóval az egész mű kidolgozatlan, vázlatos, röviden szkeccs. Tudja, miért?
– Miért?
– Mert nem is ismerik ezeket a fogalmakat, amit némelyek eredetieskedéssel lepleznek. Ez vagyok én, nekem ez a stílusom. Mit érdekelnek engem a szabályok, melyek csak arra jók, hogy beskatulyázzák az írókat – magyarázzák a bizonyítványukat nem is mindig sikertelenül. Kb. hasonlóan érvel az a szerző is, aki olyan borzalmasan ír helyesen, hogy még a *mert* és *ha* elé sem teszi ki a vesszőket. No de minek? Én posztmodern író vagyok – vallja büszkén, és, sokan bizony még erre is tapsolnak. A harmadik meg folyton azt ismétli, hogy ő nem tartja magát sem magyartanárnak, sem írónak, ő csak úgy kedvtelésből írogat, következésképp komolyabb irodalomelméleti tudást se várjanak el tőle. Világos, kivéve azt, hogy akkor miért sértődik vérig, ha ennek nyomán az írásaikat sem tekintjük irodalmi műalkotásnak. Tagadhatatlan, hogy helyenként tetszetős, érzelemben gazdag részeket is találunk, melyek aztán le is veszik lábáról a szerkesztőt, olvasót egyaránt. Másképp fogalmazva ettől az egy fától nem veszik észre az erdőt sem. Holott ha meglátnák, egyből minden a maga helyére billenne. Nos, ezek mind-mind megtanulható szabályok, melyekre egy őstehetség vagy rutinos író ugyan magától is rátalál, de a többségnek bizony studíroznia kellene. Legalábbis az elején, mint ahogy egy asztalosból, szabóból sem lesz egyből mester, ugyebár. Maga studírozza?
Megsemmisülten meredtem az öregre. Ekkor, ebben a pillanatban döbbentem rá, milyen hályogkovács módjára ültem neki alkotni. Az egészben pedig az a legszomorúbb, hogy minderre

senki sem hívta még fel a figyelmem. Igaz, a legtöbb portálon létezik egy kommentféle rovat is, de ebbe csak egészen elvétve írnak effélét: nagyon tetszett a karcod, de mit akartál vele mondani?, vagy: nekem speciel nem tetszett a haikud, bár elismerem, hogy nyelvileg remek alkotás. Minimum ennyit. Ehelyett ilyen bejegyzésekre bukkanok: el vagyok ájulva a tehetségedtől; hálás vagyok a sorsnak, hogy téged olvashattalak; fantasztikus vagy, üdvözöllek a zsenik közt! A prózaírók közt tallózva sokszor az az érzésem, hogy a többségét elsősorban két cél ösztönzi: elkápráztatni, illetőleg lelki szemétládának használni az olvasót. A többi mellékes, így nem csoda, hogy a szépprózai elvárások, művészi hitvallás, az író társadalmi szerepe stb. számukra immár divatjamúlt közhelyek.

– Na és hova tart az igazi, az irodalomtörténészek és -kritikusok által jegyzett irodalom? Ott is utánoznak a *kollegák*?

– Szerintem nem. Legtöbbjük eredeti, a hagyományoknak fügét mutató alkotó, akit kizárólag saját lelkivilága foglalkoztatja. Cselekmény semmi, egyetlen érdekes mozzanat, csúcspont, mondanivaló sem színesíti a palettát. Náluk tér, idő, műfaj minden összefolyik, és lazán kapcsolódó asszociációk halmazában összpontosul, úgyhogy ember legyen a talpán az az olvasó, aki el tudná mesélni, mi a francról olvasott.

Ebben mindketten egyetértettünk. Azért nem álltam meg, hogy azt is megkérdezzem, miért ment magyartanárnak, ha ilyen rossz véleménye van a mai írókról, költőkről.

– Hohó, ez már egy másik történet! – hunyorított hamiskásan. – Majd ha legközelebb találkozunk, ezt is elmagyarázom, és elemezhetjük a regényeket is, ha érdekli.

Drága jó tanár úr. Milyen objektíven és sok kritikusnál világosabban tapint a lényegre. Kár, hogy nem hamarabb találkoztunk, amikor még komolyabban érdekelt az ilyesmi. Jelen pillanatban ugyanis inkább Mária vonzáskörében, mint a portálok környékén repdesek. Mária? Ja, andere Städchen, andere Mädchen: más város, más leány. Végül is egy fiatalember, mint én nem élhet egyedül. Bevallom, Mária nem olyan intelligens, mint Emese, ezzel szemben sokkal csinosabb, kevésbé rámenős és hallatlanul érzékeny. Ami közös bennük, az a költészet iránti vonzalom. Igaz, még csak a szárnyát próbálgatja, és elég sután mozog az irodalomban.

De sebaj! Majd én, Arthur Clarke Montgomery segítek neki, és költőt, igazi profit faragok belőle.

HA ÉN EGYSZER KINYITOM A SZÁMAT

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál dolgozott szerény ügyintézői minőségben. De szerény ember volt ő maga is. Középtermetű, sovány, halk szavú, öltözködésben mértéktartó, amúgy lehengerlően udvarias. Ez utóbbi tulajdonságát méltányolták is a főnökei, de sohasem felejtették el hozzátenni: azért lehetne kategorikusabb is, Barika kartárs. A mi ügyfeleink között sok a dörzsölt alak, akik rögtön kihasználják, ha valaki nem eléggé határozott. Tudta, tapasztalta ezt maga Barika is, ezért egy napon elhatározta, változtat a magatartásán.

– Nagyon helyes! Végre maga is belátja, hogy ebben a világban csak az érvényesül igazán, aki az asztalra is odacsap, ha a helyzet megköveteli – paskolta meg arcát a főnöke, amitől majd kiugrott a cingár hivatalnok állkapcsa. – Kár, hogy nem hamarabb jutott erre az elhatározásra, ugyanis a jövő hónapban…

– Igen? A jövő hónapban?

– Á, semmi, érdektelen – gondolta meg magát a vastagnyakú, fiatalabb éveiben intenzíven sportoló tisztviselő. – Majd ha eljön az ideje, mindenkit értesítünk.

Vagyis újabb leépítés lesz – futott át Barika agyán keserűen. Ezzel megint elejét veszi a szokott mérlegelés. Az egyiknek négy gyereke van, tehát marad. A második az igazgató rokona, tehát tabu. A harmadik a főosztályvezető szeretője… Szó se róla, eddig ő is megúszta: egy gyermek, beteg anya, figyelemreméltó kommunista múlttal rendelkező apa. Csakhogy idővel sok minden megváltozott. Például elvált, aztán meghalt a mama és a kommunista múlt is inkább hátrány ma, mint prioritás, ezért elég könnyen megeshet, hogy ezúttal őt teszik lapátra.

– A kutyafáját ennek a kormánynak! – csapott az asztalra magáról megfeledkezve.

– De Barika kolléga! Micsoda magatartás ez?

– Bocsánat, csak… csak gyakorolok, hiszen éppen ön mondta, néha nem árt az asztalra is odacsapni, ha a szituáció ezt kívánja.

– Igen, hogyne, de pont rajtam kezdi?

– Isten őrizz! Önnel semmi problémám, de már most előrebocsátom, ha valaki hozzám nyúl, abból nagy balhé lesz.

– Hűha! – nyomta el nevetését az egykori bokszbajnok. – Ilyen veszélyes maga, kolléga? Mit szólsz hozzá, Gyurikám? – kacsintott a főrevizorra.

– Bátor ember! – vágott tiszteletteljes arcot a táskás szemű ellenőr. – És ezt a balhét, hogy érti?

– Kinyitom a számat, Varga úr.

– Nagyszerű! Lásd Salamon Bélát: *Ha én egyszer, kinyitom a számat, ha én egyszer elkezdek beszélni* – pukkant ki belőle a nevetés

Barika úr szeme nagyot villant. Salamon Béla? Nem is olyan rossz écesz! Ő ugyan nem erre a régi kabaréjelenetre gondolt, de miért ne próbálná meg maga is? Utóvégre elég régóta szolgálja a hivatalt ahhoz, hogy mindenről tudjon, ami itt folyik.

– Maga kinevet engem, kolléga?

– Bocsánat, nem ki, csak nevetek, ami, ugye, nem ugyanaz. Képzelem, hogy berezel majd magától az igazgató úr, amint lábujjhegyre állva, cérnavékony hangon elmekegi a főnöknek: *Ha én egyszer, kinyitom a számat, ha én egyszer elkezdek beszélni*.

– Nok ejnmál! Nok ejnmál![1] – tapsikolt lelkesen a platinaszőke titkárnő, aki grazi vőlegénye kedvéért úgy belelendült a nyelvtanulásba, hogy már a munkahelyén is németül makogott. – Hiszen ön még Salamon Bélánál is murisabb.

Varga úr arca még jobban felderült, a Barikáé viszont elborult. Nem lepődött meg ugyan túlságosan, miután tökéletesen tisztában volt vele, milyen nyuszinak tartják őt odabent, és ami még rosszabb, ugyanígy vélekedett ő is magáról, amikor a tegnap – a tükör elé állva – saját arcába röhögött.

– Beee! – öltötte a nyelvét saját tükörképére.

Addig még sohasem jutott eszébe, de most először meg is kérdezte magától: miért vagy nyuszi, Barika?

Hm, genetika…? Aligha, mert a szüleit mindig bátor, talpraesett embereknek ismerte. Hacsak a nagyszülők nem voltak ilyen majrésok. Megtapogatta a békáit, kifeszítette a mellkasát. Pfuj! Nem éppen sportos alkat, annyi bizonyos. Még az a szerencse, hogy annakidején azért átment a NAV alkalmassági vizsgáján. Talán, igen, miért ne, épp a fizikai kondíció hiánya tette ilyen félőssé. Ez a kettő, mármint a fizikai és lelki erőnlét valahogy összefügg. Aki izmos, bátor is, és fordítva: aki nyiszlett, többnyire saját árnyékától is megijed. Most bánta csak igazán, amiért mindenfajta testedzést elhanyagolt. De esetleg még nem késő, és megfelelő edzéssel behozhatja a hátrányát. Nem kell hozzá más, mint egy helyes fitneszklub, kevés pénz és mindenekelőtt akarat.

– Aztán mit olvasna be a dirinek, *ha egyszer kinyitná a száját*, kolléga? No persze, ha egyáltalán kinyitná.

– Mindent. Elég régóta figyelem őt is magukat is ahhoz, hogy legyen mit mondanom.

– Nana, álljunk csak meg egy pillanatra! Maga figyel bennünket?

– Hát… izé… Nem kifejezetten figyelek, csak úgy nézek, szemlélődök, de biztosíthatom, mindent meglátok.

A platinaszőke titkárnő ijedten dugta el piperekészletét az asztalról.

– Például? – lépett hozzá nem a legbarátságosabb arckifejezéssel az egykori öklöző.

Barika úr megszeppent. Ez most azonnal kiüti, vagy már viszi is a dirihez. Oké, áll elébe, ám most az egyszer azért is úgy reagál, ahogy megfogadta magának. Vagy még korai? Előbb gyakoroljon, gyűjtsön erőt, bátorságot és nem utolsósorban bizonyítékot, amivel alá is támaszthatja a vádjait?

– Halló! Kérdeztem valamit. Volna szíves válaszolni a kérdésemre?

– Semmit sem látok. Csak vicceltem. Engedelmével most mennék, mert dolgom van – surrant ki az irodából, mint egy félénk kisegér.

Alig csukta be az ajtót, mögötte ismét felharsant a kacagás. Várjatok csak, várjatok! Majd meglátjuk, ki nevet itt a legvégén – csikorgatta a fogait, és még aznap elkezdett intenzíven edzeni. Igaz, jobb lett volna, ha a konditerem helyett inkább bunyózik, mint egykor a főnöke. De hát erről, így közel a negyvenhez, kissé elkésett.

Két hét múlva feladta. Sajna negyven év mégis csak negyven év, hát még ha valaki soha életében nem sportolt. Szerencséjére a beharangozott leépítés is elmaradt. Egyelőre, de az a

[1] Noch einmal! (ném.): még egyszer!

bizonyos Damoklész-féle kard még mindig ott lóg fölötte, és csak idő kérdése, mikor pottyan a nyakára.

– Ördög vinné el ezeket a mai urakat! Bezzeg az én időmben senkit sem rúgtak ki csak úgy az állásból. Ma elég, ha megmukkansz, s még a házadból is kitesznek – morgott az idősebb Barika.

– Már akit. Engem aztán nemigen – hetvenkedett a fiatalabb.

– Neeem? – nézett nagyot a jó öreg. – Talán akadt valami pártfogód, vagy találtál magadnak egy jobb helyet?

– Sem az egyik, sem a másik. Csupán arról van szó, hogy… De, ugye, nem nevetsz ki?

– Miről van szó?

– Nem rúgnak ki, mert én Barika Sámuel nem hagyom magamat.

Az egykor jobb időket megélt pártharcos tényleg nem nevette ki, ehelyett aggodalmasan megtapogatta fia homlokát. Az adóhivatalnok dühösen tolta el apja kezét, és kirobbant a lakásból. Ez volt az utolsó csepp a pohárban. Hogy a Hivatalban lenézik, üsse kő! Kicsit jobban fájt, amikor a felesége is ezért vált el tőle.

– Micsoda puhány! Így akarsz te karriert befutni?

– Ki mondta, hogy akarok? Kenyerem, egészségem van, többre, feljebb miért vágynék? Miniszter, de még igazgató sem lesz úgyse soha belőlem, úgyhogy ejtsük a témát, mert nálam ez nem téma.

Az asszony egyszer-kétszer még meg-megcsípte Barikát, aztán abbahagyta. Ejtette a témát, később magát Samut is, és hozzáment egy ombudsmanhoz. Oké, túl van rajta, de hogy még az apja is lenézze, azt már Barika úr sem tudta lenyelni.

Kora őszi délután volt. A lágyan fúvó szellő szelíden lebegtette Barika úr őszülő fürtjeit. A férfi bevetődött egy parkba, leült egy padra, és belebámult a csobogó szökőkút vizébe. Pár lépésre mellette egy öttagú társaság hőzöngött. Eleinte nem igen figyelt a tinikre, aztán csak hallja, amikor az egyik odaszól a másiknak:

– Srácok, látjátok azt a piros dzsekis indiánt?

– Melyiket? Azt ott? – mutatott a brancs Benjáminja egy békésen üldögélő cigányra.

– Ja. Mit szóltok hozzá, ha elszórakozunk egy kicsit a füstössel?

– Príma ötlet! Én benne vagyok.

– Ti?

– Mi is – bólintottak rá a többiek.

– Hé, öreg! – araszolt ekkor eléje a nagy csontú, izmos fiatalember. – Akarsz keresni néhány lepedőt?

A ráncos, vékonydongájú öreg ránézett a kamaszra, köpött egyet, és feleletre sem méltatta.

– Kukk ide! – húzott elő a fiú pár ezrest a zsebéből. – Az egész a tied, ha egy kicsit elszórakoztatsz bennünket.

– Menj a dolgodra? – kapart elő dzsekijéből a férfi is egy *fütyülőt.* – A francba, ez kifogyott!

– Egészségedre! – vihogott csúfondárosan a nagy csontú. – Gyertek, skacok, csörögjünk egyet a Dancingban!

– Várjatok! Mit kívántok ezért a lóvéért?

– Énekelni tudsz?

– Tudok.

– Akkor *egyelőre* énekelj és táncolj nekünk, mondjuk… gatyóban.

– Éljen! – füttyögtek a legények.

– Csak ennyi?

– Mondom, egyelőre. Ennyi léért meg kell ám dolgozni. Persze tudom én azt, hogy a cigány nem szokott a szántáshoz…

– Vagy úgy! Azt hiszem, kezdem pedzeni, miért akartok ti pont engem megtáncoltatni – kászálódott fel az öregember.

– Szóval vállalod?

– Majd máskor. Most nincs hozzá ingerenciám.

– Nekünk viszont van – pattogott a jókötésű heccmester. – Paci, húzz be egyet a komának!

A virgonc, kis termetű kamasznak nem kellett kétszer mondani. Úgy gyomorszájon vágta az öreget, hogy az hétrét görnyedt a fájdalomtól. A NAV-hivatalnok lángba borult arccal sietett a vezérhez.

– Nem szégyellitek magatokat? Így bántok egy szegény öreg bácsival? Hiszen az apátok is lehetne.

– Jaj, nekem! Mit tettünk? – komédiázott a tinédzser. – Paci, kérj bocsánatot a vezérigazgató úrtól.

– Nem vagyok vezérigazgató, és bocsánatot sem kell kérnetek, csak szálljatok le erről az emberről! – segítette talpra az öreget Barika. – Jól van, barátom?

– A haverje? Az más. Ebben az esetben, nem bánom, táncoljon vele maga is.

– Mit csináljak? – tátotta el a száját döbbenten. – Tudod te, kivel beszélsz, nagyfiú? – kémlelt maga köré segélykérően.

A közelben senki, csupán a távolban látott elsietni néhány járókelőt. Talán nem ártana felhívni a zsarukat, még mielőtt tovább szórakozna velük az unatkozó galeri.

– Szabad a mobilját? – vette ki kezéből telefonját a nagy csontú, majd intett két társának, akik azonnal közrefogták a hivatalnokot.

– A zsaruk! Ott jönnek a rendőrök! – kiáltott fel a férfi ravaszul, és, a pillanatnyi zavart kihasználva, kitépte magát a srácok kezéből.

Vagy öt percig szaladt-szaladt inaszakadtából. Utoljára tizenegy éves korában iszkolt így, amikor egy kóbor kutya megkergette a városban. Szerencsére senki sem követte. Otthon nem szólt semmit az apjának. Nem akarta felizgatni, no meg azt sem, hogy politikai ügyet kovácsoljon az esetből.

Este sokáig forgolódott az ágyában, és roppant szégyellte, amiért sorsára hagyta az öreget.

– Nyuszi! – nevetett rá volt felesége az egyik sarokból!

– Szép kis kolléga, még a száját sem meri kinyitni! – húzta el száját főnöke a másikban.

– Segítség! Mentsen meg, uram, mert mindjárt kinyírnak! – nyöszörgött Barika képzeletében a dzsekis kisöreg.

– Rohadt kapitalista csőcselék! – tajtékzott Barika Boldizsár.

A hivatalnok lerúgta magáról a paplant, és ismét kimenekült az utcára, onnan pedig a kisparkba. Vajon itt vannak még a vadbarmok? Nem voltak. Csend, csak a szökőkút csobogott. Pár percig tétován toporgott, majd felliftezett a közeli plaza legfelsőbb szintjére. Micsoda magasság! Ha én innen leesnék – pislantott riadtan az alatta tátongó mélységbe. Ennek ellenére, miért, miért nem, átmászott a korláton, és onnan nézett farkasszemet a várossal. Istenem, rosszul vagyok, szédülök. Mi a francot másztam én ide! – próbált ellenállni a mélységnek, mely ellenállhatatlan erővel húzta lefelé. Már-már sikerült visszakecmeregnie a helyére, amikor feltámadt a szél, és lerántotta a tetőről. Ez a vég, az utolsó pont életed könyvében – sikoltotta el magát, és megfeszített izmokkal várta a nagy ütközést. Ez nem lehet igaz! – nyitotta ki a szemét, amint az mégis elmaradt. Vagy ez már a másvilág?

– Bocsánat! – szólított meg egy a plazának háttal álló alakot. – Nem látott valakit lezuhanni a tetőről?

– Miért, lezuhant?

– Na, jóccakát! Még csak egy kérdés, és ezzel be is fejeztem: ez itt a Sopron Plaza, kérem tisztelettel?

– Nem, Jehova háza a mennyekben – vihorászott a megszólított.

– Alleluja, gondoltam. Csakhogy a többi ház, üzletek, utcák is… Minden olyan ismerős, mit ismerős, *ugyanaz*, mint Sopronban – vakarta meg fejét a tisztviselő, majd, a kérdést eldöntendő, nagyot csípett az arcába. – Juj, ez fájt!

Ezek szerint mégsem patkolt el? Á, ki van zárva, persze, hogy elpatkolt, mert ha valaki akkora magasságból zuttyan le, mint ő tíz perce, annak annyi, uraim.

– Szép csípés! Ha óhajtja, megduplázom.

– A számból vette ki, duplázza! Épp erre akartam megkérni. Juj, azért ne ilyen atyásan! Volt szerencsém, és köszönöm – iramodott vissza vidáman, s egyben elgondolkozva az üzletközpont legfelsőbb szintjére.

Hogy nem nyiffant ki, most már *majdnem* bizonyos, ugyanis a holtak, szellemek, semmit sem éreznek. Ő mindenesetre így tudja. Egyedül az rejtély, miként élte túl ezt a zuhanást, amire pedig csak és csakis akkor derül fény, ha – most fogózkodjanak meg, uraim – megismétli a szaltó mortálet.

Na nem! Ilyen bátor ember lenne Barika? Utóvégre akármilyen biztosnak tűnik, hogy semmi baja nem esett, ki szavatolja, miszerint másodszor is megússza? Érezte, tudta ezt Samu is, ezért ugyancsak félve mászott át megint a mellvéden. Egy ugrás, és mindjárt kiderül, lehet egy nyusziból is oroszlán, továbbá visszajáró lélek vagy minden kétséget kizáróan hús-vér ember-e. Egy, kettő, hááá-rom! – számolt hangosan, és kiugrott a semmibe.

Sikerült! – landolt frissen, sértetlenül odalent. – Ez aztán egy világszám! Ember legyen a talpán, aki ezt utánam csinálja – nyújtotta mindkét kezét az ég felé, és ezzel fel is riadt azonnal. Belevágta kezét az éjjeli szekrénybe, más szóval az egész repülés csak álom volt.

A továbbiakban semmi említésre méltó dolog nem történt. Teltek-múltak a napok, hetek minden különösebb baj nélkül, amit úgy kell érteni, hogy hősünket még nem tették lapátra.

– Még nem, de az ördög nem alszik, és ezektől a vadkapitalistáktól minden kitelik – károgott az egykor rettegett pártaktivista. – Várd csak ki az év végét. Majd akkor meglátjuk, szorult-e még emberség a tőkébe.

Barika mélázva sandított ki az ablakon a Sopron Plaza irányába. Ma éjjel megint ugrani fog. Mint tegnap és azelőtt is, mióta akkor, azon az emlékezetes estén onnan lerepült. Visszatérő álom? Stimmel! Kisebb-nagyobb változatokkal, de többnyire azonos forgatókönyv alapján: felliftezik az emeletre, megvárja, míg egyedül marad és odalent a téren sem látható egyetlen ember sem, utána, huss, már repül is le a magasból. Félni már nem félt, sőt, alig várta, hogy ugorjék, és meg sem fordult a fejében, hogy csak álmodik. Kísértette már őt néhány álom régen is, de az mind rémálom volt, nem ilyen sikerélményt nyújtó, kellemes látomás.

Mostanában azonban tovább lépett azzal, hogy nemcsak titokban, hanem nyilvánosan is akart ugrani. Mármint álmában. Hadd lássa itt, Sopronban mindenki, elsősorban a kollégák, milyen rendkívüli képességekkel bíró ember lett a Barika Samuból. Ennek érdekében kiosztott pár száz szórólapot a következő szöveggel:

Figyelem! Figyelem! Achtung! Achtung!

Felszólítunk minden lakost, aki csak teheti, tekintse meg Barika Samu világtörténelmi jelentőségű ugrását a Sopron Plaza tetejéről. Háló és bármiféle más segédeszköz nélkül. A produkció ideje: november 1, 12 óra. Belépődíj nincs. Csupán a taps kötelező.

Barika úr nagyot nevetett a szövegén, nem kevésbé hirtelen kibontakozó ambícióján. Ugyan bizony mi ütött beléje, hogy ennyire a figyelem középpontjába akar kerülni? Hiszen egész életében, azaz gyerekként is, felnőttként is visszahúzódó, szolid ember volt, míg az a másik Barika épp az ellentéte: vakmerő, szenzációhajhász és magabiztos. De akad itt egyéb gubanc is! Addig rendben van, amíg álmában mindent valóságosnak érzékel. A baj ott kezdődik, és ez

már el is kezdődött, amikor összemosódott benne az álom és valóság, és néha bizony el sem tudta dönteni, mikor van ébren, mikor álmodik. Lásd az 1001 éjszakából az ébren álmodó Abu 'l Hassan meséjét! Szegény Hassan sem tudta már a végén, mi igaz, mi vízió abból, amit ébren vagy álmában látott, tapasztalt. Ő ugyan józan, racionális gondolkozású hivatalnok, de ez a szkizofrén kokettálás a hellyel és idővel még az ő agyát is megcsavarja időnként.

Éjjel, álomidő szerint déli 12-kor óriási tömeg vette körül az üzletközpontot.

– Éljen! – tört üdvrivalgásba a tömeg, amikor Barika supermannak öltözve megjelent a Sopron Plaza peremén.

A férfi felemelt kézzel, akrobata módjára üdvözölte a tömeget, és tekintetével végigpásztázta az első sorokat. Remek, ők is ott vannak! Mármint az adóhivatali kollégák. Tekintettel az egybegyűltek nagy számára talán nem ártott volna mégis belépőjegyes előadást szervezni – cikázott át az agyán önkénytelenül. Csak ez a szél ne fújna – pillantott a komor felhőktől gomolygó égboltra. Úgy tűnik, vihar lesz, ugorjunk hát, amíg nem késő!

– Ba-ri-ka! Ba-ri-ka!

Hirtelen megdördült az ég, és teljes erejéből eleredt az eső is. A közönség egy perc alatt szétrebbent. Már nem volt értelme ugrani és veszélyes is ugyanakkor, hiszen ki tudja, hova, minek sodorta volna a váratlan szélroham.

A következő heteket az ez évi munkálatok lezárása, jelentések, beszámolók szerkesztése jellemezte. Év végén szokták kijelölni a következő év feladatait is, akkor osztották ki a prémiumokat, és már most bejelentették, miszerint létszámcsökkentésre is számítsanak.

– Te csak ne izgulj! – nyugtatgatta Samut az idősebb Barika. – Akármiként is alakul, még megvannak a régi kapcsolataim, és ha ezek a disznók mégis kirúgnak, esküszöm, jobb helyre duglak a réginél. Mit szólnál például egy önkormányzati álláshoz?

– Ez sem lenne rossz munkahely, köszönettel el is fogadnám, bár …

– Bár mi?

– Nem lenne gyávaság megfutamodni előlük ahelyett, hogy kinyitnám a számat, és jól beolvasnék elsősorban a dirinek, akinek a praktikáival már régóta tele van a hócipőm?

– Nem hiszek a fülemnek – ámuldozott az öreg Barika. – Mi történt veled, hogy ilyen bátor lettél egyszerre?

– Nem akceptálod?

– Dehogynem, mi több, büszke vagyok rád, édes fiam – ölelte át a fiát melegen. – Igaz, én a helyedben nem ragaszkodnék ilyen tetű népséghez, de a te problémád, erről te határozol.

Visszatérve az álmokra, azok ugyan megismétlődtek, de már messze nem olyan sikerrel, ami kielégíthette volna az álombeli Barika becsvágyát. Ő ugyanis feltette magában, hogy csak belépődíj ellenében szaltózik le a plazáról. Ennyivel tartozom magamnak – bizonygatta önérzetesen –, mert szép, szép dolog a siker, taps és effélék, de csak akkor, ha egyúttal milliomost is csinál belőlem. És éppen ez volt az, ami sehogy sem akart neki összejönni. Hol a plazából tiltották ki, hol a zsaruk avatkoztak közbe, vagy az időjárás akadályozta meg, hogy az egész világ megtudja, milyen fenomén lakik ebben a városban.

Tisztára megőrültem! – idegeskedett Barika napközben. Mintha nem is én lennék. Szerény hivatalnok létemre ugyancsak magasra helyeztem a mércémet. Meg az sem fér a fejembe, miért nem igazgató vagy NAV- elnöki posztra pályázom? Az meg direkt bosszantó, hogy, ha már így esett, még álmomban sem sikerül megvalósítanom önmagam.

Időközben megérkezett a várva várt évzáró. A hivatal testileg-lelkileg kimerülten hallgatta főnökei hosszú lére eresztett évértékelő beszédét, és alig várta már, hogy túl legyen a gyűlésen. Na végre! Következik a bélista. Az igazgató, kopasz, gyors beszédű úriember, sajnálkozva hadart el öt nevet, akiktől a racionalizálások következtében kénytelenek megválni. Damoklész kardja azonban ezúttal sem esett Samura. Hihetetlen! – bámult Barika az öt „peches" kartársra, akik rögtön ki is vonultak a teremből. Ellenben felhangzott a neve az eredményes

munkájukért jutalmazott kollégák között. Barika szíve a torkában dobogott, kicsit töprengett, majd szólásra jelentkezett.

– Beee! – bégetett fojtott hangon a háta mögött valaki.

– Tessék, megadom a szót Barika kartársnak.

A tisztviselő felállt, hátrafordult, és jól megnézte magának a csúfolódó kollégát.

– Köszönöm a figyelmeztetést. Mélyen tisztelt igazgató úr, kedves kartársak!

A teremben egy pisszenés sem hallatszott. Minden szem Barika felé irányult.

– *Ha én egyszer kinyitom a számat*…

CSALÁDI CSOPORTKÉP (ANNO 2012)

Október, délután öt óra. Szinte nyári meleg volt, s csupán enyhe szellő fújdogált. Bence ásítva biflázta a másnapi történelem leckéjét. Néha kinézett az udvarra, és hosszan elnézte, hogyan rajcsúrozik Bodri a macskával.

– Megtanultad már a leckédet, Bencike? – érdeklődött özvegy Almásiné, aki éppen fia és élettársa zoknijait stoppolta.

– Megtanultam – elevenedett meg a szőke, vékonydongájú legényke. – Most már mehetek játszani? – Hű de ugat a Bodri! Látogatónk van, anya.

Az ám, méghozzá Bence osztályfőnöke látogatta meg őket két másik tanár kíséretében. Hát ha eddig Bencének nem volt melege, most egyből kiütött rajta a verejték. De rosszat sejtve tessékelte be vendégeit a nyúlánk, ugyancsak szőke háziasszony is.

– Valami baj van, tanárnő?

– Ne ijedjen meg, ez csak a szokásos szülői látogatás.

– Értem.

Pedig dehogy értette, mert ha az, mit keres vele a torna- és matektanár is. Vagy újabban már hármasával járnak házhoz a tanárok?

– Foglaljanak helyet, kérem! Mit hozhatok? Sört, bort, pálinkát?

– Semmit – mosolygott rá az őszülő, rokonszenves arcú pedagógus. – Igazán nagyon kedves, de én sosem iszom alkoholt.

– Nekem sört! – huppant a jókötésű tornatanár egy rozoga fotelbe. – De jó hideg legyen ám.

– Nekem is, ha nem zavarom – így a számtantanár.

– Nagyon meleg ez az ősz – legyezgette magát az osztályfőnöknő. – Akós úr nincs itthon?

– Nincs.

– Kár, mert amit most mondunk, az rá is tartozik. A gyereknevelés végül is nem magánügy, azaz egyik vagy másik szülő kötelessége, hanem mindkettőjüké, amit az ön férje…

– Élettársam.

– Mindegy, ez semmit sem változtat a dolgokon. Szóval, amiről az ön becses élettársa, most mit hímezzünk-hámozzunk, megfeledkezik időnként. Igaz, vagy nem igaz?

– Igaz, de hát mit csináljak? Zsiga már csak ilyen, és én, bármennyire is szeretném, semmit sem tehetek ellene.

– Biztos? Legalább megpróbálta?

Az asszony jobbnak látta, ha erre inkább nem válaszol. Próbálta a fene! Még csak az hiányzik, hogy ez a vaddisznó idomítsa Bencikét. Hiszen akire ez rámászik, abból sem lesz más, mint vaddisznó. Na nem, a fiú az övé, és ő úgy neveli, ahogy őt nevelték valaha.

– Meg, csak tudja, Zsiga reggeltől estig dolgozik, amikor meg hazajön, eszik, kicsit internetezik, azzal már vége is a napnak, tanárnő. Mikor foglalkozhatna hát akkor a gyerekkel?

– Jellemző – mormogta a számtantanár. – És ki viszi el a balhét ilyenkor? Nyilván mi, amiért nem tanítottuk meg a diák urakat olvasni, írni, számolni.

– Ja – kontrázott a tornatanár.

– Miért, ez nem a maguk feladata? – csúszott ki az asszonyból, nem minden él nélkül, amiért a fiát újabban egyre többen kritizálják.

A tanárok szinte egyszerre pattantak fel a fotelből.

– Maga most viccel, vagy reklamál? – sápadozott a hegyes állú, apró szemű matektanár.

– Természetesen a mi feladtunk – tette a kezét a tanárnő kollégája kezére. – De képzelje csak el, mennyivel hatékonyabbak lennénk, ha önök is besegítenének néha, kedves anyuka. Passzivitás vagy ellenállás helyett, elvégre gyermekeink sikere a mindnyájunk sikere. A Bencéé éppúgy, mint a mienk, a magáé és a férjéé, bocsánat, élettársáé. Cáfoljon meg, ha ön másképp gondolja.

– Nem, nem, én is pont így gondolom – enyhült meg Almásiné a tárgyilagos, egyszersmind jóindulatú okfejtésre.

– Akkor jó. És most térjünk látogatásunk tulajdonképpeni tárgyára.

– Tudom, ne is folytassa! Láttam Bence jegyeit a számítógépen. Matekból bukásra áll, tornából hármas, magatartása elégtelen.

– Az, és ahogy telik az idő, egyre rosszabbul teljesít. Órára nem készül, házi feladatait összecsapja, vagy meg se írja, ugyebár.

– Lehetetlen! Én mindig ellenőrzöm, vagyis megkérdezem, tanult-e, mi a házi feladat meg ilyesmi.

– Aha, tehát maga így ellenőrzi Bencikét. Nahát, anyuka, én önt ennél okosabbnak képzeltem.

A testnevelő tanár figyelmeztetően köhintett.

– Egyébiránt most kivételesen másról szeretnénk beszélni magával.

– Én viszont nem – paprikázta fel magát az özvegyasszony. – Vegyék tudomásul, hogy kiveszem Bencét az iskolából, és olyan helyre iratom, ahol jobban megbecsülik az igyekezetét, szorgalmát.

A számtantanár álla leesett a csodálkozástól.

– I-gye-ke-ze-tét? Mancika, hova hozott maga bennünket?

– Igenis igyekezetét. Lehet, hogy a tanár urak ezt nem látják, de én igen, mindennap. Most tíz perce is a történelmet magolta, aztán jöttek maguk, és most ott reszket szegény a konyhában.

– Ez a szilaj, verekedő legényke? – csóválta meg fejét a tornatanár is. – Tudja maga, hány tanuló retteg az *ön* fiától?

– Verekedő? – halványodott el Almásiné. – Az én galamblelkű, légynek sem ártó kisfiam? Ezt nem tudom elhinni.

A látogatók sokatmondóan hunyorogtak egymásra.

– Hát kedves anyuka, itt valami nagyon nem stimmel – fújta ki orrát az osztályfőnöknő. – Bocsánat, ez a kellemetlen szénaláz még mindig nem akar kimászni az orromból. – Hápci!

– Egészségére!

– Köszönöm. Volna szíves közölni a becses hm… élettársával, keressen meg holnap reggel az iskolában?

– Már megint ő? – rezzent össze Akós Zsiga asszonya. – De hiszen már megmondtam… Rendben, ezen ne múljék, de hogy meg is keresi, azért már nem tenném tűzbe a kezemet.

– Amúgy jól megvannak egymással? Elnézést, ne vegye indiszkréciónak, csak mint osztályfőnök, a családi körülmények felmérése végett faggatom.

– Meg, persze. Zsiga nagyon rendes, családszerető apuka. Igaz, kicsit hirtelenharagú, és a magáét is megissza néhanapján. De csakis mértékkel anélkül, hogy bárkibe belekötne ilyenkor. Kérdezzék csak meg Elekes szomszédot, Szántóékat vagy bárkit a faluból!

– Egyet kifelejtett – jegyezte meg a matektanár csöndesen.

– Kit?

– Almási Bencikét.

Ez talált. A szőke asszonyból egyből elpárolgott a harci kedv.

– Tényleg! Ebben az esetben javaslom, kérdezzük meg gyorsan Bencét is – kapott a tornatanár az ötleten.

– Felőlem. De ha úgy sietnek, talán halasszuk inkább máskorra – szeppent meg a jó asszony, mert ha ezek továbbra is itt kérdezősködnek, szaglásznak, olyasmire is rájönnek, ami jobb lenne, ha hármuk, vagyis az ő, Zsiga és Bence titka maradna. – Egyedül azt árulják el végre, mért látogattak meg a tanár urak bennünket.

– Türelem, azért annyira nem sietünk – mondta a tanárnő. – Előbb hívja ide Bencikét, feltesszünk néhány kérdést, aztán azt is eláruljuk, miért jöttünk.

– Kérem! Megyek, behívom a fiamat!

– Mi a véleményük a mamáról? – szegezte kollégáinak a kérdést, amint Almásiné elballagott a fiúért.

– Az az érzésem, mintha erősen félne valamitől – itta ki poharát a tornatanár.

– Nekem is – erősítette meg a számtantanár. – Ráadásul titkolódzik is előttünk.

A tanárok elnémulva várták vissza a háziasszonyt. Eltelt pár perc, de csak nem akart megjelenni.

– Ej, jöhetnének már, a fenébe! – türelmetlenkedett a számtantanár. – Hallgassátok csak! Úgy tűnik, vitatkoznak.

– Itt a fiam, parancsoljanak vele! – bukkant fel végül Almásiné Dávid Ildikó; arca, szeme égett, nemkülönben a Bencéé.

– Mit szoktál itthon csinálni, amikor éppen nem tanulsz? – hangzott el az osztályfőnök első kérdése. – Zenét hallgatsz?

– Nem.

– Internetezel, csavarogsz vagy… vagy dolgozol valakinek?

– Nem á, mit képzel? – tiltakozott a szőke nő. – Sem pénzért, sem ingyért. Hiszen még csak hetedikes.

– Vagyis semmi sem zavar abban, hogy tanulhass. A szomszédok?

– Engem nem zavarnak.

– És az apukád? – firtatta a matektanár. – Milyen viszonyban vagy a, hm, nevelőapáddal?

– Tiszteli és szereti – vágta rá gyorsan Bence édesanyja. – Igaz, Bencike?

A fiú még jobban elvörösödött, és hallgatott.

– Látja, milyen szégyenlős? No felelj szépen a tanár bácsinak!

– Igen, tisztelem – rebegte a fiú alig halhatóan.

– És Akós úr? – vette át a szót az osztályfőnöknő. – Ő hogy viszonyul Bencéhez, illetőleg magához?

– Megismételjem? Megismétlem, bár nem hiszem, hogy ez is idetartozik: Zsiga mindkettőnket megbecsül, úgyhogy jobb férjet nem is kívánhatnék magamnak.

– Remek! Ennek tiszta szívből örülök. Na és azok a sebek meg kék foltok? – mutatott Almásiné és a fiú arcára, karjára. – Azok honnan származnak? Ne ijedjen meg, csak kérdezem, de ha nem akarnak felelni, én azt is megértem.

Az asszonyban megint fellángolt az elfojtott keserűség, indulat.

– Értik a bánatot! Nem értenek maguk semmit sem. Egyébként elestem, ha már mindent tudni akarnak, Bencikét meg egy kóbor kuvasz harapdálta össze nemrégen. Ilyesmi bárkivel

megesik, úgyhogy ha nincs más mondanivalójuk… – állt fel türelmetlenül mintegy jelezve, most aztán csakugyan nem ártana, ha láthatatlanná tennék magukat.

– Szóval semmi probléma.

– Úgy, ahogy mondja, kedves tanárnő.

– Mi meg azt szeretnénk öntől utoljára kérdezni, mit szólna ahhoz, ha Bencike egyházi fenntartású iskolában folytatná a tanulást?

– Mármint a városban? Azt már nem! Jó helyre jár ő itt falun is. Olcsóbb is, könnyebb is, mint naponta oda-vissza ingázni.

– Hát ha csak ez a baj, örömmel közöljük, hogy jövőre, de talán már idén is ilyen iskolába járhat Bencike, amennyiben beleegyeznek abba, hogy egyházi kézbe kerüljön az iskolánk.

– Egyházi kézbe? – csillant fel a szeme azonnal. – Az bizony jó lenne, mert ahol Isten parancsol, ott az ördög se nagyon szökdécsel. Aztán… izé… mibe kerülne ez a falunak?

– Semmibe. Csupán az az eklézsia kérése, akinek a nevében, kerestük fel magukat, hogy őszintén, mindenféle *nyomás* nélkül döntsenek, nehogy úgy tűnjék, miszerint ugyanaz ismétlődik, ami a földek kollektivizálása idején. Így aztán, ha a többség egyetért, akkor, de csakis akkor kerülhet sor a fenntartócserére.

– Én egyetértek. És a tanárok?

– Ki marad, ki iskolát változtat. Majd kiderül. Erőszak nincs. Valamennyien, tehát önök is, mi is saját belátásunk szerint dönthetünk.

Újra itt van, újra itt van, újra itt van a nagy csapat,
Csapjad össze, csapjad össze, csapjad össze a mancsodat.

– Zsiga! – suhant Almásiné az ablakhoz. – A szerencsétlen már megint bepöckölt. Kérem, vigyázzanak vele, mert ilyenkor…

– Hogyhogy? Hisz nincs is vasárnap! – ironizált a számtantanár.

– És amúgy sem köt soha senkibe – tódította a tornatanár.

– Bence, légy szíves, menj át a szomszédba játszani!

A fiú riadtan engedelmeskedett. Ismerte a dörgést, tudta jól, mi következne ezután.

– Ni csak, micsoda megtiszteltetés! – fedezte fel a tömzsi, kiálló szemfogú férfi a három vendéget. – Látom, éppen tanári értekezletet tartanak. Az igazgató úr? Ő nem jött el? Kár, mert nagyon örültem volna, ha őt is láthatom. Viszont itt van Mancika, bocsánat, Mancika *néni*, az osztályfőnökök gyöngyszeme! – lépett hozzá kissé dülöngélve a családfő. – Mancika néni – csókolt kezet a nyugdíj felé kacsingató pedagógusnak, azzal váratlanul, mielőtt bárki sejthette volna, mit akar, a tanárnő kezébe harapott.

– Jaj! – rántotta el kezét a tanárnő.

Kollégái ketten kétfelől azonnal lefogták a merénylőt.

– Siessen az igazgatóhoz, Mancika, és jelentse neki, mi történt! – kiáltotta oda neki a számtantanár.

A falu hetekig az Akós-ügyön csámcsogott.

– Dilis alkoholista! Az ilyeneket elvonókúrára kell küldeni – dörgedeztek egyesek.

– Ilyen a modern iskola: tanulót, szülőt egyaránt kiborít – summázták mások nagy bölcsen.

– Ugyan, az iskola! Az egész rendszer, emberek – kontráztak többen még ennél is bölcsebben. – És nem csak őket, az egész országot.

Akós úr maga szánta-bánta az esetet, és utólag bocsánatot kért Manci nénitől.

– Becsületszavamra, nem is értem, mért tettem, mert ha valaki, én igazán nem kritizálom magukat. Emlékezzék csak vissza, mire szoktam kérni a tanárnőt: fogják szigorúan a gyereket, mert csak akkor lesz belőle valaki, ha komolyan veszi a tanulást. Megbocsát?

A deresedő tanárnő válaszra sem méltatta, és nem sokkal ezután eltűnt a faluból. A Manci–Akós-ügy ezzel automatikusan lezárult. A tanári kar mélyen hallgatott, és az igazgató sem intézkedett tovább ezután. Ami történt, megtörtént, minek a dolgokat még jobban felfújni, melynek során bármikor egyéb anomáliák is felszínre törhetnek, akkor pedig lőttek iskolájuk jó hírének, a prémiumoknak, mindennek – ijedezett az igazgató, és fenemód megkönnyebbült, amikor az öreg hölgy egészségi okokból felmondott.

Rajta kívül talán egy ember örült még jobban: Akós Zsigmond, a kiálló fogú apuka. Igaz, hogy Mancika nénit szépen megkövette, de csak azért nehogy a tanárnő feljelentse valamiképp. Valójában tiszta szívből gyűlölte. Mint általában minden pedagógust. Ingyenélő népség! – fakadt ki néha a csehóban. Egész reggel csak kerepelnek, sétálnak, veregetik az asztalt és a tanulók kókuszát. Azt meg különösen nem tudta feledni, hogy iskolás korában minden évben pótvizsgára buktatták matekból és magyarból. Ha nincsenek ezek a tantárgyak, és nem macerálják örökké, szakmunkásképző helyett szakközépbe ment volna, onnan főiskolára vagy még feljebb. De hát hogy menjen, ha valamennyi felvételi vizsga magyarral indul és matekkal végződik? Hát igazság ez, mondjátok? – füstölgött, valahányszor benyakalt.

Annál nagyobb lelkiismeret-furdalást érzett Bencike. Nem mintha ő csípte volna a tanárnőt, de mégis csak miatta támadt rá a Nyúlfogú. Mennyivel jobban járt volna, ha Manci néni helyett inkább ő viszi el az irháját.

– Csakhogy erre semmilyen esélyünk, miután nem Zsiga lakik a házunkban, hanem mi az övében – világosította fel az anyja, amikor Bencike pokolba kívánta a mostohaapját.

– Akkor pucoljunk mi innen, még mielőtt megmérgezném

– Jaj, édes gyermekem, hogy beszélsz így a Zsigáról? Elismerem, hogy kissé vérmes, nyers alak, viszont befogadott a házába. Vagy vissza akarsz menni az apádhoz, aki olyan kíméletlenül kergetett el bennünket?

A lakli tinédzser elkomorodva harapott az ajkába. Apák! Egyáltalán van rendes apa a világon? Ez a második még megjárná, ha nem csiccsentene be minden vasárnap. Ezért volna legjobb innen is eltűnni. De hova, a mennyországba vagy a pokolba, mert ahogy ő nézi, lehet hogy újabban már a mennybe is kapupénzt kér Szent Péter?

– Szeretnélek figyelmeztetni, hogy nagy muri lesz ám vasárnap.

– Mikor nem. Aztán miért nagyobb, mint egyébkor?

– Vasárnap tölti be Zsiga a negyvenet, úgyhogy viselkedj okosan, és ezt a vasárnapot is megússzuk.

– Ó, de örülök. Meghívtuk rá a papot is?

– Mi köze ehhez az atyának? – ütközött meg Almási Dávid Ildikó.

– Csak annyi, hogy jövőre ő lesz az új diri. Legalábbis én így hallottam, akkor pedig, ugye, érdemes bevágódni az atyánál.

– Édes fiam, megijesztesz – ráncolta össze homlokát aggódva. –Nem ilyen fiú voltál te ezelőtt.

– Miért, milyen voltam?

– Elégedetettebb, jóindulatú legényke, aki a légynek sem tud ártani. Most? Folyton szurkapiszkálsz, berzenkedsz, és még abba is belekötsz, aki szeret téged, kisfiam. Mancika néni szerint ilyenek a kamaszok. Lehet, bár én is voltam kamaszlány, és én mégis szót fogadtam az apámnak, nem verekedtem a lányokkal, és komolyan vettem, érted, komolyan vettem az iskolát – nézett szemrehányóan fia szemébe.

– Én senkivel sem verekszem – mentegetődzött Bencike. – Mindig mások kezdik, én csak védekezem. Apa is örökké azt mondta…

A folytatást már lenyelte, ehelyett az a jelenet ködlött fel előtte, amikor az apja üvöltve dobta ki bőröndjeiket az utcára. Pedig ő még csak nem is alkoholizált. Egyszerűen az volt a bűnük, hogy nem dicsérték agyon, amiért fiatal nők után futkosott. Egyet el is vett azóta, aztán

hogy ők hogy vannak, mint élnek, arra úgy látszik, csöppet sem kíváncsi, mert eddig még egyszer sem érdeklődött irántuk.

– Ígérd meg, hogy legalább a születésnapján nem ellenkezel Zsigával. Tudod, milyen, ha bekávézik. Megígéred?

– Meg.

Zsigát és a haverjait ismerve, akik szintén nem voltak angyalok, Almásiné nem minden ok nélkül aggodalmaskodott ennyire. Ott van például a lárva arcú *Milovics* – kereste vasárnap tekintetével a hírhedt mezőőrt, hátha otthon maradt ez egyszer. Nem volt szerencséje. Az bizony ott feszített egy feketére manikűrözött csontkollekció oldalán. Ennek az volt a hobbija, hogy kóbor ebeket édesgetett magához. Etette őket, gondozta, amiért cserébe sorba kínozta valamennyi kutyáját. Kit megvert, kinek a fülét, farkát vágta le, kiszúrta a szemét, vagy felakasztott. Amikor megkérdezték, miért tette, már sorolta is a bűneiket: ez szófogadatlan, Nero tyúkra, Hektor vendégre támadt, rápiszkolt a lépcsőre, szétrágta egyik cipőjét… Most viszont megtanulta, mit szabad, mit nem szabad tennie – magyarázta kifejezéstelen arccal, hidegen. Az új állatkínzási törvénynek hála most már egyre ritkábban bünteti így az ebeit, s csupán elvétve, akkor is csak alig hallhatón szűrődik ki a házukból egy-egy fájdalmas nyüszítés. *Csűrös Ali*, az egykori Csillag születikes késdobáló. Na, ez sem éppen Bencének való társaság! Bronzbarna arc, acélos tekintet, mintha egy akciófilmből lépett volna elébük – szolgálta ki az asszony kelletlenül.

– Köszönöm, nagyon kedves, emellett csinos is – hajolt meg előtte a férfi elismerően. – Mondja, nem volna kedve fellépni velem a következő Csillag születik műsorban?

– Dehogynem – hallotta meg a kérdést a közelben bokázó vincellér. – Jó pénzért bármikor. Igaz-e, gyönyörűm?

– Már van benne légkör – mérte fel az állapotát egy szempillantás alatt a szőke nő. – Nem ettem meszet. Keressen ehhez, uram, más balekot.

– Én ennél százszor jobbat mondok, gyerekek. Miért várjunk vele a Csillagig, amikor megteheti akár most is itt, előttünk? – állt elő az ötlettel Milovics.

– Na várjunk! Nem egészen értem, mit akartok, vagyis értem, de mégis hogy képzeled? – fordult Csűrős Ali Zsigához. – Lépjek fel? Miért ne! Felléptem én már a cirkuszban is, tudjátok. Csak egy a bökkenő: ilyenkor a késdobálónak szoktak fizetni, és nem fordítva.

– A cirkuszban lehet, de ez itt az én házam, azonkívül a *feleségem*, nem *te* kerülsz veszélybe. Akkor igazság szerint ki kinek fizessen? – vágott vissza a férfi okosan.

– Köszönöm – hatódott meg Almásiné; lám-lám mégsem olyan vaddisznó ez a Nyúlfogú!

A vendégek tanácstalanul néztek egymásra.

– Sze-szerintem e-egyikünk se fi-fizessen se-senkinek – vágta el a gordiuszi csomót a dadogós pedellus. – Meg-megteszik ők ezt ne-nekünk ba-barátságból is mind-mindketten.

– Majd, ha fagy, és hó lesz nagy – tiltakozott a háziasszony.

– Akkor én sem – makacsolta meg magát Ali is.

– Majd én fizetek – pattintott a lárva arcú Milovics.

– Te? – meredt rá a vincellér.

– Én. Ha már eljöttem, mulassunk is egyet, a kiskésit. Mennyi lesz a gázsi, művész úr?

– Öt lepedő, vagyis ezres, ahogy a városban szokták mondani. De hogy lássátok, kivel van dolgotok, a kedvetekért kivételesen nem kérek egy fillért sem. Viszont ha Ildikó…

– Ildikó azt csinálja, amit én akarok, és én azt akarom, hogy szórakoztasson titeket. Bence, hozd ide a késeket a konyhából!

A fiú nem moccant.

– Süket vagy? A késeket!

– Nem hozom – válaszolta kurta tétovázás után a siheder.

– Micsoda? Elismételnéd, te kis fattyú!

– Nem hozom – ismételte egy fokkal bátrabban, mostohaapja szemébe tekintve.

Többet nem is mondhatott, mert a vincellér akkorát csapott rá, hogy Bencike krumpliszsákként dőlt a padlóra.

– Gyilkos! – ugrott élettársának az édesanya, és elkezdte összevissza tépni, karmolni.

Erre megkapta ő is a magáét, így aztán bal felől az asszony, jobb felől a fia szepegett-szipogott. A vendégek – családi perpatvarról lévén szó – diszkréten hallgattak.

– A-akkor én me-mennék, ha nem ha-haragszol – törte meg a csendet elsőnek az iskolagondnok, megpödörte bajszát, és sietve odébbállt, utána a többi, kivéve Milovicsot és excentrikus nőcskéjét.

– Hé, most mit izéltek! Fiatal még a nap, hova rohantok? Ali! Te is itt hagysz, a túróba!

– Nagy marha vagy te, barátom!

A fiatalasszony felnyögött. Aladár hozzásietett.

– Jól van? – törölte meg zsebkendőjével a nő arcát. – Szépen elbánt magával ez a nagyfiú.

– Hé! – penderítette el élettársa mellől a vincellér. – Veszed le róla a praclidat!

A két férfi tekintete egymásba fúródott.

– Na isten áldjon! Magának, szépasszony, meg javaslom… Eh! – rántott egyet a vállán Aladár. – A maguk ügye. Intézzék el maguk közt.

– Milyen finom, gáláns úriember! Nem mennél hozzá feleségül? Még szabad vagy, nyugodtan hozzámehetsz – gúnyolódott a házigazda. – Szavamra, remek partnerek lennétek. Néha felléptek egy-két lakodalomban, eladtok egy kis füvet, fát. Akár egy fél erdőt is, hiszen 100 méterre sem lakik az erdőtől.

– Füvet? Fát? – hökkent meg a késdobáló. – Milyen füvet?

– Elmagyarázzam? Tudod, olyasmit, amitől olyan szépeket álmodnak a srácaink.

– Te nem vagy eszednél!

A férfi hol elvörösödött, hol elfehéredett.

– Ti meg mire vártok? – dörrent a mezőőrre bosszúsan. – A produkciónak vége. Viszontlátásra!

– Hogyhogy vége? Hiszen meg sem kezdődött.

– Na: még egy kerge atyafi! Nem lesz itt semmiféle produkció.

– És ha mégis? – hörpintett fel egy pohár pálinkát a vincellér.

Még nem volt részeg, ám józan sem. Jólesően érezte, hogyan árad szét ereiben az alkohol. No még egy pohárral! Ettől mindent elfelejt: az iskolát, tanárait, mestereit, adósságát és Ildit is, akinek még a tiszteletét sem tudta eddig kivívni. Mindegy, már ezt is megszokta.

– Áldás, békesség! Mulassatok jól, de nélkülem.

– Én meg azt mondom: ha nem dobod ki íziben azokat a késeket, elmegyek a bíróságra, és befújlak. Anyám emlékére esküszöm.

Csűrös Ali megszeppent. Ismerte jól a komáját. Egy szavát sem lehetett annak elhinni. Kivéve, ha anyja emlékére esküdött.

– Üsse kő, nem bánom, bár igazából nem értem, mit akarsz ezzel elérni. A vendégek elmentek, azonkívül, úgy látom, Ildikó sem ugrál az ötletért.

A férfi után pislogott. Hogy mit akar? Jó kérdés, de majd ráér erre felelni, ha teljesítik a parancsát. Igenis, parancsát, utóvégre itthon van, és *itthon* ő az úr. Nem Ildikó, sem a kölyke, de még a magasságos isten sem, hanem ő, Ákos Zsigmond, a vincellér.

– Ugrál, nem ugrál, megteszi, mert egy asszonynak mindig azt kell tennie, amit az ura parancsol – kortyantotta ki az utolsó csepp italt az üvegből.

– Hűha! Oké, oké, rendben van! Hozz öt kést, és kezdődhet az attrakció. Hanem előtte arra is meg kell esküdjél, és neked is – fordult a Buster Keaton-arcú mezőőrhöz –, hogy senkinek sem áruljátok el, mivel seftelek nagy néha. De tényleg csak nagy néha, mert hát a szegény embernek is meg kell élni valahogy, a kurva mindenit ennek a világnak.

– Esküszöm.
– Anyád életére?
– Anyám életére.
– Milovics?
– Mekkora hűhó semmiért. Ha előbb tudom, becsszó, a többiekkel együtt lelépek.
– Akkor nem esküszöl?
– Gyerekek! Ám legyen: esküszöm.
– Kösz. Még meghálálom. Zsiga, Bence a késeket!
A fiú az előbbi esetből tanulva szaladt a késekért.
– Ildikó! – fogta kézen a férfi, odavezette az ajtóhoz, és odasúgta az asszonynak: – Megpróbálok ráijeszteni Zsigára, de maga ne féljen, mert eddig még senkit sem sikerült leszúrnom – szellemeskedett derűsen. – Jól meggondoltad? – kérdezte a gazdától.
– Mit kell ezen meggondolni? Vagy nem vagy biztos magadban?
– Nem erről van szó, csak ezek a kések… Nem ilyen célból gyártották. De az is előfordulhat, hogy éppen akkor kapok infarktust, és máris hasba szúrtam a nejedet. Aztán belerepülhet a kés a torkába is, ugyebár, megsebezhetem a karját, mellét… Hú, képzeld magad elé, amint csorog a vér a testéből! El tudod te ezt képzelni?
– Én el – válaszolta Zsiga helyett Milovics, s máskor rezzenéstelen arcát pirosra festette az izgalom.
Meg akar ijeszteni – látott át a szitán egyből a vincellér. Hát ebből nem eszik! Az viszont több mint bizonyos, ha most igent mond, holnaptól az egész falu azon kérődzik, milyen trükkösen próbált megszabadulni Akós Zsiga a nőjétől. Ráadásul Ildi jóindulatát is eljátssza, már ha maradt belőle egyáltalán valami. Szerinte egy csöppnyi sem, és, ha jól meggondolja, már nem is szereti ezt az önhitt, finomkodó nőszemélyt. Ha viszont így van, fütyöl a falura, és a nagyságát is megszorongatja, de meg ám, a kutya úristenit ennek a világnak!
– Ne prédikálj, cselekedj! Hölgyem, Milovics, foglaljanak helyet a páholyban!
– Itt vannak a kések – nyújtotta át Bence sápadtan a késeket.
– Ne izgulj! A haja szála sem görbül meg – súgta oda Ali a srácnak is. – Köszönöm. Pereg a dob. Egy…
Hirtelen megtorpant. Azért hátha mégis meggörbül, és kit vesznek elő emiatt? Csűrős Alit, a Csillag születik győztesét. Akkor pedig ugyanoda jut, ami miatt produkálja itt magát. Egyik kérdez balról, másik kérdez jobbról, és percek alatt rájönnek, micsoda csillag ez a vásári mutatványos.
– Mi az, mire várasz? – türelmetlenkedett Milovics. – Kettő…
– Volna egy extrakérésem.
– Pfuj! – méltatlankodott Milovics fekete körmű és ajkú partnere.
– Szögezzük az ajtóra Ildikó *fényképét* – mutatott Ali Ildikó falon függő nagyított képére. – Végül is a produkció a lényeg, nem a cél, vagy, nekem aztán tök mindegy, választhatjuk a mamát is. Bocsánat! – kapott észbe riadtan; még egy ilyen baki és őt veszik célba a nő helyett. – Pereg a dob. Egy, kettő…
– Állj!
Almásiné kiegyenesedett. Eddig mintegy álomban figyelte, mit tesznek, mondanak körülötte a szobában, és csak fokozatosan fogta fel, milyen élettárshoz menekült, amikor kitette a szűrét az exférje.
– Azt hiszem, épp itt az ideje, hogy innen is lelépjünk – ballagott Bencéhez, és hirtelen elhatározással kézen fogta gyermekét. – Mindig sejtettem, de most már tudom is, hogy valami nem stimmel veletek. Főleg veled, tisztelt „férjuram”. Isten látja lelkemet, én minden megtettem azért, hogy ne kelljen innen is elfutnunk. Főztem, mostam rád, gondoztam a kerted, udvarod, mire te… Még a kisöcsémet is elűzted, amikor munka nélkül maradva segítségért zörge-

tett az ajtódon. Tudod, mi történt vele azután? – szorította vissza kibuggyanni készülő könnyeit.

– Milyen kisöcsédet? Ja, azt az éhenkórászt! Nem tudom, de nem is érdekel – rúgott Zsiga a lába elé dörgölődző macskába.

– Hajléktalan lett, megbetegedett, végül elaludt. Örökre, itt, itt a karjaim között.

– Khm! – köhintett Csűrös Ali óvatosan. – Elnézést, hogy közbeszólok, de nem lenne jobb, ha mi most mégis…

– Menjetek csak! Viszontlátásra! Köszönöm, hogy meglátogattatok. Folytasd! – szólt a férfi rekedten Ildire, amint magukra maradtak. – Hadd halljam, mi van még a begyedben!

– Sok, nagyon sok még, galambom, de mikor, kinek mondjam el? Sze most is olyan piás vagy, hogy a szorzótáblára sem emlékszel.

A férfiba hirtelen belenyilallt valami. A szorzótábla! Istenem, de utálja. A tanárokat, gyerekeket, Ildikót… – cserdített le egy csattanos pofont az asszonynak.

– Gazember! – ugrott neki ekkor a hosszúra nyúlt tinédzser. – Miért vered mindig az anyámat?

– No nézd ezt a paszulykarót! – csodálkozott rá a családfő. – Csak nem te akarsz engem megverni?

Gyorsan leoldotta a derékövét, azzal el kezdte csépelni a fiút is.

– Fuss, menekülj! Mindjárt jövök én is utánad.

Bencike hátrált pár lépést, majd sarkon fordult, és, szégyen a futás, de hasznos, kiperdült a szobából. Anyja a szekrényhez, és lekapott róla két bőröndöt.

– Te itt maradsz. Majd, ha én rúglak ki, elmehetsz. De addig azt csinálod, amit én mondok, és én most azt mondom, húzd le a bugyidat.

– Tessék? – akadt el a nő lélegzete. – Te tényleg teljesen eláztál.

– A francba, most mit izélsz? – lépett közelebb a férfi az asszonyhoz. – Hát nem látod, hogy majd megveszek érted?

Almásinéból kipukkant a nevetés, és még akkor is nevetett, amikor a vincellér lefektette a padlóra.

– Nevess csak! Nagyon bírom, amikor mosolyogsz – szakította le róla a bugyiját, szétfeszítette a combjait, és habozás nélkül elvette, amit amúgy már sohasem kapott volna meg az asszonytól. – Jó volt, mi? – hengeredett le dolga végeztével Ildiről.

Magabiztossága visszatért, és most már ő is mosolygott. Így kell megoldani a nőkkel a dolgokat, mert ezek mindig a puncijukon keresztül nézik a világot.

A törékeny, szőke nő testileg-lelkileg megtörve nyúlt el a szőnyegen. Így feküdt vagy tíz percig, majd szótlanul, élettársát tekintetre sem méltatva kivánszorgott a szobából. Zsiga nyugtalanul bámult utána.

– Hű, a mindenit! Ez megy a fia után – ütött a homlokára hirtelen. – Ildikó! – sírült ki ezután ő is a szobából. – Megállj, te vipera!

Almásiné megszaporázta lépteit, a vincellér úgyszintén. Így kergetőztek körbe-körbe az udvaron.

Beesteledett. A hold kíváncsian kukkantott le rájuk az égboltról. Egyszer csak megreccsent valami a nő mögött. Volt az udvaron egy régi-régi, használaton kívül helyezett kerekes kút. Ennek az oldalába rohant véletlenül a vincellér, mi több, bele is esett a szerencsétlen.

– Segítség! – kiáltott fel a kerekes kút mélyéről.

De Almásinén és Bodrin kívül senki sem hallotta.

– Vau, vau!

A nő megtorpant, kicsit hallgatódzott, majd odabotorkált a kúthoz, és lenézett.

– Húzz már ki innen, te boszorkány!

Eltelt egy perc, aztán még egy. Az asszony meg csak állt, álldogált kibontott hajjal, mereven a régi kútba bámulva.

– Segítség! Nem tudok úszni. Segíts…

Egy utolsó csobbanás, azzal átvette „egy tücsök csendes birodalmát.”

Amikor a fiú úgy éjfél körül beosont az udvarra, anyja ugyanott ült, mint pár órával azelőtt.

– Lefeküdt a Nyúlfogú?

– Bencike, Bencike, már megint hol csavarogtál? – rezzent össze Almási Dávid Ildikó. – Egy ilyen kisfiúnak már ágyban kellene lennie. Gyere, lefektetlek – próbálta ölbe venni Bencikét. – Hű, de nehéz az én kisfiam, mikor nőttél meg te ennyire? Így, aludj csak! – takarta be gyöngéden odabent. – Már mindenki aluszik, Bodri, édesapa, nagyanyó…

– Nagyanyó? De hiszen ő már réges-rég meghalt, édesanyám.

– Jaj, ne viccelj! Az ilyesmivel nem illik viccelni. Csak alszik, aludj te is, csillagom!

Tente, baba, tente.
Itt van már az este.
Elment apa a malomba,
Őröl búzát, hoz kenyeret;
Bence eszik lágy kenyeret.

AURA

– Szeretsz még?

– Micsoda kérdés. Hányszor mondjam már, hogy szeretlek?

– Csak egyszer, de…

– De mi?

– Semmi, semmi, csak úgy kérdeztem, tudniillik újabban, hm, szóval újabban mindenben apádnak adsz igazat. Ha élhetetlennek mond, ráhagyod, ha mulyának, álmodozónak, ugyanúgy…

– Pedig azelőtt szolidarizáltam veled stb., stb. Kissé ismerős a szöveg, Bandikám.

– Rendben van, hagyjuk! Így persze már meg sem merem kérdezni, mikor esküszünk. Már ha egyáltalán esküszünk – tette hozzá a fiatalember csüggedten.

– Majd eljön ennek is az ideje. Addig is jobban teszed, ha felszívódsz, mert ha a papa itt talál, rögtön felmegy a vércukra.

– Nem tetszik ez nekem, nagyon nem tetszik – csóválta meg a fejét sötéten. – Ez a bujkálás, kétségbeesett erőlködés, hogy elismertessem magamat, nem az én stílusom.

– Helló, Pannika!

Fesd az ördögöt a falra, és megjelenik. A fiatalok zavartan meredtek az enyhén pocakos, de még mindig jóvágású, úriemberre. Ő persze úgyszintén, amikor észrevette Bandikát.

– Nahát, papa, otthagytad a Café d'Arts-t?

– Megfájdult a fejem. Kérlek, ballagj vissza a Caféba, és tartsd a frontot helyettem!

– Igenis.

– Maga maradjon! Szeretnék pár szót váltani magával – rándult meg az ajka gyanúsan.

– Puszi, puszi! Aztán nehogy felfaljátok egymást ebédre! – hunyorított a sportos testalkatú, Eton-frizurájú menyasszony, bár titokban ugyancsak megdobbant a szíve szegénynek.

Hajaj, valami itt nagyon nincs rendjén. Talán épp a srác miatt. No, majd megtudja, ha visszajön.

– Pá-pá!

– Szia! – köszönt el a lánytól Bandi is. – Holnap találkozunk, vagyis… – akadt el a hangja leendő apósára sandítva.

– Na ne! – rogyott egy fotelbe a ház ura. – Ez mindennek a teteje! Maga nagyon feledékeny fiatalúr. Mondja, miben állapodtunk meg legutóbb!

A szelíd tekintetű, bozontos hajú fiatalember arcára halvány pír suhant.

– Nem felejtettem el, csak most… most így alakult.

– Hát máskor ne alakuljon, és utoljára figyelmeztetem, tartsa távol magát Pannitól. Mégis mit képzel? A diploma, egyetem még nem minden. Kiindulópontnak elcsúszik, de akár fölösleges is, ha például folyószámlája van a bankjában. Magának van?

– Egyelőre…

– Pozíció, rang, összeköttetések? Halljuk, mit hozott össze, mióta nem láttam?

– Egyelőre…

– Na látja! Se pénz, se posztó, akkor meg milyen alapon adjam áldásomat a frigyükre? Ha maga is apa lenne, megtenné?

– Én meg, mert én viszont ezt vallom: nem a pénz, pozíció, rang számít, hanem az egymás iránti megbecsülés, szeretet – szedte össze bátorságát a fiatalember.

– Szép, egyedül az a bökkenő, hogy ebből aligha lehet ma megélni. Na, mindegy, a lényeg az, hogy ezt is tisztáztuk, és a jövőben más mennyasszonyt keres magának. Higgye el, nagyon sajnálom, de engem elsősorban a lányom boldogsága motivál.

A fiatalember nem mozdult.

– Óhajt még valamit? – türelmetlenkedett a fiatalos, legutolsó divat szerint öltözködő apuka.

– Nem, csak…

– Akkor sok szerencsét! – nyújtotta Bandi felé a kezét hanyagul. – Menjen, üljön be még egyszer utoljára a báromba. Igen, igen, kivételesen én küldöm. Igyon egyet a számlámra, és búcsúzzon el a lányomtól!

– Köszönöm, nagyon kedves, de annyi pénzem még nekem is van, hogy megigyak egy-két féldecit – utasította vissza önérzetesen a hoppon maradt vőlegény.

Tehát vége, finita la commedia.[1] Amitől tartott, bekövetkezett. Hogy aztán mit szól mindehhez a menyasszony…? Á, ugyan mit szólna! Semmit, mint ahogy eddig is tette, amikor a kávés megcsipkedte időnként – indult az ajtó felé letörten.

Augusztus. A nap sugarai ragyogó fénnyel árasztották el az elegáns, drága bútorokkal berendezett nappalit. A szoba közepén, az ablakkal szemben igazi velencei tükör csillogott.

– Tiszteletem! – köszönt el előbb a háziúr, majd a tükör, azaz saját maga felé hajolva. – Szent isten!

– Mi az, nem érzi jól magát?

– Ott, ott! Kérem, nézzen a tükörbe!

A férfi a tükörbe pillantott.

– Mi van vele? Eltört, vagy mi a probléma?

– Nem látja? – tapogatta körül magát a fiatalember.

– Mit? Nyögje már ki, a szentségét!

– Ezt a sötétvörös izét körülöttem.

A férfi elképedt. Hűha, csak nem lőtte be magát a kistaknyos!

– Pontosabban?

– Nem tudom. Olyan… olyan glóriaféle.

– A feje körül?

– Nem, az egész testem körül. Ön nem látja?

– Eltalálta. Mondja, nem sérült meg a szeme véletlenül? – húzta végig a kezét Bandi szeme előtt.

A fiatalember becsukta a szemét, és el kezdett számolni.

– Egy, kettő, három…

Tíznél ismét kinyitotta, de semmi sem változott.

– Különös! Én mégis a szemére tippelnék, hacsak nem lázas, ivott, vagy ilyesmi.

---

[1] Vége a komédiának. (ol.)

– Dehogy ittam, mit képzel! Én másra tippelek.

– Jól van, fiatalember, akármit is lát, megkérhetném, hagyjon végre magamra? – sóhajtott fel fáradtan a Café d'Arts tulaja. – Ma nagyon fárasztó napom volt, és a fejem még jobban fáj, mint bármikor – matatott fájdalomcsillapító után a zsebében.

– Nem érdekli, mire tippelek?

– Hova a csudába tettem azt a quarelint? Hopp, megvan! Bocsásson meg, mit mondott?

– Nem érdekli, mire tippelek?

– Mire?

– Kiválasztott lettem, Schreiner úr – jelentette ki Bandi lassan, ünnepélyesen.

– Nocsak! Polgármester akar lenni vagy országgyűlési képviselő? Egyébként nem is olyan rossz ötlet. Látja, egy ilyen férfihez már én is szívesen adnám a lányomat. Már persze, ha meg is választják.

– Félreértett. Engem nem a nép, hanem maga az Úr jelölt ki, helyesebben *meg* ezzel a dicsfénnyel.

A kávés kiejtette kezéből a fejfájás-csillapító tablettát.

– Nem hiszi? Megértem, utóvégre nem mindennap szembesül az ember ilyen csodával. Mert ez az, hogy engem, ja, éppen engem, aki se szent, de még egyszerű pap sem vagyok, választott ki a Teremtő.

– Jaj, a fejem! Szegény Pannika!

– Miért szegény? – csodálkozott a fiatalember. – Hiszen tíz perce sincs, hogy azt firtatta, mivel vagyok különb másoknál. Hát ezzel! – mutatott maga köré meghatottan. – De várjunk csak! Mintha… mintha megváltozott volna a glóriám! Meg bizony – hajolt közelebb a tükörhöz. – Az előbb még zöld, most sötétkék keretben tündöklök. Egyedül az furcsa, hogy ön továbbra sem lát semmit sem.

– Téved, mert már én is észlelem – sietett megnyugtatni a házigazda. – Gratulálok! Ez több mint amennyit elvártam magától… tőled, kedves Bandikám. Szervusz! Isten hozott a családban!

– Ezt értsem úgy, hogy hozzám adja Pannikát? – villanyozódott fel a fiatalember.

– Természetesen – hátrált a telefonhoz óvatosan Schreiner úr, hogy amennyiben szükséges rögtön hívhassa a mentőket.

– Óriási! Fantasztikus! Akkor rohanok Pannihoz, hadd közöljem vele is az örömhírt. Vagy te mondod meg neki? – bizonytalanodott el egy pillanatra. – Logikus, nehogy még azt higgye, hogy csak ugratom, ezért inkább Pelbárt atyát értesítem először. Végül is nem maradhat egy ilyen csoda titokban. Mellesleg, gondolom, a körülményeket is ki kell még vizsgálni, mielőtt szentté avatnak.

Pelbárt atya már közel járt a hatvanhoz, de egész pályafutása alatt sem találkozott olyan emberrel, aki szentnek nevezte volna magát, mint Bandika.

– Biztos benne, gyermekem? – vakarta meg az állát, amikor a férfi elárulta, miért jött.

– Biztos, vagyis nem egészen, de akkor mit jelenthet ez a fényesség? – mutatta meg Bandi neki is a testét körülragyogó sugárkoszorút.

– Micsoda fényesség? – meresztette rá szemét a plébános.

– Már maga is kezdi?

Újabb vakarás, miközben kimondatlan kérdések halmaza gomolygott a fejében.

– Mit mondott, hogy hívják? – kérdezte végül csöndesen.

– Kancsal Endre, szolgálatára.

– Ez az igazi neve vagy csak olyan *becenév*?

– Az igazi.

– Aztán vallásos, templomba járó ember-e, ugyanis még egyszer sem láttam a templomban?

– Mert nem is jártam, tisztelendő úr. És vallásos sem voltam mostanig – ismerte be a férfi pirulva. – De ennek most már vége, hiszen kiválasztott vagyok, akinek már illene, sőt, kötelessége vallásosnak lennie.

A pap jóságos arcán elmélyültek a barázdák.

– És glória nélkül? Mindegy, semmi jelentősége annál is inkább, mert ez a történet a dicsfénnyel, egyszerűen nem igaz. Én mindenesetre nem látom, és ha én nem látom, akkor más sem, egyszóval maga távolról sem szent, gyermekem. Hogy miért találta, ki nem tudom.

– Ki-ta-lál-tam?

– Mindegy, ezt most ne bolygassuk! Akár kitalálta, akár hisz benne, a maga érdekében ajánlom, felejtse el az egészet.

– Eh, papok! – legyintett a férfi csalódottan, és rácsapta az ajtót az öregre.

Az utcán jobbra-balra sandított, hányan fordulnak meg utána. Senki? Teljességgel érthetetlen, annál is inkább, mert alkonyodik, így okvetlenül látniuk kellene a teste körül izzó fénykoszorút.

– Uram! – szólított meg egy idősebb, mogorva arcú gyalogost. – Elnézést, hogy feltartom. Kérdezhetnék öntől valamit?

– Parancsoljon, csak gyorsan, mert sietek.

– Nem vett észre véletlenül valami szokatlan fénytani tüneményt?

– Mikor? Hol? – kémlelt körül az úriember.

– Itt maga, pontosabban magam körül – emelgette karját, lábát Kancsal Bandi.

– Maga szórakozik velem? – fortyant fel a férfi ingerülten. – Vigyázzon, mert megütheti a bokáját.

Na, ezt jól kiszúrta magának! De talán több szerencsével jár ennél a rövidnadrágos ürgénél.

– Elnézést! Kérdezhetnék öntől valamit?

– Sajnál, nem érteni magyar.

A fiatalembernek elment a kedve a további tesztektől. De minek is tesztelne, amikor szinte biztos, hogy valami baj van a szemével. Úgy, ahogy Panni apja is célzott rá, ergo sürgősen szemészhez kell mennie. Legszívesebben máris odaügetne, de vasárnap lévén, legfeljebb egy bárban üldögélhet ilyenkor. Akkor nyomás az egyikbe, és törődjünk bele, hogy egyszerű, átlagos emberek is vannak a világon. Sőt, ezek vannak többségben, és, bármilyen mellbevágó is, bizony ő is közéjük tartozik. Nem mintha fájna, fenét ábrándozott ő sztárságról, de ha valakinek ölébe hull a szerencse, miért dobja ki az ablakon?

– Whiskyt szódával! – ült a pulthoz peckesen.

Elég ritkán ivott, különösen whiskyt, de ezúttal szükségét érezte, hogy egy kicsit kitűntesse önmagát.

– Nekem nem rendelsz? – mosolygott rá a mellette ülő hölgyike.

– Kérem, a hölgynek is!

Koccintottak, ittak, hallgattak, majd megint ittak, és megint hallgattak.

– Mi a hézag, kisfiú? – unta el a nő hamarabb a játékot. – Dobott a barátnőd?

– Nem.

– Kirúgtak a bútyiból?

– Nem.

– Letolt a főnököd?

– Nem tolt le.

– Hogy te milyen beszédes vagy! Már rég nem dumcsiztam senkivel ilyen remekül.

Kissé változott a helyzet még két-három korty után. Akkor megoldódott Bandika nyelve is, és bizalmasan megsúgta, mi történt a szemével.

– Nono, mérget vennél rá? Mert én nem, ugyanis volt egyszer egy pasim, a Vazulka. Pénzes, dákós csávó volt, csak egy icipicit, hogy úgy mondjam, aberrált. Hé, figyelsz rám egyáltalán, szépfiú?

– Persze, folytasd csak! – nyomta el diszkréten ásítását a fiatalember, s csupán akkor kezdett fülelni, amikor Abigél (így hívták a kistyúkot) excentrikus pasija aurájáról kezdett locsogni.

– Szóval ez a neve annak az izének, ami a fejem, illetve egész testem körül sugárzik – esett le a tantusz Bandinál.

– Ez, és csodálom, hogy diplomás ember létedre csak most hallasz róla először.

– Nem először. Hallottam én máskor is. Fél füllel, de eddig még soha sem vettem komolyan. Na, majd az interneten megnézem, mit ír róla a Wikipédia.

– Az interneten vagy akár nálam, merthogy van néhány könyvem ezzel kapcsolatban nekem is. Még a Vazul hagyta nálam, amikor egy másik csajhoz költözött. Ennek idestova fél éve, de azóta sem jött el értük.

– Akkor máris induljunk! – ugrott le fürgén a bárszékről.

Abigél kéglije úgy száz méterre szerénykedett egy lakótömb második emeletén. Tipikus női odú volt. Nem a legelőkelőbb, de csinos, kényelmes.

– Tessék, válogass! – mutatott a nő egy egy méter hosszú, kb. 30-40 könyvből álló könyvespolcra.

– Jane Struthers: Az aura rejtett titkai, Ted Andrews: Az aura érzékelése, C.W. Leadbeater: Látható és láthatatlan ember – olvasta a férfi hangosan. – Ennyi?

– Ennyi.

– Hazavihetem?

– Nekem nyolc.

– Köszönöm! – csókolt kezet a bárhölgynek. – Bízom benne, hogy ebből megértem, mi a különbség a glória és aura közt, továbbá miért csak én látom, és én is folyton változó színekben.

– Nem csak te. Vazul szerint akad még ilyen „kiválasztott”, akik közül sokan ismerik is egymást, összejárnak, szervezkednek, mint a szabadkőművesek. Csak aztán nehogy téged is beszippantson egy ilyen társaság.

– Mert?

– Mert akkor te is úgy jársz, mint az én Vazulom. Pedig milyen jó fej volt, vicces, tökös tag. Amíg bele nem botlott egy auralátó pipibe, és ma már rá sem lehet ismerni: lefogyott, meggörbült, és egyfolytában süketel: a szellemek így, a reinkarnáció úgy, egyszóval lökött pasi lett belőle.

– Á, nem hiszek én az ilyen babonákban. Elolvasok néhány oldalt, azzal már vissza is hoztam a könyveket. Mondjuk, mához egy hétre. Adnál egy tasakot?

– Már mész is, szépfiú? Azt hittem, velem maradsz éjszakára.

A férfi szíve nagyot dobbant, és csak most nézte meg magának a lányt igazán. Karcsú termet, dús, vállig érő fekete haj, búgó, Karádi Katalinra emlékeztető hang. De a szája nagy, és a nyaka is túl rövid ahhoz, hogy szépnek lehessen tartani – állapította meg futólag. Azért szívesen járna vele, ha nem lenne szerelmes Panniba.

– Sajnálom, én nem vagyok olyan, aki pénzért… Érted, ugye, meg aztán menyasszonyom is van.

– Ej, ne hamukázz! – húzta össze szemöldökét Abigél. – Még hogy menyasszonyod. És? Szerinted van olyan csárlinger, aki emiatt nem mászik az aráján kívül más csajra? Mondd inkább, hogy csóresz vagy. Azt könnyebben elhiszem.

Ráhagyta, hisz úgysem hitte volna el, hogy ő bizony pont ilyen csárlinger.

Otthon nekiesett a könyveknek, alaposan áttanulmányozta őket, melynek során megtanulta, mit jelentenek az aura színei, miért változnak, és egyáltalán mire jó ez a képesség, amit némi gyakorlással bárki elsajátíthat. Legalábbis a könyvek szerint, jóllehet a valóságban még sohasem találkozott hasonló „látnokkal". Ezért nem ártana megismerkednie például Vazullal, mert hátha semmi sem igaz az egészből, és akkor valóban meg kellene vizsgáltatnia a szemét vagy, hm, agyát is.

– Ha nincs más dolgod, megismerkedhetsz, de ha rám hallgatsz, inkább elkerülöd ezt a lököttet – figyelmeztette másodszor is Abigél, akihez egyre sűrűbben csengetett be újabban.

Ugyanis Pannika, mint mindig, most is apja nézetével azonosult.

– Józanodj már ki, ne fantáziálj olyasmiről, amiből semmi hasznunk, könyörgöm! Vállalkozz, ez a jövő útja, politizálj. Igen, miért ne, manapság ez sem akármilyen mesterség. A lényeg az, hogy nevet, pénzt és pozíciót ügyeskedj ki magadnak, akkor, meglátod, a papa is más húrokat fog pengetni.

Meglehet, de amíg erre sor kerül, elszórakozik ezzel a bárhölggyel. Nem fekszik ugyan le vele, de attól még beugorhat hozzá olykor egy kávéra. Olyan vidám teremtés, és neki pont ilyen nőre van szüksége, hogy egy kicsit feledje, milyen lehetetlen helyzetbe bonyolódott egy másik nő miatt.

Vazul kitörő örömmel fogadta. Körüljárta a férfit, és kedvtelve nézegette Bandi auráját.

– Gyönyörű a biomeződ. Imponálóan világos, és tiszta, mint az ég kékje. Emellett illatos is, úgy érzem – szaglászott a levegőbe.

– A magáé meg, ejnye, jó látom? Bíborvörös, ez, ugye, az erős én színe?

– Az. Örülök, hogy megismertelek – ölelte át a fiatalembert.

– Kérem, ne haragudjon, hogy zavarom. Abigéltől hallottam, hogy maga is… Szóval egy csónakban evezünk.

– Tegezz csak nyugodtan! Csüccs le, és érezd otthon magadat!

– Milyen érdekesen öltözöl, és a szobád is olyan… arabos – bámulta meg Bandika Vazul egzotikus hajlékát.

– Indiai. Mi, aurások szeretjük ám a hindukat. Te? Jehovában, Allahban, Buddhában, kiben hiszel, testvérem?

– Egyelőre senkiben.

– Ilyen zöld vagy még? Akkor a legjobb helyre tévedtél. Én megtanítalak hinni, mere dosta, mert hit nélkül lehet élni, de nem érdemes.

– Merre mi?

– Dosta, mere dosta. Hindi nyelven. Azt jelenti, barátom.

Nem telt bele fél óra, s máris úgy beszélgettek egymással, mint két régi cimbora. A férfi tíz évvel volt idősebb Kancsal Bandinál. Haja rövidre nyírt, szénfekete, szeme mélyen ülő, és sajátságos fényben csillogott. Egy szállodában recepciósként ügyködött, s mint ilyen, angolul és németül is jól beszélt.

– Apropó, Abigél! Te honnan ismered ezt a butterflyt? Pillangót – tette hozzá magyarázóan.

– Hát a bárból. Néha felugrom hozzá, megiszunk egy kávét, ennyi. Tőle tudok rólad is. Itt, nála bukkantam néhány könyvedre, melyekben azt olvastam, az aura érzékeléséhez nincs szükség semmiféle képességre, hajlamra. Kis edzés, néhány gyakorlat, s még a leghalványabb energiamezőt is bárki meglátja.

– Ahogy Móricka képzeli. De hogy erről a saját szemeddel is meggyőződj, tegyünk egy próbát a cityben.

– Még egy próbát? Ami azt illeti, kissé unom már ezeket a teszteket.

– Akkor maradjunk. Van még valamilyen kérdésed?

– Nincs, de tudod, mit? Mégis csak tanácsosabb, ha tisztázzuk ezt a problémát.

– Ja. Várj, míg átöltözöm, nehogy a zsaruk belém kössenek, hogy járok. Régebben még elnézték, de ma már arra is figyelnek, milyen jelvényeket viselünk a ruhánkon. Így la, induljunk!

Napos, szeptember eleji délután volt. Vasárnap négy óra. Az egyik téren sovány, Liszt- hajú fiatalember hegedült.

– Milyen gyönyörűen játszik! – figyelt fel Vazul a virtuóz játékra. – Gyere, menjünk közelebb!

– Brávó! Éljen!

– Nos, milyen színű az aurája?

– Rózsaszínű.

– Yaha hai, úgy van! Kérdezzük meg ezt a finom urat is! Tehetséges fiatalember – fordult egy szemüveges férfihoz.

– Ez? Szánalmas amatőr. Olyan borzalmasan fűrészel, mint Csuli Gazsi a csehóban.

– Igen, hogyne, ha maga mondja, de látja-e azt a csodálatos burkot a teste körül?

– Burkot? Hol? – meresztgette szemét az úriember.

– Kösz, sehol. Csak vicceltem. Na, mit szólsz hozzá, mere dosta?

– Különös. Egyszerűen nem értem.

Tovább sétáltak.

– Most te kérdezz! Mondjuk, azt a dülledt szemű ürgét ott a lámpaoszlop előtt.

– Elnézést! Akar keresni ötszáz forintot?

– Ph! – köpött egyet megvetően a dülledt szemű.

– Oké, legyen ezer, ha azonnal megmondja, milyen színű az aurám.

– Az órája? De furán tetszik beszélni. Mutassa!

– Feladom. Teljesen igazad volt: nem lát itt senki semmit sem.

– Erről van szó, amiből az következik… Na, mi következik?

– Hogy csak bizonyos személyek érzékelik az embert és tárgyakat körülvevő energiamezőket.

– Yaha hai, a kiválasztottak – nézett Vazul erősen Bandi szemébe. – Érted? Csak a kiválasztottak.

A fiatalember szeme megcsillant. Eszerint ő is kiválasztott? Nem rossz érzés, bár eddig még sohasem vágyott kiemelkedni, feltörni, vagyis viszonylag elégedett volt a sorsával. Abigél és az apja legnagyobb mérgére. Vajon mit szólnak mindehhez ezután? Kétségtelen, hogy megcsillogtatta ő a képességeit náluk eddig is, de hol van az a Bandika a mai Banditól! Az is tény, hogy mindketten erősen hajtanak a pénzre, rangra stb. Csakhogy nem többet ér ez a képesség minden címnél, dohánynál? Ettől a gondolattól annyira felbuzdult, hogy már szaladt volna a kávéshoz, amikor két rendőr bukkant fel a helyszínen. Egy ideig csöndesen hallgattak, majd egyikük rádörrent az átszellemülten játszó zenészre.

– Kérem az iratait!

Az utcai muzsikus majd kiejtette kezéből a hegedűt.

– Pfuj! – méltatlankodtak egyesek a nézők közt.

– Tessék!

– Igen, jó, ez rendben van. Az iparűzési engedélye?

– A… a micsoda? Nekem ilyen nincs, kérem. Kellene?

– Most már nem, mert nem is létezik – diadalmaskodott a lepényképű, szétálló fülű őrmester. – A legújabb rendeletek szerint ugyanis tilos mindenféle utcai attrakció.

– Igazán? Nem tudtam.

– A csudát nem tudta. Ráadásul, úgy látom, pénzt is fogadott el, ami ugyancsak kimeríti a szabálysértés fogalmát – mutatott a földön heverő dobozra. – Kérem, – szólt oda a nézőknek –

, vegyék vissza az adományukat, illetve, bocsánat, lefoglalom. Igen, a törvény nevében, tudni-illik tárgyi bizonyítéknak minősül.

– De biztos úr – kelt a zenész védelmére egy szemét törölgető nénike –, miért nem nézi el neki, ha egyszer fogalma sem volt erről a törvényről.

– Így igaz – erősítette meg a muzsikus. – A tavaly még szabadon, engedély nélkül játszhattam. Hát tehetek én arról, hogy máról holnapra változnak a törvények.

– Mindegy, a törvény, az törvény, és hagyjuk a púdert, barátom.

– Pedig ez az igazság – lépett ki a nézők közül Bandika újdonsült barátja. – Bocsánat, hogy beleszólok, de ennek az úrnak valóban „fogalma sem volt" arról, hogy vétkezik. Tény, hogy a törvény nem ismerete még nem mentesít a büntetés alól, azért ez mégis csak enyhítő körülmény szerintem.

– Maga kicsoda? – horkant a rendőr Vazulra. – Ügyvéd?

– Mester Vazul szolgálatára. Szállodaipari dolgozó, amúgy természetgyógyász.

– Igen? Ebben az esetben volna szíves lelépni? Előtte azonban árulja már el nekem, honnan veszi, hogy ez az ember ártatlan! Ismeri, netalán kollégák? Na, ráhibáztam? Bizonyára együtt szoktak fellépni.

– Nem ismerem, hanem azt, hogy igazat mond, enélkül is tudom, mert az aurája túl tiszta ahhoz, hogy hazudjék.

– Aha, az aurája. Mutassa az igazolványát! Maguk meg mit bámulnak! – ripakodott az ácsorgó nézőkre. – Az előadásnak vége, menjenek, kérem, a dolgukra!

– Látom, nem hisz nekem, pedig ha óhajtja, akár itt, helyben be is bizonyítom magának.

– Az aurája segítségével. És ezt el is higgyem magának? Egyébiránt tök mindegy, mert mint maga is megjegyezte, a törvény nem ismerete még nem mentesít a büntetés alól.

– Félnek az igazságtól, mi? No persze, itt csak maguknak lehet igazuk. Mi jobban tesszük, ha kussolunk. Pfuj, és még azzal kérkednek, hogy a demokráciát szolgálják – szúrta oda egy középkorú férfi epésen.

– Nem á! Már ez is baj? Hiszen csak a dolgukat végzik, már ha hagynák ugyebár – igyekezett a zsaru kedvébe járni egy lecsorgó bajszú utcaseprő.

– Nagydolgukat vagy kisdolgukat? – nyerített fel a mellette izgő-mozgó tinédzser.

A lepényképű társa odasúgott az őrmesternek valamit. Néhány percig halkan vitatkoztak, majd így szólt torkát köszörülve az őrmester:

– A társam meg én úgy döntöttünk, hogy most az egyszer megbocsátunk magának – mondta a hegedűsnek. – De vigyázzon, ha legközelebb megint elkapjuk, tíz- és ötvenezer forint közötti pénzbírságra számíthat – tisztelgett, és peckesen továbbsétáltak.

– Éljen a rendőrség! – dobta fel a köztisztasági alkalmazott seprűjét a magasba, míg a többiek lelkendezve gratuláltak egymásnak; kivéve a szemüveges úriembert, aki savanyú arccal fintorgott.

– Figyelték, milyen pofát vágott a csőrmester? – dagadozott a középkorú melle vidáman. – Így kell ezekkel elbánni.

– Kösz a segítséget – rázta meg Vazul kezét hálásan a hegedűs. – Tetszett a trükkje az aurával.

– Bandikám, elmagyaráznád a maestronak, miféle *trükk* ez az aura?

– Kancsal Endre – mutatkozott be a fiatalember. – Maga nagyon tehetséges, komolyan. Biztosan évekig tanult, gyakorolt, amíg eljutott idáig. Csupán azt nem értem, miért az utcán hegedül, hiszen ilyen tüneményes tehetséggel bárhol és bármikor felléphetne, ha akarna.

– Az auráról beszélj, az auráról, aztán vitorlázzunk minél hamarabb el innen, még mielőtt újabb kopók masíroznak a színpadra.

– Khm, igen, elnézést! Ön tudja, mi az az aura?

– Hogyne, mostanában másról sem dumálnak a tévében. Az aura így, az aura úgy. Szép kis átverés, mint a csillagjóslás, tenyérjóslás, kártyavetés, álomfejtés… És az állam ahelyett, hogy tiltaná, még asszisztál is az egészhez. Én mindenesetre még soha életemben nem láttam semmiféle aurát. És nemcsak én, a rokonaim, barátaim, ismerőseim, meg nyilván maga sem.

– Pedig önnek is van – hidegült el Vazul tekintete –, mi több, látjuk is, igaz, Bandikám?

A fiatalember elvörösödve bólintott, ugyanis kivételesen semmit sem érzékelt. Nézett jobbra, sandított balra, de egyetlen fénykoszorú sem tündökölt a napfényben. Semmi baj, ez csak amolyan átmeneti állapot, és később vagy holnap megint látni fogom – nyugtatgatta magát bizakodva.

– Más szavakkal, szó sincs trükkről, nem, s mivel az aura afféle hazugságvizsgáló is egyúttal, önöknek nem lehet hazudni. Legalábbis én így olvastam.

– Lehetni lehet, de nem érdemes, mert az aura színei mindent elárulnak.

– Rólam is? – furakodott közelebb a dülledt szemű.

– Mindenkiről. Gyere, Bandi, igyunk meg egy feketét!

– Sarlatánok! – süvöltötte utánuk ekkor valaki.

A természetgyógyász idegesen fordult vissza.

– Ki állítja?

– Én – mosolygott lenézően a szemüveges úriember.

Vazul hosszan, feszülten nézett a férfira.

– Mi az, meg akar hipnotizálni?

– Pszt, kérem, ne zavarja! – figyelmeztette Bandika. – Most tanulmányozza a csakráit.

– Remek, hát még ha azt is kiolvassa belőle, milyen számokat tegyek meg a lottón, hehehe!

– Azt ugyan várhatja, mert a csakráknak semmi köze a jövendöléshez – válaszolta Vazul fagyosan. – Maximum következtethetünk némely dologra.

– No, az nem sok. Nálam mire következtet?

– Hogy ha így folytatja, nemsokára a Lipótmezőre költözik, illetve bocsánat, azt már felszámolták. Mellékes, a lényeg az, hogy vigyázzon magára. Maga túlságosan pesszimista. Mindent mellre szív, aztán csodálkozik, hogy kiborul, mint az a bizonyos a biliből. Pedig tudhatná, hogy az emberi élet olyan sajátos és komplex létezési forma, melyet betegség, halál, sikertelenség, nyomor éppúgy jellemez, mint a viruló egészség, siker, gazdagság és hasonlók. Néha arányosan, máskor kevésbé, amíg újra helyre nem billen az egyensúly.

– Helyre. Ha nem ebben, akkor egy másik életemben. Köszönöm, nagyon megvigasztalt, de honnan veszi, hogy pesszimista vagyok?

– Nem szimplán pesszimista. Sajnos már beteg is, konkrétan búskomor, és depresszióval kezelik.

– Ügyes – ismerte el a szemüveges. – Véletlenül eltalálta. Csak azt ne állítsa, hogy valamelyik csakra súgott magának.

– És ha mégis? Hallott a hetedik csakráról? A keresztények glóriának, a hinduk szahaszrára csakrának nevezik, és kissé halványan, de ott csillog-villog most is a feje körül. Hát ez súgott, kérem tisztelettel.

– Ej, ne etessen ilyen maszlaggal! A végén még szentet csinál belőlem.

– Nekem mi a bajom? – kíváncsiskodott a dülledt szemű.

– Maga Basedow-kóros – vágta rá Vazul egyből, amint ránézett.

– És én? – szorongott az érzékeny lelkületű anyóka.

– Attól függ. Majd ha megvizsgáltam, megtudja. Tessék a névjegykártyám. Reggel 8 és 12 között rendelek.

– Nem is sejtettem, hogy szakképzett természetgyógyász is vagy – vallotta be Bandika, amikor később kávéjukat szürcsölgették egy belvárosi presszóban.

– Így is lehet mondani, bár ahhoz, hogy oklevelet is szerezzek, le kell tennem még néhány szakvizsgát az ETI-nél.

Hoppsza! – kapta fel a fejét a férfi. Lehet, hogy mégsem arany, ami fénylik.

– Addig nem is rendelek igazán – folytatta Vazul, mintha kitalálta volna Kancsal Bandi gondolatait. – Adok egy-két tanácsot – ingyen és bérmentve, főként az olyan szegény csóróknak, mint az a Basedow-kóros alak a Liszt térről. Visszatérve az aurára most már elhiszed, hogy nem akárki láthatja, de még csak nem is hallottak róla egyesek, akik meg hallottak, még azt is kinevetik, aki hisz benne?

– Kinevetik, lehülyézik… Sajnos ez lassan már nekem sem újdonság.

– És? Visszalépsz, vagy vállalod, és továbbhaladsz a kiválasztottak ösvényén? Amennyiben igen, az én házam mindig nyitva áll előtted, és ha elfogadsz mesternek, idővel, ígérem, belőled is mester faragok.

– Pillanatnyilag… Nem, nem lépek vissza, de ez a kiválasztottság picit új nekem. Hogy is írta József Attila? Szoktatom szívemet a csendhez. Hát én az aurához, hozzád, és százegy dologhoz még ezzel kapcsolatban.

– Megértem, szoktasd csak, aztán ha befejezted, értesíts, kérlek, engem is. Milyen fincsi ez a dobos torta! Kóstold meg te is, nem bánod meg.

Jót ettek-ittak együtt, és szépen megegyeztek, hogy ezentúl rendszeresen találkoznak egymással.

– Hű, a pénztárcám! Már megint otthon felejtettem – bosszankodott Vazul, amikor fizetésre került sor.

– Semmi probléma! Tekintsd magad a vendégemnek.

– Sukriya, köszönöm. Az adósod vagyok, és ha már így alakult, nem adnál kölcsön még 10 000 forintot. Esküszöm, tüstént megadom, mihelyt újból meglátogatod a *mestered*.

A fiatalember elnézően nyúlt ismét a tárcájához. Na ja, ha már a mestere, és mit nem tesz meg egy tanítvány a mesteréért.

Ettől a naptól kezdve Bandika négy helyszín között ingázott. Első volt a munkahelye, a második Panna, mert, ha titokban és egyre gyérebben is, azért találkozgatott a leánnyal. Annál gyakrabban fordult meg viszont a bárhölgynél, aki egyszerre vonzotta és taszította. Ám továbbra sem feküdt le vele.

– Barátok között ez teljesen normális – bizonygatta Abigélnek, miután a nő diplomatikusan, de többször is vallatóra fogta emiatt.

– Szóval barátok vagyunk.

– Nem vagyunk?

– Jó, legyen normális. Nem inkább etikus? Tudniillik ha volna valakid… Van?

– Van.

– Brávó! – gyújtott idegesen cigarettára Abigél. – Kíváncsi vagyok, mi derül még ki rólad.

A férfi vállat vont.

– Nem volt titok, csak hát nem kérdezted.

– És ő tud kettőnkről?

– Ezt meg én nem kérdeztem. Talán.

– Miért nem árulod el neki?

– Mert semmi jelentősége. Én sem ismerem minden barátnőjét, barátját. Egyébként azok is untatnak, akiket ismerek.

– Olyan unalmasak?

– Egytől egyig. Csupa üres fejű, hideg lelkű jampec, akik zavaros üzleti ügyeiken, nőkön és autókon kívül másról sem tudnak locsogni.

– Akárcsak az én klienseim, bár a legtöbbjük, inkább hallgat, mint társalog – sóhajtott fel Abigél. – Elvégzi a dolgát, azzal már veszi is a kabátját, s még örülhetek, ha beéri egy szimpla dugással – bukott ki belőle a vallomás.

– Szegény Abigél. De hát miért nem keresel más megélhetést, bocs, társaságot magadnak?

– És te? Te miért nem keresel?

Egy pillanatig kivörösödött arccal tekintettek egymásra.

– Hogy van a Vazulka? Remélem, nem hálózott be a trükkjeivel téged is – szökkent más témára finoman az örömlány.

– Nincsenek trükkjei, egyszerű, becsületes ember az. Tanítgat, gyógyít. Ellenszolgáltatás nélkül, csak úgy, felebaráti szeretetből.

– Na, ez új. Aztán mire tanít ez a szentember?

– Hogy tanuljunk meg értékelni magunkat, mert csak az értékelhet másokat, aki magában is érez tehetséget, erőt, kegyelmet, melynek révén akár az istenek kiválasztottjává is válhat egy szép napon.

– Istenek? Kiválasztott? Egyre cifrább. Feltételezem, hogy te nem tartod kiválasztottnak magadat.

– Ugyan, ne bolondozz! Nem vagyok én se szent, se boldog, se zseni, csak egy ágrólszakadt topográfus, akivel még egy kávés sem ül egy asztalhoz – jellemezte magát Bandika szárazon, jóllehet ekkor már őt is megkísértette az átlagonfelüliség tudata.

Lám-lám, mire valók a mesterek! Ettől függetlenül már akadt neki is néhány csodálója. Az ám, olyanok, akik felnéztek rá, drukkoltak és tapsoltak is neki, amikor rájöttek, milyen csodálatos képességgel rendelkezik. Most mit tagadja, jólesett. Annál rosszabbul tűrte a lenéző pillantásokat, amikor a szomszédok, barátok rendre kitértek előle. És sajnos ezek voltak túlsúlyban. Kinevették, kicsúfolták, pontosan úgy, ahogy Vazul megjósolta. A legjobban azonban maga Panni gázolt a lelkébe.

– Ami sok, az sok – pakolt ki legutóbb. – Sokat nyeltem neked, elnéztem a bogaraid, megvédtelek az apám előtt, mert én egy megértő, modern csajszi vagyok. De ez a legújabb hepp az aurával már a fantasztikum, mit fantasztikum, abnormalitás határát súrolja.

– Vagyis szakítunk? Világos, nem elég, hogy szegény, ráadásul hülye is vagyok.

– Dióhéjban, kivéve a szakítást, bár ha így folytatod, nincs kizárva, hogy rövidesen erre is sor kerül.

– Jó dumája van a gurudnak. Még engem is elkábított régebben – ismerte el restelkedve Abigél. – De az régen volt. Azóta okosabb lettem pár fokkal. Más? Miről hadovál még a barátunk?

– Hogy ne úgy büntessünk a vétkeiért valakit, hogy megalázzuk, és még mélyebben taposssuk a sárba, mint azelőtt. Tudniillik ez a szokás mostanság.

– Hanem?

– Emeljük szeretettel, megértéshez magunkhoz, mert csak így tisztulhat meg a bűntől, mocsoktól.

– Ez sem rossz szöveg – komolyodott el hirtelen. – Kicsit bibliaszagú, de tök igaz. Még el is sírnám magam, ha nem nézném, ki mondta.

– Szerintem lényegtelen. A lényeg az, hogy mit állít.

– Oké, oké. Már csak az érdekelne, mi a véleményed *neked* minderről.

– Ugyanaz.

– Becsszavadra?

– Szia, szólít a kötelesség. Ha szükséged van valamire, hívj fel telefonon.

– Vazul 2. Köszönöm, hogy ilyen őszintén válaszoltál.

– Most mit duzzogsz? Várj, kapcsoltam! Becsületszavamra.

– Hangosabban, ha lehetne!

– Becsületszavamra.

– Akkor…

Egy pillanatra megállt, láthatóan habozott, majd szemlesütve mégis csak kimondta:

– Akkor vegyél engem feleségül.

– Micsoda! – képedt el a fiatalember, és akkorát nevetett, hogy még a könnye is kicsordult; Abigélnek úgyszintén, csak egészen más okból.

– Kész? Kinevetted magadat?

– Bocsáss meg, de…

– Takarodj a szemem elöl!

A férfi leforrázva kullogott az ajtóhoz. Még mondani szeretett volna valamit, de a nő kipenderítette a szobából.

– Hogy én milyen bunkó vagyok! – kapott észbe kint bosszankodva. Most úgy megsértődött, hogy soha többé nem fog velem szóba állni. És igaza igaza van. Viszont honnan a fenéből sejthettem, hogy belém szeretett ez a búgócsiga. – Halló! – hívta fel a Café d'Arts-ban Pannikát. – Nem ugornál ki egy félórára? Szeretnék veled megbeszélni valamit… Nem, nem várhat… Köszi szépen, akkor találkozzunk a zsinagóga előtt úgy… húsz perc múlva.

Nem találkoztak. Egy negyed órát fel-alá sétált, de hasztalan: Panni nem tudott, vagy nem is akart eljönni. Igazság szerint semmi különleges közölnivalója nem akadt, csupán cseverészni szeretett volna a leánnyal, érezni, hogy mellette is van valaki, aki nem nézi sem bunkónak, sem hülyének.

– Mi történt? Már negyed órája várlak… hiába. Nem engedett el az apád, vagy mi a gond? – hívta fel ismét a mobilján. – Igen, magától értetődik… Nem hiszek a fülemnek. Csak azért szakítsunk, mert az emberek összesúgnak mögöttünk?… Értem, tehát azért is…

A földmérő rezignáltan vette tudomásul a nő döntését. Várható volt, lélekben már fel is készült rá. Csak ezt a dupla lerohanást sokallta. Az előbb Abigél, fél órával később meg Panni üti ki a nyeregből. Erre szokás mondani, a baj nem jár egyedül. Ki, mi jöhet még ezután? Ritkán, valójában csak egy-egy ünnep alkalmából nézett a pohár fenekére, ám ezúttal szívesen bekapott volna egy konyakot, hogy felejtsen. No ha szívesen, akkor kapjunk is – engedett a csábításnak a fiatalember, és befordult a Kapisztrán János utcába. Itt lakott Vazul, ingázásainak negyedik célpontja. Majd fizet neki is egy féldecit, merthogy csak az ökör iszik magában, egyúttal elkéri tőle azt a 100 000 forintot, amit ma három hete adott kölcsön a mesternek. Előbb persze fel kéne hívnia, legalább így is így illik, mielőtt meglátogatunk valakit – kotorászott maroktelefonja után a zsebében.

– Itt Bandi. Otthon vagy? Meglátogatnálak, ha ráérnél.

– Jaj, ne haragudj! – válaszolt a recepciós sebesen. – Ma semmiképp. Épp most készülök Pozsonyba. Talán a jövő héten. Bye-bye, kellemes hétvégét!

Az ördögbe, gondolhattam volna! Újabban, mintha menekülne előlem. Ni csak, a szomszédom! Ezt is ritkán látom gyalogszerrel közlekedni a városban.

– Jó napot, Farkas úr!

A férfi úgy nézett rá, mintha nem ismerné, és elnézett a feje fölött. Fulladj meg! – vágta magát Bandi ezután egy közeli presszóba, ahonnét csak akkor tántorgott elő, amikor utolsó fillérétől is megszabadította egy csillogó-villogó félkarú.

Másnap reggel sajgó fejjel és üres gyomorral hajtott a hivatalba. Úgy görcsölt a gyomra, hogy egy falatot sem tudott lenyelni. Mellesleg a lelkiismeret is gyötörte. Egész életében tartózkodott a káros szenvedélyektől, és most tessék: egyszerre áldozott az alkohol és a szerencsejáték oltárán. Még az a szerencse, hogy nem lapult 20 000 forintnál több a buksziban.

– Menj, hívat a főmérnök – közölte rögtön egyik munkatársa, amint belépett.

– Engem? Miért?

– Sejtelmem sincs, csak éppen káromkodik, mint a jégeső.

– Az viszont rossz ómen – sompolygott Bandi a kiálló pofacsontú, tatárbajszú főnökhöz. – Jó reggelt kívánok!

– De meggyötört a képe, fiatalember. Tán fáj a feje, vagy még szédül is, ami persze nem csoda egy olyan görbe est után, mint a tegnapi – hunyorított rá cinkosan a főmérnök.

– Hát igen, néha megesik. Ho… honnan tetszik tudni?

– Hallom, produkálta is magát. Nem árulná el nekem is, milyen színű az aurám?

– Produkáltam magam? – keveredett meg a topográfus. – Erre nem emlékszem.

– Na idefigyeljen, maga Houdini! – torzult el az idős férfi arca hirtelen.

– Bocsánat, Houdini szabaduló művész volt.

– Hogy az a magasságos… ! Majd mindjárt megszabadítom én a céget magától. Mégis minek tartja magát? Cirkuszi alkalmazottnak vagy egy megbízható, komoly cég képviselőjének?

– Én…

– Megengedi, hogy folytassam?

– Kérem, ön kérdezett, én csak válaszolni szerettem volna.

– De nem most, a szentséges…

Ha a főmérnök dühbe jött, nem igen válogatott a szavakban, és úgy leteremtette a beosztottjait, hogy azok órákig nem tértek magukhoz.

– Köszönöm, hogy meg méltóztatott hallgatni – öntötte ki utolsó mérgét a főmérnök. – Máskor gondolja meg jobban, hova megy, mit mond, és mit csinál, ha tőlünk akar menni nyugdíjba. Mi, mármint az igazgató úr és én, nem díjazzuk, ha ilyen hókuszpókusszal kompromittálja a cégünket. Abba meg végképp törődjön bele, hogy maga sem felsőbbrendű másoknál, ugyanis az az érzésünk, túl sokat képzel magáról. De még ha átlagon felüli lenne, sem rokonszenvezünk az ilyen izgága, excentrikus dolgozókkal. Megértette, Kancsal úr?

– Igenis, főmérnök úr.

– Végeztem. Most menjen szépen dolgozni. De vigyázzon, mától kezdve magán tartjuk a szemünket.

A fiatalember kezdte lassanként tehernek érezni, amit eddig kiváltságként üdvözölt. Naná, ugyan bizony kinek esik jól, ha valakit folyton gyanakodva, félve vagy lenézően kezelnek, ki ujjal mutogat rá, vagy még a köszönését sem fogadja?

Egyszer reszkető kezű koldus kérezkedett be hozzá. Ott szokott koldulni nem messze tőle egy bolt előtt, már amikor a rendőr el nem zavarta.

– Engedjen be, szentatyám! – könyörgött éneklő hangon.

– Nonó, óvatosabban a szavakkal! Nem vagyok én se szent, se atya. Várjon, hozok magának valami szalonnát, kenyeret.

– Tegye rám a kezét, és gyógyítsa meg a karomat – kapott váratlanul Bandi kezéhez. – Annyira fáj, meg a lábam is. Kérem, kérem, mi az magának.

– Hagyjon nekem békén, jóember! Menjen vissza a placcra, és verje ki a fejéből ezt a rögeszmét!

– Ó, hát maga is… ! – jajdult fel a kéregető. – És még szentatyának meri magát nevezni?

– Elképesztő! – ütközött meg Bandika. – Maga vagy benyakalt, vagy vagy… a fejét is kezeltetnie kellene.

– Kellene bizony – csillant fel a remény újra a koldusban. – Nézze, nem kívánom ingyért – kotort a nyakába akasztott erszénybe.

A fiatalember rácsapta az ajtót, de nyomban ki is nyitotta.

– Bújjon be!

Bevezette a konyhába, leültette egy hokedlire, és teletömte a táskáját étellel.

– Áldja meg az isten, szentatyám!

– Ha még egyszer szentatyáz, visszaveszem a kajámat. Pénzt, italt nem adtam, mert az sajnos nekem sincs.

– Igen, értem – nyúlt a férfi ismét a nyakához.

– Maradjon veszteg, Hét krajcár, és engedje el magát! – ült a fiatalember a koldus elé az asztalhoz.

– I… igenis. Tehát hét krajcár. Na és forint, dollár vagy euró az a lepedő, akarom mondani *hét krajcár*?

– Pszt, ne zavarjon! Nem tudok koncentrálni, ha lyukat beszél a hasamba.

Meg akarta vizsgálni az auráját, hátha segíthet egy-két tanáccsal a szegény ördögön.

Csakhogy semmit, de semmit sem látott! Se fél, se öt perc múltán, egyszóval volt aura, nincs aura.

– Nem teszi kezét a vállamra, vagy maga anélkül is gyógyít?

A férfi nem válaszolt.

– Kérem, mi lesz már? Csináljon már, vaze, valamit!

– Nem tudok. Nem megy, még az auráját sem látom – nyögte ki csüggedten.

– Akkor mi a mennykőnek hívott vissza? Csessze meg, a manim! – kapott a nyakához, majd a zsebéhez, és előhúzott onnan egy rúgós bicskát. – Ha hozzám mer nyúlni, magába vágom ezt a bicskot.

Kancsal Bandi odaugrott a tükörhöz. Ugyanaz az eredmény: semmi fénycsóva, színek, illatok.

– Nem fáj, istenem, csoda történt, csoda! Kiszállt belőlem a köszvény! – kiáltott fel mögötte egyszer csak a kéregető.

A férfi szája tátva maradt a csodálkozástól. Aura nuku, nem lát, nem érez az égvilágon semmit sem, aztán amikor már azt hiszi, lőttek az egésznek, meggyógyítja Hét krajcár köszvényét.

– Mekkora szerencsém van magával. Hát még másoknak, ha elmesélem, milyen csodadoktor a doktor úr. Mert elmesélem. Olyan reklámot csinálok, hogy csak úgy tódulnak ide a betegek, és az egészért nem kérek többet 50 ezer forintnál. Jó, legyen 40 ezer. Ennyit csak megér magának.

A topográfus arca hol beborult, hol kisimult.

– Fifikás ember maga, Hét krajcár. Nem kell magát félteni. Csupán egy dologban tévedett: eltévesztette a házszámot.

Tehát vége, kiválasztottság, aura, színek, illatok. Szép álom volt, helyesebben rémálom, mert amióta véget ért, ő is nyugodtan alhatott. Ja, most már lassan neki is visszaköszönnek az utcán, a boltokban, a főmérnöke, de még a mennyasszonya apja is megpuhult, ő maga pedig feleségül vette Abigélt.

A 24. ÓRÁBAN

Tiktak, tiktak, tiktak. Milyen hangosan ketyeg ez a vekker. Igaz is, hány óra lehet ilyenkor? Felgyújtotta az éjjeli lámpát, és megnézte: fél kettő. Rettenetes, és még mindig nem alszik. Láza van? – tapogatta meg a homlokát. Nem kifejezetten forró, de akkor sem megy be holnap dolgozni. Holnap felszökhet, ami már, ugye, nem nátha, azt már influenzának nevezik. Ma nátha, holnap influenza, holnapután tüdőgyulladás, s mire észbe kap, már le is mondtak róla az orvosok. Na nem, azért ennyire ő sem ilyen könnyelmű. Nevessen csak rajta a családja. Mi sem könnyebb, mint nevetni, ha nem ömlik homlokunkról a verejték, orrunkból meg a takony, de úgy, hogy tulajdonképpen már csak a szánkon át lélegzünk. Pedig ez állítólag veszélyes, mert ezzel csökken a vér oxigéntartalma, megzavarja a szívünket, emelkedik a vérnyomásunk, és még aludni sem tudunk rendesen. Ők bezzeg durmolnak – fülelt a szomszéd szoba felé, ahonnét felesége horkolása hallatszott. Most áldja az eszüket, amiért – közös megállapodással – külön szobába költöztek. Hogy miért? Tök egyszerű. Réka, mármint a felesége erősen hortyogott, és a tévés focimeccseket is gyűlölte. Ő imádta, annál kevésbé a hortyogást, ami miatt örökké hajba kaptak egymással. Egy darabig, amíg úgy nem döntöttek, ahogyan döntöttek. Azóta béke honol közöttük.

Bekapcsolta a tévéjét, és megnézett egy kerekasztal-beszélgetést az ország gazdasági-politikai helyzetéről. Fél óráig meredt a képernyőre, aztán azt is elunta. Újabb kattintás. A hold ezüst fénye besütött az ablakon. Holnap az lesz az első dolga, hogy beteget jelent, utána elmegy az orvoshoz, írjon már fel neki valami orrcseppet, amitől kidugul az ormánya – piszkálta meg az orrát, de vissza is kapta azonnal.

– A zsebkendőd, Nepomuk, a zsebkendőd! Ha nem tudnád, a civilizáció a zsebkendővel, szalvétával és fogkefével kezdődik – szólt rá ilyenkor rosszallóan a mamája.

Hopp, egy patkány, macska vagy mi a szösz masírozik a szobában! – kapta tekintetét Herzog úr a parkettre.

A keze! Már megint csavarog ez a gézengúz.

– Volnál szíves visszatekeregni a helyedre!

– Mindjárt gazda, mindjárt, de előbb sétálok egyet a tesómmal. Jobbik, hé, Jobbik! Nincs kedved egy kis friss levegőt szívni a brodvéjon?

– Dehogy nincs – ugrott melléje a testvére, és immár kettesben járták be keresztül-kasul Herzog úr szobáját.

Később csatlakozott hozzájuk Láb, Tüdő és Vese urak is. Mindegyik a maga párjával.

– Istenem, milyen jó annak, aki nincs egyedül – sóhajtott fel bánatosan Herzog úr szíve a kóricáló tömegben.

– Ez a nagyok sorsa – állt meg mellette Fej úr komoran.

– Sajnos, ilyenformán nyilván meg sem kérhetem, legalább ön sétáljon velem, hogy ne érezzem magam ilyen egyedül. Eltaláltam?

– Abszolút. Bocsásson meg, hogy ilyen udvariatlan vagyok, de maga meg én… Röviden sehogy sem passzolunk, így aztán előbb-utóbb úgyis hajba kapnánk még így, séta közben is.

– Hát ne kapjunk. Tudom, hogy nem szível, és bármit mondanék, ön az ellenkezőjét állítaná, de annyira csak nem gyűlöl, hogy ne sétáljon velem egy röpke félórát.

– Téved, nem gyűlölök én senkit sem, csupán racionálisan gondolkozom, miközben ön… De hagyjuk, mielőtt felfigyelnének arra, hogy már megint veszekszünk.

– Ebben meg ön téved. Én, barátom, sohasem veszekszem. Nem engedi a szívem, hogy bárkit is megbántsak.

– Rendben van, sétáljunk együtt ezen a szép holdvilágos éjszakán. Asszonyom! – gurult etikettszerűen Fej úr Szív asszony bal oldalára.

– Na, ehhez szólj hozzá! – hüledezett Herzog úr bal kézfeje. – Fej és Szív együtt. Ilyet sem láttam náluk azóta, hogy amputálták a kisujjam.

– Én sem. Kíváncsi vagyok, miről tárgyalnak, mert ha két fejes „randizik”, utána mindig történik valami, aminek viszont rendszerint mi, kisebbek látjuk kárát, meglátod – prognosztizálta Herzog úr jobb keze.

És csakugyan! Alig telt el félóra, Fej úr máris kiadta a parancsot:

– Belső, külső szervek, figyelem! Elnézést, hogy megzavarom a sétájuk, de miután ilyen szépen összeverődtünk Herzog úr padlóján, megragadom az alkalmat, hogy villámmegbeszélést tartsak önökkel. Kérem, üljön mindenki a padlóra. Igen, igen, a padlóra, mint az indiánok, a megszokott rend szerint: baloldaliak balra, jobboldaliak jobbra. Értekezésünk témája a jelenlegi kormányzási ciklus rövid elemzése az elmúlt hónapok gazdasági-politikai eseményeinek tükrében. Nem kell sziszegni, most tényleg kurta leszek, hölgyeim és uraim, annál is inkább, mert az adatok, tények nagy részét önök amúgyis ismerik. Hogy akkor mégis miért ismétlem? Hogy annál jobban elhiggyék, miszerint itt nincs más megoldás a reformnál. Nem ülne már le végre? – rivallt a közelben ürítő Húgyhólyag úrra. – Foglaljon helyet, képviselő úr. És máskor, nagyon szépen megkérem, fáradjon a toalettre.

– Én meg arra kérem, ne kiabáljon velem – sértődött meg a Húgyhólyag úr. – Igaz, hogy én csak egyszerű képviselő vagyok, de amíg demokrácia van, nekem is kijár a tisztelet, igen, még egy miniszterelnökkel szemben is.

– Éljen a demokrácia! – rikoltották el magukat a Vese testvérek.

– Új kormányt akarunk! – szólalt meg valaki hátul alig halhatóan.

Hanem a miniszterelnök, mindnyájuk agya és vezére így is meghallotta.

– Tessék? Van valami konkrét javaslatuk vagy ilyesmi? Maguk ott, hátul! Ismételjék meg, mit mondtak!

A szobára olyan csend borult, hogy még a légy zümmögését is meg lehetett volna hallani, már ha egyáltalán lett volna. Nem is olyan régen még rá se hederítettek volna a vezérre, de mostanában egyre jobban bekeményít az öregúr. Járt ugyan a szája eddig is, fenyegetett, anyázott, és pont, más szóval senki sem vette komolyan. Egész tegnapig, amikor két minisztert is leváltott egyszerre. Ez viszont már nem üres szócséplés, hallgassuk hát meg, mit kíván – okoskodtak magukban Herzog úr sétálgató testrészei.

– Valami gond van, miniszterelnök úr? – tipegett elő Bal és Jobb Kéz szolgálatkészen.

– Nincs, nincs, ne izguljanak, de ami biztos, az biztos, szóljanak Izmoknak és Csontoknak, vegyék körül a plénumot – súgta oda nekik a kormányfő. – Ha valakit gyanúsnak találnak, emeljék ki feltűnés nélkül a tömegből. – Nos, ha nincs semmi javaslatuk, ezennel megnyitom a konferenciát – foglalt helyet a félkör elején egy sebtében előhúzott fotelben. – Mint mindnyájuk előtt ismeretes, kormányunk hónapról hónapra hallatlan erőfeszítéseket tesz azért,

hogy kimásszon abból a kátyúból, melybe a volt kommunista vezetők és a gazdasági-pénzügyi világválság sodorta. Új munkalehetőséget teremtettünk az Izmoknak, sikerült normalizálni Vér és Szív úr keringését, ritmusát, a Fehér és Vörös Vérsejtek, továbbá a Jó és Rossz Koleszterin nemzettségek arányát, egyszerűsítettük az adórendszert, gátat szabtunk gazdánk ésszerűtlen költekezésének, ezzel párhuzamosan szorgalmasan törlesztjük valamenynyi adósságát is. Egyelőre ez a fő célunk, mert amíg ennek terhe alatt nyögdécsel, a reform is csak írott malaszt marad, hölgyeim és uraim.

– Pontosan. Igaza van a miniszterelnök úrnak! – helyeseltek egyesek a félkör jobboldalán.

– Csendet, kérem, mérsékeljék magukat! – intették le őket szigorúan Lép és Vakbél képviselők.

– Hagyják csak! Ez itt nem a parlament, vagyis akár tapsolhatnak is, ha óhajtják. Mondom: akár tapsolhatnak is, ha óhajtják.

Felhívás keringőre? Akkor gyerünk tapsolni! A miniszterelnök tábora – keze nem lévén – odacsapkodta magát a padlóhoz. De már korántsem azzal a lelkesedéssel, mint egy-két évvel korábban. Hiába, akitől elpártol a szerencse, annak a párthívek és barátok is hátat fordítanak idővel. Márpedig a kormányfőtől elpártolt, amit sorozatos baklövéseivel még tetézett is az öregúr. Tudták, érezték ezt már mindnyájan. De hát mit tegyenek? Váltsák le a kormányukat? Semmi akadálya, meg is szavazná mindenki. Csakhogy mi haszna, ha Vese, Tüdő urakat, sőt, magát Szív asszonyt is leváltják, Agy úr őexcellenciája viszont maradna. Maradnia kell, hiszen nélküle még csak meg sem tudnának moccanni. Lám, most is milyen fölényesen somolyog! Naná, hiszen bármi is történjék: égszakadás, földindulás, fejükön egy koppanás, őt senki és semmi sem billentheti ki a helyéről.

– Köszönöm, hogy legalább önök méltányolják, amit nap mint nap teszek a gazdánkért – köszönte meg a miniszterelnök az ovációt. – Kár, hogy odakünn egész másként ítélnek meg bennünket, és ahelyett hogy követnék a példánkat, folyton Herzog urat szapulják. De sebaj, majd mi, magyarok megmutatjuk a világnak, melyik végén kell a tojást feltörni.

– Buta fajankók! – tódította lenézően Hasnyálmirigy úr. – Még annyi eszük sincs, hogy belássák, kit érdemes követni.

– Helyesebben kit nem érdemes, vagyis éppen, hogy van eszük – javította ki Mész képviselő, Agy úr egyik legveszélyesebb ellenfele.

Ezen aztán össze is kaptak rendesen, kiabáltak jobbról, ágáltak balról, éppen csakhogy ölre nem mentek egymással.

– De uraim, hát még mindig nem látják, hogy a 24. órába érkeztünk? – dobogott csalódottan Szív asszony. – Gazdaságunk romokban, a fél ország éhezik, ezrek csellengnek fedél, munka nélkül az utcákon, és önök arról vitáznak, melyik végén kell a tojást evés közben feltörni?

Az egybegyűltek megtorpanva meredtek a szomorkodó asszonyra.

– És ez még nem minden – folytatta a nagyasszony. – Herzog úrról még nem is beszéltünk. Hallják, milyen nehezen lélegzik? Még álmában is a mellkasát tapogatja, és úgy izzad, mint a köszörűs kutyája a homokban.

– Hát aztán! – vágott közömbös arcot Vastagbél. – Múló nátha, nem vészes. Két nap alatt rendbe jön.

– Nátha? Tüdő úr, volna szíves megmutatni azt a zabszem nagyságú sejtképződést ott a bal felső lebenyben. Úgy, ott, ott, köszönöm. Ez bizony rák, hölgyeim és uraim.

– Meg fog halni? – rebegte alig halhatóan valaki.

– A vekker, nem hallod a vekkert, Nepomuk! Fel kéne kelni, mert elkésel a munkából.

– Ne, ne, ne! Nem akarok meghalni!

– Hűha, ez még mindig álmodik. Ébresztő, kandúrkám!

A férfi kábultan tápászkodott fel az ágyában.

– Máris reggel van? Képzeld, azt álmodtam, hogy kimásztak a testemből a szerveim.

– A szerveid.

– Ja. A májam, tüdőm, vakbelem… – tapogatta meg magát hitetlenkedve. – Még a fejem is meglógott.

– Te jó isten! Neked aztán van fantáziád! És?

– Összevissza csámborogtak a szobában, aztán… aztán többre alig emlékszem.

– Amúgy jól vagy, mert a tegnap még ugyancsak végigszörtyögted, mit szörtyögted, nyafogtad a délutánt.

– Nono, azért ne túlozz! Volt egy kis náthám, de, úgy tűnik, az is kimászott belőlem – szívta tele levegővel Herzog úr a tüdejét. – Az orrom oké, még csak nem is köhögök, és olyan fittnek érzem magamat, mint húszéves koromban – kapta el a felesége derekát. – Csurgasd ajkad mézét ajkamba, hogy megédesítsem vele az életem. Hadd becézze nyelvem a nyelvedet, és koccanjon fogam a fogadhoz, mert nincs nagyobb gyönyör annál, mint amikor két szerv ölelkezik egymással – udvarolt fennkölten az asszonynak. – Ó, ha tudnád, mennyire csodálom hajad szaruképződményes sátorát, villogó körmeid, rozsdavörös májadat. Szinte látom a zsigereid felszínén feszítő epehólyagot és a torkod nyálkahártyájába beágyazott rózsaszínű mandulád. Ennél már csak a hasnyálmirigyed gyönyörűbb, melyen lelked szépsége tündököl…

HAZUGSÁGOK

Papp Pityu volt a 7. osztály leggyengébb tanulója. Leggyengébb, de nem legrosszabb, sőt, kifejezetten jól nevelt, őszinte és segítőkész. 6-dikban még nem volt vele gond, de amióta a foci mellett karatézott is, nem sok energiára maradt a könyvekre. Reggel suli, délután edzések, csoda-e, hogy estére már a házi feladat írása közben elaludt?

– Válassz, mit akarsz: sportolni vagy tanulni! – állította végül választ elé Pityut Papp Áronné, egy energikus, családja ügyeit kemény kézzel igazgató anyuka. – Ha sportolni, két év múlva szakmunkásképzőbe iratunk. Ott senki sem szakad meg a tanulásban. Aztán leszel, ami leszel: szakács, szabó, efféle. Ha tanulni, be kell érned az iskolai tornaórákkal, és elsősorban a matekra, fizikára koncentrálsz, hogy utána annál nagyobb eséllyel felvételizz az állatorvosin.

– Miért pont az állatorvosin? – tátotta el a száját Pityuka. – Erről eddig még sohasem beszéltünk.

– Hát most beszélünk! Vagy netalán más mesterség érdekel?

– Engem… Hát izé… Nem nagyon.

– Ezért választunk mi helyetted, mert ki döntsön a családban, ha nem a szüleid, főként akkor, ha te sem tudod, mit akarsz. Az állatokat szereted. Vagy nem szereted?

– Dehogynem!

– Na látod! Egész jól fogsz mutatni fehér köpenyben, sztetoszkóppal a nyakadban. Elismerem, momentán nem sokan látnak fantáziát az orvosi munkában, de az idő az orvosoknak dolgozik. Nem adok két évet, és egyike lesz a legkeresettebb szakmáknak. Igaz, az idáig vezető út még az elsőnél is nehezebb, cserében annál többször kerül majd hús és kalács az asztalra. Szóval? Melyik utat választod? Szakács leszel vagy doktor úr?

Szegény Pityu, mit válaszolhatott volna, amikor tényleg nem tudta, valójában mit kíván. Illetve tudta: karatézni és focizni. Azonkívül teljes volt benne a zűrzavar, mert amit látott, hallott maga körül, attól semmivel sem lett okosabb. Itt voltak mindjárt a szülei. Becsületes, törvénytisztelő polgárok, akik látástól vakulásig güriznek, mégsem kerül mindennap hús és kalács az asztalra. Ezzel szemben a nagybátyját még sohasem látta dolgozni, mégis háromszor annyit keresett, mint apja a városi gázműveknél.

– Volnál szíves válaszolni, ha kérdeznek! – elégelte meg fia hallgatását Papp Áronné. – Árikám, szólj már te is pár szót a fiadhoz!

A családfő – középtermetű, szemüveges férfi, amúgy meós az említett vállalatnál – zavartan köhintett.

– Kérdezzem meg én is? De hisz már többször megtettem, különben is még csak hetedikes. No, nem számít, már úgy értem, azért megkérdezhetem, ha óhajtod. Pityuka! Kérlek, válaszolj: melyik szakmához vonzódsz leginkább? Más szóval: mi szeretnél lenni, kisfiam?

– Ugyanaz, mint a bácsikám – felelte a kamasz tétován.

A szülők megrökönyödve meredtek a fiúra.

– Érdekes választás – dörmögte az apuka. – Aztán miért, egyáltalán tudod-e, mivel foglalkozik a nagybátyád?

– Mivel?

– Erről majd később tárgyalunk – vágott közbe gyorsan az anyuka. – Addig is ajánlom, nem, határozottan megkérlek, felejtsd el a sportot, és kezdj el végre tanulni.

– Ugye, csak viccelsz – szökött a vér Pityu arcába. – Apuka, te mindig bírtad a focit, karatét meg mindenféle testedzést. Vagy nem éppen te mondtad, menza sanyi in korpa sanyo?

– Mens sana in corpore sano – javította ki mosolyogva a minőségi ellenőr. – Ép testben ép lélek. Persze emellett még tanulni is kell, Puskás úr, és ha a kettő együtt nem fér meg egymással… De tudod, mit? – vert váratlan elhatározással Pityu kisportolt, izmos vállára. – Adunk még egy lehetőséget, egy utolsót, hogy bebizonyítsd, elbírsz te kettővel is, ha összeszeded magadat.

– Fölösleges – ellenkezett szkeptikusan Papp Áronné. – Már bizonyított, úgyhogy tetszik, nem tetszik, vissza kell zökkennie a régi kerékvágásba, amikor még csak focizgatott. Puskás Öcsi úgysem lesz belőle, de annál jobb állatorvos, tehát tanulni, tanulni, tanulni, ahogy Lenin elvtárs hajtogatta volt valamikor.

– Eh, Lenin – biggyesztette el száját a derék ellenőr. – Hol van már a tavalyi hó. Nem, mintha nem volna igaza, de azért, ismétlem, a sportnak is megvan a maga szerepe. Mens sana…

–… in corpore sano. Tavalyi hó. Jó vicc, és ez? Ez a hányadik évezredé?

– Nos, én megértelek, miután soha életedben nem sportoltál.

– Nem úgy, mint te, ugye, aki minden szombaton tekézik.

– Ez is sport, nagyságos asszonyom. Papp Laci öklözött, én tekézek, és miért ne sportolna a fiam is?

Pityuka fokozódó nyugtalansággal figyelte szülei apró csatározását. Miért kell ezeknek örökké csipkelődniük egymással! Általában nem is igen hederített reájuk, csakhogy ez egyszer ő került fókuszba, és ha az anyja győz, lőttek a karaténak, futballnak.

– Egye fene, sportoljon! – adta be derekát végül az anyuka. – Majd keresünk neki egy magántanárt, és bepótolja az anyagot. Csak aztán igyekezzen, mert ha így is megbukik, annak komoly következményei lehetnek.

– Köszönöm – ölelte át anyját Pityuka, és majd elsírta magát örömében.

Erre nem számított. Nem olyannak ismerte az anyját, aki csak úgy ripsz-ropsz feladja, ha egyszer a fejébe vett valamit.

– A sportolással egyetértek. Egyedül az a probléma, miből fizessük a magántanárt, amikor még a rezsit is alig győzzük fizetgetni – vakarta meg a fejét a családfő. – Villany, gáz, csatorna, víz, szemét… Bocs, senki se értsen félre, de a tények tények, ugyebár?

– Egyet kifelejtettél: a bagót, drága férjuram, ami már magában is 500 forint naponta – egészítette ki az asszony. – Bocs, senki se értsen félre, de a tények tények, ugyebár? – idézte férjét ironikusan.

– Az… az más. A cigaretta nem tekinthető rezsimnek.

– Valóban? Akkor nyilván le is mondhatsz róla, és egyszerre két, sőt, három legyet is ütsz egy csapásra. Egy: leszoksz a dohányzásról, kettő: nem büdösítesz a lakásban, három: a dohány árából, beleszámítva a tekepartikkal járó söröcskéket, már vígan finanszírozhatjuk a korrepetálást.

Tehát innen ered ez a szokatlan engedékenység! – kapcsolt a férfi kedvetlenül. S még csak ellent sem mondhat neki anélkül, hogy a fiának ne ártson vele.

– Mi az, nem tetszik a javaslatom? Pedig ennyi áldozatot te is hozhatsz érte – diadalmaskodott Papp Áronné, aki már elég régóta próbálta leszoktatni férjét a dohányzásról; eddig, sikertelenül, de talán, talán most sikerülhet.

– Én mást ajánlok – szólalt meg halkan a fiú is. – Van nekem egy osztálytársam, a Sebike. Tudjátok, az a vékony, szeplős srác. Színjeles tanuló, ráadásul jólelkű, szolgálatkész, szóval irtó rendes tag. Ő biztosan korrepetálna csak úgy… úgy barátságból, és én is szívesebben tanulnék vele, mint egy vaskalapos, zsémbes tanárral.

Az apa fellélegzett.

– De hisz ez nagyszerű! Hozd ide azonnal azt a csodalényt, vagyis… várjunk csak! Azt mondtad, vékony, szeplős srác?

– Igen.

– Az apja milliomos, valami igazgató vagy miféle, és egy padban ültök a suliban?

– Egy padban.

– Felejtsd el! Lehet, hogy rendes tag, és óradíjat sem kérne, csak éppen korrepetálni nem engedik. Ajaj, ismerem én jól ezeket a méltóságos urakat. Nem alacsonyodnak ők le egy szegény meós kölykéhez, főként, ha semmi előnyük sem származik a dologból.

– Nemcsak Sebi rendes, az anyja, apja is, akik mindent megtesznek Sebi kedvéért – védte meg Pityu a barátját. – Szóljak neki? Meglátod, egy fillért sem fogad el, és továbbra is ugyanúgy sörözgethetsz a haverjaiddal, mint azelőtt – húzta el apja előtt a mézesmadzagot. – Nem igaz, édes, drága anyuci?

– Felőlem! – vonogatta vállát az egyben-másban szigorú, de alapjában véve melegszívű anyuka. – Ha annyi esze sincs, hogy belássa, miszerint az alkohol, öl, butít stb. Hanem a bagóból juszt sem engedek.

Pityuka és Sebike nem sokat totojáztak, s még a héten elhatározták, hogy kezdetben minden szombat délelőtt – később esetleg vasárnap is – átfésülik a matekot és fizikát.

– Na és az őseid, például a faterod? – aggályoskodott Papp Pityu – Biztos, hogy egyikük sem morog majd emiatt?

– Tessék? Bajnok, Bajnok, most meg kellene sértődnöm – ráncolta össze homlokát a jó barát. – Igaz, hogy a papa gazdag, fontos ember, de attól még lehet jószívű, aki örül, ha segíthet, nemhogy még „morogjon” is emiatt. Különben is szeret, igen, ő nagyon bír engem – nézett mereven Pityu szemébe. – Én vagyok a csillaga, és aki az én barátom, az az övé is, világos?

– Mint a metróalagút.

A szeplős meghökkent.

– Szóval így állunk! Akkor vissza az egész! Korrepetáljon téged az ükapád – ült át az utolsó padba mérgesen.

Hát ezt meg mi paprikázta fel ilyen hirtelen!

– Gyere vissza, csak tréfáltam.

– Én nem, és ha máskor is bántani mered a papámat, akkorát húzok be neked, hogy attól koldulsz, az istenit! – hadonászott sovány karjaival Pityu orra előtt.

– Micsoda kiskakas! – feszegette Papp Istvánt a nevetés. – Megbántottam volna? Mivel, mert nekem erről halvány lila gőzöm sincs.

– Csak azzal, hogy… izé… Tulajdonképp nem is őt, hanem engem cikizel, amiért azt hiszed, összevissza hazudok itt a papáról, hogy… hogy nem is jó ember, és…

– Miért ne hinném! Az enyém meg az anyu is az, még ha nem is hiszed el nekem.

– Én elhiszem.

– Akkor pacsi! – ütött osztálytársa tenyerébe. – Hozd vissza a táskád, és dumáljuk meg végre, mikor ballagjak át hozzátok szombaton.

– Ho… hozzánk? – rebbent meg Sebi szeme. – Semmikor. Majd én megyek hozzátok. Mondjuk, kilencre. Megfelel?

– Naná! Igazán rendes vagy, nem is tudom, hogy köszönjem meg neked – nyújtott kezet Pityu a szeplősnek. – Jut eszembe! A fizetség! Erről még nem is beszéltünk.

– Már megint kezded? Hát barátok vagyunk mi, vagy mi a búbánat!

– Jó, jó, ne húzd fel magad. Csak úgy kérdeztem. Tudom én, hogy nem szorulsz te arra a néhány forintra, amikor olyan gazdag, fontos ember a faterod.

– Az bizony. Két házunk is van a városban, egy nyaralónk Bulgáriában, egy a Balatonon, aztán két kocsink, egy neki, egy a mamának, egy meg nekem, amint leérettségiztem, vagyis akkor már három lesz – dicsekedett a kis szeplős.

– Hűha, nem semmi!

– Nem, hála a papa tehetségének és persze szorgalmának, mert ezért meg is kell ám dolgozni – nyugtázta büszkén barátja ámulatát. – Neked mit vesz az apád, ha végeztél?

– Egy szerszámládát, hogy rögtön meg tudjam javítani, ha valami elromlik – válaszolta Pityu savanyúan. – Bazsalyogj csak! Milliomos papa mellett könnyű bazsalyogni. Lennél csak az én helyemben! Tízet teszek egy ellen, hogy még egy ilyen ládáért is kezet csókolnál az apádnak. Hanem idefigyelj, valamit azért nem értek: miért jársz ennyire… Á, inkább nem kérdem, nehogy megint felhúzd az orrodat.

– A francot húzom, ennyire… ?

– Egyszerűen, szinte snasszul, amikor menőbbnél menőbb szerkók közül válogathatsz? Vagy neked éppen ez a sikk?

– Nem sikk, csak… Üsse kő, elárulom, de esküdj meg, hogy senkinek sem kotyogod ki.

– Esküszöm.

– Hajolj, kérlek, közelebb, nehogy mások is meghallják. Mi mindnyájan egyszerűen járunk a családban. Tudod, egyszer megtámadták az apámat. Ki akarták rabolni. Nem sokkal később engem is, és elvették a mobilom. És ez még nem minden. Ahány koldus van a városban, az mind ránk akaszkodik, amint meglátnak. Mi nagyon sajnáljuk a szegényeket, segítünk is rajtunk ezzel-azzal, ahogy illik, de ami sok, az sok. Érted már, miért kerüljük még az öltözködésben is a feltűnést?

– Most már igen, de hát nem tudtam. Miért nem szóltál erről egy szót sem mostanig?

– Kérdezted?

– Mióta is jársz ebbe a suliba? Egy éve? Ahhoz képest alig tudok rólad valamit. Tulajdonképp hol laktok?

– Hát a Mágnás Miska utcában, egy ultramodern, kacsalábon forgó kastélyban – ragyogott fel a fiú arca, amint lefestette a Bajnoknak, milyen csodálatos a házuk, kertjük, udvaruk.

– Sebikém, engedd meg, hogy levegyem a kalapomat előtted – esett Papp Pityu egyik ámulatból a másikba. – Remélem, engem is elviszel egyszer vagy akár még ma délután hozzátok.

– Ma… ma még sajnos nem lehet. Talán a jövő héten, most… izé… tataroznak, és akkora a rumli, hogy jobban jársz, ha nem dugod oda az orrodat.

Tovább nem cseverészhettek, mert a tanár belépett az osztályba.

– Mondd csak, teniszpályátok is van otthon? – folytatta a faggatást Papp Pityu a szünetben, akit, miért, miért nem, fenemód izgatott, hogy ilyen jómódú osztálytársa van.

– Magától értetődik. Ide szokott járni edzeni a polgármester is, az Erste bank igazgatója meg a papa legjobb barátja, egy államtitkár is. Vagy miniszter? Igaz, ő elég ritkán ugrik le vidékre – elégítette ki Szűcs Sebi barátja kíváncsiságát, miközben farkas szemet nézett egy nyakigláb nyolcadikossal.

– Na ne!

– Így görbüljek meg, ha hazudok.

– Gyere csak ide, pajtikám! – lépett közelebb a nyakigláb, karon ragadta Sebit, és odahúzta nem kevésbé langaléta társához.

Pityu egy ideig görbe szemmel figyelte, ahogy ágáltak a nagyfiúk, és ide-oda lökdösték a gyerkőcöt. Még szerencse, hogy becsengettek. Hanem a jelenet a következő szünetben is folytatódott, amit már Pityu sem nézhetett tétlenül, ezért, amikor egyikük Sebi orrát kezdte facsarni, tanácsosabbnak látta, ha közbelép.

– Valami gond van, csibéim?

A paszulykarók ismerhették Pityukát, mert ezúttal ők látták üdvösebbnek, ha nem folytatják az akciót.

– Semmi, ne izgulj, csak kérdeztünk valamit a köcsögtől – paskolta meg a kisebbik Sebi arcát nyájasan. – Aranyos csávó, a haverod?

– Az, éppen ezért ajánlom, szálljatok le róla, mert nagyon nem csípem, amikor a barátaimat fikázzák.

– Oké, oké, már itt sem vagyunk, ne balhézz!

– Mit akartak?

– Lényegtelen, elmentek – esett le egy nagy kő a fiú szívéről. – Remélem, ezentúl, hála neked, egyikhez sem lesz többé szerencsém.

– Mégis miért szálltak rád? Na jó, ha titok, tartsd meg magadnak!

– Nem titok, azért nem bánnám, ha nem kürtölnéd világgá. Az a szitu, hogy… Szóval ki akarnak vasalni belőlem ötezer forintot.

– Mert?

– Ők az urak a suliban, és aki önként nem tejel, abból ők vernek ki öt rongyot. Vagy valami mást… cserében – világosította fel restelkedve a barátját.

– Furi – morfondírozott Pityu hangosan. – Hogyhogy nem félnek a papádtól, merthogy a tanároktól nem félnek, az tutifix. Nem ismerik? Persze, honnan is ismernék, amikor még én is ma tudtam meg, kicsoda. Látod, Sebikém, ha erősebb lennél, ha te is sportolnál, eszükbe se jutna játszani az *urat* előtted.

– Gondolod?

– Próbáld ki! Kertetek van?

– Van. Nem akkora, mint egy focipálya, de két gyümölcsfa és néhány virág azért elfér benne.

– Meg egy matrac, ahol minden szombaton megtanítalak egy-két önvédelmi fogásra. Te matekre engem, én karatéra téged, és azontúl te fogod az ő orrukat facsarni – igyekezett lelket önteni Sebibe.

– Én? Két ekkora bivalynak? – hitetlenkedett a kistermetű, gyenge csontú hetedikes. – Ki van zárva, úgyhogy köszönöm, de inkább szólok a papának.

– No persze, minek itt erőlködni, izzadni, amikor a papa mindent elintéz – lombozódott le Pityu fanyarul; á, Sebi, nem Sebi, egyre megy, mert ezek a gazdagok mind egyformák – summázta csalódottan magában.

– El, el, ez bizony nem vitás. De nem erről van szó, a túróba. Egyszerűen nem hiszem, hogy a karate ilyen szupermenné tehet valakit.

– Ha nem is szupermenné, ügyessé, erőssé, hogy akár egy felnőttel szemben is megvédhesd magadat.

Szűcs Sebi elkezdett figyelni. Felnőttel? Ez már azért más tészta. De vajon nem füllent-e? Látott ő ugyan karatés, kung-fus és hasonló filmeket, de a film egy és a valóság kettő. Csakhogy ezúttal Pityu is a karatéra esküszik, és ő sohasem szokott hazudni.

Egyelőre, míg tartott a szép idő, kint a kertben tanultak, illetve edzettek. Egyszer egy héten, szombaton, amihez csakhamar hozzávágták a vasárnapot és alkalmanként egyéb napot is.

– Brávó! Csak így tovább, gyerekek! – dicsérte meg őket elégedetten a minőségi ellenőr. – Ahhoz képest, hogy kicsoda, rendes kölyök ez a Szűcs Sebi – ismerte el a feleségének is őszintén. – Szerény, becsületes, nyíltszívű. Mintha nem is lenne milliomos család gyermeke.

Az intenzív tanulás lassan meghozta a gyümölcsét. Pityu fokozatosan javított, s csakhamar már nem is kellett félniük, hogy pótvizsgára bukik matekból. Csak a Sebi szíve vérzett cefetül.

– Nem való nekem ez a harcművészet – fakadt ki egyszer csüggedten, amikor Pityu már vagy ezerszer küldte padlóra.

– Feladod? És a Török testvérek? Inkább leadod a sápot, csakhogy békén hagyjanak?

Ez hatott. A kölyök feltápászkodott, és edzett tovább összeszorított szájjal, makacsul.

– Mikor viszel el már abba a kacsalábon forgó kastélyba? – kérdezgette Pityu ismét úgy karácsony felé. – Úgy tudom, tornatermetek is van. Egy igazi tornaterem, legalábbis ezt állítod, mi meg itt cidrizünk ebben a hideg odúban.

– Mi az, hogy állítom, ott is lakom, apukám – emelte fel a hangját Sebike, mint mindig, valahányszor begerjedt. – Egyébként, aki komolyan akar edzeni, annak a hideghez, meleghez is hozzá kell ám szoknia, figyelmeztetett az édes is nemrégen.

– Aha! Akkor már csak arról csiripelj – és ez már régóta furdalja az oldalam –, miért beszélsz te mindig *csak* a papádról! A papa így, a papa úgy, ma ezt mondta, tegnap azt mondta… Egyszóval mindent tudok az „édesről”, miközben a mamádat alig-alig említed.

– A mamát ne bántsad, ő… angyal, akit még a papánál is jobban szeretek – borult el a kamasz tekintete, ennél többet aztán nem is lehetett kiszedni belőle.

Pityu nem faggatta tovább, ráhagyta. Ha angyal, legyen angyal. Az ő szülei is angyalok, még ha ráncba is szedik őt időnként.

Amint kikapták a várva várt téli szünidőt, Sebi váratlanul lelépett. Mi a franc esett már megint ebbe a fiúba? – találgatta Papp Pityu. Hogy nem tanulnak, hagyján, erre valók a vakációk, de az edzést állítólag folytatják. Erre mit csinál? Még csak rá sem csörög, a kisprücsök. Csak nem beteg, mondjuk, influenzás, eltiltották az edzéstől vagy mi történt? Elhatározta, hogy utánajár a dolognak, és elkocogott a Mágnás Miska utcába. Olyan három óra lehetett, a hó kövér pelyhekben, lassan, lebegve szállt a szürkülő városra. Ami azt illeti, elég szegényes ez az utcácska, töredezett aszfalt, kopott házak, üzletek. Hol van hát akkor az a bizonyos kacsalábon forgó palota? Végül felfedezett az utca végén egy viszonylag elfogadható építményt. No, ez sem éppen palota, de a többi kulipintyónál mindenképp csinosabb.

– Elnézést a zavarásért! – csöngetett be félszegen. – Itt lakik a Szűcs család? Sebikével szeretnék beszélni.

– Kivel? – mordult rá a kapuban egy borostás állú öregember. – Nem lakik itt semmiféle Sebike – csapta rá az ajtót Pityura.

– Érdekes. Akkor hol lakik?

– Szűcs? Szűcs Sebike? Egy olyan szeplős, nyápic kislegény? – hallatszott a bezárt ajtón keresztül.

– Igenis.

– Mágnás Miska 42.

Vagyis pontosan szemközt, egy kidőlt-bedőlt viskóban. A meós fia alig hitt a szemének. De hiszen ez egy öreg vályogház! Semmi emelet, erkély, golfpálya, angolkert, ahogy Sebi lefestette a házukat. Bár meg volt győződve, hogy rossz helyre tévedett, bekopogott ide is, hátha további útmutatást kaphat Szűcsékről. Ezúttal filigrán, madárcsontú asszony nyitott ajtót a fiúnak.

– Elnézést a zavarásért! Nem lakik itt véletlenül a Szűcs család?

– Tessék, mit óhajtasz?

– Sebike mamája? – tűnt fel Pityunak a köztük levő hasonlóság.

– Igen, igen, de halljam már, mit kívánsz!

– Pityu vagyok, Papp István. Sebi osztálytársa.

– Jé, tényleg! Isten hozott, kedves Pityuka. Örülök, hogy személyesen is megismerhetlek. Már annyi szépet halottam rólad Sebitől.

– Itthon van? Szeretnék vele beszélni.

– Most? – rezzent össze az anyuka. – Sajnos pillanatnyilag lehetetlen. Gyere el inkább… Mikor is? Egyelőre nem tudom, de ha esedékes, azonnal értesítünk.

– Más szóval nincs itthon.

– Hé, ki az ördöggel lefetyelsz? – bukkant fel a nő mögött Sebi apja váratlanul. – Nocsak, egy kölyök! Pedig már azt hittem, a pasiddal susmorogsz.

Pityu tekintete meglepődve futott végig a rekedt hangú, böhöm emberen. Szakadt nadrág, pecsétes garbó. A haja fésületlenül lógott a szemébe, melyből agresszió és nyers erő sugárzott. Ha ez Sebi fatere, megeszi a sapkáját.

– Jaj, de vicces vagy. Ő Sebi osztálytársa, a Papp Pityu.

– Igen? És mit akar? Stop, kitalálom: ajándékot hoztál a fiamnak. Kösz! – kapta ki kezéből mohón a csomagot. – Nézzük, mi van benne! Alma, narancs, csoki, üdítő. Piát nem hoztál?

– Már megint viccelsz? Kérlek, ne haragudj rá! Ilyen a természete – mosolygott kényszeredetten az anyuka. – Te pedig ne nyúlkálj mások cuccába! Nem illik.

– Hogy mi illik, mi nem, bízd a bácsira – húzta össze szemöldökét a háziúr. – Most pedig sipirc, beszédem van a kedves vendéggel. Nem hallod? – nyúlt fenyegetően a derékszíjához.

A nő ijedten hátrált, majd sarkon fordult, és magukra hagyta őket. A férfi jóízűen harapott egy piros, gyermekököl nagyságú almába.

– Saját termés?

– Nem, bolti. Akkor… viszontlátásra! Nem akarok tovább zavarni. Sebinek pedig jobbulást kívánok. – Anyukám, hova pottyantam! – hüledezett Pityu magában. – Még egy perc és engem is szőröstől-bőröstől felfal ez a krokodil. Nahát, kispajtás, jól megetettél ezzel a milliomos mesével. Csak tudnám azt, hogy miért tetted?

– Ki mondta, hogy beteg? Várj, még nem végeztem! Te lennél annak a meósnak a gyermeke, akit a fiam korrepetál?

– Én vagyok.

– Az mindjárt más. Miért nem kezdted ezzel azonnal? Fáradj beljebb, kishaver! A fiam nagyon fog ám neked örülni.

A szobában újabb meglepetés várt Pityura. Azt már előzőleg is láthatta, hogy Szűcsék nagyon szegények, de ekkora ínségre mégsem számított. A szobában nem lehetett több 15 foknál, beázott mennyezet, ütött-kopott bútorok, szőnyeg, festmény sehol, csak a puszta falak meredeztek a félhomályban.

– Szia! – üdvözölte barátját olyan arckifejezéssel, hogy utána már Pityu szemébe sem mert nézni a szerencsétlen siheder.

– Gyújtsd meg a lámpát, asszony! Ne vakoskodjék itt a vendégünk.

– Igenis! – lépett a nő egy ócska petróleumlámpához.

– Sajnos kikapcsolták a fűtést és a világosítást – mentegetődzött a férfi. – Ezért van ilyen hideg és sötét a szobában. Persze csak ideiglenesen, mert nemsokára minden számlát kifizetünk. Igaz, báránykám?

Felesége feleletre sem méltatta. A férfi megismételte:

– Igaz, báránykám?

Az asszony arca lángba borult, de türtőztette magát, és bólintott.

– Erről jut eszembe! Mennyiért is korrepetál téged a kisfiam? – fordult ekkor Szűcs úr a kínosan feszengő diákhoz.

– De apa, hányszor ismételjem már, hogy ingyen, csak úgy, baráti alapon tanítgat – tiltakozott erőtlenül Sebike.

– Ej, ne nézz már te is gyogyósnak! Ki az isten okít ma csak úgy, *baráti* alapon? Szóval? El méltóztatnád végre árulni, hány forinttal rövidíted meg hetente az apádat?

– Nem hiszi, sohasem hisz nekem – tördelte kezét sírásra görbülő szájjal a tinédzser. – Mama, szólj már te is valamit.

– Így igaz, csak szívességből korrepetálja – erősítette meg az anya szelíden, nehogy még jobban felhúzza az amúgyis hirtelen haragú családfőt. – De miért nem kérdezed meg, kérlek, magát Pityut is?

Papp Pityu szeme felcsillant. Most, most jött el a megtorlás ideje! Nem kell hozzá más, mint egy apró hamuka, vagyis igazat ad az öregnek, és az úgy eltángálja Sebikét, hogy örökre elmegy a kedve a milliomost játszani.

– Hogy mennyit kérek egy órára?

Nem, mégsem jó éca, mert akármilyen hülyít is csinált belőle, ez a vaddisznó még Sebinél is komiszabb. Csupán azt nem vágja, hogy lehet egy olyan embert szeretni, akitől az egész család sokkot kap. Hanem van itt az iskoláját egyéb is! Ő, hát ő bizony nem szokott hazudni. Márpedig pontosan azt tenné, ha bosszúból bemártaná a barátját.

– Ja, egy órára. Vagy havonta szoktatok fizetni?

– Se így, se úgy. Mi kölcsönösen tanítgatjuk egymást. Ő fizikára, matekra *engem*, én meg karatéra *őt*, és… ennyi – jelentette ki csöndesen.

Az anya arca felderült, nem kevésbé Sebié, aki találkozásuk óta most először emelte tekintetét Pistire. Annál dühösebben szuszogott azonban a termetes apuka.

– Mire? Ezt a nyikhaj, két lábon járó csontvázat?

– De Kelemen! – lázadozott Szűcsné sápadtan. – Azért beszélhetnél illedelmesebben is a fiadról.

– Kuss! Ne szövegelj itt nekem folyton az illemről. Még a végén azt hiszik, én vagyok az egyedüli vaddisznó ebben az *intelligens, udvarias* családban. Na? Az vagyok? – tette kezét a ház ura újfent a széles, divatos bőrövre.

A nő, bármennyire is forrt belülről, bölcsebbnek látta, ha nem veszi fel a férje kesztyűjét.

– Nem, dehogy, elnézést! Hogy is állítanék ilyesmit az én okos, hites uramról?

– Okos? Uram? Kasa! Így beszél egy rendes feleség! – terült szét Kelemen arcán a vigyorgás, és egyik zsebéből előhalászott egy lapos üveget. – Iszol? Nem? Akkor sziasztok! Úgy, és most térjünk az üzletre!

– Én meg megyek – szedelőzködött fel Pityuka. – Jó estét kívánok. Örülök, hogy Sebinek semmi baja sincs.

– Később, pajti, később. Előbb, beszéljük meg a tarifát. Ha tényleg igaz, amit Sebi hajtogat, épp itt az ideje, hogy változtassunk a módszerén. Még ha szegény lennél, nem bánnám. Mehetne a dolog grátisz is. Utóvégre egyik szegény nem vágja meg a másikat. De te, öcsi, vastag vagy. Mit számít nektek pár forint.

– Mi vagyok? – képedt el Papp Pityu.

– Vastag. Naná, egy meós fia. Egy szó mint száz illene végre meg is fizetni szegény fiam munkáját.

– De én csak… – hebegett-habogott Sebike. – Á, nem, bocsáss meg, fater, de…

– Ó, az a magasságos…! – futotta el a méreg Szűcs urat, és akkorát csapott a gyerekre, hogy az mint egy zsák omlott a padlóra.

– Szentséges atyám, mit tettél, te vadállat! – robbant ki a nőből az elfojtott keserűség, indulat. – Nagyon fáj? Jól vagy, drága galambom? – térdelt melléje szepegve.

– Nem fáj semmi, nyugodj meg! – ült fel a kamasz kissé kábultan. – Kaptam én már nagyobbat is edzés közben Pityutól.

– Hála istennek! Már majdnem azt hittem, megölt ez a rohadék.

– Na idefigyelj, anyukám! – rántotta fel a földről a dagadt családfő. – A *vadállatot* még lenyeltem, de rohadéknak ne nevezz, mert odakenlek a fiad mellé, oszt ríhattok – emelte rá az öklét vérben forgó szemekkel, de aztán csak legyintett. – Asszonyok. Házasság. Adjak egy tanácsot, fiatalúr? Sose nősülj meg, érted, soha az életben, ha nem akarsz te is így járni. Iszol? – kaparta elő zsebéből újból a pálinkásüveget. – Te sem? Azt hiszem, veled sem stimmel valami.

A szünidő utáni első magyarórán Széppataki tanár úr fogalmazást íratott.

– Két téma közül választhattok – mondta a tanár, akit hosszú, bozontos haja miatt Faludynak becéztek. – Az első címe **Hogyan töltöttem a téli szünidőt,** a másodiké **Az én apám** – írta a táblára szép kalligrafikus betűkkel. – Kaptok rá 45 percet. Aki nem fejezi be, otthon folytathatja, utána megbeszéljük. A szerkezeti egységeket ismeritek: bevezetés, tárgyalás, befejezés és azok alpontjai. Kérlek, írjatok tömören és mindenekelőtt reálisan. Púderre, ködösítésre nincs szükség, ezt hagyjuk inkább a…

… politikusokra – csúszott a nyelvére, de még idejében visszaszívta. Vigyázzunk, tudósbugyor, vigyázzunk, ezt itt mégiscsak egy iskola, és a tanulók között is akad egy-két politikus csemete, aki ugyancsak zokon venné az efféle széljegyzetet.

– Hagyjuk inkább a sci-fi-írókra. A szerkezet, stílus persze fontos, nagyon fontos, de nem minden. Egy mélyen átérzett, életszagú fogalmazás, higgyétek el nekem, még a jól kidolgozott, ám üres szóképeken alapuló írásnál is értékesebb. Kérdés van? Nincs? Akkor fogalmazásra fel!

A tanulók nekifogtak körmölni, miközben Széppataki újságot olvasott. Aztán csengettek anélkül, hogy bárki is bejezte volna a fogalmazását.

– Mindegy, nem sürgős. Majd otthon befejezitek – vágta hóna alá aktatáskáját Faludi.

A következő órán elemeztek, vitatkoztak. A Jóska írása túl rövid, a Jánosé száraz, unalmas, míg a Péterét annál jobban élveztem – röpködtek a minősítések, bírálatok.

– Hát te miről, kiről írtál, Sebestyén? – kérdezte a boglyas hajú tanár Szepitől.

– Az édesapámról.

– Olvasd fel hát, hadd halljuk!

A kamasz megreszelte a torkát, és elkezdett olvasni.

Az én apám

Neve Szűcs Kelemen, 39 éves. Erős, 110 kilós üzletember. Csak az egyik karja nyom vagy tíz kilót. Valaha pankrátor volt, de most már öreg, nem bunyózik. Minket nagyon szeret, ezért mindig minden óhajunkat teljesíti. Ha édes mama kocsit kíván, megveszi, nekem laptopot, mp3-at meg amit akarok. Szerencsére megteheti, mert vezető állásban dolgozik, így a szegényeken is segíthet, mint ahogy segít is, bizony, mert ilyen az én drága édesapám.

Pityu visszafogott lélegzettel hallgatta barátja fantáziálását arról az apáról, aki nem is olyan régen még majdnem laposra verte a családját. Ezek után álmában sem feltételezte volna, hogy Sebi továbbra is linkelni fog. De miért, öcsi, miért, amikor ilyen komiszul bánnak veled? – kérdezgette magában makacsul. Talán megfenyegettek, vagy az osztály miatt, aki, hencegéseidnek hála, ugyancsak ajsernek és boldognak hisz? Hát… nincs kizárva, bár a hangod minden mondatodnak ellentmond. Pont olyan keserű, mélabús, mint amikor legutóbb Ady Endre Álmodik a nyomor című versét szavaltad el nekünk.

– Kitűnő! Köszönöm – dicsérte meg a tanár Sebikét, amint az befejezte az olvasást. – Szóljatok hozzá, gyerekek!

– Nagyon kedves, hangulatos jellemrajz – értékelte egy barna bőrű, bogárszemű diáklány. – Bárcsak az én apám is ilyen lenne!

Sebi arcát boldog fény ragyogta be, és büszkén nézett végig az osztályon.

– Az én apám mindig megver engem – vallotta be egy monoklis hetedikes. – Látjátok? – mutatott a szemére. – Ezt épp a tegnap kaptam.

– Engem szeret, és ő is megtenne mindent értünk, de pénz beszél, kutya ugat, és neki még csak munkahelye sincs – sóhajtott fel a padtársa.

– Állj, állj, állj! – emelte fel a kezét a magyartanár. – Maradjunk a fogalmazásnál! Örülök, hogy ilyen aktívak vagytok, de hadd kérdezzek már én is valamit: valóban ilyen-e a Sebestyén édesapja, tudniillik nekem úgy tűnik… De előbb halljam, mi a véleménye erről az osztálynak. Csak, hm, a szöveghűség, a miatt a realista ábrázolás miatt kérdezem, amiről a bevezetésben is céloztam.

Az osztály úgy elnémult, hogy egy pisszenést sem lehetett hallani. Nem szólva Sebiről, aki falfehéren meredt az ajtóra, mintha bármelyik pillanatban ki akarna futni az osztályból.

– Szerintem hajszálra – bizonygatta a monoklis. – Hiszen pontosan úgy írt róla, mint ahogy lefestette előttünk.

– Lefestette? Szép szó, de amúgy ismeritek, láttátok-e Szűcs urat, vagy csak annyit tudtok róla, mint amennyit Sebestyén *lefestett* belőle?

Újabb hallgatás, vagyis eddig még senki sem látta, ismeri.

– Én jártam náluk – ismerte be végül Pityu barátjára sandítva, akit még sohasem látott ennyire megalázottnak és ijedtnek. – Szegény ürge, miként jutott ez idáig? – suhant szívébe a szánalom.

Eh, mindegy, akárhogy is jutott, egy szavába kerül, és vége a játéknak. Csupán az a kérdés, segít-e ezzel Szűcs Sebin vagy még jobban megalázza, mint valaha.

– Úgy, szóval jártál náluk – simított végig a nevelő hosszú, szürke loboncán. – És?

– Sebike hajszálra úgy ír az apjáról, mint…

Egy pillanatra megállt, és újra rápillantott. Ne, ne! – esdekelt a fiú tekintete. Mondd csak, fiam, hallgatlak! – sugározta a tanáré.

–… amilyennek én is ismerem.

– Pontosabban?

– Gazdag, nemes szívű apuka, aki úgy szereti Sebikét, mint senkit ezen a világon.

– Köszönöm – ölelte át a szünetben Sebi Pityukát. – Sosem hittem volna, hogy ennyire megértesz. Parancsolsz egy almát? Bolti, de azért ehető.

– Fincsi – csámcsogott jóízűen Papp Pityu. – Figyelj csak! Holnap szombat. Tanulunk is vagy csak edzünk egy keveset?

– Edzünk? – rezzent össze a sovány, szeplősképű tanuló. – Felejtsd el! Legalábbis egyelőre, aztán majd meglátjuk.

– Értem. Most már csak azt az egyet áruld el, mi az isten csodáját akartál te megtanulni bunyózni?

– Megmondjam?

– Ha nem titok.

– Meg akartam verni az apámat – nyúlt a szeméhez, mintha belerepült volna valami. – A gutába, egyszer még megvakulok ettől a sok portól, szeméttől.

LÚZER

Két dolog iránt érzett mindig különleges vonzalmat. Az egyik volt az emberi test, az ember külső és belső szervei. A másik a zene, azon belül is az orgona. Hogy a kettő hogy jön össze egymással? Sehogy! Kondor Kis Misi ezzel rokonszenvezett és kész. Már egész pici korától, amikor először koncolt fel egy hajas babát, hadd lássa, mi van a fejében.

– Jé, de hiszen ebben semmi sincs!

Megnézte a hasát is. Persze ott sem talált semmit sem.

– Érdekes. Apuci, neked sincs semmi a hasadban?

– Hoppá, ebből orvos lesz, nem ilyen ágrólszakadt jegykezelő, mint én vagyok! – feszített a derék kalauz, és nem győzte úton-útfélen, stílusosan szólva állomástól állomásig mesélni, milyen jófejű, érdeklődő fia van.

Csak az orgonatudásáról hallgatott. Pedig Misikének ahhoz is volt ám jócskán érzéke, el is tanult idővel egyet-mást a kántortól. No de kit érdekelt ez, ugyan kit! A vasutas szakikat biztos nem. Ellenkezőleg, ők inkább kifigurázták a papokat, és erre a sorsra jutott volna Misi is, amint megtudják, kihez jár ő zenélni. Az iskolában minden tantárgy közül az állattant kedvelte a legjobban, miközben tucatszám olvasta a gyógyászati cikkeket, könyveket.

– Mármost melyik pályát válasszam? – tette fel a kérdést a nyolcadik osztály elvégzése után Misike. – Zenetanár legyek vagy állat-, illetőleg emberorvos, miután mindhármat egyformán szeretem?

– Természetesen emberorvos, ami azt jelenti, iratkozz valamelyik gimnáziumba jövőre – pödörte meg a bajszát idősebb Kondor Kis Mihály, azzal hosszasan elmagyarázta, mi az előnye, ha valaki ilyen pályát választ magának.

– Szerintem meg ráér ezen érettségi felé is rágódni – hűtötte le férjét csendes szavú, munkában megfáradt felesége. – Az pedig még erősen odébb van. Egyébként én az énektanárságra szavaznék. Egyrészt azért, mert nekem ez tetszik, másrészt már most, középiskolában választhat egy ezzel kapcsolatos foglalkozást. Mert mi lesz, ha megbukik, ha nem jut be az egyetemre? Mehet dolgozni. Csak akadjon, aki alkalmazza. Mesterség nélkül, szimpla érettségi oklevéllel a kezében.

Legyen állatorvos! – kiáltották szinte kórusban a testvérek, ugyanis tesói is voltak ám Misinek: Ádi, Máli és Orsolya, három virgonc, szupervidám emberke. – Vau-vau! Miauuu! – ugrándozták körül ugatva, nyávogva a bátyjukat.

– Micsoda állatsereglet! – nevetett a kalauz. – Szóval ne gimnáziumba küldjük, hanem inkább szakközépbe azért, hogy szakmát is tanuljon egyúttal. Hát… van benne valami. De mit értesz azon, hogy *ezzel kapcsolatos foglalkozás*?

– Ezzel kapcsolatos a zene, orgona, ami már szakközépben is elérhető, vagyis legyen kántor, ahogy Ferenc atya is tanácsolta. A mi kántorunk úgyis öreg már, és éppen akkor menne nyugdíjba, amikor Misi kántor szakon végezne. Utána jöhet a konzervatórium. Aztán ha nem sikerül a vizsgája, legfeljebb ott folytatja az orgonálást, ahol elkezdte, plusz a kenyere is megmarad.

– Okos, jól kifundáltátok ezt az atyával. De rajtam ne múljék, és ha Misi is akarja…

Akarta. Három év múlva végzett, és… Ekkor következett be az a tragédia, amire senki sem számított: egy bliccelésen ért részeg utas dühében kilökte Kondor urat a vonatból. Szörnyet is halt azonnal, isten nyugosztalja békében.

Szegény Kondorné, szerencsétlen gyerekek! Vajon ugatnak, nyávognak-e még ezután, és a Misi terve, mely szerint tovább fog tanulni …? No, az sajna füstbe ment, miután az egyetemhez általában pénz is kell, neki pedig csak adóssága volt, de az tömérdek, nem szólva arról a három tesóról, akik immár apa nélkül vegetált egy kétszobás önkormányzati odúban.

– Ne búsulj, fiam, jó az isten jót ad, kopasznak is hajat ad. Egyszer valaki téged is fölfedezz, és akkor konzervatórium nélkül is boldogulsz – érzett rá Kondorné fia titkos bújára.

Most az egyszer azonban icipicit tévedett, mert Misike két év múlva is ugyanott orgonált, ahol gyerekkorában elkezdte.

– Ez sem akkora sorscsapás, amiért a Dunának kéne rohannod. Hanem hallod-e, itt az ideje, hogy te is megnősülj. Ajaj, akkor fogod meg az isten lábát, meglátod, mert tied lesz a világ legderekabb asszonya.

– Volt egyszer, hol nem volt, volt egyszer egy szegény ember…

– Eddig két dolgot jósoltam. Egyszer bejött, másodszor nem, de harmadszor biztosan megint beválik, különben én megyek a Dunának.

És lássatok csudát, mi történt? Misike csakhamar valóban szerelmes lett, és megnősült. Szép szál legény volt a vőlegény, a menyasszony sem csúnya, így aztán szemre illettek is egymáshoz. Világraszóló lakodalmat csaptak, Hencidától Boncidáig folyt a bor, és még ma is boldogan élnének, ha ifjabb Kondorné egy szép napon arra nem ébred, hogy őt bizony irgalmatlanul átverték.

– Igen? – tápászkodott fel Kondor Kis Mihály. – Anyukám, még csak öt óra. Nem tudsz aludni, mert én szeretnék? – búvt vissza a paplan alá ásítva.

– Tönkretetted az életem.

A kántor szeméből egyből kiröppent az a kellemes bódulat, ami főleg akkor szokott rátörni, amikor fel kellett volna kelnie.

– És erre éppen most jöttél rá, öt óra öt perckor, házasságkötésünk után öt évvel?

– Ó, nem, sokkal hamarabb. Küldtem is feléd szinte naponta a jeleket, csakhogy hiába, nem volt hozzá antennád. De most már elég, kerek perec kimondom: érzéketlen, durva pokróc vagy, ráadásul tehetetlen balfácán. Na, nem az ágyban, ott még úgy-ahogy megteszed a magadét.

– Akkor hol? – futott ki a vér Misi arcából. – Állj, kitalálom! Nyilván az életben, más szóval *lúzer* vagyok… szerinted – mondta ki ő felesége helyett azt a szót, ami egy idő óta már őt sem hagyta aludni.

Sokszor elhessegette az agyából, de onnan belesüllyedt a lelkébe, amikor meg onnan akarta kiűzni, visszakúszott az agyába.

– Miért, szerinted nem?

– Most mit szépítsünk? – hagyta rá leverten. – Lehet, hogy igazad van. Mostanában tényleg elég sokszor kudarcot vallottam.

– Mostanában? Mindig. Kezdve a lagzival, amire kétszer annyit fizettünk, mint amennyi az ajándékokból összejött. Bezzeg, ha rám hallgatsz, és nem hívod meg a város összes koldusát…

– Nocsak, te még erre is emlékszel? – kelt ki az ágyból szuszogva.

Újabban sajnos csúful elhízott, s bár alig múlt harminchét éves, itt-ott akadt már néhány ősz hajszála. Kinézett az ablakon. Pitymallott, a párkányon esőcseppek kopogtak. Hétkor viszi a lányát suliba, utána a felesége meg ő mennek dolgozni. Estig nem is látja viszont Tímeát, aki egy elektronikai vállalat vezetőségében ügyködött.

– Emlékszem én másra is. Például arra, mennyi orvosi ismeretet csipegettél fel a lexikonokból, könyvekből. Tulajdonképp ezzel meg az orgonatudásoddal vettél le már diákkoromban is a lábamról – gyújtott cigarettára az ápolt, gondosan kisminkelt ifjúasszony. – Figyelemreméltó legényke, aki még nagyon sokra viheti, állapítottam meg én is meg az apám is.

– Ezért jöttél hozzám? – fordult felesége felé a fekete hajú, nemes arckifejezésű orgonista.

– Elsősorban, jóllehet már akkor észbe kellett volna kapnom, amikor gimnázium helyett szakközépbe iratkoztál. Utána semmi: se főiskola, se egyetem, és még ma is ott tartasz, ahol huszonöt évvel ezelőtt.

– Akkor miért lettél a feleségem?

– Mert bíztam benned, te tyúkeszű, hogy, igen, hogy végül is meggondolod magadat. Tudom, tudom, a testvérek, apád meghalt stb. De attól még megpróbálkozhattál volna feltörni, mert ott a diákhitel, a diákmunka vagy akár apa is, aki feltehetőleg szintén a honod alá nyúlt volna, ha kedvesebb vagy hozzá időnként.

A kántor bosszúsan huppant az ablak melletti fotelba, és maga is rágyújtott egy cigire.

– Kedvesebb. Hozzá. Hogy oda ne rohanjak!

– Látod, ez a te nagy bajod. Nemhogy semmi becsvágy nincs benned, de még azokat is utálod, akikben van, és vitték is valamire.

– Mint az apád?

– Mint az apám. Igaz, kissé büszke, kemény ember, tán le is kezel néhanapján, és sohasem enged a huszonegyből. De hát melyik öreg nem ilyen, főleg, ha vitte is valamire – hunyta le a szemét ifjabb Kondorné.

Milyen gyűrött, kialvatlan az arca ma reggel – tűnt fel a kántornak. Szinte biztos, hogy a tisztelt öregúr uszította újfent rá, amitől aztán le se hunyta a szemét egész éjszaka.

– Más óhaj, sóhaj? Csak az apádat vegyük ki a pakliból. Megéri ám ő is a pénzét, ezt mindketten jól tudjuk. De inkább hagyjuk, mielőtt még jobban összerúgnánk a patkót miatta. Csinálnál egy feketét?

– Csinálj magad! – pattant ki az ágyból erre az asszony is. – Minek nézel engem, cselédnek? A csudába, miket is kérdezek? Persze, hogy annak. Lassan tíz éve, és még azt se kaptam meg tőled, ami minden nőnek kijár, már ha egyáltalán nőnek tekintik.

– Még egy oldalvágás. Konkrétabban? Mégis mit nem kaptál meg, holott járt volna?

– Jaj, ne játszd itt a hülyét, könyörgöm! – fogta a fejét Tímea. – Vagy engem nézel hülyének?

A férfi elnyomta a cigarettacsikket, és elkezdett öltözni. Semmi kétség: az asszonyt megint felhúzta az az utálatos vénember. És Tímea, mint mindig, most is hallgat rá. Pedig már tíz éve házasok, és gyereküknek is van, a tündéri, kékszemű Hajnalka.

– Kérlek, ne hülyézz! Attól, hogy valamit nem értek, nem vagyok feltétlenül hülye is.

– Nem érted. Nagyszerű! Mondd, hallottál te a nőket megillető figyelmességekről, tudod, mi a bók, a szüli-, névnapi és egyéb ajándék, hányszor mosogattál, főztél, takarítottál… ?

Misi lehorgasztott fejjel hallgatott. Tagadhatott volna, de az nem lett volna igazságos. Igaz, az asszony sem csinált mindent egyedül, mert hol az anyja, hol egy bejárónő serénykedett helyette, miközben ő, a ház *uraként*, egy szalmaszálat sem tett soha keresztbe.

– Na látod! Ami az illemszabályokat illeti, megértem. Elvégre mit várhat az ember egy kalauz fiától.

Puff, ez talált! Nem elég, hogy az öregúr érezteti folyton, kicsoda, mekkora megtiszteltetés, amiért ilyen úri családba fogadták, most már Timi is emiatt csipkedi? Mint egy golyó robbant a konyhába, gyorsan felhörpintett egymás után két pohár kisüstit, utána főzött egy kávét, és viszonylag lehiggadva tért vissza a nejéhez.

– Itt a kávéd, parancsolj! Tímea?!

Nem volt a szobában. Megnézte a gyereknél. Hajnalka édesdeden szendergett karjai közt kedvenc babájával. Ezután következett volna az öregek szobája. Ide azonban már nem lépett. Kockázatos dolog ám egy oroszlánt hergelni. Ennél már csak egy dolog vészesebb, ha a saját barlangjában cukkoljuk.

Az ember életében mindig elérkezik az a pillanat – többnyire úgy harminc – negyven éves korunkban először, amikor számadást készítünk, aztán választunk: új életet kezdünk, vagy marad minden a régiben. Hát most éppen ez következett be Tímeával és Misivel, azzal máris megszületett a kérdések kérdése: váljanak el, vagy fogadják olyannak el egymást, amilyennek kitalálta őket a teremtő? Tímea, de különösen az apja az előbbire szavazott, miközben Misi csupán alávetette magát a döntésnek. De hát minek is protestált volna! Ha egy motor elromlik, egy jó mester még helyrepofozhatja esetleg, de ha a szív mondja be az unalmast, no azon már csak az úristen segíthet.

Summa summarum a fiatalok elváltak, és Kondor Kis Mihály visszaköltözött az anyjához.

– Csak Hajnalkát sajnálom – panaszkodott olykor csüggedten. – Azt hiszem, mindnyájunk közül ő járt a legeslegrosszabbul.

Azt már be sem merte vallani, hogy lassan-lassan a közelébe sem engedik.

– Sajnálom. Rossz hatással vagy a lányomra – magyarázta bizonyítványát a változatlanul elegáns, agyonkozmetikázott úriasszony. – Hajnalkának pozitív modellre van szüksége, akire felnéz, akit eszményít, nem egy ilyen…

– Lúzerre?

– Ágrólszakadt kántorra. Feltételezem, ezt még te is megérted, és lányodra való tekintettel minél ritkábban tiszteled meg a házunkat. Annál is inkább, mert nemsokára újból férjhez megyek, és nem szeretném, ha apán kívül Szaniszlót is zavarnád – közölte hidegen.

– Tehát innen fúj a szél – igyekezett az orgonista közömbös arcot vágni, nehogy az exe is megsejtse mekkora vihart kavart a lelkében. – Minden egyéb csak körítés, egy szelet a tortából. A kód neve Szaniszló. Miatta váltál el, és jöttél rá egyik napról a másikra, mekkora *lúzer* a férjecskéd. *Ő* persze vitte valamire. Mellesleg kicsoda, micsoda: országgyűlési képviselő, olyan izé… elnökféle, vagy csak egy szimpla vezérigazgatócska?

– Csak a főnököm annál a cégnél, ahol én is dolgozom.

Ettől kezdve Misike még ritkábban találkozott a lányával. Szemére is vetette egyszermásszor Hajnalka.

– Alig látlak mostanában. Apuci, édes apuci, valld be, de őszintén: szeretsz te engem egyáltalán?

A kérdés úgy szíven ütötte a jámbor muzsikust, hogy egy ideig válaszolni sem tudott, amikor meg tudott volna, az igazat nem merte bevallani. De hát mit is mondhatott volna? Hogy az anyja megkérte, minél gyérebben találkozzék a lányával, aki persze az övé is, aminek azonban semmi jelentősége, mert minden lúzer felelőtlen, destruktív elem, akitől óvni kell a családot? Ez így elég hihetetlenül hangzik, és nem is olyan ziher, hogy Hajnalka elhiszi. Ha viszont elhiszi, azzal nemcsak Tímeát, a lányát is mélyen megsebzi, és akkor valóban olyan destruktív elem, mint amilyennek őnagysága leírja.

– Micsoda csacsiságot beszélsz, kislányom! Természetesen szeretlek. Te vagy, eleitől fogva te voltál a legfontosabb nekem a világon. Ha rajtam múlna, át sem engednélek az anyádnak, és ilyen lúz… , tizedrangú muzsikus sem lennék valószínűleg. Csak, tudod, a sors, a körülmé-

nyek… Azok sokszor arra is rávesznek bennünket, ami ellen minden porcikánk háborog. Eleinte, aztán mégis megtesszük.

Így telt el két esztendő. A testvérek már régen három irányba széledtek. A legfiatalabb Nápolyba ment szerencsét próbálni. A középső lehorgonyzott egy Bakony vidéki városban, a harmadik pedig falun, ahova csakhamar Misikét is meghívta. Menjen, ne menjen? Szép, csendes helyen lakik ám Orsolya, de még a helynél is csinibb a szomszédja, a teltkarcsú, formás Erzsike, akiről le sem vette a szemét valahányszor leruccant hozzájuk.

– Látom, bírod az özvegyet – kacsintott bátyjára Orsika.

Csinibaba, nevess felém,
Csinibaba, szeress belém.

Addig-addig nézegette, gusztálta, amíg egy szép napon maga Misi is lehorgonyzott a községben. Megtehette, ő is özvegy volt. Egyébként is mit keressen egy olyan városban, ahonnan épp a minap költözött az anyja is az apjához, némelyek lenézik, és Hajnalka is úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Egy ideig még szimatolt, nyomoztatott utána, de senki sem tudta, hol van, mit csinál, akik meg tudták, nem kötötték az orrára. Végül feladta, majd csak előkerül egyszer – gondolta.

Egy nyárvégi reggelen éles dudaszó riasztotta az ablakhoz. Elegáns, ezüstszínű Jaguár állt a ház előtt. Vajon ki lehet, és mit akar? A jelek szerint mintha őt keresnék.

– Megyek, megnézem, kit keres – szólt oda az asszonynak, és kisietett a kapuhoz.

– Herr Kondor? – kérdezte egy karcsú, sötétruhás idegen.

Jé, ez német! De mi a fenét akarhat?

– Ja.

Ratata, ratata, ratata – hadarta a férfi sebesen, amiből Misi csak annyit értett, hogy szálljon kocsiba.

– Van eszemben! – villantak fel benne a különböző filmekben látott jelenetek képei, melyek rendszerint emberrablással végződtek. – Nein, nein! – rázta meg a fejét határozottan, csupán a Hajnalka szóra kezdett el erősen figyelni.

– Gut. Ich komme – adta be végül a derekát; na ja, a lánya kedvéért akár Kharón alvilági csónakjába is beszállna. – Nur einen Moment, előbb átöltözöm. Sich umziehen – mutatott a háziköntösére.

Úgy tűnik, a lánya nem kíváncsi a nejére, ezért semleges helyen fognak találkozni.

– OK. Personalausweis holen!

Személyi igazolványt? Ajaj, nehogy ez a semleges hely sokkal távolabb legyen, mint képzeli.

– Hova megyünk? Wo… wohin fahren? – illesztgette egymásba kínkeservesen a régen tanult német szavakat.

– Nach Wien.

Szóval ott bujt el a kismadár. Ez persze mindent megmagyaráz, azt is, miért nem tud ez az úriember magyarul, azt is, miért veszthette szem elöl Hajnalkát.

Fél óra múlva ünneplőbe öltözve, feleségével az oldalán kacsázott a kocsihoz.

– Allein, bitte allein!

– Mit makog?

– Hogy csak egyedül mehetek.

– Pazar! Vajon mibe került volna, ha már az elején figyelmeztet bennünket! – engedte ki Erzsók asszony kezéből a bőröndjét. – Már most mi legyen? Elmész egyedül?

– Elmenjek? – bizonytalanodott el az immár nyugállományú orgonista.

– Ha az egészséged és korodat nézem, én kétszer is meggondolnám, ha viszont a lányodat, akit gyerekkora óta nem láttál, akkor egyszer sem. Begyömöszölném magam ebbe a konzervbe, és meg sem állnék a lányomig.

– Köszönöm – puszilta homlokon galamblelkű hitvesét, és bevágta magát a hátsó ülésre. – Bocs, Neked is, amiért ilyen oldalbordával ajándékoztad meg a kántorod – nézett a napfényes égboltra. – Herr Kapellmeister, gázt neki!

A férfi gázt adott, s mint egy nyíl röppentek végig az utcákon, pár perc múlva pedig már a Kőszeg felé vezető országúton robogtak. Erre sem járt már vagy öt éve. Azelőtt szinte hetente ruccant a városba, néha körülnézett Pesten, vagy elporzott valahova nyaralni. Most beérte a faluval, ahol viszonylag mindent megtalált: megélhetést, lelki békét, egyensúlyt. Kezdetben még fel-felidézte magában egykori emlékeit, terveit, kiváltképp úgy nyaranta, amikor kiült a diófa alá olvasni. Mert olvasni azért még szeretett, miközben hol elszunnyadt, hol elmélázott a régi szép időkről. Ma… Tulajdonképpen ma is falja a könyveket, és a vén diófa is megvan még. Csupán zenészekről és orvosokról nem akar hallani.

Elnehezülő pillákkal tekintett az elsuhanó fákra, mezőkre, és megpróbálta lefesteni magának Hajnalkát. Hol kecsesnek, karcsúnak, hol ducinak képzelte, haja szőke, arca szelíd, mint a felkelő nap sugara. Alighanem tanult, sőt, módos lány, különben honnan lenne ilyen tüneményes verdája. És ez nagyrészt az exneje érdeme, aki, vele ellentétben, sohasem adta fel. Mert ő ilyen volt. Kudarcot vallott a férjével, belekapaszkodott a lányába, aki aztán odacipelte, ahova Tímea sohasem jutott volna el egyedül.

A határon nem sokat rostokoltak. Szinte rájuk sem hederítettek, és csak a személyigazolványát kérte el egy nyalka fiatalember. Ezután egy picit elszunnyadt, s mire újra felébredt, impozáns, parkkal körülvett épület előtt állottak.

– Wir sind angekommen. Bitte aussteigen![1]

Gyönyörű lakóház, helyesebben kastély – bámulta meg a gondosan ápolt virágokat, bokrokat, a festői szökőkutat és a bejáratot őrző két oroszlánszobrot. A sofőr bevezette Kondort a villába, bent leültette egy székre, és peckesen odébbállt.

Eltelt egy félóra. Nem tért vissza, és Hajnalka sem jelentkezett. Még ilyet! Hogy nem személyesen jött érte a faluba, még elcsúszik. Talán éppen beteg, vagy halaszthatatlan dolga volt. Csakhogy nem várt rá itthon sem, holott kijöhetett volna elébe legalább a kapuig. Különös, nagyon különös ez a… bújócska, vagy minek nevezze.

– Guten Tag! – köszönt rá hirtelen egy egyenköténes leányzó, eldarált néhány mondatot, majd bevezette az öreget a szalonba.

Kondor úr szíve hevesen kalapált. Hej de hányszor készült erre a nagy napra, ami azonban sehogy sem akart eljönni. Mint annyi másról már-már erről is lemondott, és most tessék, itt áll pár lépésre a lányától. De már alig ismert rá. Valóban ő lenne az a kedves, szöszi angyalka, akit olyan korán elvesztett?

– Szervusz, Hajnalka!

A két tekintet egymásba fonódott. Melegen, bizakodva az apáé, ridegen, elutasítóan a gyermeké.

– Guten Tag, Herr Kondor! – állt fel a kanapéról Hajnalka, és leereszkedően kezet nyújtott, amikor az apja át akarta ölelni.

Most mit tegyen: kezet csókoljon, vagy megrázza? Megrázta.

– Engedd meg, hogy bemutassam a családom. Az édesanyám – biccentett egy ősz hajú, ijesztőenráncos nő felé.

A férfi megrendülten ismerte fel benne egykori feleségét, Tímeát. Szűzanyám, mi lett a városszerte híres szépasszonyból!

[1] Megérkeztünk. Kérem, szálljon ki!

– Isten hozott a Gruber-rezidencián!

A hangja viszont semmit sem változott: ugyanaz a fölényes, rideg koloratúra, bár mintha reszketne valamicskét.

– Das ist mein Mann – váltott át a nő ismét németre, hogy a férje is megértse. – . A férjem.

Nem csúf ember – ismerte el Kondor úr. Emellett komoly és piszokul elegáns. Mozdulatairól és arckifejezéséről ítélve valami *von lehet*, amúgy diplomata vagy ehhez hasonló.

– Dr. Helmut Gruber.

– Es, es… A francba ezzel a némettel! Mindjárt kificamítom a nyelvemet. Örvendek. Kondor Kis Mihály.

– Sie sind meine Töchter. Ezek meg a lányaim.

– Grete, Rosemarie – pukedliztek a Gruber-hölgyikék.

– Ó, de aranyosak! Adjatok gyorsan egy puszit az ópapának!

– Ne fáradj! Nem tudnak ezek egy kukkot sem magyarul. És te se igen erőltesd, ugyanis amióta az Európai Unió leminősítette Magyarországot, már csöppet sem sikk magyarul beszélni.

– Nálatok?

– Németben, az USA-ban, mindenütt. Ejnye, de furcsán nézel rám! Mintha én találtam volna ki az egészet! Jó, tudom, hogy egy olyan isten háta mögötti faluban, kevésbé tájékozottak az emberek, de újságot azért még olvastok, vagy… tévednék?

– Nem tévedsz, de, már bocsánatot kérek, ez csak politika, ami vonatkozhat egy kormányra, miniszterelnökre stb. Viszont mi közöd hozzá neked, Gretenek vagy Rosemarienak, akik még magyarok is ráadásul? – csóválta meg a fejét a nyugalmazott orgonista.

– Hát csak annyi, Herr Kondor, hogy mi is itt élünk, egyszóval akkomodálódunk, ahogyan neked is kellett volna ahhoz, hogy te is vidd valamire.

Az iskoláját, mintha csak az anyját hallanám. Be van ez oltva annak rendje és módja szerint. Most már csak arra lennék kíváncsi, mi az ördögöt akar tőlem.

– Arról hogy mire vittem, mire nem, éppen vitatkozhatnánk, de minek? Magánügy, tehát egyedül rám tartozik. De hogy egy magyar ember, méghozzá az én lányom, ne tanítsa meg az unokáimat magyarul, na, ez enyhén szólva…

– Mi, és milyen jogon vonsz te, éppen te felelősségre engem? – fakadt ki Hajnalka. – Ha valakinek ehhez nincs joga, az csakis te lehetsz, annak ellenére, hogy te vagy a nagyapjuk.

– Tessék? – hökkent meg Kondor Kis Mihály. – De hát mit vétettem én ellenük?

– O, mein Gott, ich werde gleich wegen dieses Trottels vom Schlag getroffen[1] – rogyott az asszony a pamlagra levegő után kapkodva.

Férje halkan vigasztalta, majd felesége kérésére a lányokkal együtt tapintatosan távozott. Tímea maradt. Naná, nemhiába pendülnek ezek egy húron.

Hajnalka ernyedten dőlt hátra az ónémet stílusú pamlagon. Sok mindent akart mondani, bele is kezdett jó párszor, aztán mégsem szólt semmit, hallgatott. Édesapja nem zavarta, hadd térjen kissé magához, bár sehogy sem értette, mitől borult ki ennyire. Ni csak, még pityereg is, bizony isten, könnyezik.

– Mi a baj, csillagom? Nyugodj meg, kérlek, és meséld el apának, ki bántott! – ült melléje, és meg akarta simogatni.

– Hozzám ne nyúlj, gyűlöllek – rántotta el a fejét Hajnalka. – Cirógattál volna akkor, amikor még hittem benned, és nap mint nap vártam rád. Csakhogy te egyszer sem nyitottad ránk az ajtónkat. Úgy nőttem fel, hogy sohasem mondhattam: édesapám, szeretlek. 25 éven keresztül, s talán még ma sem látnálak, ha nem *rabollak* el otthonról – törölte meg a szemét mérgesen, amiért képtelen volt lenyelni a könnyeit.

---

[1] Ó, istenem, mindjárt gutaütést kapok ettől a trotlitól. (ném.)

– Megértem, és nagyon sajnálom – küszködött a könnyeivel az öreg is. – De mit tehettem volna egyebet, ha úgy eltűntél, hogy bottal üthettem a nyomodat. És az az érdekes, hogy senki, még a szomszédok sem tudták, hol vagytok. Erre kénytelen -kelletlen feladtam. Te mit tettél volna a helyemben?

– Tovább keresek, mert aki keres, talál, ha nagyon akar valamit.

– Ez is előfordulhat. Elméletileg, mert a gyakorlatban épp úgy kudarcot vallottam, mint… Mellékes, mint említettem, magánügy. Ezzel szemben hadd kérdezzem meg én is ugyanezt: miért nem kerestél meg te, amikor láttad, hogy nem jövök.

Ezen egy kicsit Hajnalka is elgondolkozott. De ha valami mélyen gyökerezik a lélekben, azt ki irthatná ki egy röpke perc alatt?

– A kérdés jogos, de semmit sem változtat a lényegen, mely szerint utolsó gazembernek tartalak. Anya?

– Gazember talán nem, csak egy ügyefogyott balfácán, más szóval lúzer, ami persze nem újság, és ezt ő is nagyon jól tudja.

– Köszönöm a látogatást – állt fel megkönnyebbülten, amiért végre apja szemébe vághatta, mennyire megveti. – Nem hallod? Bye-bye! Örülök, hogy találkoztunk.

– Részemről a szerencse – tápászkodott fel Misi is. – Úgy tűnik, vége az audienciának, mehetek.

– Ja, mein Herr.

A férfi várt pár pillanatot, hátha meggondolják a hölgyek magukat.

– Rendben, akkor isten hozzátok. Lenne ugyan néhány észrevételem nekem is, de mivel ez a kutyát sem érdekli…

– Pontosan – erősítette meg kegyetlenül a negyvenes éveiben járó úrinő. – A kutyát sem. Ettől függetlenül éppen maradhatsz, ha…

– Ha?

– Bébiszitterséget vállalsz egy hétre, két hétre, tőled függ, amiért kapsz tőlünk lakást, kosztot és zsebpénzt is – villant meg a szeme egy hirtelen támadt ötlettől.

Kondorné meglepődve sandított a lányára. Egyből megsejtette, mit tervez, annál kevésbé Kondor úr. Ez most csapda, vagy mégis meggondolta magát a kislánya? Világos, természetesen meggondolta, hiszen a saját unokáira felügyel, azt pedig ingyen és örömmel vállalja, bármiben is sántikálnak ezek itt ketten.

– Elfogadom az ajánlatot – válaszolta vidáman. – És köszönöm. Örülök, hogy azért mégsem vagy olyan… bosszúálló, mint amilyennek hittelek.

– Hát persze, hogy nem vagyok, de ha elárulod, honnan jössz, milyen rokonságban vagy velünk, egyszóval bármilyen személyi adatot magadról, nincs kizárva, hogy az leszek – figyelmeztette Hajnalka. – Ja, és még valami: mától fogva Hansinak nevezünk, velem pedig csak akkor beszélj magyarul, ha senki sincs a közelben.

– Hansi menj a piacra, tisztítsd ki a vécéket, nyesd meg a bokrokat, sétáltasd meg a kutyákat! Gyerünk, hé, szedd a lábad serényen! – parancsolt rá hol Gruber úr, hol a neje vagy az öreg nagysága.

De megizzaszthatta a kertész, a szakács is, röviden bárki, aki a Gruber-rezidencián ügyködött. Ennek ellenére Kondor úr készséggel teljesített bármilyent óhajt, parancsot, bár ezek nemegyszer ugyancsak távol álltak a bébiszitteri munkától. Szerette, becsülte is a személyzet, és, csodák csodája, senkit sem érdekelt, hogy magyar vagy osztrák-e.

– Iparkodik az öreg. A tetejébe még bírja is – dicsérgették a villában, vagyis épp fordítva sült el a Hajnalka fegyvere, aki mindvégig abban sántikált, hogy megalázza a szolgálatkész exkántort.

– Muzsikus létére elég sok mindenhez ért a nyavalyás. És ahogy az unokáimat kezeli, az külön elismerést érdemel – pengetett Tímea is lágyabb húrokat idővel. – De vajon miért csinálja? Penitenciából, vagyis ilyen módon akarja levezekelni az ellenünk elkövetett csínyeit?

– Vétkeit, anya, bűneit – pontosított Hajnalka. – Egyébként nem hiszem. Meg vagyok győződve, hogy az egésznek puszta érdek az alapja. Miután rájött, kik vagyunk, és a vityillónkkal is erősen szimpatizál, egyszerűen be akarja hízelegni magát a családba. Tudod, milyenek a magyar nyugdíjak, hát még egy kántoré. Tízből kilenc éhen hal, megfagy, vagy elviszi valami betegség, mert nincs annyi pénze, hogy kiváltsa a gyógyszerét. Hacsak nem megy el még pár évet dolgozni, akkor viszont ezért tenné le hamarabb a kanalat. Na jó, egy kicsit túloztam, a lényeg az, hogy itt mindene meglenne. De ebből nem eszik! – fogadkozott a bécsi nő, aki sehogy sem tudta megbocsátani az apjának, hogy olyan simán lemondott róla valamikor. – Szemet szemért, fogat fogért. Nemsokára olyan leckét kap tőlem, amitől nemhogy kiegyenesedne, de még bele is roppan a dereka.

Nos, erre nem is nagyon kellett várniuk, mert Kondor úr már most testileg-lelkileg megtörve zuhant esténként az ágyába.

Jaj, de nehéz ez a bébiszitterség! – nyöszörgött ilyenkor, és a sejtelme meggyőződéssé változott: ezek ketten ki akarják csinálni, ennélfogva jobb lenne, ha szépen felszedi a horgonyát, és leb wohl, Wien, Alles Gute, Kinder! Isten veled, Bécs! Minden jót, gyerekek! Pedig milyen édesek az unokák, másrészt még csak meg sem kérdezte, hogy került Bécsbe Hajnalka, mivel keresi a kenyerét, és az anyja, mármint Tímea, férjhez ment-e másodszor. Hajnalka szülinapját, ami éppen holnap lesz, azért még megvárja. Hadd lássa, hogy mulatnak Bécsben a sógorék.

Az estély este hat órakor kezdődött, és nagy vonásokban ugyanúgy zajlott le, mint bármelyik magyar családi ünnepség. Csak itt németül, illetőleg bécsi nyelvjárásban beszéltek. Hogy Kondor úr se maradjon tétlenül, befogták pincérnek. A vendégek szórakoztatásáról pedig egy zenekar, két varieté-művész és egy go-go girl gondoskodott.

Na, Misikém, most boldog vagy? – felejtette tekintetét Kondor úr a táncosnő kerek idomain. Éjfél felé teljesen kimerült. Ekkor lerogyott egy asztalhoz, s csak azért nem kívánta pokolba az egész Geburtstagsfeiert[1], mert egy hívő ember sohasem kíván effélét. Alig fújta ki magát, máris ott termett a Gruber-ház tiszteletreméltó asszonya.

– Bocsánat, hozhatok valamit a kedves vendégnek?

– Nem, köszönöm, különben is mindjárt lefekszem.

– Ilyen korán? És a többi vendégünk? Talán szolgáljam ki én őket?

– Miért, egy bébiszitter vagy pláne ópapa ehhez jobban ért? Különben csinálj, amit akarsz. A pohár betelt, most aztán tényleg tele van a hócipőm.

Gruberné, illetőleg Frau Gruber, ahogy errefelé szólították, hosszan meredt az apjára.

– Áruljak el valamit? Nekem is, de azért remélem, nem itt és most szeretnéd elmuzsikálni, mivel van tele a hócipőd.

– Nem muzsikálok én el semmit sem. Az elején, nem tagadom, még lett volna kedvem ehhez is, de pillanatnyilag úgy érzem, célszerűbb, ha inkább békét hagyunk egymásnak – nyújtózott el a széken Kondor Kis Mihály.

– Egyetértek, csak a lábadat húzd kissé beljebb, ha nem haragszol. Lehet, hogy a faludban vagy Texasban ezt így szokták, de nálunk neveletlenségnek minősül – kémlelt körül restelkedve Hajnalka. – Mein Gott, az igazgatóm máris idenéz.

Texas! – ütött szöget a szó Kondor úr fejében. Kitűnő párhuzam, hát még, ha a valóságban is úgy tennék, ahogy az ottani jenkik, cowboyok! – kísértette meg a gondolat, azzal már fel is tette lábait az asztalra.

[1] Születésnapi ünnepség. (ném.)

– Úristen, ez az ember megőrült!

– Ne reménykedj, csak lazítok, mielőtt lelépnék. Eddig mindig úgy táncoltam, ahogy ti fütyöltetek. De ennek vége, kedves gyermekem. Ettől a perctől kezdve nem táncolok. Vagy ha mégis, csak úgy, ahogy akarok, sőt, fütyölök is, ha úgy tetszik. Fütyöljek? Na ne ijedj meg, én, veletek ellentétben, nem kívánom, hogy táncolj is rá.

– Milyen megindító nagylelkűség!

– Egészségedre! – emelte lányára a poharát, és rágyújtott egy staubra – Khm-khm-khm!

– Vigyázz, mert megfulladsz – hüledezett Gruberné, és hirtelenjében azt se tudta, mit tegyen.

Vezesse ki a teremből? Még ez lenne a legegyszerűbb megoldás. Viszont csöppet sem veszélytelen, ha az apja botrányt csap. Kérjen tőle bocsánatot, attól biztosan elérzékenyül. Nono, az még egy kicsit odébb van, ugyanis nem neki, hanem az apjának kellene bocsánatot kérnie. Ja, erre vár már két hete, de, most már látja, erre ugyan hiába vár, mert az édesapja… Hát az bizony makacs fej, még ha isten zenekarában is orgonál.

– Was ist los?[1] – bukkant fel hirtelen a ház ura mögöttük.

Az asszony elmagyarázta.

– Armer Loser!– ingatta meg a fejét Gruber úr.

Ezt már Misi is megértette, és lángba borult arccal nyúlt az övéhez.

– Szóval lúzer vagyok – vette le sorba, komótosan az ingét, nadrágját, amíg egy szál gatyában nem állt előttük. – Köszönöm, hogy eszembe juttattátok, mert már kezdtem elfelejteni. Más észrevétel, kritika? Nem vagyok véletlenül pedofil, púpos, sarlatán vagy kókler is? Nem? Azért, ugye, így is szégyelltek?

– Er ist tüchtig besoffen[2] – fintorgott Gruber úr.

– Nem szégyelled magadat? Hogy tudtál így elázni?

– Én? Elázni? Inkább most józanodtam ki igazán.

– Pszt, halkabban, és öltözz vissza azonnal! – sziszegte az asszony dühösen. – Látom, kompromittáló kedved van, de ebből hagyj ki minket, légy szíves!

A vendégek érdeklődve figyelték a kövér, idős felszolgálót. Már senki sem táncolt, és az artisták is azt lesték, milyen attrakció készül itt a háttérben. Az öreg felhajtott még egy pohárral, és a go-go girl mellé kapaszkodott az emelvényre.

– Guten Morgen! – hajolt a vendégek felé széles mosollyal. – Nem, Abend! Ik… – legyintett, és a zenekar felé mutatott. – Maestro, Muzik!

A banda rázendített.

– Fräulein![3] – hajolt meg a táncosnő előtt is, mire az Kondor úrral együtt elkezdett táncolni.

A vendégeknek tetszett. Lelkesen tapsoltak, miközben Hajnalka szeme majd kiégett a szégyentől. El is takarta sebesen. Mire ismét felnézett, édesapja a nő lába előtt feküdt mozdulatlanul, mint egy kődarab.

Mi ez: újabb produkció, vagy egyszerűen rosszul lett? – sietett hozzá a Gruber-ház asszonya.

– Halló, ébresztő!

Milyen sápadt, és alig lélegzik – állapította meg ijedten. Rászorította fülét az apja mellére: erőteljesen dobogott

– Gott sei Dank, nichts Alarmierendes! Er kommt hoffentlich sofort zu sich[4] – szólt oda a férjének.

A vendégek ezt is megtapsolták. A zenekar tust húzott.

– Mi történt? Hol vagyok? – nyitotta fel a szemét Kondor úr, aztán eszébe jutott minden, és akkor már ő kezdte magát szégyellni.

---

[1] Mi történt? (ném.)
[2] Teljesen elázott. (ném.)
[3] Kisasszony. (ném.)
[4] Hála istennek, semmi riasztó! Remélhetőleg mindjárt magához tér. (ném.)

Hajnalka szívéről mintha óriási kő esett le volna.

– Jó kezekben. Elvesztetted az eszméleted, de, úgy tűnik, máris jobban vagy. A többi, mármint a részletek már egyszerű orvosi vizsgálat kérdése. Hogy érzed magad?

– Remekül. Kicsit szúr a mellem, de mindjárt elmúlik.

– Aha, elmúlik. Azért engedelmeddel holnap mindenképp megvizsgálunk Helmuttal.

– Megvizsgálunk? Hogyhogy? Te is orvos vagy?

– Persze, nem tudtad? Apa, apa – húzta meg a fülét pajkosan, mint kislánykorában 25-30 évvel ezelőtt. – Most pedig eins-zwei öltözni! Addig eljátszom neked a kedvenc dalod… zongorán.

– Viccelsz? Mióta tudsz te zongorázni is?

Hajnalka válasz helyett odasuhant a zongorához, és a következő pillanatban felcsendült Zerkovitz Béla halhatatlan slágere:

Mi muzsikus lelkek, mi bohém fiúk
Kóborló gazdag szegények,
Az életünk nem holmi vásári lét,
Az éveink tarka regények.

Kondor úr arca mennyei fényben ragyogott. Már nem érzett sem fáradtságot, sem szúrást a mellében, s még azt is elfelejtette, hogy pár perccel ezelőtt lúzernek nevezték. Ő, lúzer? Ugyan kérem! Hogy lehet lúzer az, akit ilyen csodálatos lánnyal ajándékozott meg az úristen.

CSILLAG SZÜLETIK

Valamikor éltem-haltam az olyan típusú vetélkedőkért, mint a Ki mit tud (1962-1966), Táncdalfesztivál (1966-1994), Nyílik a rózsa (1968), Röpülj páva (1970-83). És aki rákattint egy-egy You Tube-ra, még ma is megcsodálhatja a Ki mit tudból Sztevanovity Zorán, Kovács Kati, Kern András, Koncz Zsuzsa, Kálid Artúr, Hacki Tamás és mások produkcióit. De nem kisebb személyiségek alkották az akkori zsűrit sem, mint Major Tamás, Vásárhelyi Tamás, Petrovics Emil, Szinetár Miklós Pernye András. Táncdalfesztivál: Aradszky László, Koós János, Ambrus Kyri, Harangozó Teri, Karda Beáta, Máté Péter, Szécsi Pál, Delhusa Gjon, Cserháti Zsuzsa… Szóval nagyon bírtam őket, noha még csak hangom, illetőleg fülem sincs, lévén botfülű. És? Nem lehet mindenki vájt fülű. Egyesek vagy a fülükön ülnek, vagy a fülük botját sem mozdítják, mások csak fél füllel hallanak valamit, de azt aztán remekül. Van, aki fülig pirul, ha megdicsérik, ám éktelen dühbe gurul, ha fülest kap. Az egyik szomszédom s egyben barátom például, most fogóddzanak meg… ! Nem, ez egy kicsit erős, inkább hagyjuk ki, nehogy még rásüssék a kannibál bélyeget. Vagy mégis eláruljam? Oké, elárulom, végül is demokráciában élünk, ahol teljes a szólásszabadság, tehát: szegény barátom mindig azzal rágja (!) a fülemet, kóstoljak már bele az aktuális vetélkedőkbe is.

– Mert azért megvan a mai versenyeknek is a maguk varázsa – bizonygatta nemegyszer. – Itt van mindjárt a TV 2-ön közvetített Megasztár, aztán az RTL Klub-on a Csillag születik és X-faktor. Láttál-e legalább egyet is belőlük?

Töredelmesen bevallottam, hogy én bizony egyet sem.

– Elképesztő! Hát hol éltél eddig, jóember? Javaslom, pótold be gyorsan, míg nem késő!

– Miért, nem rendeznek több X-faktort vagy Megasztárt?

– Tudod, ugye, mekkora a művészetek tetszési és támogatottsági szintje jelenleg, továbbá hogy állunk gazdaságilag, pénzügyileg egyaránt. Meló szinte semmi, eszméletlenül drága a gáz, villany, benzin, és mi minden még ebben az országban. Vajon kinek lesz kedve szerinted ilyen körülmények között még danolni?

– Sírva vígad a magyar.

– De csak magában, hogy senki se hallja, láthassa. Azért ne búsulj, lesz helyettük valóságshow, pénzügyi, politikai, nadrágszíjhúzó vetélkedő rogyásig, és ha neked ez imponál, akár magad is jelentkezhetsz.

– Imponál az ördögnek. Én is bírom a zenét, abban nincs hiba, csak, ugye, a mai és tegnapi zene közt ég és föld a különbség. Ott van mindjárt a Ki mit tud, Táncdalfesztivál, Nyílik…

– Állj, állj, állj! – intett le nevetve a barátom. – Lejárt lemez ez már, öregem. Különben sem kérődzhetünk mindig az elmúlt időkön. Többek között azért sem, mert, mint említettem, megvan ám a mai versenyeknek is a maguk varázsa.

– Lehet, a Ki mit tudnál akkor sem…

– Már maga a színpadkép is igazi esztétikai élményt nyújt. Mesteri díszletek, szemet-fület gyönyörködtető fény- és hangeffektusok, a háttérben pedig a slágerek hangulatát illusztráló táncosok bűvölik el a nézőket.

– Modern kor, modern formák. No, de a lényeg, ami a formákon kívül, illetve belül van? Az is olyan mesteri?

– Mármint a versenyzők? Állítólag nem olyan kirobbanó tehetségek, mint a régiek, azért bennük is mozog valami. Legtöbbjük szerény, intelligens fiatal. Semmi pökhendiség, kivagyiság, úgyhogy elég hamar felfogják, mennyit ér a tehetségük, tudásuk.

– Zsűri.

– Abszolút profi, pártatlanul bírál, segít, és szórakoztat is egyúttal.

– Szórakoztat? Ezt hogy érted?

– Nézd meg holnap a Csillag születiket, és megtudod, ugyanis éppen holnap lesz az elődöntő. Hidd el, ez is ér annyit, mint egykor a Ki mit tud, és még az X-faktornál és Megasztárnál is színesebb, mert itt nemcsak énekelnek-táncolnak, hanem szavalnak, festenek, bűvészkednek, tornásznak is a versenyzők.

– Mint a Ki mit tudban?

– Hajszálra. De ahogy téged ismerlek…

– Ha olyan, mint a Ki mit tud, akkor … Nos, akkor én is megnézem – rohant meg váratlanul a nosztalgia, és elhatároztam, hogy másnap én is csatlakozom a páromhoz, aki mostanig egyedül szurkolt végig minden előadást.

– Remek! – örvendezett a feleségem. – Kissé későn ébredtél fel, de jobb később, mint soha. Üdvözöllek a Magyar Csillagvárók Pártjában!

Alig vártam a másnapot, hogy megismerkedjem azzal a műsorral, mely a régi Ki mit tudok hangulatát idézi.

Megismerkedtem, igaz, egyelőre csak álmomban, néhány perccel azután, hogy álomra hajtottam a fejemet. Éppen bekapcsoltam a tévét, amikor megcsörrent a telefon.

– Halló!

– Szia, öreg! Demeter vagyok a szomszédból. Bocsáss meg, hogy zavarlak, de volna egy óriási kérésem.

– Parancsolj, csak gyorsan, gyorsan, mert mindjárt kezdődik a Ki mit…, akarom mondani Csillag születik.

– Ó, hát ti is azt nézitek? Képzeld, a mi tévénk épp az imént mondta be az unalmast. Se kép, se hang. El tudod képzelni, mit jelent ez a családnak? Pedig tiszta új készülék, egy isteni LG. HD minőségben sugároz, pontosabban sugárzott, amíg bele nem bújt a technika ördöge.

– Kellemetlen, de most ne haragudj…

– Várj, le ne tedd az istenért! Hiszen még meg se kérdeztem, megengeded-e, hogy nálatok folytassuk a tévézést. Ha nem az elődöntőről lenne szó, meg se kockáztatnám, hogy ilyesmivel zavarjak, de hát egy elődöntő, mégiscsak elődöntő. Ugye, megérted?

– Ho… hogy nálunk? Semmi probléma! Gyertek csak át nyugodtan.

Átjöttek. Elöl masírozott virágos házi köntösben tekintélyes pocakú fiatal barátom, utána a nem kevésbé terebélyes felesége három szupervirgonc ifjonccal, végül a két töpörödött nagyszülő. Mint a régi Ki mit tud időkben, amikor az országban tizedannyi tévé volt, így aztán egy-egy ismerősnél, barátnál izgultuk végig valamennyi versengést.

– Foglaljatok helyet. Érezzétek otthon magatok!

Erre mintegy vezényszóra elkezdett az egész család ropizni. Ki perecet ropogtatott, ki krékert, sóspálcikát… Így bűvöltük a képernyőt kb. tíz percig.

– A gutába, miért nem kezdik már! – izegtem-mozogtam a parkettán, ahova a nagyszülőkkel szemben tanúsított előzékenységem ültetett.

Költői kérdés volt. Nem is válaszolt rá senki sem. Csak a felettem trónoló ómama dugott a fogaim közé egy grissinit. Na, na végre, felharsant a belépő, és négy alak: egy Pallasz Athéné jelmezes, egy farmernadrágos nő, skót szoknyás férfi és népi viseletben pompázó öreg szállt le a felhőkből.

– A Csillag születik zsűrije! – mutatta be őket egy közel két méter magas, estélyi ruhás hölgyemény; mellette alacsony, bibircsókos férfi toporgott.

A nézők lelkesen füttyögtek, beleértve a Szabó gyerekeket is a szobában. Trá-trá-trá! – fújta trombitáját teljes erejéből a legfiatalabb, egy felnyírt hajú tinédzser.

Újabb belépő, taps, fütty, zene, és besétált az első versenyző Szabó szomszédhoz hasonló köntösben.

– Neve? – kérdezte a Pallasz Athéné jelmezes zsűritag.

– Joe, Las Vegas-i festő, Nevadai állam.

– Hát ez elég messze van még egy ilyen istennőnek is, mint én vagyok. Mit fogunk látni öntől, mister Joe?

– Hogy hogyan dolgozik egy Las Vegas-i magyar festő odaát.

– Öné a színpad, Joe bátyánk!

A férfi az időközben odakészített festőállvány elé cammogott, egy pillanatra megállt, majd elkezdett a levegőbe öklözni.

– Ez a bemelegítőm – magyarázta lihegve, még futott három kört, lezavart két flikflakot, s csak ezután rántotta le magáról a köpenyét, ami alatt azonban nem viselt sem inget, sem gatyát.

– Mister Joe! Mister Joe! – dobálták a nők melltartóikat a magasba.

A férfi homlokára kent egy kis festéket, és rátapadt a vászonra, következett az orra, álla, nemi szerve, hátsója… Mindegyikkel ugyanolyan biztonsággal festett, mint más festő jobb kézzel. Öt perc múlva pedig ott rogyadozott előttük egy kidőlt-bedőlt kalyiba, az előtérben szénaboglya, gémeskút és egy legelésző tehénke.

A zsűri maximális tetszéssel jutalmazta az eredeti módszerekkel létrehozott alkotást. A női nézők zöme is változatlan kitartással szorított, s csupán itt-ott nyomták meg szavazó szerkentyűjükön a nemet jelölő kettes billentyűt.

– Pfuj, micsoda hájtömeg! Nem is tudom, miért eresztenek ilyen figurát egyáltalán színpadra – szavazott ellene fiatal, Mr. Joe-nál nem sokkal karcsúbb barátom is a mobilján.

Figyelemreméltó értékelés. Egyedül azt nem értettem, mi köze ennek a tájképhez.

– Sokkal több, mint képzeled. Annak az időnek vége, amikor egy-egy jól meghatározott kategóriába skatulyázzák a versenyzőt. Ma ennél magasabbak a követelmények, vagyis egy művésznek több mindenhez kell értenie. Ha úgy adódik, táncol, máskor fest, énekel stb. Hát ezért flikflakozott Mr. Joe. Hanem szaltózni sajnos már nem tudott, továbbá az sem ártott volna, ha festés közben énekel vagy… vagy fütyörész, előzőleg pedig fogyózott volna, hogy fitten, minél esztétikusabb külsővel lépjen színpadra – oktatott ki fölényesen Demeter.

Hogy mik vannak! Hiába, változik a világ, méghozzá sebesebben, mint bármikor, és aki túl lassú vagy nem elég figyelmes, az bizony szépen lemarad – vontam le a tanulságot magamban.

A második jelentkező egy óriáskeréken karikázott be a színpadra.

– Sziasztok! Zucsi Ottokár, artista iskolás tanuló – mutatkozott be a pókembernek öltözött fiatalember, és gyorsan bedobott néhány mutatványt, amit egy kezdő tornász is bármikor utánacsinált volna, ha akarja.

Csakhogy a zsűriben egyetlen tornász vagy cirkuszi szakember sem ücsörgött, aki különbséget tudott volna tenni egy szimpla ügyességi és cirkuszi szám között. Át is ment a „produkció” egyetlen ellenvetés és komment nélkül íziben.

– Milyen helyes fiú! Figyelted a mosolyát? Engem máris meggyőzött – olvadozott a feleségem. – Én ugyan nem szoktam szavazni, de ezúttal kivételt teszek a kedvéért – nyomta le az igent ő is a mobilján.

Hm, ez sem akármilyen álláspont. Nézzük tovább, milyen meglepetést tartogat ez az este még a számomra!

– Ebrudán Anita, hivatásos bárénekesnő Miskolcról – jelentett be a két méter magas műsorvezetőnő megkülönböztető figyelemmel egy tarfejű, kb. negyven éves versenyzőt.

– Ebrudán? – ismételgette nevét a zsűri egyik skót szoknyás ítésze.

Hogy miért viselt skót szoknyát. Ki tudja? Talán félig skót a jóember, vagy éppen ma jutott eszébe Skócia függetlenségéért tüntetni.

– Őszintén szólva még sohasem hallottam magáról. Melyik bárban szokott fellépni?

– Jelenleg egyben sem, mert Olaszországban turnézom.

– Ebben az esetben nem értem, mit vár egy ilyen versenytől? Hivatásszerűen énekel, külföldön turnézik… Kívánhat-e ennél többet magának egy énekes?

– Azért egy bár és tévé közt van némi különbség. Egy bárban meghallgatnak húszharmincan, a tévében százezren nem beszélve arról a pár millió forintról, amit a győztesnek ajánlanak fel, ugyebár? Jó, elismerem, a Csillag születik sem egy karrier csúcspontja, trampolinonak azonban nagyon is megfelel – vallotta be nyíltan a Sinead O'Connorra emlékeztető énekesnő.

– Mit fogunk öntől hallani?

– O sole mio Eduardo di Capuatól.

– Tisztelettel hallgatjuk.

Az énekesnő rázendített. Először csak úgy pianóban, később akkora erővel, hogy mind a négy zsűritag dermedten pislantott a magasba végig azt lesve, mikor hullik rájuk a mennyezet.

– Ez aztán a hangerő – tért magához legelőször a skót szoknyás. – Nem kifejezetten zenei, de az olaszoknak, úgy látszik, imponál.

– Nem zenei? – szökött a vér Ebrudán Anita arcába. – Az én hangom? Fiatalember, maga vagy nem ért a zenéhez, vagy egyszerűen irigy rám. Remélem, a kollégái másképp szavaznak.

– Nem! – kiáltotta a zsűri kórusban.

– Furcsa. Sosem gondoltam, hogy ennyi botfülűt ültetnek egy zsűribe. Egyébként nem érdekes, az utolsó szót úgyis a közönség mondja ki. És az engem szeret, nem magát, mert belőlem árad a zene, signore. Hajrá, magyarok, viva l’Italia! – dobott csókot a nézőknek.

A nézőtéren ezúttal egy pisszenés sem hallatszott. Senki sem fütyölt, de nem is tapsolt kivéve a nagyothalló Szabó mamát. Meg is kapta a magáét egyik unokája részéről, aki nem átallotta célba venni egy macival.

– Ki volt az?

– Bercike – válaszolt kurta hallgatás után a legidősebb unoka, egy hosszú nyakú, ádámcsutkás siheder, és viszonzásként ő is célba vette az öcsikét.

Erre olyan harc tört ki a szobában, hogy a tükörtől a vázákig minden eltört, ami csak eltörhetett.

– Bocsáss meg! – mentegetődzött utóbb az apuka. – Kicsit csintalanok a srácok, de hát mi tegyünk, a mai kölykök már csak ilyenek.

– Semmi baj! – bújtam elő az asztal alól. – Megesik ez nálunk is, amikor meglátogatnak az unokák.

Teltek a percek, már másfél óra is elröppent, és még mindig hátra volt tíz versenyző. Végre felbukkant egy népi szólótáncos is, aki úgy ugrabugrált a színpadon, hogy én inkább a bohó-

cok, mint táncosok kategóriájába soroltam volna. Többször megbotlott, néha elesett, de ez egy percig sem zavarta. Felállt, kicsit fintorgott, és ropta tovább peckesen, miközben mindenki a hasát fogta nevettében. Eredmény: első zsűritag: igen, második igen: harmadik: igen. Kezdtem összezavarodni. Az énekes botfülű, a táncos botlábú, legalábbis szerintem. Erre mi történik? Csaknem mindenki rászavaz.

– Nem.

A zsűri rosszallóan bámult negyedik társukra, egy ősz bajuszú, fekete mellényű öregre.

– Megindokolnád? – kérdezte Pallasz Athéné.

– Egyszerű: azt, amit itt láttam, inkább táncparódiának, mint táncnak nevezném.

– Merthogy az is, kedves kolléga, pontosabban számít ez? Paródia, tánc, egyre megy, a lényeg az, hogy szuper volt, és mi *ezt* díjazzuk, igaz, gyerekek?

– Igaz. Szuper volt, akármilyen kategóriába is tartozik – csókolt kezet Pallasz Athénének a skót szoknyás. – Szabad egy táncra, istennő?

Na, ez nekem magas – meredtem fáradtan az önfeledten keringőző zsűrire. Úgy tűnik, igaza van a szomszédnak: nem haladtam a korral, és íme, itt az eredmény.

– Jó éjszakát! Izgalmas este volt, köszönjük – búcsúzott el a műsor végén Szabó úr. – Látod, öregem, nálunk így születnek a csillagok.

Hirtelen felébredtem. Ki tudja, ha tovább álmodom, tán még engem is énekes sztárrá avatnak.

BONYOLULT VILÁG

Két zsaru járőrözik * város egyik forgalmas utcáján. Egy idősebb, testesebb és egy fiatal, még kezdő közrendőr.

– Ni csak, egy egyszemélyes tüntető! – hívja fel rá a figyelmet a fiatalabb rendfenntartó. – Nézzük meg, miért demonstrál!

EGYSÉGBEN AZ ERŐ! FEGYELMET! RENDET! MEGÉRTÉST! – olvassák a nagybetűs szavakat. A demonstráló gatyában, kifeszített napernyő alatt ül a földön, és olvasgat. Előtte, mögötte közömbös arccal jönnek-mennek az emberek, egyik-másik elolvassa a transzparenst, aztán odébbáll. Mindennapos jelenség volt, szinte hozzátartozott az utca képéhez.

– Jó napot kívánunk!

– Tiszteletem, önöknek is.

– Tüntetünk, tüntetünk? – érdeklődik az öregebb fakabát.

– Miért, nem szabad?

– Attól függ. Ha van engedélye, bármikor? Nem mondom, az öltözéke kissé hiányos, de még elcsúszik, legfőképp amiért ilyen kurva meleg van – ránt ki zsebéből egy hatalmas kockás zsebkendőt. – Csak aztán vigyázzon: eddig és nem tovább, ha nem óhajtja, hogy közbotrányokozás vagy szeméremsértés miatt bevigyük.

– Mit olvas? – érdeklődik a fiatalabb.

– Modern költők versei, Magyarország alaptörvénye. Ismerik? Nem? Akkor ajánlom, olvassák el sürgősen, különösen az alaptörvényt, melynél izgalmasabb olvasmány tíz, nem, húsz éve sem került a kezembe.

– Mint az alaptörvény? – néz nagyot az őrmester. – Á, értem! Maga olyan… ügyvédféle.

– Nem, könyvtáros, az is csak voltam, amíg raktárt nem csináltak a könyvtárból.

– Részvétem. Valamikor én is könyvtárosnak készültem. Mert én is szeretek ám olvasni. De hát ember tervez, isten végez, úgyhogy már az egyetemi írásbelin kiestem.

Most meg a tüntető néz nagyot.

– Ejha, egy olvasó zsaru! Aztán ki a kedvenc írója?

– Verne Gyula, Agatha Christie, Stephen King…

– Micsoda véletlen, nekem is – fog kezet melegen a nála nem sokkal fiatalabb rendőrrel. – Feltételezem, hogy még könyvtára is van otthon.

– Természetesen.

– Neked? – tátja el a száját a törzsőrmester. – Még a végén kiderül, hogy titokban verseket írsz, mint a román kollégák. Épp a minap olvastam az újságban… Na, mindegy, nem ide tartozik. Maguk meg mit rötyögnek? – förmed a köréjük csoportosuló néhány emberre. – Oszol-

junk, kérem, oszoljunk! Zavarják a forgalmat. Maga marad! – nyomja vissza a földre a körszakállas exkönyvtárost. – Még nem végeztünk.

– Ej, hadd a csudába! – húzza félre feljebbvalóját az őrmester. – Ha tüntet, tüntet, végül is joga van hozzá. Igyunk meg inkább egy pofa jó hideg sört, még mielőtt elolvadunk ebben a júliusi melegben.

– Szolgálatban? Becsavarodtál? Ráadásul még a tag engedélyét, sőt, igazolványát sem ellenőriztük.

– Minek? Kellene?

– Atyám, jó kis társat küldtél nekem a mennyekből! Uram, volna szíves pár pillanatra felállni? Igazoltatni szeretném – sétál vissza a szakállashoz.

A férfi felkászálódik, fölhúzza a nadrágját, és kiveszi zsebéből a személyazonossági igazolványát.

– Parancsoljon!

– Köszönöm. A tüntetési engedélye?

– Pillanat! – nyúl ismét a zsebébe, onnan egymásután a többibe, de sehol sem találja. – Nagyon sajnálom, valószínűleg, igen, most már világosan emlékszem: otthon felejtettem, biztos úr.

– Föltéve, hogy valóban megkapta az engedélyt – húzza el a száját gúnyosan a tapasztalt közrendőr. – Őrmester! Magának mi a véleménye a dologról.

– Megkaptam, esküszöm. Csak nem indulok enélkül tüntetni. Én, kérem, törvénytisztelő polgár vagyok, és eddig még minden rendelkezést, szabályt betartottam.

– Nem magát kérdeztem.

– Hát… Nem is tudom. Ha ő mondja – bizonytalanodik el az alig pár hete végzett „mazsola”, aki szimpatizált ugyan a férfival, de ki mond ellent a főnöknek?

– Lali, Lali sokat kell neked még tanulnod. Első szabály… Egyébként ez sem ide tartozik, helyesebben ide, de majd később, négyszemközt tisztázzuk. Maga pedig, tisztelt tüntető, szép sorjában elmondja, mi a neve, hol lakik és hasonlók – kapar elő táskájából egy nyomtatványt.

A férfi elkedvetlenedik.

– Jegyzőkönyv? Ugyan, minek az? Elintézhetjük ezt úgy is, ha egyszerűen hazakísér, ott átadom az iratot, és iszunk egy sört az egészre.

– Nagyszerű! Én benne vagyok! – elevenedik meg a fiatalember.

– Hogy mit felejtsek el, és kit hova kísérjek, az hadd legyen az én gondom – válaszolja a törzsőrmester mogorván. – Ez a fazon hülyének néz bennünket, legfőképp meg engem, ez nem vitás – háborog magában.

– Szóval megbüntet. Rendben van, büntessen! – nyugszik meg hirtelen a szakállas. – Akár be is kísérhet, ha óhajtja.

– Ha szükséges. Csak ha szükséges – javítja ki a törzsőrmester. –Neve?

– Az imént olvashatta a személyimben.

– Nem válaszol? Ebben az esetben kénytelen vagyok előállítani a hatóság munkájának akadályozása jogcímén.

– Stréb Ernő, szolgálatára.

– Helyes! Látja, tudd maga együtt is működni, ha akarja.

Még felír néhány adatot, aztán rátér a lényegre, a tüntetés kezdésének és befejezésének időpontjára, céljára stb. A férfi változatlan magabiztossággal válaszol, és semmi hajlandóságot sem mutat begyulladni a hatósági közegtől. Egye fene, ne féljen, de ettől még mutathatna több respektust iránta – igyekszik legyűrni ellenszenvét a törzsőrmester. – Igaz, hogy nincs egyetemi végzettsége, és könyvtára sincs, mint a társának, azért mégis csak ő képviseli itt a törvényt, a krisztusát!

– Köszönöm. *Most* végeztünk. Viszontlátásra!

– Akkor… *most* mehetek?

– Egyelőre. A többi a főkapitányság feladata. Addig is ajánlom, máskor ne menjen hivatalos engedély nélkül tüntetni, és tanúsítson több tiszteletet is irántunk.

– Megértette? – fordít egyet a köpönyegen csak úgy, ráadásként ekkor az őrmester.

Bocsáss meg, cimbora, de első a hivatal és azon belül is ez a mitugrász, aki véletlenül épp a főnököm. És ha egy főnöknek nem járunk a kedvében, megnézhetjük magunkat.

– Mi maximálisan megértjük a helyzetét. Munkahelyéről elbocsátották…

– Megszűnt.

– Ej, ne szóljon közbe, ha kérhetném. Előbb hadd fejezzem be a mondatot. Szóval: munkahelyéről elbocsátották, türelme, pénze elfogyott, és már abban sem igen hisz, hogy az országgal együtt egyszer maga is lábra áll.

– Már elnézést, de…

– Ezek után kíváncsian kérdezem: miben hisz maga, Stréber úr?

– Stréb vagyok, nem Stréber. Stréb Ernő, kérem tisztelettel.

– Jó, jó, legyen Stréb, de talán illene válaszolnia, ha kérdezik.

– Én…

– Adja csak ide azt a transzparenst! *Egységben az erő! Fegyelmet! Rendet! Megértést!* Remek szlogen, ám valóban hisz is bennük, Stréb Ernő? – sandít a törzsőrmester felé, s ugyancsak elképed, amikor az összeráncolt szemöldökkel rivall rá.

– Mit szövegelsz te itt összevissza? Egy rendőrnek az a dolga, hogy röviden, érthetően kérdezzen, megállapítsa a tényállást, és intézkedjék, ha a helyzet úgy hozza. Világos? Kikérdezi a delikvenst, nem szónokol neki, te észkombájn.

– Igenis.

Hát ezt ellőtte! Pont, amikor azt hitte, ezúttal mégis csak bevágódott „Az öregnél”.

– És most, eins-zwei, induljunk! Máris túl sok időt időztünk egy helyen. Maga pedig hagyja el azonnal a tüntetés színhelyét! – szólítja távozásra a tüntetőt. – Nemsokára kap egy idézést, leperkál pár lepedőt, amiből szépen megtanulja, hogy a törvénnyel nem szabad packázni.

– Egyetértünk. Nem is szoktam, sőt, ugyanez az én mottóm is. Hallgassa csak, biztos úr! – kapcsol be a fiatalember egy MP3-as lejátszót.

Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim!

Nevem Stréb Ernő. 27 éves vagyok, pillanatnyilag munkanélküli. Ma, holnap sikeres vállalkozó, köztiszteletben álló polgármester, politikus, egyszóval bárki és bármi lehetek én is, te is, mindenki, aki valamennyi politikai és civil szervezettel karöltve munkálkodik hazánk javáért. Egységben az erő – gondolom én. Ti mit gondoltok? Akkor lesz Magyarország a végtelen lehetőségek hazája, ha tíz millió felé húzzuk az ország szekerét, vagy megadjuk a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami Istené? Végül is ki ismeri a legjobban minden gondunkat-bajunkat, mint azok, akik kormányoznak bennünket? Momentán, de ha mindnyájan csatlakozunk hozzájuk, holnap a demokrácia szabályainak megfelelően már együtt kovácsoljuk a sorsunkat. Hölgyeim és uraim, kedves barátaim, én ***ezért*** *jöttem tűntetni, és meg vagyok győződve, hogy csak rajtunk múlik egyedül, Európa nagy családja szegény rokonnak vagy élenjáró nemzetnek tekintsen újból bennünket.*

– Elég, elég! Kikapcsolhatja! – kapkod zsebkendője után újfent a törzsőrmester. – Be kell vallanom, életemben sok szpícset hallottam, de a magáé, Stréb Ernő külön díjat érdemel.

– Köszönöm.

– Ezt mondtam én is. És te, már megbocsáss, pont egy ilyen kitűntetést érdemlő hazafit akartál bevarrni – szúrja oda kajánul a csőrmester.

– Ja. Csupán az a nagy kérdés, hová, melyik osztályra.

– Hogyhogy melyikre? Ezt… ezt aztán tényleg nem értem.

„Az öreg” lemondóan legyint, és kivesz zsebéből egy telefont.

– Halló! Pszichiátriai osztály?

Nem folytathatja, mert valaki hátulról kiveszi kezéből a mobilját.

– Állambiztonsági szolgálat. Kérjük, feltűnés nélkül kövessen! – dugnak egy nyomózói jelvényt „Az öreg” orra elé, s már viszik is magukkal.

A próbarendőr megrökönyödve bámul utánuk, s ha eddig halványan pedzett is valamit, most minden összekavarodik a fejében. Hiába, túl bonyolult ez a világ ahhoz, hogy egy egyszerű krumplivirág is megértse.

URSULA

– Halihó!

A délceg, lófarkos ifjú hosszan, mélyen magába szívta az üde erdei levegőt.

– Micsoda mesés táj, és ez a levegő! Tiszta, oxigéndús, még a balatoni levegőnél is pazarabb.

A fiatalember mellett karcsú, fehér arcú asszony, Elemér felesége szuszogott. Mint minden nyáron, főleg a júliusi, augusztusi hőségben most is itt piknikeztek az erdőben, mely a tanyájuktól alig pár kilométerre sötétlett. Rebeka ugyan jobban kedvelte a Balatont, de az piszokul drága hely egy magukfajta szegénynek, így aztán többnyire a fák között kapcsolódtak ki nyaranta.

– Jövőre veszek egy sátrat, és akkor éjjel is itt maradhatunk. Nem is tudom, miért nem vettem meg már hamarabb.

– Még csak ez hiányzik! – ijedezett az asszonyka. – Ennyi vadállat közt le se merném hunyni a szememet.

– Majd vásárolok egy puskát, és…

– Építesz egy kunyhót is, hogy ne csak nyáron, hanem állandóan itt lehess. Közben vadászgatsz, mert, ugye, mit csinálhat az ember egy erdőben. Egyedül az nem számít, mit szeretnék én meg ez a kis poronty itt a hasamban – árnyékolták be az édes arcot Elemér vadászálmai.

– Dehogyis nem számít – simogatta meg Elemér felesége hasát gyöngéden. – Hiszen nagyon jól tudod, hogy a csillagokat is lehoznám értetek.

– Akkor miért nem költözünk máris Szendrőre? – simult hozzá hízelegve Rebeka. – Ha nem értem, a babáért. Képzeld el, milyen jövő várhat rá egy istenháta mögötti birtokon?

– Már megint ez a költözés! Nem mintha én nem akarnám, de hogy hagyjam magára az apámat, no meg a gazdasággal is kell ám törődni.

– Szóval maradunk – szontyolodott el a fekete hajú, szelíd tekintetű menyecske. – Mégis meddig, vagy úgy gondolod, életünk végéig? – buggyant ki egy egy kövér könnycsepp a szeméből.

– Szó sincs róla – lágyult el a férfi azonnal. – Csak amíg meggyőzöm az apámat, adja el a tanyát, és költözzék velünk a városba.

– Becsszavadra? – gyulladt ki a remény az asszonyban, aztán ugyanilyen gyorsan ki is aludt, mint ahogy fellángolt. – Megmondjam az őszintét? Nem hiszem. Ígérted ezt te máskor is, és azóta is a tanyáról járunk be dolgozni. Sokkal valószínűbb viszont, hogy ő győz meg téged, vagyis szépen megvárod, amíg a… másvilágra költözik. Csupán az a bökkenő, hogy még

csak ötvenöt éves, így annyit élhet még, hogy aközben mindnyájan hozzáöregszünk, és a gyerekből is ugyanolyan paraszt lesz, mint a nagyapja – kúszott szívébe a csöndes mélabú.

– Nono, azért annyira még nem vagyunk elszigetelve a világtól. Ott ahol internet, vonat, busz is van, még nincs minden elveszve. Belőled is hivatalnok lett, nem igaz, belőlem gázszerelő, bár parasztnak lenni sem szégyen. A te apád is paraszt meg az enyém is, mégsem szégyenkezünk miattuk.

– Nem, de miért ne vinné a mi gyermekünk messzebbre? Lehetne orvos, diplomata, vagy, tudom is én, operaénekes, ha neki ez tetszik.

– Miért, én mást állítottam?

– Dehogyis, csak ehhez, bárminként is csűröd-csavarod, kissé több esélyre volna szüksége, mint amilyennel egy tanyasi fiatal vág neki az életnek.

Így beszélgettek, vitáztak, miközben észre sem vették, hogy lassan bealkonyult. Hirtelen felcsendült Elemér zsebében a telefon.

– Halló! … Igen, ne izgulj! Semmi zűr. Fél órán belül üdvözölhetsz bennünket.

– Apa?

– Ja. Már nagyon tűkön ül. Szeretné tudni, miért nem gurulunk végre haza már. Te meg mit nézel úgy, mint akit meghipnotizáltak? – követte Rebeka tekintetét. – Mamma mia, egy medvebocs! Ez meg honnan a francból pottyant elébünk!

A bocs olyan három-négy hónapos lehetett, a barnamedvék fajából, mellette sötét szőrcsomó, egy hatalmas medve feküdt mozdulatlanul elnyúlva.

– Elképesztő! Alig hiszek a szememnek. Nem is tudtam, hogy medve is él Magyarországon.

– Jézus Mária Szent József!

– Szerencsére kipurcant, úgyhogy csigavér. Ez már senkinek sem árt ebben az életben.

– De… hátha csak bóbiskol. Szerintem fussunk innen, míg nem késő.

– Á, meg sem moccan, nem látod, és, ha élne az anyja, a bocsa sem sírna úgy, mint egy kisgyerek – lépett közelebb a kölyökhöz.

–Vigyázz, mert megharap!

– Nem hinném. Túl zsenge még ahhoz, hogy harapjon. Igaz, Ursula? Gyere ide a bácsihoz!

– Mit akarsz tőle? Szent Isten, milyen sötét van! – eszmélt fel az asszony egyszerre. – Most aztán iszkoljunk, mert a végén még eltévedünk az erdőben.

– Igazad van, induljunk!

Alig tettek meg pár métert, amikor a férfinak eszébe villant valami.

– Te. Hátha szopik még ez a medvebocs.

– És?

– Nem kapcsolsz? Az anyja nélkül két napon belül elpusztul. Föltéve, ha megéri, és nem tépik szét a farkasok.

– Brr, szerencsétlen macika! Nem sokáig örülhetett az életnek.

– Nono, azért még nem döglött meg, és remélhetőleg nem is fog, ha biztonságba helyezzük – fordult vissza elszántan.

– Mi? Hogyan? Felejtsd el! Hidd el, én is sajnálom *Ursulát*, de pillanatnyilag tanácsosabb, ha előbb mi helyezzük biztonságba magunkat – igyekezett a nő lebeszélni Elemért; persze hiába, így aztán mindketten visszasiettek a kölyökhöz.

– Ursula! – hívogatták felváltva.

A bocs rájuk sem hederített, csak nyalogatta tovább az anyját nagy búsan.

– Nem csípi a nevét – élcelődött a fiatalasszony. – Brumi!

Semmi reakció.

– Dörmi! – mondta a fiatalember.

Ugyanaz az érdektelenség. Ekkor megpróbálta az ölébe venni. A bocs nem hagyta magát, és addig-addig fickándozott, amíg újból sikerült visszanyargalnia az anyjához.

A férfi leoldotta övét, és a bocs nyakára húzva végre folytathatták útjukat. Úgy öt perc múlva kiértek az erdőből. Épp idejében, mert már beesteledett, és a hold sárga fénye alig-alig szüremlett át a lombokon.

– Ímhol a járgányunk! – lélegzett fel a férfi megkönnyebbülten. – Még szerencse, hogy nem fújta meg valamelyik turista. Légy szíves, vezess te, én majd hátul vigyázok a kölyökre.

– Rendben! Úti cél? Szendrő vagy az Aggteleki Nemzeti Park?

– Ilyen későn? Van eszemben! Legelőször is hazamegyünk, utána meglátjuk, kinek a kezére bízzuk Ursulát. – Halló! – hívta fel az apját mobilon. – Kicsit elhúzódott a piknik, de már úton vagyunk hazafelé.

Az öreg Földi, piros arcú, kitűnő erőben levő parasztember, ugyancsak nagy szemeket meresztett, amikor a fia bemutatta neki Ursulát.

– Aranyos kölyök – cirógatta meg barátságosan. – Adj neki tejet, mást biztosan nem eszik, aztán zárd be egy ketrecbe, nehogy meglógjon. Mit akarsz vele csinálni?

– Átadom a Nemzeti Parknak, ott majd gondját viselik.

Ebben maradtak, amiből azonban semmi sem lett egyhamar, miután Elemér egy egész hétig nem ért rá foglalkozni a medvével. Sok volt a munkája, mellesleg feketén is dolgozott, amikor viszont ráért, már nem is igen akart túladni Ursulán.

– Nem lesz ebből baj, Elemér? – aggodalmaskodott a fiatalasszony. – Mit szól hozzá az aggteleki polgármester, ha megtudja, milyen veszélyes állatot tartunk engedély nélkül a tanyánkon?

– Engedély nélkül? Már miért kellene hozzá engedély?

– Ez a szabály, és igazán nem repesnék az örömtől, ha megbírságolnának egy olyan állatért, akitől én is sokkot kapok.

– Hát majd megkérjük. Még holnap délelőtt beugrok az aggteleki jegyzőhöz, ha már ez a regula.

– Nem ugornál inkább a Nemzeti Parkba úgy, ahogy eredetileg is terveztük? – simult Rebeka hízelegve a férjéhez, mint mindig valahányszor célt akart érni a férfinál.

Csakhogy ezúttal keményebb ellenállásba ütközött, mint bármikor. Ugyanis a férfi élt-halt az állatokért, legyen az csirke, disznó, kecske, mindenekelőtt pedig a mackókért bolondult.

– Ne törődj vele, ez a hobbija – világosította fel az öreg Rebekát. – Ki bélyeget, szalvétákat gyűjt, ki barátokat a Facebookon. Ő már gyerekkora óta állatokat gyűjtöget: békát, sündisznót, hörcsögöt. Emlékszel, Enci, Dodóra?

– A pónira? – csillant fel a férj szeme. – Hogyne. Tulajdonképpen rajta tanultam meg lovagolni.

Béka, sündisznó – hüledezett a fiatalasszony. Micsoda excentrikus családba csöppentem! – lesett körül óvatosan a szobában. Ezek után az sem lenne meglepő, ha egy kígyó siklana elő valamelyik ágy alól.

– Szép, hanem egy medve mégiscsak medve, és nem feledkezhetünk meg róla sem – mutatott gömbölyödő hasára. – Szerintetek biztonságban nőhet fel ott egy kisgyerek, ahol alig pár méterre tőle kutyák, medvék figyelik minden lépését?

– A maci jó erős ólban van, ezért semmilyen veszélyt nem jelent – vonogatta vállát Elemér. – Később összeeszkábálok egy ketrecet, hogy még nagyobb biztonságban érezhessük magunkat – fogadkozott, aztán újra közbejött valami, ami miatt megint csak nem jelentette be a bocsot az illetékes szerveknél.

Teltek-múltak a hetek, hónapok. Ursula lassan félesztendős lett. Már a 30 kilót is elérte, ám nemcsak súlyban, intellektuálisan is folyamatosan fejlődött, és bámulatosan ragaszkodott a Földi családhoz. Dédelgették is rendesen. Csupán Rebeka nézett görbe szemmel reájuk. De ő egyelőre hallgatott. Gondolta, vár még egy picurkát, aztán ha akkor sem intézkedik az embere, ölbe kapja a gyermekét, és visszamegy az anyjához. A férfi nyilván sejtette, mi megy vég-

be a nejében, mert egyre jobban gyötörte a bűntudat. Csakhogy mit tegyen, ha nemcsak őt, Ursulát is szereti, amiben az a legrosszabb, hogy a kettő sehogy sem fér meg egymással. Másrészt a medve sorsa sem éppen biztató, ha tekintetbe veszi, mekkorára nő ez néhány év alatt.

– Hát olyan két méterre – válaszolta az öreg flegmatikusan. – Remélem, nem attól félsz, hogy kiesz a vagyonunkból.

– Attól nem, csak hát a ketrece… Most még megjárja, de maholnap éppúgy kinövi, mint egy kamasz a nadrágját, arról már nem is beszélve, mi lesz, ha kedve szottyan egyet sétálni?

– Semmi sem lesz. Hozzászokott ez már a ketrechez, és el sem tudja képzelni, milyen az élet odakünn.

– Bár így lenne! – sóhajtott a víz- és gázszerelő. – De ha mégsem? Én bizony sokszor megkérdezem magamtól, van-e jogom ahhoz, hogy rabságban tartsak egy élőlényt.

Valamelyik nap felhívták Elemért telefonon a faluból.

– Benedek Pál vagyok, az aggteleki önkormányzat jegyzője.

– Tiszteletem, Benedek úr! Miben állhatok a nagyra becsült önkormányzat szolgálatára?

– Volna szíves holnap reggel felkeresni bennünket?

– Milyen ügyben?

– Hivatalosban.

– No fene! – hökkent meg Elemér. – Aztán miről van szó?

– Nem telefontéma. Akkor várjuk holnap reggel kilencre.

– Nem lehetne inkább…

Letette – bosszankodott a szerelő. Vajon mi a francos francot akarnak, egyáltalán mi közöm nekem a faluhoz?

Benedek jegyző, Elemérhez hasonló fiatal, de nála sokkal rátartibb „úriember”, éppen kávéját kavargatta, amikor a férfi berobbant másnap hozzájuk.

– Hohó, lassabban a testtel, fiatalúr. Ez itt az aggteleki önkormányzat, ahova nem szokás csak úgy ajtóstul betörni.

– Elnézést! Hívattak, hát itt vagyok.

– Nagyon helyes, foglaljon helyet, kérem! – hörpintette fel kávéját a frissen kinevezett tisztviselő. – Azért kérettük ide, hogy tisztázzuk, mióta tart maga medvét a tanyáján – tért egyenesen a lényegre.

A férfi fejében sok minden megfordult, kivéve azt, miszerint erre is rájönnek. Ugyanis a medvéről eddig egy kukkot sem szóltak senkinek, s miután jó messze laktak a falutól, látni sem igen láthatták Ursulát. Hacsak Berci bácsi, a postásuk, nem vett észre valamit.

– Ki állítja?

– Nem mindegy? A lényeg az, hogy igaz-e?

Bólintott. Csak nem hazudik egy ilyen felfuvalkodott hólyagnak.

– Láthatnám az engedélyét?

– Épp a minap akartam ez ügyben az önkormányzathoz fordulni.

– Vagyis nincs. Sajnálom. Ebben az esetben meg kell bírságolnom, Földi úr.

Elemér nem sokat gatyázott, kifizette a büntetést.

– Köszönöm. Most már minden rendben van! Tessék a nyugta! Viszontlátásra! Látja, mindezt megspórolhatta volna, ha azonnal bejelenti Ursulát.

– Nocsak! Kitűnő informátora lehetett, ha még a medve nevét is ismeri. Mégis ki volt az a madárka, aki ilyen szépen csicsergett?

– Amúgy mi a szándéka a medvével, merthogy nem tarthatja tovább a tanyán, azt sejtheti – tért ki a válasz elöl az önkormányzati tisztviselő.

– Hogyhogy? Ja, értem, az engedély! Akkor kérek én is egyet, jegyző úr.

– Engedélyt? Nem olyan egyszerű az, Földi úr. Ketrec van?

Menj a pokolba, már megint kukacoskodsz? – dühöngött magában a szerelő. Mivel elég jól ismerte Palikát, nem is várt tőle egyebet, de amióta nem díjtalanul hozta rendbe a kazánját, még utálatosabb hozzá, mint azelőtt.

– Magától értetődik.

– Külső kifutóval, minimum 2,5 m magas kerítéssel?

– Ilyen magassal? Egyelőre nincs, de majd építek, ezen aztán tényleg ne múljék.

– Maga, úgy látom, szereti az állatokat.

– Fogjuk rá. Tehát megkapom?

– Semmi akadálya. Építse meg a kifutót, utána adjon be két kérvényt. Egyet nekünk, egyet az állategészségügyi szervekhez…

– Köszönöm a felvilágosítást. Viszontlátásra! – indult az ajtó felé.

– Jut eszembe! – süvöltött utána a jegyző kajánul. – Ne felejtsen csatolni a kérvényekhez valamiféle papírt is, ami egyértelműen bizonyítja, hogy a gondjába vett állatot szakszerűen, az EU előírások értelmében képes ellátni.

– Ne vicceljen, jegyző úr! Még a végén kiderül, miszerint újabban csak állatorvosi diplomával tarthatunk disznót, csirkét, tehenet.

– Azokat tarthat, medvét nem, és semmiféle más ragadozót sem, ha nem rendelkezik orvosi, biológusi vagy zoológusi képzettséggel, kedves barátom.

– Barátja magának a Belzebub! – rántotta fel az ajtót Elemér, s mint a szélvész viharzott haza, a medvéhez. – Attól tartok, el kell válnunk, kispajtás – cirógatta meg szomorúan.

A medve halkan brummogott. Láthatóan örült a gazdinak. Pedig eleinte rá sem hederített, s szinte erőszakkal kellett táplálni. Annál hosszasabban meredt az erdő irányába, ahol az anyját sejtette. Aztán lassan, fokozatosan elfogadta a helyzetét, ezzel párhuzamosan kezdett ismerkedni a világgal. Felfedezte Bundást, Kormost, Emesét, az udvaron totyogó kacsákat, mindenekelőtt pedig az őt gondozó furcsa, két lábon járó lényeket. Az egyik érdekes illatot árasztott, de miután ritkán fordult meg a ketrec környékén, nem sok figyelemre méltatta. A másik lassú mozgású, rekedt hangú ember volt, aki egész nap ott tett-vett az udvaron, vitte neki az ételt, és folyton dirmegett-dörmögött. Ezt a gazdit már szerette, de még inkább a harmadikat, aki nemcsak beszélt hozzá, simogatta dédelgette is, és úgy eljátszott vele, mint az anyja vagy a testvérei, akikről még ma is álmodik időnként.

– Szia, Enci, mi újság? Mit akart tőled a jegyző úr?

– Á, apa, te vagy az? Az biz megvágott 10 000 forinttal – mesélte el Enci, miért hívatta Benedek Pál olyan sürgősen.

– Az alma nem esik messze a fájától. Az apja is pont ilyen volt tsz- elnök korában. Csupán az fúrja az oldalam, ki a ménkű fújt be annál az uborkafára kapaszkodott kölyöknél.

– Ezt kérdem én is folyton magamtól. Akárki is volt, most már tényleg meg kell válnunk a medvétől, annál is inkább, mert így is, úgyis elvennék, ráadásul újabb bírságot sóznának a nyakunkba – adta be a derekát kénytelen kelletlen Elemér.

– Az bizony könnyen megeshet – hagyta rá az apja komoran.– Akkor hívj ki a Nemzeti Parkból valakit, merthogy az állatkertnek nem adod, arra akár meg is esküdnék.

– Naná, hiszen így ketrecből ketrecbe kerülne, amit még akkor sem vennék a lelkemre, ha jókora summát fizetnének az állatért – értesítette Enci a közeli Nemzeti Park illetékes szerveit, akik még aznap délután kidöcögtek egy teherkocsival a tanyára.

Rebeka arca csak úgy ragyogott az örömtől, amikor Ursulát beemelték a kocsiba. Csak a férje és apósa fordult el, hogy ne lássa a szemükbe lopakodott könnyeket. A medve megzavarodva fordult jobbra-balra a ketrecben. Nem értette, mit akarnak tőle ezek az idegen alakok, és ki szeretett volna jutni a szabadba. Eddig ennek nem is volt semmi akadálya, mert a gazdik naponta kieresztették a ketrecből. Olyankor aztán még közelebb került hozzájuk, eljátszoga-

tott velük, boldog volt. Most csak álltak-álltak, bámultak rá anélkül, hogy egyikük is a segítségére sietne.

A sofőr gázt adott, s pár pillanat múlva már az országúton dübörögtek a park felé. Ursula elbődült, később behúzódott egy sarokba, és azontúl ügyet sem vetett többé semmire.

– Isten áldjon, kislány, és ne búsulj, mert jobb dolgod lesz, mint nálunk volt! – integetett Enci utánuk. – Most boldog vagy? – kérdezte a feleségétől.

– Majd te is az leszel, ha megszületik a kisfiad, és ráébredsz, micsoda veszélyt jelentett volna Ursula, ha továbbra is itt marad.

– Lehet, azért, mégsem kellett volna…

Egy pillanatra megállt. Folytassa, ne folytassa, miszerint mégsem kellett volna feljelentenie őt a jegyzőnél? Tudniillik Rebi jelentette fel, ezt most már nemcsak sejti, hiszi is.

– Jaj, a hasam! Rám törtek a szülési fájdalmak.

– Hűha! – feledkezett meg mindenről Elemér. – Akkor itt az ideje, hogy bevigyünk a kórházba. Nagyon fáj? Lélegezz, kérlek, mélyeket!

A szülés minden komplikáció nélkül zajlott le. Rebeka erős, egészséges fiúgyermeket hozott világra. Ürömben az öröm: elvesztették Ursulát, de kaptak egy angyalt helyette.

Alakul, alakul – dörzsölgette kezét Rebeka. A szülésen szerencsésen túlesett, dörmi úrfi kipipálva. Már csak az öreget kell meggyőzni, adja el a farmot, vagy boldoguljon a jövőben nélkülük, mert ők bizony beköltöznek a városba. A többi tőlük függ: továbbra is parasztok vagy úriemberek lesznek ezután – álmodozott, tervezgetett magában, miközben, alig pár kilométerre a tanyától busa fejű, sűrű bundájú állat ténfergett az erdőben, néha beleszimatolt a levegőbe, és keservesen brummogott.

Egyik este Elemér nyugtalanul forgolódott az ágyában. Bal oldalán felesége, jobb oldalán a kisbaba szuszogott békésen. Nemrég összekapott az apjával, emiatt sehogy sem jött álom a szemére. De még nálánál is jobban sóhajtozott Pista bá, így persze ő sem tudott aludni. Egyre azon kesergett, amiért Elemér itt akarja hagyni a birtokot. Merthogy ő nem mén vele, az hétszentség, még az unokája kedvéért sem. Egy faluba még hagyján, hanem a város, no, az nem az ő esete. Tiktak, tiktak. Ideje lenne már szunyálni. Csak ezek a nyavalyás kutyák ne kaholnának úgy!

– Bundás! Kormos! Emese! Befognátok végre a pofátok? – üvöltött ki dühösen az ablakon.

Fagyos, decembervégi éjjel volt. A hó kövér pelyhekben szálldogált a feketén gomolygó felhőkből. A kutyák egy pillanatra elhallgattak, aztán újult erővel ugattak tovább, hogy majd szétrepedtek. Az öreg magára kanyarított egy kabátot, és kiperdült a szobából. Ugyanezt tette Enci is, és szinte egymásba botlottak.

– Hallod ezt a ribilliót? Úgy nézem, megint róka vagy farkas ólálkodik a közelben.

A fiatal férfi némán mutatott a vasrácsos kerítés irányába, melyre egy busa fejű, sűrű bundájú talpas támaszkodott.

– Uramisten, ha ez ránk tör, végünk van! – villantotta rá elemlámpáját Pista bá. – Hoppá, de hisz ez Ursula! – ismert a Nemzeti Parknak ajándékozott medvére. – Ursula, Ursula, te vagy az?

Az állat vidáman dörmögött.

– Figyeled? Megismert bennünket. Bundás, Kormos, Emese, mars a kertbe azonnal!

Kiürítették az udvart, majd beengedték a váratlan vendéget.

– Isten hozott a tanyán! – cirógatták jobbról, ölelgették balról. – Hát nem felejtetted el a gazdáid?

– Brávó! És a puszi hol marad? – szólalt meg ekkor egy hang mögöttük.

– Nézd csak, megszökött az Ursula – újságolta megindultan Elemér. – Ursula, üdvözöld szépen Rebeka asszonyt is!

– Üdvözölje az ördög nagyanyját.

– De nagyon gyűlölöd ezt a szerencsétlen állatot – sértődött meg a víz- és gázszerelő.

– Szerencsétlen? Én vagyok a szerencsétlen, amiért képtelen vagyok megszabadulni egy lidércálomtól – húzta összébb kabátját Földiné. – Meglátod, egyszer még nagy bajt hoz ez a medve a házunkra.

– Eredj be, lányom, mert megfázol. Ursulával meg ne törődj! Hadd legyen ő a mi gondunk – nézett rá görbén Pista bá.

Mindeddig egész jól kijöttek egymással. Pedig nem ártott volna, ha jobban odafigyel a menyére, aki, úgy látszik, nemcsak a medvét, de a tanyát, falut sem igen állhatja, bármennyire is parasztszülők gyermeke. Nyilván miatta akar költözni Enci is, s még az sem érdekli, hogy boldogul majd az apja itt a tanyán egyedül.

– Nézzük, itt van még! – aprított reggel Rebeka a ketrechez, és majd szétpattant mérgében, amikor meglátta a medvét békésen falatozni az udvaron. – Te tisztára meg vagy örülve! – kiáltott az öregre. – Hogy lehet szabadon hagyni egy ilyen veszedelmes dúvadat?

– De hisz vigyázok rá! Másrészt kezes állat ez, és a házi szabályt is ismeri: ami a gazdié, az szent és sérthetetlen – nevetett az apósa.

– Azt hittem, mire felkelek, már úton vagytok a park felé.

– Visszavisszük, ne izgulj, csak örüljünk egy kicsit, mondjuk, két-három napot egymásnak.

– Rendben van, kivárjuk.

Hanem amikor Ursula a harmadik nap végén is ott lebzselt a birtokon, Rebeka agyában elkezdtek forogni a kerekek. Ez a tétova huzavona nem ismeretlen előtte. Ugyanígy viselkedett a férje akkor is, amikor sehogy sem akarta bejelenteni Ursulát a jegyzőnél. Igaz, megfelelő okirat hiányában nem tarthatja itt az állatot, de manapság mindenhez meg lehet találni a kiskaput, így az sincs kizárva, hogy maga Enci is ezen töri a kókuszát. Arra meg már gondolni sem mer, miszerint meg is találja, mert akkor lőttek a költözésnek, városnak. Éppen ezért ugyancsak elámult, amikor egyik délután ismét berobogott a tanyára a Nemzeti Park vadszállító járműve.

– Köszönöm. Ezt sohasem felejtem el neked – ölelte át a férjét hálásan.

Annál kevésbé lelkendezett Ursula, akit akárhogy is húztak, löktek, csalogattak, az istennek sem akart kicammogni a ketrecből.

– Jöjjön, segítsen már, Földi úr! – törölgette homlokát a markos, jól megtermett gondozó. – Hátha hallgat magára.

Hallgatott, és meg is értett mindent, amit mondtak neki.

– Fantasztikus! – tátotta el a száját a rezervátumi dolgozó. – Ez a talpas nemcsak szereti magát, de elképesztően okos is. Sohasem fordult meg még a fejében, hogy fellépjen vele a cirkuszban?

– Annyira értelmes? Hallod, Ursula? Nem volna kedved fellépni a cirkuszban?

– Ejnye, mi lesz már, mehetünk? – kiáltott ki a kabinból a gépkocsivezető.

Elindultak, ám ezúttal velük tartott a fiatal Földi is.

– Elkísérem a pajtit utolsó útjára – szólt oda szomorúan Rebinek. – Egyúttal körülnézek a Nemzeti Parkban, úgysem jártam ott már vagy száz éve. Elkísérsz?

– Van esz… Majd nyáron, drágám. Esetleg. Ha valamivel melegebb lesz, és a gyereket is elvihetjük magunkkal.

Amint megérkeztek a parkba, a medve azonnal ráismert a környékre, és elkezdett fel-alá járkálni a ketrecben.

– Nyugi, pajti, mindjárt kiengedünk.

– Üdvözlöm! – köszöntötte Encit egy medvebundába öltözött férfi. – Hát magához szökött ez a jómadár?

– Sajnálom, de azért, ugye, nem kap ki? – surrant ki Enci a ketrecből. – Jó napot kívánok! Földi Elemér – nyújtott kezet a bundásnak.

– Őry Ödön. Ne féljen, nálunk senki sem szokott kikapni. Mindössze az a dilemmám, hogyha ez az állat annyira szereti, mert úgy látom, nagyon odavan magáért – tűnt fel Őrynek a medve szokatlan izgalma. – Szóval, ha ekkora kötődés van maguk közt, könnyen megeshet, hogy máskor is ki-kiszökik magukhoz.

– Nagyszerű, vagyis… Ez csakugyan nagy dilemma, mert a feleségem és Ursula elég hadilábon állnak egymással, aztán önöknek sem igen tetszene folyton Ursula után futkosni.

– Így igaz, s miután Nemzeti Park vagyunk, ketrecbe sem zárhatjuk. De ha nem zárjuk, és ez a második dilemma, előbb-utóbb kárt tesz valakiben. Na, és ki felel majd mindenért? Természetesen az Aggteleki Nemzeti Park – simogatta állát a bundás-kucsmás főparkőr. – Maga mit tenne a helyemben, Fuhrmann úr?

– Én? Hát izé… Átpasszolnám a medvét egy állatkertnek. Várjunk csak! Ha már ennyire értelmes, inkább egy cirkusznak. Innen biztosan nem tudna, vagy tán nem is szeretne megszökni – válaszolta egykedvűen a gondozó.

A fiatalember elsápadt. Már megint ez a ketrec, mert csakis odakerülne, akárki lenne is a gazdája. Hogy ez tiszta állatkínzás? Meglehet, bár semmi garancia sincs arra, hogy ugyanígy érzi ezt egy medve is – okoskodott a felesége. Mások szerint medvesors, így rendelte az Úristen. Szerinte meg ez is, az is részvétlenség ezüstpapírba pakolva. Világos, mégis mit tehet, hogy Ursula ne szökjék minduntalan utánuk? Gyűlöltesse meg magát, verje el magától, mint az egyik rokona a megunt kutyáját? Hm, ha jobban meggondolja, nem is olyan rossz écesz – tért vissza a szín az arcába. – Nem éppen humánus, és a szíve is meg fog hasadni miatta, de mit nem tesz meg az ember egy barátért.

– Ragaszkodnak ehhez a megoldáshoz?

– Szó sincs róla – biztosította Encit a telepvezető. – Ez csak egy ötlet, amit még a vezetőséggel is meg kell vitatnunk. De ha magának jobb terve van, én szívesen meghallgatom magát is!

– Kaphatnék egy hegyes végű vasrudat?

– Mit?

– Egy kb. három centi vastag, másfél méter hosszú vasrudat.

– Nem. Előbb magyarázza el, mit akar!

– No persze, aztán majd előterjeszti a kérést a főnöknek, ő az igazgatónak. Az igazgató összehívja a plénumot…

– Fuhrmann úr, hozna nekünk egy ilyen vasnyársat?

– Ha volna, nagyon szívesen. De mivel nincs…

– Akkor szerezzen, vagy… csináljon! A rohadt életbe, dolgozzon már meg maga is azért a fizuért.

A parkfelügyelő mormogott valamit, s pár perc múlva már hozta is a vasrudat.

– Kösz. És most, kérem, hunyják be a szemüket! – döfködött Enci Ursula felé a ketrecbe.

– Hohohó, lassabban a testtel, jóember! – nyomta félre a kezét a főparkőr. – Maga nem hallott az állatkínzási törvényről? Idézem: Aki gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntethető.

– Nagyon helyes, azzal az apró megjegyzéssel, hogy ez a kis szurkálás nem igen okozhat semmiféle maradandó egészségkárosodást egy ilyen robosztus medvénél. Kellemetlennek nyilván kellemetlen, és persze lelki fájdalmat is okozhat, amiért pont a gazdája, bocs, *volt* gazdája porolja ki a bundáját. Csakhogy nekem, Őry úr, éppen ez a szándékom – húzott egyet Elemér illusztrálásképpen a medvére.

– Hogy kiporolja a bundáját? Fura szokása van magának, Földi úr.

– Pillanat! Mindjárt megmagyarázom – fejtette ki röviden, milyen módszert ókumlált ki azért, hogy elejét vegye a további vizitnek.

– Badarság! – summázta a főnök egy szóban. – Először is egy medvének nincs lelke. Másodszor: az állatok nagyon hamar felejtenek, és egy hét múlva kezdődne az egész cirkusz elölről. Harmadszor: akármi is áll abban a törvényben, nálunk maradandó egészségkárosodás nélkül sem kínozhat meg senki egyetlen medvét sem. Fuhrmann úr? Úgy látom, szeretne valamit mondani.

– Nem, kérem. Legfeljebb azt, milyen nemes lelkű ember az én főnököm.

A medvebundás gyanakodva sandított a gondozóra. Valószínűleg ironizál vele ez a naplopó. Mindegy, egyelőre még elnézi, legközelebb azonban útilaput köt a talpára.

– Jó. Most pedig bocsánat, de dolgom van. Fuhrmann úr, kísérje ki a vendéget! Ön pedig, Földi úr, törődjön bele, hogy nem vállalhatunk felelősséget olyan állatért, mely állandó veszélyt jelent a környékre, tehát ha Ursula *megint* megpattan, mi bizony átadjuk egy vadaskertnek, ezzel az ügy ad acta lezárult.

– De Őry úr! – kiáltott utána Elemér.

Ezt már meg sem hallotta, legalábbis úgy tett, mintha nem hallaná.

– Most mi legyen? – lombozódott le a víz- és gázszerelő. – Ne próbáljuk meg még egyszer?

– A szurkálást? Nem ajánlom, mert ha a főnök megtudja…

– És ha nem? – nyomott a ranger kezébe egy ötezrest.

A férfi szeme megcsillant. Óvatosan körülnézett, majd beleegyezően bólintott.

– Folytassa! Kap rá öt percet, utána még egyet, hogy sürgősen eltűnjön a terepről.

A fiatalember elszorult torokkal kapott újra a vasrúdhoz, és hol agyba-főbe verte, hol véresre szurkálta a szerencsétlen állatot. A medve döbbenten meredt Encire. Ez a magából kikelt, furcsán kurrogó emberke lenne az ő gazdája, akit mindeddig istenként imádott? Egyelőre aligalig védekezett, de amikor egy ütés orron, a másik szemen találta, két lábra állt, és vadul elbődült.

– Lépjen hátra! Lépjen hátra! – süvöltötte a gondozó.

A férfi elfehéredve hőkölt hátra, szinte ugyanabban a pillanatban, amikor a medve mint a gyorsvonat rohant a vasrácsnak.

– Hű, ha ezeket a rácsokat akár csak fél centivel vékonyabbra gyártották volna…! Remélem, elégedett magával.

– Fogjuk rá – törölte zsebkendőjébe az orrát, könnyeit egyszerre, bevágta magát a kocsiba, és meg sem állt hazáig.

– Minden rendben? Elbúcsúztál a brumitól? – kérdezte otthon a fel

– El.

– És, hm, meg is pusziltátok egymást a kapuban? Bocsi, csak vicceltem. Most már csak azért imádkozzunk, nehogy megint felbukkanjon itt egy-két nap múlva.

Ebben reménykedett Enci is. Eltelt egy hét: nem jelentkezett. Sem akkor, sem a következő hetekben. Eszerint bevált a terve, és végleg megszabadult a medvétől. A férfi egyik szeme nevetett, a másik azonban sírt, amiért ilyen csúnyán bánt el vele. Hébe-hóba még álmodott is az állattal. Hol pajkosan rajcsúroztak, birkóztak, hol ugyanúgy verte, gyötörte, mint a Nemzeti Parkban legutóbb. Ilyenkor sikoltozva, könnyek közt riadt föl álmából.

– Ej, felejtsd el már azt az istenverte toportyánt – fakadt ki az asszony egyszer bosszúsan. – Ami történt, megtörtént, azonkívül ez csak egy állat, nem ember, úgyhogy egyáltalán nem értem, miért eszed magad még mindig emiatt. Ha csak félig ennyire idegesítene a faterod, régesrég eladta volna a birtokát, s talán még bankhitelt sem kellett volna fölvennünk. Apropó, kinéztem magunknak egy remek házat Szendrődön. Mikor érsz rá, hogy együtt is megnézzük? Mi az, rosszul vagy? Úgy nézel rám, mintha én lennék a lublói kísértet.

– Semmi, semmi, nem érdekes, csak úgy eszembe jutott valami.

– A házzal vagy bankkal kapcsolatban?

– Eggyel sem. Véletlenül arra gondoltam… Nem, ez képtelenség! – rázta meg a fejét a szerelő. – Lehet, hogy más megtenné, de Ursula…

– Most már jól van. Szabadon és gondtalanul él valahol az Aggteleki Nemzeti Parkban. Hála neked, pont. Szóval mikor nézzük meg azt a házacskát?

– Attól tartok, kissé elszámítottam magamat, mert mi van, ha Ursula mégis megjelenik egy szép napon? – túrt a hajába meg sem hallva, mit kérdezett a felesége.

– Most már megjelenik, vagy nem jelenik meg? – ráncolta össze a homlokát Rebeka. – Hiszen nemrég még égre-földre esküdtél, milyen remekül bevált az ötleted. Üsse kő, ha te mondod. Erre bedobod a törülközőt, és megkérded: mi van, ha egy szép napon mégis felbukkan a környéken.

– Pontosan, mégpedig bosszúból. Na, ugye, erre még te sem gondoltál? Pedig pofonegyszerű: lakoljon meg, aki kínozta, még ha az a gazdája is volt valamikor.

Ettől a naptól beköltözött a tanyára a félelem. Várták a medvét, aki ösztönétől vagy micsodától kergetve rátámad a családra. Vagy nem támad? Ugyan ki tudja, mi játszódhat le egy medve „lelkében.”

Így múlt el a tél, tavasz, nyár… Már az új házat is megvették, csak éppen be kellett volna költözni, amikor minden jel szerint bekövetkezett, amitől tartottak. Kora őszi reggel volt. Vasárnap. Enci és az apja épp az állatokat etette, amikor a kutyák elkezdtek eszeveszetten csaholni, jóllehet senkit sem láttak a közelben.

– Ursula! – fogta el Enci szívét a szorongás. – Emlékszel, ugyanígy ugattak a kutyák akkor is, amikor a medve először szökött vissza a tanyára.

– Nincs itt senki, ne aggódj! Ha meg itt lesz, állunk elébe. Csak nem fogunk betojni egy húgyagyú állattól – húzta ki magát hetykén a tanyasi, de azért, biztos, ami biztos, kihozott a csűrből egy vasvillát, Enci pedig egy harminc centi hosszú kést.

Jól tette, tudniillik pár perccel később csakugyan felbukkant Ursula. Csakhogy nem egyedül. Mellette cammogott egy hatalmas termetű hímmedve és egy maci is. Szegény világ, vetett ágy, mi lesz még ebből, istenem!

– Hők! Huss! Tűnjetek el innen! – riogatta őket Elemér.

Ursula csalódottan, legalábbis Enci így érezte, fúrta tekintetét a férfi szemébe, aztán megfordult, és pár méterrel odébb sompolygott. Elképzelhető, hogy ez az állat egyáltalán nem is dühös rá, s csupán azért jött, hogy bemutassa a családját? – döbbent a férfiba a gondolat. Kevésbé békés magatartást tanúsított azonban a hímmedve. Az egyfolytában ugató kutyák, a gágogó libák, rémülten röfögő malacok egy csapásra felgerjesztették benne a vérszomjat. Egy ideig tanácstalanul járt fel-alá valamiféle bejáratot keresve, s miután semmi ilyesmit nem talált, egyetlen rántással rést nyitott a kerítés oldalán. A majorság riadtan menekült az udvar távolabbi sarkába. Nem így a kutyák, Bundás, Kormos, Emese, akik azonnal körülvették a hívatlan vendéget. Egyikük, a Kormos meg is kapta a magáét. A medve úgy földhöz vágta a hűséges házőrzőt, hogy az menten kilehelte páráját. A másik kettő ugyan ezután se tágított, de már csak tisztes távolból vicsorogtak a nagyvadra.

– Bundás, Emese, mars a helyetekre! – próbálta Enci eltávolítani a kutyákat; talán, ha azok eltűnnek, a medve dühe is alábbhagy.

A medve figyelme a kutyákról a fiatalemberre irányult, és elkezdett Elemér felé indulni. Ugyanakkor a nőstény is, a férfi ezzel két tűz közé szorult.

– Fuss be a házba, fedezlek! – perdült fia védelmére az öregember.

De már késő volt. A fenevadak már közvetlenül előttük lihegtek, és két lábra állva villogtatták félelmetes fogaikat. Még egy-két perc, és valószínűleg egyikük sem éri meg a másnapot.

– Enci! Apa! – sikoltozott Rebeka az ablak mögött odabent.

A hím lendült meg elsőnek, aztán Ursula. Csakhogy nem Encire, hanem a párjára rohant furcsa hangokat hallatva. A két állat dörmögve, de igazi düh nélkül kapaszkodott egymásba. Főleg Ursula őrizkedett megsebezni a másikat, és csupán azon volt, hogy minél távolabb húzza-lökje Encitől. A fiatalember észbekapott.

– A kutyák! Szabaduljunk meg a kutyáktól! – kiáltott oda az apjának.

Az öreg elértette. Kihozott gyorsan két láncot, és nagy kínnal-bajjal biztonságos helyre zárták az ebeket. Mire ismét kilestek az udvarra, a medvék már a kerítésen túl cammogtak egymás mellett békésen, aztán … Hát igen, többé sosem látták egyiket sem viszont.

TAVASZI NAPFÜRDŐ

(À la Örkény István)

Első nap

Május. Verőfényes délután. Bent hideg, kint meleg. Nosza, gyerünk napozni! Kiviszem a napozóágyat a teraszra. Levetkőzöm, napozom. Hű, de meleg van! Felöltözöm, bemegyek. Hű, de hideg van! Újból kimegyek, levetkőzöm, napozom, utána megint be, és megint ki. Végül már le sem vetkőzöm.

Második nap

Micsoda pazar verőfényes délután! Irány az erkélyünk! Hű, de meleg van! Felöltözöm, bemegyek, utána megint ki, és megint be, ruha fel, ruha le stb. Végül már fel sem öltözöm.

Harmadik nap

Egyre melegebb van, miközben benn szó szerint vacogunk. Talán jó lenne kimenni egy picit napozni!

Maradok.

PRÓBAIDŐ

1

– Szóval nem feleltem meg?

– Sajnos nem.

A korán őszülő, amúgy fiatal férfi csüggedten tekintett a gyógyszeripari vállalat nagyhatalmú fejére. Ma reggel kapta kézhez a felmondó levelét, utána – munkatársai biztatására – azonnal rohant a dirihez. Hogy mit várt ettől? Tulajdonképp semmit sem, mert akinek egyszer itt felmondtak, az már vehette is a kalapját. De mégis… Kollegái, de szerinte is végig kifogástalanul dolgozott, és munkatársaival együttműködve igyekezett eleget tenni minden elvárásnak. Még csak nem is késett, hiányzott, akkor meg mi a baj, milyen meggondolások alapján döntöttek úgy, ahogy döntöttek? – tépelődött magában, mióta elolvasta az igazgatóság lakonikus döntését.

– Tudod, mi a te bajod? – fejtette ki véleményét a talpraesett, jókötésű gépkezelő. – Egyszerűen nyuszi vagy, önbizalmad nulla, ráadásul mindent mellre szívsz. Pedig már réges-rég megtanulhattad volna, hogy ebben a világban csak a rámenős embereket tisztelik. Ha így folytatod, maholnap még a portás sem köszön vissza neked, meglátod. Én a helyedben sarkomra állnék, és magyarázatot kérnék a vezértől. Mert mi az, hogy felmondtak? Ilyen nincs, egy demokratikus államban nem lehet valakit csak úgy, indoklás nélkül kirúgni.

– Hát… Lehet, hogy igazad van, és a végén magam is odacsapok az asztalra – gondolkozott el Tóth Bence.

– Te? – kukkantott fel könyveiből a folyton favicceket mesélő könyvelő.

– Én. Talán nem hiszed?

– Dehogynem. Nyilván ugyanúgy, mint az a viccbeli Kovács úr, aki égre-földre esküdözött, hogy legközelebb ő is megteszi.

– És megtette?

– Meg. Munkaidő után azonnal, berontott a főnökhöz, és akkorát vágott az asztalra, hogy szinte szétrepedt.

– Mire ő? – jött izgalomba Tóth Bence. – Hogy reagált erre az igazgató?

– Sehogy sem, ugyanis senki sem ült az asztalnál – torzította el a könyvelő arcát a nevetés.

– Ej, ne ugrasd még te is ezt a jóembert! – marasztalta el a viccmestert Hirsch mérnök, a sokat próbált, Németországot is megjárt kollega. – Szerintem jobb ha, beletörődsz, és kommentár nélkül távozol – tanácsolta Edének. – Amilyen bosszúállók ezek a nagykutyák, még képesek átugatni egymásnak, s még csak be sem teszed hozzájuk a lábadat, máris tudják ró-

lad, hogy hívnak, hány éves vagy, mennyit érsz. Persze szerintük, hogy aztán milyen sikerrel járhatsz egy ilyen állásinterjún, arról inkább ne is beszéljünk.

– Ez az én meglátásom is. De ha mégis bemennél, föltétlenül vigyél virágot a titkárnőinek, különben megeshet, hogy be sem engednek a góréhoz – figyelmeztette a könyvelő.

– Ez most egy újabb vicc?

– Csak tanács, ja, és csókolj nekik kezet is, amitől még jobban elolvadnak a hölgyikék. Ami pedig az öreget illeti… Na, az már keményebb dió. Mindenesetre felelősségre ne vond valamiképp, mert attól minden főnök begurul.

– Akkor mit mondjak? Netán köszönjem meg, amiért lapátra tett?

– Azt nem, annál inkább a türelmét, amiért nap mint nap elnézte, hogyan csetlesz-botlasz a üzemben.

– Tessék? Nem túlzás ez egy kicsit, kolléga? – sértődött meg Tóth Bence. – Nektek is ez a meglátásotok? – nézett csalódottan a gépkezelőre és mérnökre.

Hirsch úr megnyugtatta.

– Szó sincs róla, félreértetted. Viszont ami igaz, az igaz: egy góréval valóban így kell beszélni. Te, barátom, egész gyorsan feltaláltad magadat, és a munkáddal sincs az égvilágon semmi pác. Csak hát a konkurencia, rokonok, felsőbb összekötetések. Tudod, hogy szokott ez lenni ilyenkor. Valószínűleg te is ilyen riválisra bukkantál.

– Röviden: bevégeztetett – gyújtott rá a férfi egy cigarettára. – Kár, mert egész remekül éreztem magamat. Csúcstechnika, kellemes környezet, rugalmas vezetőség… Kívánhat-e egy vegyészmérnök ennél megfelelőbb állást magának? De hát, úgy látszik, ez így volt megírva, amibe, tetszik, nem tetszik, csakugyan bele kell törődnöm.

– Vagyis feladod – húzta el a száját a gépkezelő.

– Fel. Ász nélkül nem játszom, hisz úgyse győznék, annyi szent.

– Örülök, hogy végre te is belátod – húzta ki az idősebb kolléga Bence szájából a cigarettát. – Dohányozni az üzem egész területén tilos és veszélyes! – mutatott az iroda falára függesztett táblára. – Elhiszem, hogy neked ez semmit sem jelent már, de azért még ne röpíts a levegőbe bennünket.

– Bocsánat!

– Egyébiránt fel a fejjel, mérnök úr! Találsz te még munkát ebben a városban, mert jó mérnökökre mindenütt szükség van. És te az vagy, tanúsítom.

– Talál, ha talál, de, mint említettem, előbb köszönj el az öregtől – okoskodott a könyvelő.

– Már megint kezded? – bosszankodott Tóth Bence.

– Kérlek. Ahogy óhajtod. Ezek szerint mégsem érezted magad olyan prímán minálunk.

– Dehogynem.

– Akkor nem értem, miért nem próbálsz túljárni a vetélytársad és a vezér eszén egyaránt, mert erkölcsi normákkal itt, mit itt, az egész világon sem lehet semmit elérni. Erővel még hagyján – pislantott a gépkezelőre a könyvelő. – Csakhogy hol vagy te az erőtől?!

– Sehol – tapogatta meg komoran satnya izmait a fiatalember.

– Nem erre céloztam, de fátylat rá! Dolgozzunk meg a kenyérért – merült ismét munkájába a könyvelő.

– Viszontlátásra! – búcsúzott el Edétől a gépkezelő, majd a mérnök is. – Aztán ha erre jársz, ugorj be hozzánk is két percre.

Tóth Bence mélázva bámult ki az ablakon. Milyen tiszta, rendezett ez a vállalat. Vajon van még a városban ehhez hasonló munkahely? Talán mégsem ártana bevetni néhány jól bevált trükköcskét, amivel megtarthatná az állását. De mit, ha ugyan van még értelme, tekintettel arra, hogy a felmondólevelét is megkapta.

– Khm. Zavarok?

– Mondjad, de csak röviden, röviden, mert sürgős dolgom van.

Még ki sem léptem az üzemből, máris úgy kezel, mint egy idegent – állapította meg magában. Sajna vannak ilyen kollégák. Ezek azok, akikkel ha összefutok egy hónap múlva valahol, elfordítják a fejüket.

– Azt szeretném kérdezni… Á, semmi, nem fontos – kezdte innen-onnan összeszedni Bence a holmiját.

– Te tudod, főként, mert úgy látom, egész szépen meg vagy te az én tanácsaim nélkül is.

– Pedig most, töredelmesen bevallom, éppen erre volna szükségem.

A könyvelő kíváncsian kapta le szemüvegét az orráról.

– Hoppá! Csak azt ne mondd, hogy mégsem adod fel.

– Feladjam?

– Azt neked kell eldöntened, nem nekem. Az a legnagyobb probléma, hogy már a felmondólevél is ott lapul a zsebedben. De, ki tudja, ha elég cseles vagy, az utolsó pillanatban még áthangolhatod a főnököt.

– Ezt a vaskalapos kommunista csökevényt?

– Hogyhogy vaskalapos? Hiszen nincs tíz perce sem, hogy rugalmasnak nevezted.

– Annak neveztem volna? Hát… izé… eleinte annak tűnt, de amit most művel, az már sok, mi több: jogtalan. Legalábbis én így érzem.

– Na ide figyelj, báránykám! Adok néhány tippet, amivel még ezt a vén komcsit is leveheted a lábáról.

2

– Foglaljon helyet, mérnök úr!

Tóth Bence összeszorult gyomorral csúszott az elegáns fotelbe.

– Tessék, mit óhajt? De csak röviden, röviden, mert tíz perc múlva fontos értekezletem kezdődik.

Ez is siet? A kollégája siet, az igazgatója még jobban. Egyáltalán létezik ebben az üzemben valaki, akivel nyugodtan, kapkodás nélkül lehetne csevegni?

– Igenis. A felmondólevéllel kapcsolatban volna egy tiszteletteljes kérdésem – húzta elő az írásbeli értesítést. – Felolvassam?

– Szükségtelen. Ismerem a tartalmát.

– Volna szíves megmagyarázni, milyen elvárásoknak nem tettem eleget, amiért alkalmatlannak találtak a mérnöki állásra, ugyanis ebben az iratban egyetlen mondat sem utal erre.

– És?

– És szeretném tudni, hol, miben hibáztam annál is inkább, mert szerintem igenis kifogástalanul dolgoztam. Amit rám bíztak, becsülettel teljesítettem, és soha semmiféle negatív kritikát nem kaptam, más szóval meg voltak elégedve a munkámmal, úgyhogy igazán nem értem…

– Nem is kell, mérnök úr. Elég, ha tudomásul veszi az üzemi vezetőség döntését. Mellesleg egy munkát jól, gyorsan és pontosan, nem becsülettel kell teljesíteni. Ezt hagyjuk a politikusokra és papokra. Mi, kérem, dolgozunk, nem prédikálunk arról, miként kellene dolgozni.

– Én… én nem prédikálok, csak…

– Minden jót! – állt fel az igazgató. – Töltse le a hátralevő idejét, utána próbáljon máshol szerencsét. Önnek itt, nagyon sajnálom, de a főmérnök úr és a többi kolléga referenciái alapján nem szavaztunk bizalmat.

– Rendben van, tudomásul vettem – maradt ülve továbbra is Tóth Bence. – Mindazonáltal tudni szeretném, mi a kifogásuk ellenem, hogy legalább máskor ne essek ugyanabba a hibába.

– Ejnye, de erőszakos maga, fiatalember. Tudja-e, hogy az új munkatörvénykönyv szerint a próbaidős dolgozóknak indoklás nélkül is fel lehet mondani?

– *Lehet* vagy *kell*, ami nyilván nem ugyanaz? De hagyjuk, ha egyszer így szól a jogszabály, azt sajnos be kell tartani, bármennyire is antidemokratikus egyébként – áll fel most már Bence is, s most már azt is bánta, hogy idejött.

Azért egy szó erejéig így is csípett az öregen, mert az asztalcsapkodás… Hát az nem az ő stílusa, és trükközni sem fog vele, mint ahogy a könyvelő tanácsolta neki nagy bölcsen.

– Antidemokratikus? – fintorgott az igazgató. – Van benne valami. Csakhogy mit tegyünk, drága uram, mit tegyünk, ha ez a trendi mostanság? Viszont tudja, mit? Hogy lássa, ki vagyok, önnel kivételt teszek ez ügyben. Konkrétan mire kíváncsi?

A fiatalember meglepődött. Zordabb válaszra számított, amit valószínűleg meg is kap, ha történetesen az igazgatót, nem a kormányt *csípi* meg.

– Mindenre, legelsősorban pedig azokra, akik ilyen szépen eláztattak ön előtt.

– Nem kíván maga túl sokat? – mosolygott a nyugdíj felé kacsingató exelvtárs. – Meg mi az, hogy eláztatták? Egy szakmai jelentés lehet objektív, szubjektív, szakszerű vagy kevésbé, anélkül, hogy eláztatna valakit. Nálunk, kedves mérnök úr, ez nem szokás. Itt, utoljára mondom, csakis lelkiismeretes és nem utolsó sorban minőségi munkával érvényesülnek a dolgozók. Hivatali beosztás, politika, egyéni érdekek kizárva – kotorászott a fiókban, ahonnan végül is előhúzott egy dossziét. – Kállai, Lugosi, Pemete, Tóth. Magát Tóthnak hívják, nemdebár?

– Igenis. Tóth Bencének szolgálatára.

– A jelentés szerint ön meglehetősen lassan dolgozik, ráadásul nem is hajt végre mindent, amivel megbízzák, egyszóval kifejezetten hanyag és felszínes. Máskor meg sem érti, mi a feladata, munkája, ennélfogva egyre sűrűbben hibázik – olvasott a beszámolóba némileg elkedvetlenedve a gyógyszeripari vállalat egyes számú főnöke.

– Na nem! Még a végén rám fogják, hogy nemcsak lusta vagyok, hanem kontár is.

– Ennek ellenére senkitől sem kér tanácsot. Talán büszkeségből, vagy egyszerűen azt hiszi, mindnyájunknál okosabb. A munkából rendszeresen elkésik, ezzel szemben mindig ő az első, aki hazamegy. Üzleti partnereinkhez udvariatlan, általában véve aszociális, minden kreativitást nélkülöző munkatárs, akinek további foglalkoztatását egyikünk sem ajánlja. Aláírás: az üzemi tagfelvételi bizottság elnöke.

– Az meg kicsoda – tátotta el a száját Tóth mérnök –, és mióta létezik ilyen bizottság az üzemben?

– Amióta megalkottam, mert ennél a cégnél mindenki innovatív, ami alól természetesen az igazgató sem kivétel – válaszolta büszkén az igazgató. – Nos, így már minden rendben van?

Részben. Kivéve egyet: ez az egész jelentés szemenszedett hazugság. Aki így nyilatkozott róla, csúnyán füllentett, aki aláírta, úgyszintén, vagy legalábbis sejtelme sincs, milyen dokumentumot írt alá – készült visszavágni mérgesen. Aztán csak nyelt egyet, és hallgatott. Túl durván gázoltak a lelkébe ahhoz, hogy beérje egy szimpla tiltakozással.

– Köszönöm a precíz, tárgyilagos tájékoztatást – váltott más vágányra ekkor Tóth Bence. – Ön bámulatosan korrekt egyéniség, és mélységesen bánt, amiért nem tudtam felnőni sem önhöz, sem az ön által vezetett csoporthoz. Ezt hívják a sors iróniájának, ugyanis mindig ön volt az eszményképem, tisztelt igazgató úr.

– Igazán? – hitetlenkedett a közel százkilós, kerek képű direktor. – Akkor mivel magyarázza ezt a nem éppen pozitív kicsengésű kritikát? Netalán tévedtek, vagy, ahogy ön is állította, szándékosan eláztatták volna a kollégák?

– Isten őrizz, dehogyis áztattak! Igen, igen, azóta is azon töröm a fejemet, miért nyilatkoztam ilyen ostobán, mi több, azt hittem, hogy kifogástalanul dolgozom.

– Hát ez derék. Örülök, hogy ilyen józanul látja önmagát.

– Sajnos túl későn kapcsoltam, így nem maradt időm kiköszörülnöm egyetlen csorbát sem – horgasztotta le fejét a fiatalember.

– Későn? – nézett nagyot az igazgató. – Szerintem gyorsan. Annyira gyorsan, hogy nem is értem, minek köszönhető ez a váratlan fordulat. Isten önnel, mérnök úr! Nagyon sajnálom, hogy így alakult, de amint látja, nálunk a pályázók alkalmassága kizárólag szakmai rátermettség kérdése. Aki megfelelt, maradhat, aki nem, mehet, még ha maga a miniszterelnök nyúlt is a hóna alá – nyújtott kezet ismét a vegyésznek.

– Tudom. Ezért is tisztelem önt annyira – szorított kezet Bence az öreggel, miközben baljával egy könnyet morzsolt le az arcáról.

Az igazgató meghatódott. Nem volt ő rossz ember, csak hát ki képes eleget tenni ennyi kérésnek. Az egyiknek állás kell, másoknak pénz, protekció. A feleségének évente egy kosztüm, bútorok, nem szólva a gyerekekről, akiknek az igényeihez legalább miniszternek kéne lennie. Kéne, kéne, csak éppen nem az, jóllehet minden adottsága megvan ahhoz, hogy felfigyeljenek rá odafönt, s miután jövőre amúgyis nyugdíjas, már aligha történhet vele ilyesmi.

– Nyugodjék meg, kérem, és szedje össze magát! Nem azért mondom, de másnak is megvan ám a maga gondja, bánata. Majd az új helyen több szerencsével bizonyít, és idővel még egészségügyi miniszter is lehet magából – tette hozzá szarkasztikusan.

– Föltéve, hogy egyáltalán lesz „új hely”, mert amilyen nehéz ma munkát találni, addig én éhen, beteg feleségem pedig kétszer is meghalhat – folytatta az alakoskodást Tóth Bence.

– Ennyire beteg? Részvétem. Hiába, ilyen az élet, és ami meg van írva, az be is teljesedik apránként.

Vagyis forduljunk fel, és jóccakkát! – summázta magában Tóth Bence. Még az a szerencse, hogy semmi sem igaz az egészből.

– Köszönöm az együttérzését. Szerencsére annál kitűnőbb egészségnek örvend ön. Nem tudom, hány éves, de az biztos, hogy irigylésre méltóan egészséges és fitt. Ezek a bicepszek! Melyik fitneszklubban tetszik edzeni?

Az igazgató hosszan, gyanakodva meredt a mérnökre.

– Egyikben sem. Túl vén vagyok én már ahhoz, mérnök úr. Más? Kérdezzen csak nyugodtan! Ne adjam meg a szabóm és borbélyom címét esetleg?

– Ha lehetne. Épp erre akartam megkérni.

– Pillanat! És a műveltségem, IQ-szintem? A lakáscímem kihagyom. Az bizonyára nem izgatja. De ha óhajtja, felsorolhatom, hány bomba nő futkos még mindig utánam. Nos, várom a válaszát, legfőképp pedig arra lennék kíváncsi, mit akar ezzel elérni.

A mérnök elvörösödött. Jó szeme van a górénak! Úgy átlátott rajta, mint az üvegen. Hirtelen erőt vett rajta a fáradtság. Milyen jó lenne, itt helyben eldőlni, és aludni, aludni, aludni. Egy bárány, két bárány, három bárány – hunyta le a szemét bágyadtan. Tulajdonképpen alig aludt a napokban valamit. Mintha megérezte volna, hogy hamarosan új munkahely után kell néznie.

– Nem tudom, mi különös van abban, amiért én is olyan szeretnék lenni, mint a főnököm.

– Kolléga, kolléga, ha látná magát most a tükörben! A fenébe, máris elkéstem! – pislantott karórájára az igazgató. – Árulja már el nekem, hogy hihette azt, ha egy kicsit udvarol, megváltoztatom a döntésem, ugyanis erről van szó, vallja csak be őszintén.

– Én? – húzta ki magát Tóth mérnök. – Nem szoktam én udvarolni még a nőknek sem.

– Akkor alighanem ironizált, amit viszont még kevésbé vártam magától – ráncolta össze homlokát az igazgató. – Nem szégyelli magát, de komolyan? Máshol már az első héten kirúgták volna. Mi megértettük, pátyolgattuk, hogy utána hálából belőlem is gúnyt űzzön. Szép köszönet, gratulálok!

– Nincs mit. Amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten.

– Ezt meg hogy érti? Mérnök úr, fiatalember, maga túl sokat enged meg magának – mozgott ide-oda a nagy ember tokája. – Persze, értem én: a demokráciába ez is belefér. Bezzeg az én időmben hamar elbántak a magához hasonló urakkal.

– A Kádár-korszakban?

– És ha igen, zavarná? Eh, miket is kérdezek! Mit tud maga arról a rendszerről! Remélem, azért annyi erőm maradt még, hogy jótett helyébe én is jótettel fizessek – nézett vasvilla szemekkel a férfira.

– Thank you! Isten fizesse meg a jóságát.

– Micsoda! Magának még van kedve tréfálni?

Váratlanul megcsörrent a telefon.

– Halló!… Igen, dr. Adorján, a Pharma gyógyszergyár igazgatója… Köszönöm kérdését, megvagyok… Természetesen, állunk rendelkezésére… Tóth Bence? – állt meg benne a lélegzet. – Épp itt áll előttem… Idefáradna, mérnök úr! Az államtitkár úr szeretne önnel beszélni.

3

Az államtitkár felbukkanása hatalmas izgalomba hozta az igazgatót. Pedig dr. Tóth csak mint magánember, pontosabban kizárólag Bence kedvéért ugrott be hozzájuk. Tudniillik az államtitkár úr nem volt más, mint Tóth Bence nagybátyja. Az igazgató büszkén vezette át az Rt. viszonylag kicsi, de korszerű termein, melyeket dr. Tóth meg is dicsért annak rendje és módja szerint. Csupán Bence téblábolt mellettük. Nem érdekelte őt már sem a gyár, sem az igazgató, jóllehet azelőtt mindkettőre felnézett.

– Na és most térjünk a lényegre: hogy vannak megelégedve az unokaöcsémmel! – érdeklődött a jól öltözött, előkelő modorú főtisztviselő, amint hármasban maradtak.

Az igazgató reflexszerűen, csak úgy víz nélkül dobott magába egy tablettát.

– Elnézést, a migrénem. Ritkán tör rám, de akkor veszettül.

– Akkor nem is zavarom tovább, búcsúzzunk. Egyedül Bencéről mondjon néhány mondatot! Meg vannak elégedve vele, vagy inkább káruk, mint hasznuk van a gyerekből?

– A mé… mérnök úrból? – hebegett eleinte zavartan, aztán gondolt egyet, és el kezdte Bencét agyba-főbe dicsérni.

Végül is mi baja származhat abból, hogy kegyeibe fogadja ezt a balféket? Annál többet nyerhet viszont, ha bevágódhat az államtitkárnál. Különösen azért, mert úgy hírlik, államosítani akarják a gyógyszergyárakat. Elég hihetetlenül hangzik, de sohasem zörög a haraszt szél nélkül. Az iskolák egy részével már megtették, miért ne tennék meg hát ugyanezt velük is?

Az államtitkár elégedetten mosolygott.

– Szép, szép, de nem túl lassú például, és, hát igen, mindent végrehajt, amivel megbízzák?

– Lassú víz partot mos. Talán nem értékesebb erény ez, mint a gyorsaság?

– Szokott-e másokra is hallgatni, vagy azt képzeli, mindenkinél rutinosabb, eszesebb?

– Ő? Hova tetszik gondolni! Szerény ember ám a mérnök úr, azonkívül… Most mit mondjak? Mindig ő érkezik a gyárba elsőnek, és ő az utolsó, aki hazamegy. Üzletfeleinkkel udvarias, továbbá rendkívül kreatív és jól képzett munkatárs, akivel élvezet együttdolgozni.

– Egen. Igazgató úr, köszönöm a felvilágosítást. Látom, rendesen teljesít a mérnök úr. Egyedül a hibáit nem említette egy szóval sem, pedig én ezekről is szeretnék egy-két szót hallani.

– Igazából nem sok van, melyek közül azt fájlalom legjobban, hogy önök ketten… Ugye, érti, államtitkár úr.

– Nem.

– Szóval azt sajnálom, miszerint csak most, utólag tudtam meg, hogy önök rokonok.

– Nocsak! – csodálkozott az államtitkár. – Elhallgatta a mérnök úr? Egyébként jól tette. Én is ugyanezt tanácsoltam volna neki, ha megkérdez. Hiszen tudja, hogyan reagálnak az emberek, amint megtudják, milyen kaliberű rokonnal dicsekedhet egyik-másik kolléga. Bercike?

– Pontosan ezért titkoltam, és ha az igazgató úrnak nem tetszik…

– Ugyan, magam is helyeslem, csak izé… a bizalom… Legalább nekem elárulhatta volna, kicsoda. Mindegy, nem számít. A lényeg az, hogy ilyen szépen egymásra találtunk – kacsintott az igazgató Bencére.

4

– Képzeld, visszavették a Tóth Bencét – újságolta másnap a gépkezelőnek a könyvelő.
– Na ne! Az meg hogy lehet?
– Állítólag elgépelték a nevét az irodán.
– Vagy ki tudja. Hátha mégis odacsapott a kolléga az asztalra.
– Nem hinném. Láttad azt az úriembert tegnap az üzemben?
– Láttam.
– Egy államtitkár volt, akit, most kapaszkodj meg, véletlenül szintén Tóthnak neveznek.
– Igen, és?
– Nem kapcsolsz?
– Hohohó, ne szédíts! Csak nem azt állítod, hogy Bence és az államtitkár közt van valami rokoni kapcsolat?
– Egyelőre semmit sem állítok. A tikárság nem nyilatkozik, a főmérnök vállát vonogatja, Bence meg úgy eltűnt, mintha a föld nyele volna el.
– Szerencsés fickó.
– Az, ein Glückskind, ahogy Hirsch kolléga mondaná.
– Sajna ilyen az élet. Az egyiknek minden az ölébe hull, a másiknak meg folyton trükköznie kell, rimánkodik, talpat nyal, ha el akar érni valamit az életben.
– Már aki. Én soha életemben nem csináltam ilyesmit.
– Te talán nem, de az asztalra te is odacsaptál, különben te sem lennél itt, nem igaz? Mindenesetre jól átvert minket a Bencike. Végig úgy tett, mint aki kettőig sem tud számolni. Még a tanácsunkat is kikérte, erre kiderül, hogy nem is olyan elveszett gyerek, mint képzeltük. És ez még mind semmi, a java csak ezután következik. Állítólag kijelentette, még gondolkozik azon, hogy maradjon.
– Az anyját! – rökönyödött meg a gépkezelő. – Te érted ezt? Ahelyett, hogy örülne, amiért ilyen elit helyen dolgozhat, még válogat is a nyavalyás.
– Hja, öregem, akinek államtitkár a rokona!

ORCHIDEÁK

2014. szept. 15.

Ma volt az első tanítási nap a Katonában. Helyesbítek: beszélgetős nap, mert hiszen még csak diskuráltunk, ismerkedtünk. Milyen furcsa: nemrég még csacska kislányként kezeltek, most meg úgy néznek rám még a tancsik is, mint egy felnőttre. Muris, mi? Három hónap alatt felnőttem, amiben az a legfurcsább, hogy néha magam is így érzem. Ez volt az első komolyabb benyomásom délelőtt. A második… Egyelőre hagyjuk, röppenjünk inkább egyből a csúcspontra, ami délután várt, amikor elsétáltam a strandra is, és… Azóta sem tudok másra gondolni.

Így kezdődött. Feküdtem a napon, és olvasgattam. Na, nem a leckét, arra még bőven lesz lehetőség, csak keresztrejtvényeken törtem az agyamat, amíg le nem fagyott az e-könyv olvasóm. A fenébe, ennek is éppen most kellett bemondania az unalmast! – nyomogattam ingerülten összevissza a gombokat. Persze hiába, mert ha én egyszer a kezembe veszek valamit, annak annyi, még ha acélból készült is.

– Szabad? – nyújtotta felém a kezét egy colos, kopasz srác, mellén tátott szájú kígyó díszelgett. Odaadtam neki, szórakozzon el vele.

– Tessék! – adta vissza a kütyümet fél perc múlva faarccal.

– Működik?

– Próbáld ki!

Kipróbáltam, működött.

– Köszi. Szuper vagy.

– Szívesen, máskor is – ácsorgott tovább anélkül, hogy elmenne.

Aha, tetszem a csávónak! Csak te nem tetszel, nagyfiú – sandítottam rá rejtvényfejtés közben időnként. Az még hagyján, hogy túl hosszú, de még ott a gémnyaka meg a pattanásos képe is, amitől rögtön kiütést kapok, ha még sokáig itt szobrozik.

– Segíthetek még valamiben?

– A csíplek ellentéte. Két szóban, tíz kocka – emeltem fel tekintetem a rejtvényről.

Egy pillanatra elpirult, de úgy tett, mintha nem értené.

– Niksz? Akkor viszlát, elmentem. Vár a pasim a jakuzziban – intettem egy nem létező fiúmnak, mire elsomfordált, csak azért, hogy néhány perc múlva ismét felbukkanjon a… víz alól.

– Itt vagyok, ragyogok. Hát a pasid? Ő hol pezsgőzik? – kérdezte gúnyosan.

Vállat vontam, hátha észreveszi magát, és mégis odébbáll.

– Látom, nem vagy túl beszédes – úszott el bosszúsan, egy kölyköt felöklelt, aztán újra visszakanyarodott énhozzám.

– Szép időnk van.

– Szép.

– Te melyik agyaldában koptatod a padokat?

– A Katona József gimiben.

– Én a Neumannban. Jövőre végzek, utána irány a tesiszak, bár sportolni e nélkül is lehet szerintem. Egyedül a faterom köti az ebet a karóhoz, ő ugyanis jogászt faragna belőlem, miután maga is sztárügyvéd. Hanem ebből nem eszik. Meg is mondtam az öregnek: erőszakos leszek vagy semmi sem – folyt, ömlött a szó a lapajból.

Öt percbe sem telt, és meg is tudtam mindent az ürgéről: mit sportol, hol lakik, mennyit keresnek az ősei… Na, ezt még elviseltem volna valamiképp. Vannak ilyen cserfes fószerek, és ez pont efféle. Hanem a stílusán csiszolgathatna pirinyót. Az elején még hagyján, mert még csak úgy szlengesen szövegelt. Nem mintha én másképp beszélnék, de hát a szleng egy, a disznó beszéd kettő, és ebbe bizony annyira belejött, hogy a végén már mindenki ránk figyelt.

– Elnézést, amiért megjegyzem, de nem tudna kulturáltabban beszélni? – köhintett mellettünk egy csonka kezű apóka. – Legalább a hölgyek, gyerekek előtt válogatná meg kissé a szavait.

– És maga? Maga talán esztétikusabb ezzel a csonka izével? Miért nem pancsol otthon, ahol senki sem láthatja?

Az öreg elképedve meredt a fiúra, aztán legyintett, és megszégyenülten eloldalgott.

– Beképzelt vén szivar! Azt hiszi, mindenki úgy táncol, ahogy ő fütyöl, csak mert néhány évvel öregebb.

– Azért ez kemény volt – csóváltam meg a fejemet. – Szegény bácsika! Nem sajnálod, hiszen nemcsak öreg, beteg is, erre fogod magad, és elmarod.

– Marja a bánat. Magától kopott le a vén kecske. De ha akarod, visszahívhatom a kedvedért – simult keze a combomra.

Úgy téptem le a pracliját, mintha pióca tapadt volna a bőrömre.

– Most mi van? Már te is fújsz reám? Pedig én azt hittem, barátok vagyunk, babuci.

– Mi? Barátok? Mióta? Hiszen még azt sem tudom, hogy hívnak.

– Tényleg? Bocs, elfelejtettem bemutatkozni: Várszegi Alajos – csókolt kezet illedelmesen, hadd lássam, nem is olyan tulok ő, mint gondolom.

– Strandon nem ismerkedem – rántottam el a kezemet.

Nyilván másként reagálok, ha jobban vajazom a nyavalyást. De hát mit tegyek, ha egyszer nem csípem. És nem csak a gémnyakát, jóformán semmi sem tetszett belőle. Kivéve talán a szeme. Nagy, fekete szeme volt. Nem szép, de kifejező, szuggesztív, mely akkor is beszélt, ha hallgatott.

– Micsoda ósdi felfogás! – húzta el a száját megvetőn. – Azt hittem, az ilyesmi már régesrég kiment a divatból. Miért nem mondod ki ápertén, hogy nem vagyok a zsánered.

– Mert én – ellentétben veled – nem ajtóstól szoktam valahova be- és kimenni. De ha csak ez a baj, parancsolj: nagyon sajnálom, de te csakugyan nem vagy a zsánerem.

Egy pillanatra elkomorult, majd kifakadt.

– Oké, de akkor miért hagytad, hogy dumáljak? Én csak nyomom a sódert, nyomom, hogy szinte belekékülök, mire kiderül, rám sem bagózol.

– Te mondtad.

– Ha nem, hát nem – vont vállat színlelt közönnyel. – Ahol ekkora a választék – mutatott a vízben úszkáló csajokra –, ott az utánpótlással sincs probléma. Csupán arra lennék kíváncsi, mit nem bírsz bennem annyira, hogy még egy újjal sem érhetek hozzád, babuci.

– Először is: nem vagyok babuci. Másodszor: a legkevesebb, amit egy sráctól, de csajtól is elvárok, hogy legalább szalonképes szinten beszéljen.

– Harmadszor? Mit nem bírsz még ezenkívül?

– Például azt a kriminális tetkót a melleden.

– Én viszont szeretem, és ha ennyire dühít a stílusom, beszéljenek veled az angyalok – húzta fel az orrát, és kigázolt a habokból.

Persze nem bántam, sőt: kifejezetten örültem, hogy ilyen simán lelécelt. Ezután dupla élvezettel adtam át magamat a szikrázó napfénynek. Hű, szeptemberhez képest igazi nyári meleg van, amit kár és vétek lenne nem kiélvezni. Bár ilyen maradna az idő egész héten át, mert akkor minden délután kijönnék – nyújtottam arcomat az ég felé, ugyanis imádok napozni, úszni, táncolni. Ja, de hát melyik csaj nem imád?

– Szia, Fruzsina! – köszönt rám hirtelen egyik volt osztálytársam az isiből. – Elment?

– Kicsoda?

– Hát ő, a Lajos, akivel az imént beszéltél.

– Ismered?

– Sajnos. Verje meg a… Bocs! Tudom, hogy nem bírod az anyázást, de ha meglátom ezt a pszichopatát, megfeledkezek magamról.

– Miért pszichopata? Nem tagadom, hogy mocskos szájú, ezt leszámítva nekem tök olyan, mint a többiek. Állítólag sportoló, és igen-igen jó családból való srác. Apja sztárügyvéd…

– Anyja meg önkormányzati cégvezető. Két emeletes házuk van. Egy itt, egy a horvát tengerparton. Nem szólva az ilyen-olyan telekről, autókról stb. Maga Alajos is kap egyet abban a percben, amint bejut valamelyik főiskolára, egyetemre.

– Neked is mesélt ezekről?

– Nekem? Minden csajnak, akit kiszemelt magának, magyarán: le akar fektetni. Persze egy szó sem igaz az egészből. Semmi emeletes ház, telek, horvát tengerpart, és az anyja sem cégvezető.

– Hanem?

– Takarítónő egy suliban, és éppen csakhogy megélnek, mert a férje kerek tíz éve letette a kanalat. Még csak gimibe sem jár a hóhányó, mert már a IX. osztályból kirúgták. Igaz, egy szakmunkásképzőt azért elvégzett.

– Elképesztő! És senki sem veszi észre, hogy kamuzik?

– Te észrevetted?

– Nem.

– Na látod!

– Azért elég rossz lehet neki így apa nélkül, egyedül.

– A Lajosnak? Inkább az anyjának, aki reggeltől estig lót-fut, gürizik, miközben Alajos… Nem fogod elhinni, rendszeresen pumpolja, mi több, néha meg is veri a nénikét.

– A saját anyját? – hitetlenkedtem. – Ki látta?

– Például én. Ezzel a két szememmel. Egyszer még a kutyáját is agyonütötte egy lapáttal. Ott nyúlt ki a lábunk előtt a kis foxi. Azóta úgy félek tőle, mint az ördög a tömjéntől. Meddig jutottatok egymással? – nézett rám fürkészően Noémi.

– Ti?

– Nem mindegy? Dobtam a gyagyást, és ha rám hallgatsz, te is sürgősen levakarod magadról.

– Nincs kit, mert még két órája sincs, hogy ismerem. Egyébként is hidegen hagy.

– Még ez a szerencse! Biz isten, egész begazoltam, amikor megláttalak vele kettesben. De ha ennyire közömbös a számodra, nincs miért aggódnom. Szia, csak ennyit akartam közölni. Megyek már! – kiáltott oda egy feléje integető fiúnak. – Csörögj rám este, holnap vagy bármikor, ha kedvet szottyan egy kis locsi-fecsire.

Még néhány percig pancsoltam, aztán magam is elindultam az öltözőfülkék irányába. Gyorsan felöltöztem, és kiléptem a kabinból.

– Megállnál egy percre? Szeretnék valamit mondani.

Hinnye, már megint ez az égimeszelő! Mit akarhat ez még mindig éntőlem? Persze rá se hederítettem, és megpróbáltam elillanni mellette.

– Hé, hozzád beszélek – kapta el ekkor a derekam. – Még ha utálsz is, legalább illemből szóba állhatnál egy ágrólszakadt csóróval.

– Most már ágrólszakadt? Érdekes! Nemrég még milliomosak voltak az őseid.

– Mi, talán nem hiszed? – jött zavarba egy pillanatra. – Esküszöm neked, hogy…

Megtorpant, kicsit gondolkozott, majd megkérdezte:

– Mivel etetett meg Noémi?

– Leskelődtél utánam?

– És ha igen?

– Oltári! De hát mi a francot akarsz még, miután világosan megmondtam, hogy nem lájkoltam rád a facebookon. Most pedig légy szíves, ereszd el a derekam.

– Jársz valakivel?

– Nem vagy te egy kicsit indiszkrét?

– Bocsánat! – engedett el tétován. – Azt hiszem, igazad van: nemcsak indiszkrét vagyok, hanem ordenáré is, aztán… Mi is még? Hazug, durva pokróc, ráadásul büdös, bocs, ágrólszakadt munkanélküli, akivel egyetlen csaj sem menne végig a főutcán – horgasztotta le a fejét keserűen.

Ez aztán a 360 fokos fordulat! Vajon mit forgat a fejében a fiatalúr, merthogy forgat, azt kezdtem már sejteni. Csakhogy mi közöm nekem az egészhez!

– Szegény fiú. Üdvözlöm a muterod.

– Ajaj, róla is pletykált Noémi? – halványodott el Alajos.

– Semmi gáz! Engem nem érint, csupán megjegyeztem magamnak.

– És… és mit jegyeztél meg magadnak?

– Pá, pá! További jó szórakozást!

– Várj, kérlek! Esküszöm neked, hogy annyira drekk azért nem vagyok, mint amilyennek bemószerolt előtted, és még jobb is lehetnék, ha akarod. Akarod?

– Nekem nyolc. Amilyen vagy, olyan vagy. Legfeljebb azt kérném, szállj le rólam, de sürgősen.

Azt hittem, ezzel a mondattal végleg lehűtöttem a kosarast. Tévedtem: ehelyett még inkább tűzbe jött, és úgy rántott ismét magához, hogy összekoccantak a fogaim.

– Istenem, hát nem látod, mennyire odavagyok érted, pintyőkém? – fogdosott összevissza merészen egy pillanatig sem törődve, látja-e ezt valaki.

Reflexszerűen védekeztem, miközben testemben kellemes bizsergést éreztem. Pedig elég keményen, csaknem vadul lapogatott, és bizony fel is szisszentem néhányszor.

– Jaj, ne haragudj! – szaladt ekkor ismét más vágányra. – Igazán nagyon szégyellem, hogy így megfeledkeztem magamról. Hazakísérhetlek?

Válaszként sebesen lekentem egyet a macsónak. A fiú szeme nagyot villant, s már-már azt hittem, visszaüt, de semmi ilyesmi nem történt, csak leült egy padra, és nézett, nézett rám könnybe lábadt szemekkel.

Egész jól adja, még ha teljesen nem is meggyőző, mert ki a bánat gondolná, hogy egy ilyen tahónak is eltörhet a mécsese. Vagy mégis eltörhet? – morfondíroztam magamban, s már nyújtottam is feléje a zsebkendőm. Hiába, én már ilyen vagyok: kívül kérges, belül puha, mint az írós vaj. És ha számításba veszem, hogy az én apám is meghalt, mint ennek az ürgének, máris közelebb érzem őt magamhoz.

– Köszönöm.

– Semmi közöm hozzá, azért csak megkérdem, mégis mi igaz abból, hogy vered az anyádat. Mert, ha ez igaz, itt helyben lekeverek neked még egyet – ültem a srác mellé.

Kíváncsiságból, vagy inkább csak sajnáltam? Gőzöm sincs, és akkor, ott eszembe se jutott elemezni ilyesmit.

– Mi? Hogy én? – tátotta el a száját Alajos. – Hívtak engem már szatírnak, zsebesnek, Münchhausen bárónak, de hogy az anyámat klopfolom, erről most hallok először.

– Vagyis kamu?

– Maximálisan. Így görbüljek meg, ha hazudok. De meg is esküdhetek, ha kívánod, mint ahogy arra is, mi mindent tennék meg azért, hogy…

– Beléd szeressek? – nevettem ki a kosarast.

– Miért, olyan lehetetlen kívánság? Mennyivel vagyok én hitványabb, mint ezek a nyápic törpikék? – mutatott az előttünk, úgy tíz méterre röplabdázó fiúkra.

– Nini, még a végén meg is haragszik! Esetleg fejre is állnál a kedvemért? – incselkedtem vele gúnyosan.

– Csak a fejemre? Na, ide süss! – rúgta fel hosszú lábait az ég felé.

– Brávó! – tapsoltam neki elismerően. – Flik?

– Az micsoda?

– Olyan szaltóféle. Először kézállásba lendülsz, onnan hídba, majd ugyanazzal a svunggal talpra állsz.

– Ja, emlékszem! A suliban csináltuk, csak eddig még sosem sikerült – vallotta be fanyarul.

De azért nekilendült, és akkorát esett, hogy utána csak bámult, mint malac az ugaron.

– Attrakciózó! Bemutatnád még egyszer?

– Ho… hogy még egyszer? – kezdett el dadogni. – Rendben, semmi akadálya, még ha kosaras is vagyok, nem tornász. De hát mit nem tennék meg én a kedvedért?

– Nono! – bújt belém a kis ördög. – A bejárati üvegajtót azért biztosan nem törnéd be.

– Azt minek?

– Hát… csak úgy, mert én akarom.

– De bizony, hogy betöröm.

– Akkor rajta! – fogtam szaván azonnal meg lévén győződve, hogy úgyis csak kérkedik.

– Kérlek – kapott fel egy jókora követ, és elszántan indult a kijárat felé.

Én utána végig azon töprengve, megteszi-e vagy sem, egyáltalán normális-e ez a hórihorgas kosaras.

– Nem gondoltad meg magad? – állt meg az ajtó előtt, mielőtt megcélozta volna az üveget.

– És te?

– Egy – emelte fel a kavicsot. – Háromnál betöröm. – Kettő…

– Kellemes bombázást! – libbentem ki az ajtón vihogva, és meg sem álltam hazáig.

2014. szept. 16.

– Fél hét, Fruzsina! Pattanj már ki az ágyból, mert mindjárt menned kell a gimibe! – ébresztett fel kora reggel anyuci.

Katedra, padok, tanárok. Ó, mikor szabadulok meg ezektől! – öltöztem fel sóhajtva. Nem mintha utálnám a tanulást, de azért mégis csak kellemesebb egész nap úszni, táncolni, flörtölni. Alajos! – jutott eszembe a flörtről a kosaras. Vajon csakugyan betörte volna azt az üveget? Mindenesetre eredeti figura – véltem ma reggel. Most… Az eredeti marad, emellett azonban már vonzónak is találom. Más szóval egyszerre vonz, és taszít, mióta másodszor is összefutottunk. Mert összefutottunk, amikor délután öt körül kiugrottam bevásárolni a plazába. Hogy miként bukkanhatott rám? Alighanem követett, miután tegnap kiszaladtam az élményfürdőből, és csak sepertem, rohantam anélkül, hogy visszanéztem volna, követ-e. Tudniillik akkor

nem haza, hanem egész máshova sprintelek. Például Noémihoz vagy máshová, nehogy megtudja, hol lakom.

– Szia, Fruzsina! Hova-hova ilyen sietve?

– Á, te vagy az! Betörted tegnap az ablakot?

– Miután elillantál? Mi értelme lett volna? Ez a tied – kapott elő háta mögül egy csokor orchideát, és rázendített:

Orchideák, fehér orchideák, mondjátok el, hogy szeretem.
Orchideák, lila orchideák, vigyétek hozzá a szívem.
Mivelhogy szív nélkül nincs élet mégsem,
hozzátok el az ő szívét cserébe.
Orchideák, színes orchideák,
mondjátok el, hogy szeretem.

– Hehehe, hihihi!

Ez anyuka. Épp a tévét bűvöli, helyesebben ő anyukát. Nohát, csak bűvölje! Más szórakozása úgy sincs szegénynek. Legfeljebb még a rádió, mert a számítógép nem érdekli. Nem is ért hozzá egyébként, miközben engem pont ez köt le. Ezúttal azonban kivételesen körmölök, más szóval naplót írok, nem blogot. Tudom, hogy sokan kinevetnek emiatt, de hát a csudába, csak nem teszem vitrinbe ország-világ előtt magamat.

Visszatérve *a Lajosra*, ahogy Noémi nevezte, bevallom, most először kaptam virágot egy fiútól. Plusz egy dalt, hogy még stílusosabb legyen a jelenet.

– Édi vagy, csak halkabban, kérlek, halkabban. Már megint mindenki ránk bámul.

– És? Szégyelled? Mert én egy percig sem. Hadd tudja meg mindenki, miről suttognak ezek a virágok – dalolta el még egyszer Brandon Thomas világhírű slágerét.

Szép meleg hangja volt. Nem kiművelt, profi hang, de engem így is elbűvölt. A jelek szerint másokat is, mert néhány járókelő elkezdett tapsolni.

– Éljen! Brávó! Énekelj még valamit!

Ez viszont már csöppet sem volt ínyemre. Annál lelkesebb lett tőle Alajos. Produkálta is magát rendesen, melynek folyamán összekalapozott kétezer forintot.

– Szóval ebből élsz – állapítottam meg, amint továbbálltunk néhány utcával.

– Nem ebből, de miután ilyen prímán sikerült, nincs kizárva, hogy máskor is elfújok néhány dalt idekinn, vagy… Jobbat mondok: valamelyik versenyen, például az X-faktor, illetve The Voice színpadán.

Komolyan beszélt, vagy ugratott? Most nem láttam belé, de már nem is igen láthattam, mert megérkeztünk a plazához.

– Na, szia! Köszönöm, hogy elkísértél.

– Meghívhatlak egy fagylaltra?

Nem sokat vacilláltam, elfogadtam a meghívást. Végül is miért ne! Tulajdonképp nem is olyan bunkó srác, mint amilyennek eddig elkönyveltem magamban. Mellesleg egy fagylalt még semmire sem kötelez.

– Este ráérsz? Csöröghetnénk egyet a diszkóban – ajánlotta később, amikor ismét kiballagtunk az utcára.

– Nem igen. Holnap felmérőt írunk matekból. De még ha el is mennék táncolni, akkor sem veled, nagyfiú – gonoszkodtam tovább a felnyírt hajú dalnokkal.

Hogy miért? Hát… csak úgy. Valahogy olyan jólesett játszadozni – momentán nem jut megfelelőbb szó eszembe – egy ekkora fazonnal. Lám, a kedvemért még a kígyós matricáját is kiterjesztett szárnyú angyalra cserélte – sandítottam az inge alól kikandikáló „tetkóra”.

– Már megint kezded? – aludt ki Alajos szemében a ragyogás. – Pedig már azt hittem, közelebb kerültünk egymáshoz. Persze, ha mással jársz, az egész más tészta.

– Hideg. Nem mintha nem volna kivel, de ezt most inkább ne ragozzuk! Egyszerűen arról van szó, hogy még alig ismerlek.

– Hogyhogy alig? 24 óra nem elég? Hiszen ennyi idő alatt még a földet is meg lehet kerülni.

– Lehet, de minek? Egyébként is azt tartom, lassan járj, tovább érsz.

– Szerintem épp fordítva ésszerű: gyorsan járj, és tovább érsz. Így már meg sem kérdezem, szeretsz te engem, babu… , Fruzsina – nézett rám hosszan, kutatón.

Nagyon megütközött arcot vághattam, mert előzékenyen hozzátette.

– Ha nem akarsz válaszolni, megértem, és bocsánatot kérek, amiért eddig is zavartam.

Szó se róla, ez a tag valóban gyorsan jár. Jár? Nyargal, repül, mint a gondolat, hiszen alig telt el 24 óra, és már bocsánatot kérni is megtanult.

– Miért ne válaszolnék? Nem.

– Nem mi?

– Nem sze-ret-lek – szótagoltam nyomatékosan. – Ne haragudj, de gondolkozz: hogy szeressek valakit, akit alig ismerek! Megengedem, hogy egyeseknél így *is* működhet a kémia, nálam nem. Nekem ehhez bizony idő kell. Vágod már, nagyfiú?

– Vágom – gombolta be az ingét sötéten. – Hanem abban megegyezhetünk, ha te nem vagy babuci, én sem vagyok nagyfiú.

Megegyeztünk, kezet is adtunk rá.

– Nincs harag?

– Nincs. Minden oké, ne izgulj! Semmi szeretlek, diszkó, strand törölve, pedig milyen klassz idő van. Eh, mindegy! Mozi…?

Elnevettem magamat.

– Éljen! – rúgott egy eldobott konzervdobozba. – Akkor holnap este hatkor várlak a multiplex mozi előtt.

– De…

Elrepült!

2014. szept. 16.

Megírtuk a felmérőt matekból. Remélem, sikerült. Egyebekben egyre jobban kezdem megszokni az új észtöltődét. A tancsik udvariasak, kedvesek. Csak az osztálytársaim bizalmatlanok egymáshoz. Mivel senki sem tud semmit senkiről, ez érthető is némiképp. Délután kimennék a strandra, mert még mindig olyan pazar idő van, hogy kár és vétek bent, a négy fal között kuksolni. Mármint annak, aki ráér, ugyebár. Szerencsére itt vannak a tanárok, akik rendszeresen gondoskodnak arról, hogy se reggel, se délután ne lopja a napot az ifjúság – tekintgettem ki sóváran a nyitott ablakon. Vajon merre kószál ilyenkor a *nagyfiú*? Munka után jár, seftel, maszekol, vagy éppen szórakozik valahol?

Gimi és ebéd után azonnal lepihentem. Akárhogy is nézzük, egy-egy doga, ilyen-olyan röpi, felmérő bármilyen könnyű is, idegileg mindig kikészít bennünket. Sokáig és mélyen alhattam, mert amikor felrezzentem 17 órát ütött a falióránk. Juj, a multiplex! Egy óra múlva kezdődik az előadás. Elmenjek? Ne menjek el? Na nem azért, de Alajos pattanásos képe, meg ahogy bánik az anyjával, túl erősen zavar ahhoz, hogy mégis kedvet kapjak a fiúhoz – summáztam akkor nagy bölcsen. Most pontosan tizenegy óra, de már távolról sem úgy érzek, mint hat órával ezelőtt. Hanem hadd haladjak sorjában kezdve a reggellel és befejezve az estével, amikor visszapergetem a nap eseményeit ebben a naplóban. Elnézést! Most nem folytatom, mert anyu lekapcsolta a tévéjét, ami konkrétan azt jelenti, hogy bármelyik percben betoppanhat a szobámba jó éjszakát kívánni.

Betoppant, elment, következhet a folytatás. Tehát öt óra. Kis tétovázás után rászántam magam, hogy, pattanás ide, pattanás oda, elmenjek a randira. Csodálkoztok? Érthető, miután magam sem igen értettem, mi bírt rá, hogy elmenjek. Láttátok volna, mennyire örült, amikor meglátott!

– Köszönöm, hogy eljöttél – csókolt kezet hálásan.

– Semmi köszönöm – kaptam el a kezem mérgesen. – Eljöttem, mert uncsiztam. Az ilyen ódivatú izéket pedig felejtsd el – oktattam ki a kosarast.

De azért jólesett, sőt, büszke voltam rá, amiért ilyen fruska létemre már úrinőként is kezelnek. A tankák felnőttként, ez úrinőként. Haladunk, haladunk. Kialudtak a villanyok, megkezdődött a vetítés. Alig telt el öt-tíz perc, amikor éreztem, hogy valaki tapizza a combomat. Természetesen Alajos volt. Eltoltam a kezét. Hiába, öt perc múlva kezdődött minden elölről, utána ismét, amíg fogtam magam, és kibotorkáltam a teremből. Utánam Alajos.

– Állj, állj, ne rohanj annyira! Megkérdezhetem, hogy újfent miért füstölögsz?

– Mondd, te igazán lökött vagy, vagy engem nézel lököttnek?

– Látod, most megleptél. Azért válaszolhatok, ha cserében te is bevallod, miért jöttél velem moziba. Egyáltalán tudod te, hogy mit akarsz?

Hát éppen ez az: nem tudtam! Vállat vontam, és hazafelé irányítottam a lábuszom. Alajos változatlanul a nyomomban anélkül, hogy egy mukkot is szólt volna. Jó, nekem így is megfelel – gyorsítottam meg a lépteim. Nem sokkal ezután bekanyarodtunk egy néptelen utcába. Itt laktam én, már látszott is a házacskánk, amikor váratlanul elkerékpározott mellettem valaki, és kikapta kezemből a szatyromat.

– Hé, haver! Megállsz rögtön, vagy kiverem a lelket belőled – iramodott utána Alajos.

Hogy utána mi történt, ándungom sincs… egyelőre. De majd elmeséli holnap Alajos, ha felhív, vagy találkozunk megint a városban. És most már nem is bánom, ha becsörög. Egyrészt kíváncsi vagyok, visszaszerezte-e a bevásárlószatyromat, másrészt meg szeretném köszönni, amiért a segítségemre sietett.

2014. szept. 17.

Megkerült a szatyor! Visszahozta Alajos. Hogy miként érte utol a tolvajt, nem tudom, de utolérte, és ez a lényeg, nem igaz? Hanem ennek ára volt, ugyanis megszúrták, amikor birokra kelt a rablóval.

– Fantasztikus! Remélem, nem súlyos – fedeztem fel Alajos karján a friss kötést.

– A seb? Bagatell – varázsolt elő háta mögül ismét egy csokor orchideát. – Virág a virágnak.

– Ó, de kedves. Thank you, my friend[1]!

– Azért nem bánnám, ha a köszönöm mellett egy puszival is megjutalmaznád a friendedet.

– Akár kettővel is – pusziltam arcon kb. úgy, mint amikor két ember üdvözli egymást.

– Smaci nincs? Vagy egy *friendnek* csak puszi jár?

– Annak igen, később… Ki tudja? Kérlek, ne érts félre, de fogd vissza magadat, és ne akarj mindenáron olyan orchideát letépni, mely még csak ezután fog kinyírni.

– Ügyes! Egy nulla javadra – lombozódott le a kosaras. – Nem lenne mégis egyszerűbb, ha, kerek perec, bevallod, te bizony még mindig nem komálsz?

– Téged? Egy ilyen aranyos, áldozatkész gavallért? – nyugtattam meg melegen. – Tévedsz, ezek az idők elmúltak. Most már én is komállak. Becsszavamra, csak…

– Akkor meg mi a fenének fognám vissza magamat? – értetlenkedett Alajos.

[1] Köszönöm, barátom.

– Várj, hadd fejezzem be a mondatot! Komállak, mint… mint havert, embert, és… pont. Mármint *pillanatnyilag* – tettem hozzá sietve észrevéve homlokán a jól ismert vihart jósló felhőket.

– De nekem ez nem elég! – ragadta el a szenvedély, és erőszakkal szájon csókolt az utca kellős közepén.

Tyű, ez édes volt! Egyszerre vad, gyengéd és felkavaró, melyhez hasonlót még egy srácnál sem éreztem. Szinte elszédültem tőle, mint attól az enyhén ópiumos cigitől, amit nemrég próbáltam ki egy diszkóban. Csak ez az agresszió… ! Ezt az egyet nem tudom, de nem is akarom senkitől sem eltűrni.

– Szeretsz?

– Hagyj békén, te… terrorista. Mégis mit képzelsz, kényed-kedved szerint bárhol és bármikor smárolhatsz? – prüszköltem mellesleg azért is, amiért alig százméternyire tőlünk rohant le a nyílt utcán.

Hiszen itt akár anyu is megláthat, ha kinéz az ablakon, aminek viszont sehogy sem lenne jó vége. Először is ő nem annyira modern nő, hogy szemet hunyjon efölött. Másodszor eddig még nem is beszéltem neki Aliról.

– Hogy mit képzelek? – engedett el csüggedten. – Most már semmit. Ha egyszer nincs kivel kezdeni, kár a gőzért, mert a dal vége úgyis mindig ugyanaz. Becsszavamra most még azt is sajnálom, hogy visszahoztam a szatyrodat. Na, isten áldjon, és további jó tanulást! Hanem ezeket felejtsd el, mint ahogy engem is – tépte ki kezemből durván a virágot, ledobta a földre, rálépett, és otthagyott.

2014. szept. 18.

Megint este van, és én szokás szerint most is a naplóm fölött görnyedek. Odakint zuhog az eső, ijesztően dörög, villámlik. Attól félek, ha egyszer ez az idő elromlik, utána már leshetjük, hogy megint nyár legyen. Anyu elővigyázatosan kikapcsolta a tévét, helyette olvasgat.

Ma nem találkoztam Alajossal, viszont beszéltem vele telefonon úgy öt körül. Természetesen ő csörgött rám.

– Fruzsina.

– Alajos vagyok. Azért hívtalak…

Elakadt a hangja, mint akit a sírás fojtogat.

– Igen? Azért hívtál…

– Hogy bocsánatot kérjek tőled, amiért a tegnap erőszakoskodtam veled, kitéptem a kezedből a virágot stb.

Ez a lakli egyre fejlődik! – ismertem el ismételten magamban. Még a végén pont olyan lesz, mint amilyennek én szeretem a fiúkat. Csak ez a túl sűrű kedélyhullámzás ne lenne. Egyik pillanatban jókedvű, szinte madarat lehet vele fogatni, a másik pillanatban dúl-fúl, esetleg pityereg, vagy szúr, mint egy sündisznó.

– Nem történt semmi: megvan bocsátva, aminek persze már semmi jelentősége, miután úgyis elváltunk – mondtam ironikusan.

Meg is bántam azonnal, mert ha kiérzi hangomból az iróniát, még jobban fokozom a keservét, ugyanis úgy tűnik, ma valamiért még szomorúbb, mint valaha.

– El, ennyivel azonban még tartóztam. Neked is, másnak is, utána jöjjön, aminek jönnie kell.

Nem érezte ki. Vajon minek kellene jönnie?

– Mármint? Nem fejtenéd ki bővebben? De gyorsan, mert anyu bármelyik pillanatban megjöhet a melóból.

– Tegnap este elhatároztam, hogy csapot-papot itt hagyok, és végleg dobbantok ebből az országból.

Aha, itt szorít a cipőcskéd!

– Már te is? Azt hiszed, máshol jobb sorod lesz? Na jó, egy híres tudósnál, énekesnél, orvosnál még elcsúszik, de mivel tudnád te eladni magadat egy vacak szakmunkásképző oklevéllel a kezedben? Amúgy hol próbálnál szerencsét? Ausztriában?

– Messzebb.

– Az Egyesült Államokban?

– Még messzebb.

– Ausztráliában?

– Hagyjuk! Maradjunk annyiban, hogy elmegyek. Aki jelentett nekem valamit, attól már el is búcsúztam. Kivéve a magyar köztársasági elnököt. Halló, ott vagy még a vonalban?

– Te ismered Magyarország elnökét?

– Többé-kevésbé. Haverok ugyan nem vagyunk, de éppen ezért lepem meg egy olyan speciális szuvenírrel, amire még a másvilágon is emlékezni fog. Vagy inkább a miniszterelnöknek kedveskedjek? – tűnődött el egy pillanatra. – Eh, mindkettőjüknek, hiszen egyik kutya, másik eb, az angyalát!

Már megint fantáziál – káromkodtam el én is szinte magamat, jóllehet osztálytársnőimmel ellentétben én sohasem káromkodom. Világos, mint az egyszeregy: nemrég az apjával, most velük akar felvágni. Csak ez a közmondás a kutyával nem teljesen érthető.

– Gratulálok a kapcsolataidhoz. A helyedben azért én aludnék egyet a dologra.

– Késő. A kocka el van vetve, úgyhogy bármennyire is sajnálom, lelépek a színről, a kutya úrist…

– Stop, stop, stop! Ne csúfítsd el azt a képet, amit lefestettem rólad legutóbb. Még egyszer mondom: csigavér, és ne tegyél olyat, amit később megbánnál.

– Megbánnék? Mit? Hogy alig ismertem az apámat, és a mai napig sincs egyetlen igaz barátom? Hogy az összes tanár pikkelt rám, és minden állásomból kirúgnak?

– Hogyhogy? A te kapcsolataiddal?

Ez megint ironikus kérdés volt! Pedig már megfogadtam magamban, hogy ma délután türelmesebb leszek hozzá, mint bármikor.

– Micsoda kapcsolataimmal?

– Almás, a fő az, hogy ne dramatizáld a helyzetet, mert élnek ám náladnál szerencsétlenebbek is ebben a városban: süketek, vakok, bénák, hajléktalanok… – igyekeztem lelket önteni a legénybe. – Szia! Most leteszem. Megérkezett az édesanyám.

– Ég veled! Jó volt veled beszélni. Sok boldogságot, szerencsét és egy olyan krapekot, akivel kölcsönösen imponáltok egymásnak – fújta ki az orrát harsogva.

– Szóval mégis kimész?

– Nem ki, fel, de… Lényegtelen, annál is inkább, mert senki, talán még a saját anyám sem sírna utánam. Nem beszélve rólad, de már ez sem érdekes.

Fel? Egyszerre hátborzongató gyanú fészkelt az agyamba.

– Fruzsina! Itthon vagy, kislányom? – kiáltott be az előszobából anyuci.

– Halló! – halkítottam le a hangomat. – Beszélhetnék veled holnap négyszemközt?

– Nem. Minek? Elbúcsúztunk, pá!

– Köszönöm. Akkor várj meg holnap a Katona előtt félkettőkor.

2014. szept. 19.

Dobdobdobdob. Sejtitek, mi ez? A szívverésem, gyerekek. Már több órája dübög így, jóllehet semmi olyasmi nem történt, ami szinte percenként ne esne meg millió és millió emberrel, öreggel, fiatallal egyaránt. Egyszóval nem nagy ügy, és, higgyétek el, szinte szégyellem, amiért még most is lángba borul az arcom emiatt. Vagy nem is kellene szégyellnem?

Miután senkit sem akarok érdektelen részletekkel untatni, legjobb lesz, ha szokás szerint máris az események kellős közepébe vágtatunk. In medias res, ahogy a latin tanárunk szokta mondani. Félkettőkor (ugye, emlékeztek, erre az időre rendeltem a gimink elé Alajost) izgatottan léptem ki a Katona kapuján. Vajon vár-e már rám a kosaras, mert ha nem, abból még nagy grimbusz lesz? Várt. Nem kitörő örömmel, de ott ücsörgött a gimnázium előtti kőpadkán.

– Salve, amice!

– Na, ebből nekem elég volt! – ugrott fel, mintha puskából lőtték volna ki; valószínűleg félreértette a mondatot, ami persze nem csoda, miután a szakmunkásképzőben nem igen tanulhatott latinul.

– Csüccs vissza, csak köszöntem. Tudod, újabban latinul okulunk a gimiben.

– Oké, oké, meggyőztél – intett le idegesen. – Most pedig bökd ki gyorsan, mit akarsz. Hacsak nem azért hívtál randira, hogy bemutasd, milyen frankón tudsz deákul.

– Egyenesen? Őszintén?

– Megtisztelnél, ha lehetne.

– Máris kezdem, viszonzásként azonban ugyanezt kérem én is tetőled. Végül is ez így fair, nem igaz?

– Parancsolj!

– Gyere, üljünk le! Úgy, és most engedd meg, hogy újból megkérdezzem: mit forgatsz az agyadban, és van-e ehhez közöm nekem is? A tegnap olyan furcsa volt a hangod, amikor felhívtál, plusz nem is mindent értettem.

– Közöd? Ahogy nézzük, illetve nagyon is.

– Sejtettem – dobbant meg a szívem akkor először, és azóta is dibeg-dobog veszettül, bár most már egészen más okból. – Tehát ezért akarsz… meghalni?

– Honnan tudod? – rezzent össze a váratlan kérdésre.

– Sehonnan. Csak kérdeztem.

– Is. A többit nem ismétlem, mert már a tegnap elmondtam.

– El, persze, csak… izé… az nem fér a fejembe, mi köze mindehhez a *köztársasági* és *miniszterelnöknek* – ütött ki homlokomon a veríték.

Nem tudom, más csajszi ilyen esetekben mit érez, büszkeséget vagy önvádat, én mindenesetre az utóbbit éreztem. Na ja, utóvégre nem mindennap lesz öngyilkos miattam valaki.

– Ez is érdekel? Elmagyarázhatom, bár ehhez te még túl fiatal vagy, ráadásul politika, amihez még a felnőtt nőknek sincs igazán érzékük. Most megbántottalak?

– Nem tesz semmit. Nem te vagy az első, aki ilyen bókokkal igyekszik a bizalmamba férkőzni – húztam összébb magamon a dzsekimet.

A tegnapi vihar után alaposan lehűlt a levegő, és ha ez továbbra is kitart, lőttek az indián nyárnak is.

– Eszemben sincs túlpolitizálni a helyzetet, de ami tény, az tény, manapság mindenben a politikusok diktálnak. Ezért tettek például engem is lapátra.

– Vagy úgy! Azt hiszem, kezdem pedzeni, hogy kerül a képbe két elnök is egyszerre. De, ugye, ezt az öngyilkosságot nem gondoltad komolyan.

– Dehogynem, sőt, hogy valami jót is tegyek a világgal, még azt a két urat is magammal viszem a pokolba – jelentette ki lázban égő szemekkel. – Nem kell hozzá más, mint egy bomba, pokolgép vagy Molotov-koktél, és két kóklerrel kevesebb lesz a világon.

Bumm! Az előbb még csak megszeppentem, most még a lélegzetem is elállt. Vajh nem pszichopata mégis ez a nagyfiú? Noémi szerint ziher az, csak én nem hittem neki valahogy. Kár, mert amúgy intelligens srác, és ahogy szeret… Az sem semmi, annyi szent – mozdult meg a kezem akaratlanul, és már-már meg is simogattam, amikor kibuffant belőle a nevetés.

– Hahaha, hehehe! Csak vicceltem. Az igaz, hogy nagyon el vagyok kenődve, azért nem annyira, hogy ilyen marhaságot csináljak.

– Na ne! És a *dobbantás*? Az is csak humbug volt?

– Az nem. Ilyen tervem tényleg van. Ha már az ápolók, szakácsok, hentesek stb., stb. elmennek, miért ne vághatnék neki én is a világnak? – érvelt bizakodón, könnyedén.

Vagy legalábbis megpróbált bizakodónak látszani. Persze nem sok sikerrel, mert a szeme, hangja egészen mást sugallt.

– Sajnálom – húztam a fejét a fejemhez. – Látom, neked is megvan a magad keresztje. De ne búsulj, most már van neked is egy barátod, akire mindig számíthatsz. – Szia! Most sietek haza tanulni. Este hívj fel, aztán ha legközelebb randizunk, hoz nekem egy szál orchideát – hajoltam a szájához, és a pattanásait, anyját feledve megcsókoltam a kosarast, ezzel…

Hát igen: ezzel megmentettem Alajos, a köztársasági és miniszterelnök életét.

RAC VASILE

Már gyermekkoromban ritkán jártam borbélyhoz, annál is inkább mert anyám, nagyanyám sem igen erőltette. Számukra úgy volt jó, ahogy éppen kinéztem, bozontos vagy kopasz vagyok, nekik, ki tudja, miért, egyre ment. Főként a najmának. Kivéve, amikor a bátyám üstöke nőt túl nagyra. Mert azt rögtön meglátta, és persze azonnal átvezényelte a szomszéd utcába, ahol Rac Vasile műhelye prosperált. Ő volt ugyanis a környék frizérje, magyarul borbélya, barna hajú, harmincöt, negyven év körüli férfifodrász. Aha, tehát kivételezett a nagymami! Mi tagadás, teljes mértékben. Sajnos olykor elő-előfordul, hogy a nagymamák csupán az egyik unokájukat kedvelik. Az én nagyanyám például Albikát, miközben engem meg a másik bátyámat éppen csak hogy elviselt.

Szóval ritkán jártam borbélyhoz. Eleinte, bevallom őszintén, még féltem is tőle. A fehér köpeny, a félelmetesen éles borotva, csattogó ollók valahogy mindig az orvosi rendelőket juttatták eszembe. Na, és melyik kölyök nem fél az orvostól? Azért nyiratkoznom, még ha ritkán is, nekem is kellett ám, így esett, hogy egy meleg júliusi vasárnap, Albival együtt ballagtunk át Rac úrhoz a Petru Groza utcába.

– Jó napot kívánok! – üdvözölte bátyám tiszteletteljesen.

– Á, domnu Albi! Isten hozta minálunk! Parancsoljon helyet foglalni! Még két perc, és máris állok rendelkezésére. Addig is szíveskedjék talán belelapozni néhány magazinba.

A műhelyben két ventillátornak köszönhetően kellemes hűvös volt. Maga a műhely nem lehetett 24 n^2 tágasabb, nem is serénykedett benne a tulajon kívül más borbély. Egy személy még megjárja, de két vagy még több alkalmazott… Azt alaposan meg kell fontolni, különösen, ha a tulaj apját is az úri osztályhoz, más szóval osztályellenséghez sorolják – okoskodott a jó mester. És jól okoskodott, mert egyelőre nem minősítették tőkésnek. Ma már elég hihetetlennek tűnik az ilyesmi, de akkor, az 1960-as években bizony rengeteg ember egzisztenciája siklott félre emiatt. Ezért nem lett Rac úrból soha orvos sem – rebesgették azok a kliensek, akik közelebbről ismerték a jól fésült, mindenkihez udvarias maszekot.

Unatkozva túrtam a lapokba. A sok hangzatos címszó közt nem találtam egyetlen olvasásra méltó cikket sem. Amint erre-arra nézelődtem a műhelyben, egyszer csak meglebbent a lakószoba függönye, és megjelent Dorina seprűvel a kezében. Nahát, róla egész megfeledkeztem! Ezek szerint mégiscsak ketten dolgoztak a műhelyben: Rac Vasile és ez a kis csenevész, tizenéves… Segéd? Talán mégsem! Én inkább "szegény rokonnak" nevezném, aki pár lejért cserében besegít néha a maistrunak: port töröl, elsepri a hajat, kifényesíti a nagy tükröt… A vendégek, elsősorban a bányászok, néha meg-meglapogatták szegénykét, amit Dorina némán, összeszorított szájjal tűrt, amíg a mester rá nem szólt a fruskára.

– Jól van, kisasszony. Köszönöm a segítségét, elmehet.

Ezzel mentette meg Dorinát, de így is csak akkor, amikor már túl merésszé vált a tapizás. Hogy miért hunyt szemet erre addig is? Látják, ezt még egyszer sem kérdeztem meg senkitől. Talán így akarta vonzóbbá tenni a Rac-féle frizeriát. Elég szemét trükk, de hát az ő dolguk, meg aztán amúgy sem tehetnék semmit ellene – tekintgettem sajnálkozva a bakfisra, amint bánatos arccal seperget.

– Gata[1]! Meg van elégedve a tisztelt uraság?

A kliens, egy szűk posztónadrágba és combig érő fehér ingbe öltözött momârlan[2] beleegyezően mormogott valamit. Valószínűleg a szemközti kocsmából ugrott át Rac úrhoz, mert a műhelyben jellegzetes cujkaszag[3] terjengett. Hacsak nem maga a mester szeszelt be a változatosság kedvéért.

– Figyelj csak! – súgtam oda Albinak. – Fogadni mernék, hogy fizetés nélkül távozik.

Fizetett. Még baksist is adott a borbélynak, és nem is keveset, ami megért annyit a férfinak, hogy sűrű hajlongások közben kísérje ki az ajtóig.

– Legyen máskor is szerencsénk! Domnu Albi! Ön következik.

Micsoda előzékenység! Ha ez a bájgúnár így bánik egy paraszttal, miként reagálna, ha, mondjuk, milicista vagy finánc toppanna a műhelybe!

– Rég nem járt nálunk, domnu Albi – kanyarított egy hófehér kendőt bátyám nyaka köré. – Beteg volt?

– Ördöge van. Hogy találta ki?

– Nem találtam ki, csak kérdezem.

– Az voltam. Képzelje, még a tárnából is elhelyeztek, úgyhogy holnaptól dr. Kahn utasítására a felszínen fogok dolgozni.

– Akkor nemcsak beteg volt, most is az, amitől viszont könnyebb munkakörben még nyugodtan melózhat. Hajvágást parancsol, vagy borotváljam meg, kérem tisztelettel?

– Mindkettőt.

– Milyen betegséget diagnosztizáltak magánál? Szilikózist?

– Isten őrizz! Még csak az kéne! Idegbeteg lettem, domnu Rac. Neu…, para… A fenébe, itt van a nyelvemen, mégsem tudom kimondani.

– Neuraszténia?

– Nem.

– Neurózis? Paranoia? Klausztrofóbia? Depresszió?

– Egyik sem – tátotta el a száját a testvérem. – De honnan a csudából tud maga ilyesmit?

– Van néhány orvosi szakkönyvem. Esténként ezeket szoktam böngészni. Ki krimit, újságot, esetleg bibliát olvasgat, engem speciel az orvostudomány érdekel. – Kukucs, domnu Popovici! Mit szobrozik ott az ajtóban! – kiáltott a bejárati ajtó felé. – Ha már úgyis becsöppent, foglaljon talán helyet is!

A munkászubbonyos, idősebb férfi zavartan szabódott.

– Nem, nem, csak egy percre ugrottam be, hátha ráér a mester úr. De úgy látom, nagyon elfoglalt, ezért kivárom inkább a zárórát.

– Igen? Mi a probléma? Hátha megoldható egy borotválás és nyírás közt?

– Én…én igazán nem szeretném zavarni.

– Maga, kedves Popovici úr sohasem zavar bennünket. Igaz, domnu Albi ?

– Nem, persze. Tessék csak!

– Köszönöm. Tehát: volna szíves elárulni, mi a panasza?

---

[1] Kész!

[2] A Paring-hegységben lakó román falusi ember.

[3] Cujka: román szilvapálinka.

– Borzasztóan fájnak az ízületeim – jött közelebb a zubbonyos. – Nézze, itt, itt, a bal karomban. Legfőképp időváltozáskor szúr, sajog, hogy majd beleőrülök ilyenkor.

– Ennyi?

– Ennyi.

– Szimpla köszvény. Forduljon orvoshoz, az felír magának egy receptet, és, ha szerencséje van, a koporsóban meggyógyul – nevetett a borbély ironikusan. – Csak vicceltem.

– Dehogy, dehogy, nagyon is igaza van. Mit tudnak ezek a mai orvosok! Ráadásul alig állnak szoba egy magamfajta szegény melóssal. Nem mindenki olyan ám, mint maga, felcser úr.

– Csak borbély, domnu Popovici. Megborotváljam? Elég borostás az arca, ráférne.

– De… – fortyant fel Albi türelmetlenül.

– Természetesen maga után – nyugtatta meg Rac úr azonnal.

– Merci[1], majd legközelebb. Addig is mit tanácsol, milyen gyógyszert szedjek a karomra?

– Semmilyent, pontosabban csakis azt, amit a rendelőben, ismétlem, rendelőben, nem egy borbélynál írnak fel magának. Én legfeljebb annyit mondhatnék, mit tennék én hasonló helyzetben.

– Mit?

– Bekenném a karom mézzel, erre jönne egy szolid kelkáposztás pakolás, és máris jobban érezném magamat.

Azért nem is olyan rossz ember ez a Rac! – kezdett töredezni bennem a kép a borbély profilját illetően. Ami az övé, az övé: kicsit zárkózott, olykor udvariassága ellenére is mogorva, ezzel szemben jószívű, művelt úr, mégsem vág fel, mint két krumpli egy zsákban. Egyedül a Dorinához fűződő kapcsolata talányos. Vajon miért engedi, hogy nap mint nap megalázzák a segédjét, ha csakugyan annyira jó ember?

– Isten fizesse meg a jóságát – hálálkodott a köszvényes. – És mit tenne akkor, ha az egyik fülemmel máról holnapra nem hallanék?

– Maga?

– A feleségem, akárki. Nem mindegy az magának? – csalt ki még néhány tippet a *frizérből*, majd, amikor úgy gondolta, nem látjuk, egy borítékot csúsztatott a zsebébe.

Nem törtem tovább a fejemet. Újra visszaállt a kép, s még tisztább lett, mint valaha.

– Elnézést ezért a röpke intermezzóért, de engem arra neveltek, hogy minden ember kötelessége legalább meghallgatnia másokat.

– Maga nagyon jó ember, és fantasztikusan sokat tud! – lelkendezett Albika. – El tudom képzelni, milyen sokan tisztelik. Hú, de meghúzta a pajeszom!

– Bocsánat! Nem talált: inkább lenéznek. Mert mi vagyok én, kérdem tisztelettel? Tanár? Mérnök? Ügyvéd? Doktor? Még egy incifinci felcser sem – jelentette ki Rac mester faarccal serényen csattogtatva ollóját. – Pedig ez is, az is lehettem volna, sőt: báró, gróf, ha egy másik korban születek.

– Ilyen a sors. Ez volt megírva. Az én apám is pap volt, mégis csak bányász lett belőlem.

Hallgattak. Egy ideig csak az olló csattogását lehetett hallani.

– Váljék egészségére! Ja, igen! Most jut eszembe, hogy borotválkozni is szeretne.

– Nem szeretnék, csak hát a najma a lelkemre kötötte, intézzem el ezt is egy füst alatt.

– Doamna[2] Katona? Még mindig olyan elegáns, disztingvált úrinő?

– Még. Akárcsak ön, domnu Rac. Ismeri?

– Naná! Valamikor az övé volt Petrozsény legexkluzívabb szalonja, s még az én apám is az ő kreációival frissítgette a gardróbját – szappanozta be Albi arcát szorgosan. – Aztán mondja, a maga öccse is a petrillai bányában dolgozik?

---

[1] Köszönöm.

[2] Asszony.

– Mi, ez a kölyök? De hisz alig múlt húsz esztendős, és épp csakhogy túl van az érettségi vizsgáján.

– Jó, jó csak kérdeztem. Elnézést! – fordult felém bocsánatkérően. – Feltételezem, hogy a továbbtanulást: egyetemet, főiskolát már kihagyja.

– Nono, már miért hagynám ki?

– Na hallja! Egy pappal a családban?

– Pap, nem pap, mit számít? Ha ez a vizsgám is sikerül, történelemtanár lesz belőlem.

A tiszteletreméltó hajmester úgy bámult rám, mintha egyenesen a Marsról pottyantam volna a műhelybe.

– Sok sikert hozzá, plusz egy Gheorghiu-Dej ösztöndíjat! – esett Albi arcának, eleinte lassan, óvatosan, majd egyre gyorsabban, hogy a végén már a bátyám is megszeppent.

– Lassabban, kérem, lassabban, nehogy elvágja a nyakamat – tréfálkozott, miközben homlokát fokozatosan kiverte a veríték.

– Domnişoru…[1]!

Ez nekem szólt, mégpedig a mindig kuka Dorina akart valamit közölni.

– Elmész onnan, te vadmacska! – rivallt rá a mester románul.

A lány riadtan húzódott el tőlem, és tovább tett-vett a műhelyben. Rac úr faarca váratlanul kipirult, és, se szó, se beszéd, el kezdett hadonászni a késével. A bátyám és én döbbenten néztünk egymásra. Semmi kétség: nem a momârlan szeszelt itt be, hanem a mi maistrunk. Egyedül Dorina találta fel magát, és mint a nyíl iramodott a kijárati ajtóhoz. Hanem Rac gyorsabb volt a leánynál, kulcsra zárta az ajtót, és lehúzta a rolókat. Ekkor Dorina irányt váltva illant a függönyhöz, és bezárkózott a szobába.

– Hé, nyisd ki az ajtót, mert betöröm!

Semmi válasz. A lány meg sem mukkant odabent.

– Mindegy, tárgytalan – sprintelt vissza a mester Albihoz. – Szóval? Hol tartottunk?

– Sehol. Lemondok a borotválkozásról, elmegyünk!

– Răbdare, domnu, türelem! Előbb hadd fejezzem be, amibe belefogtam – nyomta vissza a székre gorombán. – Vagy nincs megelégedve a munkámmal?

– Ilyet én nem mondtam.

– De gondolta, és, ki tudja, mi mindent még ezenkívül? Domnu Albi, magához beszélek – villogtatta meg orra előtt a beretvát.

– Igenis.

– Mit igenis? Tulajdonképp milyen embernek tart engem, ha nem haragszik?

Megpróbáltam jelezni a bátyámnak, hogy hagyjon rá mindent, mert beszívott a "felcser úr".

– Úriembernek.

– Maga?

– Dettó.

– Milyen szépen hazudnak. De megértem. Ki nem hazudik nálunk manapság kezdve az újságoktól egész a városi párttitkárig.

Ezúttal az én arcom pirosodott ki a méregtől. Tény és való, hogy bekáfolt a barátunk, de egy klienssel akkor se beszéljen így, ha jót akar.

– És maga? Magával még sohasem fordult elő ilyesmi?

Most megkapta a magáét! Elég régóta kikívánkozott belőlem, de most az egyszer kimondtam.

– Tessék? Elismételné a kérdését?

– Nem kérdeztem én semmit, csak ugyanazt mondtam, amit a bátyám két perce.

[1] Fiatalúr.

– Volna kedves kissé közelebb fáradni? Maga itt marad! – nyomta vissza ismét a bátyámat. – Ejnye, mozogjon már, és hozza magával a székét is! Úgy, úgy! Rúgja a bátyja mellé, és üljön vissza a seggére!

Hm, ez ilyen választékosan is tud beszélni?!

– No hát, domnişor, hiszen maga is borostás! Sebaj, gondoskodunk erről is – kente be minden tiltakozásom ellenére a képemet. – Nagyszerű! Most pedig egyszerre fogom megborotválni az urakat. Visszatérve a kérdésre: maga szerint én hazudok?

– Csak annyira, mint én, a bátyám vagy a… városi párttitkár.

– Domnişor, domnişor, én magát őszintébbnek, mi több, bátrabbnak képzeltem – csóválta meg a fejét domnu Rac, azzal nekilátott megborotválni bennünket.

Hol Albihoz perdült, hol hozzám, miközben hol az egyik, hol a másik arcát vágta meg.

– Ezer bocsánat! Kissé húz a beretva. Várjon, mindjárt megfenem.

– Jézusom, még a végén elvérzünk! Bökje már ki gyorsan, mit akar hallani!

– Magától semmit. Túl kicsi fiú ahhoz, és, bocsásson meg, de gyáva is, hogy komolyabb párbeszédet folytassak itt magával.

Eddig csak pukkadoztam, de erre már én is kitörtem, és félszemmel a borotvára sandítva fejtettem ki véleményemet a fodrászról.

– Befejezte?

– Be – hunytam le a szememet, megadóan várva, mikor és hogyan reagál jellemrajzomra a maszek hajmester.

Ámde semmi ilyesmi nem történt. Épp ellenkezőleg: megdicsért a nyavalyás.

– Látja, így beszél egy korrekt, őszinte úri fiú. Nem állítom, hogy mindenben igaza van, viszont a gerincessége mindenképp imponál. Tiszteletem! Doamna Katona büszke lehet magára – fogott kezet velem elismerően. – Most már én is elhiszem, hogy maga is régi úri családból származik.

– Miért, egy proli, bányász vagy momârlan nem lehet gerinces?

– Ők… ők lehetnek, csupán az elvtársak, ezek a mostani nagyurak adták el lelküket az ördögnek – halkította le a hangját önkénytelenül.

– Dorina is, mert ahogy őt kezeli, mintha őt is közéjük sorolná?

– Ugyan, dehogy! Érdekel is engem a kispisis! Hanem az apja, tudja, az a böhöm géplakatos az I. C. Frimu utcából. Amúgy a szomszédom, ott egye meg a fene, ahol van, gerinctelen stréberje.

– Nem ismerem. De ha csak lakatos, olyan nagyúr nem lehet.

– Átmenetileg, de ahogy forgolódik, könyököl, megjósolom, előbb-utóbb ő lesz az új városi párttitkár. Hej, ha legalább egyet is megborotválhatnék közülük!

– Akkor? Mit tenne akkor, domnu Rac?

– Lenyisszenteném a nyakukat.

– Segítség! – pattant fel Albi ekkor a helyéről, és úgy, ahogy volt, habos arccal, rémülten spurizott az ablakhoz.

Nyilván azt hitte, ha az ajtón nem jut ki, majd megpróbálkozik az ablakkal.

– Állj! – süvöltötte feléje fenyegetően az iparos. – Kezeket le, különben az öccse nyakát is átvágom – szorította gégémhez a borotvát.

Albi keze megállt a levegőben.

– Hátra arc, és mars vissza a helyére, a kutya mindenit az anyjának! – káromkodta el magát az egykori bárók és grófok ivadéka. – Bocs, megfeledkeztem magamról. Egyébként mitől fél? Bántottam én magát valaha? Fogja, itt egy csokoládé, és nyugodjon meg, hiszen én csak diskurálni szeretnék magukkal – nyomott Albi kezébe egy tábla csokoládét. – Nem kell? Gondolja meg! Mikor evett maga ilyen delikáteszt utoljára?

– Maga nem normális.

A férfi arca eltorzult.

– Figyeljen ide, tisztelt barátom! Megengedem, hogy kissé ideges, de akkor is. Először és utoljára figyelmeztetem: ilyet többé ne mondjon. Megértette? Erre a szóra én különösen érzékeny vagyok.

– I… igenis.

– Köszönöm a megértését. Tekintettel arra, hogy nincs kedvük tovább traccsolni, szíves engedelmükkel befejezném a borotválást, mert amit egyszer én elkezdek…

– Azt be is fejezi. Csakhogy ön olyan érdekesen társalog, hogy inkább tovább hallgatnánk. – igyekeztem még jobban Rac úr bizalmába férkőzni, miközben folyton azon töprengtem, miként juthatnánk ki a műhelyből. – A borotválás ráér, vagy akár el is maradhat. Igaz, öregfiú? Ej, edd meg már, légy szíves, azt a csokoládét!

– Érdekes lennék? Ez kedves. Értékelem a humorát.

– Nem humorizálok! Ön tényleg az, és, Albi szavait idézve, fantasztikusan sokat tud – dicsértem vissza Rac urat, amivel nem is hazudtam egyébként.

– Fogjuk rá, bár mi haszna, ha hiányzik mellőle az oklevél, ami nélkül legfeljebb amatőr természetgyógyászként ismernek – sóhajtott fel keserűen az iparos. – Viszont lehet-e ebben a rezsimben egy nemesi származású elvtársból más, mint amatőr? – kémlelt körül gyanakodva, mintha attól tartana, hogy minden szavát, mozdulatát rejtett kamera kíséri. – Maga szereti a testvérét? – váltott témát hirtelen. – Csak azért kérdezem, mert annyira különböznek egymástól. Maga magas, barna és tökös, pardon, bátor srác. Ő alacsony, szőke és nyúlszívű, márpedig ilyen ellentétek esetén még a testvérek is ritkán szimpatizálnak egymással.

De fura, átalakító hatású ez az alkohol! Az egyik embert báránnyá, a másikat tigrissé formálja, a locsogó megkukul, a zárkózott pedig egyszerre elkezd locsogni.

– Érdekes teória.

– Elárulná, miért zárt be a műhelybe? – szégyellte el magát Albika. – Vegye tudomásul, hogy, bármilyen nyuszinak is tart engem, még ma feljelentem magát a milícián, ha nem teszi le a borotvát rögtön a kezéből.

– Mit kuruttyol ez a kecskebéka? – rohant Albinak a férfi felemelt ököllel. – Te akarsz engem feladni?

– Ne, kérem, ne üssön meg! – rettent meg bátyám a borbélytól. – Nem adom fel, elnézést!

– Jó, nem bánom – eresztette le az öklét Rac mester. – Úriemberhez nem is illik az efféle, ezért, igen, üsse meg inkább maga, domnişor – fordult felém kajánul.

– Én? – szökkent a vér az arcomba. – De hát én szeretem Albikát, mellesleg mégiscsak a testvérem.

– Domnişor! Ugye, nem akarja, hogy magában is csalódjak?

– Oké, oké, megütöm, ha legalább egy mondatban megmagyarázza, mivel szolgált rá, hogy megüssem.

– Hohó, nem az imént mondta, hogy beárul? Azonkívül bizonyára önnel szemben is hibázott. Ha nem ma, tegnap, tegnapelőtt, és olyan nincs, hogy sohasem akart bosszút állni rajta emiatt. Hát most itt az alkalom, hogy meg is tegye, tanár úr.

– Nem szoktam én az ilyesmit számon tartani, így ha meg is bántott korábban, már rég elfelejtettem az egészet. Leszámítva néhány apróságot – visszakoztam gyorsan, amint meglátam, miként szorul Rác úr keze megint ökölbe.

– Brávó! – simult ki erre a férfi homloka. – És mi lenne az az *apróság*?

– Például az, hogy egész gyerekkoromban nem kaptam egyetlen játékot sem a nagyitól. Akár névnapunk volt, akár karácsony, én csak az Albi ajándékait tapogathattam. Föltéve, hogy egyáltalán engedte.

– Rosszul emlékszel, mert igenis megengedtem – pislogott Albi zavartan. – Jó, nem mindig, azért előfordult.

– Hogyne, minden szökőévben egyszer két percre, ezért inkább csak nézhettem, hogyan játszol a vonattal, biciklizel, labdázol, mert nekem a najma még egy vacak gumilabdát sem vásárolt – szakadt fel bennem egy olyan seb, amiről azt hittem, már réges-rég begyógyult.

– Istenfélő, kegyes família – gúnyolódott Rac mester. – És maga mindezt zúgolódás nélkül lenyelte?

– Nem zúgolódás nélkül, de végül is lenyeltem.

– Ebben az esetben ennek a hörcsögnek két pofon is dukál egyszerre. Egy azért, mert önző volt, egy pedig azért, mert máig sem kért bocsánatot magától. Vagy bocsánatot kért?

– Nem.

– Akkor mire vár? Vágja kupán, és meglátja, mindjárt annyira megkönnyebbül utána, mint én, amikor hasba rúgtam egyszer egy pénzügyőrt.

Hogy miért ragaszkodott hozzá, nem tudom, és, alkoholos állapotát tekintve, nem is próbáltam megmagyarázni magamnak. Ettől függetlenül helyenként annyira ésszerűen fogalmazott, mintha nem is a szesz beszélt volna belőle. Egyedül a szeme, az a két sötéten csillogó golyócska, nem tetszett nekem sehogy sem.

– Fölösleges. Nagyon restellem, de elégtételt vettem én már őkelmén.

– Valóban? Látja ezt nem néztem volna ki magából.

– Pedig megtettem azzal, hogy egyszer-kétszer tönkre tettem minden játékát. Kipukkasztottam a labdáját, eldugtam a ródlit, korcsolyát, vagyis hiába kapott ajándékba valamit, annak aligha örülhetett sokáig.

– Hogy az ördög szánkózzék végig a hátadon! Szóval te voltál – rontott nekem Albi dühösen, azzal összeölelkezve zuhantunk a padlóra.

– Bolond vagy? – súgtam oda neki lihegve. – Egymásnak esünk ahelyett, hogy a borbély ellen fordulnánk? Inkább kapjunk fel egy széket, és tegyünk úgy, mintha egymást akarnánk csépelni, aztán üsd-vágd, nem apád, megszabadulunk tőle egy perc alatt.

– Mi? Tőle? – hökkentette meg Albit az ötletem. – Azzal a borotvával a kezében?

– Nyuszi!

Ez hatott.

– Rendben van! Fogjuk közre, és támadjunk rá jobbról-balról egyszerre. Utána számolunk, mert amit te tettél, azt most *én* nem tudom lenyelni.

A szót tett követte, s csaknem rátámadtunk a fazonra, amikor az odakapott a fejéhez, és elkezdett torkaszakadtából üvölteni.

– Vaj, mamă, de ce m-ai născut? Magyarul: Jaj, anyám, miért szültél engem?

Ezt meg mi lelte!

– Kinyitni! Rendőrség! – dörömböltek az ajtón hirtelen, egy perccel később pedig két rendőr és fehér köpenyes férfi rontott a műhelybe.

Mint utóbb kiderült, Dorina szaladt segítségért, amint kimászott az ablakon. Ugyanis neki sikerült kimásznia, csak nem a műhely, hanem a hátsó szoba ablakán. Továbbá azt is megtudtuk, hogy Rac Vasile valamilyen idegbetegségben szenvedett, ami időnként a maihoz hasonló rohamokat produkált.

Hát azóta nem járok én – de most már egyáltalán – borbélyhoz.

MINDIG MOZGÁSBAN

Egy reggel, a Mindig mozgásban kft-nél, ahol Szerényi úr logisztikai asszisztensként dolgozott, a következő hír kezdett terjedni: a miniszterelnök bejelentése szerint a kormány tíz százalékkal csökkenti a mindenkori rezsi, nevezetesen a villany, gáz, később pedig a víz és szemétszállítás árát is.

– Jó maszlag – így a baloldali párt egyik szimpatizánsa. – Csak legyen, aki elhiggye.

– Lehetetlen. Ebben a kritikus gazdasági helyzetben? – csóválta meg fejét a gólyanyakú, mindenben kételkedő titkárnő.

Pedig a hír ezúttal valóban igaz volt, amit úgy dél körül már a média is igazolt.

– Éljen! – hajította magasba parókáját a jobb-szimpatizáns főmérnök. – Mit szól hozzá, Balogh úr? – mosolygott kajánul a reggel még maszlagról mormogó műszaki rajzolóra.

– Semmit. Csöpp ez a tengerben – biggyesztette le száját a tíz dioptriás szemüveget hordó rajzoló. – Mindenki jobban járna, ha inkább az alapvető élelmiszerek áfája csökkenne, és a benzinről meg a gyógyszerek áráról még nem is beszéltem.

– Álmodik a nyomor – gondolta a titkárnő, de ezt a véleményét most megtartotta magának.

Hasonlóképpen Szerényi úr is, a vékonydongájú, harminchárom éves logisztikai asszisztens, aki azzal lógott ki az MM kft. sorából, hogy nem csapódott egyetlen párthoz sem. Szerénysége, nem utolsósorban szolgálatkészsége miatt mégis mindnyájan kedvelték, és váltig azon mesterkedtek, hogy a maguk oldalára csábítsák.

A cégvezető, egy volt MSZP-, most bigott kormánypárti aktivista, munkaidő után illendőnek tartotta méltatni az eseményt.

– Tisztelt hölgyeim és uraim! Először is hadd üdvözöljem önöket. Másodszor: bocsássák meg, amiért zavarok, de a mai napon, úgy érzem, életünk egyik fordulópontjához érkeztünk.

– Jézusom, mi történt? – szaladt ki Szerényi száján ijedten. – Csődbement a kft?

– Nono, azért itt még nem tartunk! – mosolygott az egyszerű munkászubbonyban parádézó főmufti. – Én a rezsicsökkentésre céloztam, melynek híre, remélem, az önök fülébe is eljutott.

– Ja! Az el, az el.

– Tekintettel arra, hogy önök itt mindnyájan autót vezetnek, nem ihatunk rá mást, mint ezt a szerény üdítőt – emelte fel üdítővel telt poharát. – Ön unatkozik, Balogh úr?

– Ezt miből tetszik gondolni?

– Abból, hogy akkorákat ásít, mintha máris be akarná kapni a fejemet.

A puritán egyszerűséggel berendezett irodában kirobbant a nevetés.

– Bocsánat, rossz éjszakám volt. Nem aludtam ki magamat.

– Vagy úgy! Ebben az esetben parancsoljon, máris elmehet. Tudja, nálunk demokrácia van, és a világ minden kincséért sem erőltetjük senkire, hogy még álmában is azt hallja, ami ébren sem érdekli.

Újabb nevetés.

– Én meghallgatom, és érdekel is, biztosítom, úgyhogy tessék csak nyugodtan folytatni! – erőltetett arcára maga is valami mosolyfélét az MSZP-hez húzó rajzoló.

– Köszönöm. Tehát a rezsi. Egyesek szerint kis lépés. Hogyne! Kis lépés egy országnak, de hatalmas ugrás nekünk, embereknek. Divatos szóval élve áttörés, amire olyan régen várakozunk. És ez még csak a kezdet, hölgyeim és uraim. A legutolsó felmérések szerint gazdaságunk annyira megerősödött, hogy már csak idő kérdése, mikor szüntethetjük meg pénzügyi és energiafüggésünket a Nyugattól, mely annyiszor tartotta sakkba ezt a szegény, sokat szenvedett államot.

– Éljen! – tapsolt lelkesen a parókás főmérnök, hanem a cégvezető kurtán leintette.

– Nem kell tapsolni. Ez itt nem politikai értekezlet, főmérnök úr. De ami tény, az tény, és ezt valahol, valamiképp mégis csak ki kell mondani. Ezért vettem magamnak a bátorságot, hogy mások helyett is kimondjam: áll még Buda, él még a magyar virtus. Szép álmokat! – legyintene, sőt, legyint is erre az ellenzék. Én másképp látom, hölgyeim és uraim. Én igenis meg vagyok győződve, hogy a magyar nép a világ egyik legtehetségesebb nemzete. Igaz, pillanatnyilag, mint mindenütt, szerte az Európai Unióban, plusz egy nem éppen dicső örökséggel a nyakunkon, minket is hatalmába kerített a szkepticizmus. Jól mondom, Pitti kisasszony?

– A lehető legjobban, cégvezető úr.

– Örülök, hogy legalább ebben egyetértünk. De hát, uraim, gondoljanak Ady Endre halhatatlan versére:

Bús koldusok Magyarországa,
Ma se hitünk, se kenyerünk.
Holnap már minden a mienk lesz,
Hogyha akarunk, ha merünk.

A főmérnök szemébe hirtelen könny szökött, de türtőztette magát, és mégsem ütötte össze a tenyerét.

– Ez nyilván nem megy végbe máról holnapra, főleg akkor, ha ennyi ellensége van a magyarnak, amiért újra meg újra meg kell vívnia a maga szabadságharcait. Hát istenem, megvívjuk, és juszt is megteremtjük azt a beharangozott egymillió munkahelyet, hogy soha többé ne legyen egy koldus sem Magyarországon.

Csend. A hivatalnokok némán meredtek az ünnepélyes arcot vágó főnökre. Fura! Ezekbe meg mi a franc ütött? – ütközött meg a férfi, amikor eszébe jutott, hogy épp az imént tiltotta meg, hogy bárki is tapsoljon.

– Ennek érdekében folytatjuk a beruházásokat, megregulázzuk a multikat, kiteljesítjük a családtámogatási rendszert, a közmunkaprogramot. Nem folytatom, hiszen maguk is ugyanolyan tisztában vannak vele, mint maga a kormány, vagy tévednék? – tekintett kérdően a hétvégi hajrától kimerült hivatalnokokra.

– Nem téved, sőt, szívvel-lélekkel támogatjuk, mert ez a jövő és fejlődés egyedüli útja, melyre – minket követve – egyre több nyugati állam is kezd már rátérni – feszített büszkén a főmérnök főnöke legfőbb bizalmasa és jobb keze.

– Pontosan. Kérdés van? Nincs? Akkor egészségükre! – hajtotta ki poharát a nyugdíj felé járó exkomcsi. – Viszontlátásra, és kellemes pihenést! Hoppá, majd elfelejtettem! Az elmaradt konyak kárpótlásaként, holnap egy órával később jöhetnek be dolgozni.

– Hurrá!

A tisztviselők megkönnyebbülten vágták magukat az autóba, s mint a szélvész robogtak hazafelé. Ezúttal kivételesen tömör volt a góréjuk. Máskor egy, néha két órán át is magyarázott, agitált. Most tíz perccel is beérte, hogy kiélvezze vezetői és szónoki hajlamát. Hogy mi okból? Na, ez aztán végképp nem érdekelt senkit sem. Egy embert, a logisztikai asszisztenst kivéve, aki nemcsak elgondolkozott, hanem fel is buzdult a cégvezető szavain. Vitathatatlan, hogy néha túl sokat fecseg az öregúr, ezzel szemben korát meghazudtolóan agilis, és ami mindennél fontosabb, itt senkinek sem tiltják meg, hogy politizáljon, mint előbbi munkahelyén, a Városi Villamos Műveknél. Nem mintha hiányzott volna, azért mégis csak más, ha ezt inkább rábízzák, hadd döntse el ő, kiben, miben higgyen, vagy ne higgyen! Aztán itt vannak a főnökök, kartársak! Egyik szívélyesebb hozzá a másiknál, annyira, hogy egyre nagyobb kedvet érez ahhoz, hogy eddigi zárkózottságát feladva csatlakozzék valamelyik párthoz, csoporthoz. Tudniillik szólóban sem szép az élet, annyi szent, úgyhogy még megfontolja, mit tegyen.

– Ha egy csepp eszed van, ezt azonnal kivered a fejedből – intette az apja józanul. – Vegyél példát rólam, aki egész életében fütyölt a pártokra. Gyakran akkor is, amikor még bűnnek tekintették az ilyesmit. Mert megéltünk mi már ilyen időket is, nem igaz?

– Ja. Kivettem ám ebből én is a részemet, még ha gyerek is voltam azokban az időkben.

– Na látod! És tévedtem? Egyik párt jött, a másik ment, az egyik szobrot felavatták, a másikat ledöntötték. Csak én maradtam talpon, bármiféle szelek is fújtak, fiacskám.

Márta persze tagadja, mert hiszen talpon maradtak azok is, akik a komcsik előtt hajlongtak. Legfeljebb a gerincük roppant bele itt-ott időnként.

– Félre ne érts, csak mint tényt említem, ugyanis ilyen oldala is van az éremnek. Abban viszont neked van igazad, hogy nem jó egyedül, magányos farkasként ténferegni a világban – ölelte át a felesége melegen. – Mindössze arra kell figyelni, én legalábbis ezt teszem, hogy olyan akolba húzódjak, mely eddig még egyszer sem kompromittálta önmagát.

– Okos, realista érv – ismerte el a fiatalember boldogan, hogy ilyen intelligens neje van, és azóta is türelmesen les, fülel, prognosztizál, nehogy rossz „akolba” tévedjen.

Kettőjük közül végül is az akol unta el hamarabb, és egyre többen kezdték nógatni, köztük maga az öreg is, hogy nyilatkozzék már végre-valahára.

Borús, március végi tavasz volt. A fákon, tetőkön még mindig hó fehérlett. De elkelne már egy kis meleg ilyen hosszú tél után! – húzta összébb magán dzsekijét a kocsiban, és egy szupermarket előtt fékezve a bankautomatához sietett. Kivette a fizetését, merthogy éppen fizetésnap volt, és körülnézett az üzletközpontban, hol, mit vásároljon ahhoz, hogy a kecske is jóllakjék, és a káposzta is megmaradjon. Hiába, kiskeresetű lévén nagyon meg kell néznie, mire mennyit költ. De egy e-könyv olvasót talán még vehetne, a túróba – állt meg egy elektronikai bolt előtt. A vitrinben egymás hegyén-hátán sorakoztak a remekebbnél remekebb portékák: autós monitor, headsetek, tabletek, e-book olvasó… Ez az, jelenleg erre vágyik leginkább! Nézzük! V3 Classic Plus, 49 000 Ft. Méregdrága, el vele, bármennyit is tud a kisokos. Amazon Kindle, 33 000 FT. Ez is sok, nagyon sok olyan embernek, aki épp ősszel akarja beíratni csemetéjét a suliba, ami ugyancsak nem olcsó mulatság. Pocket Book 912, 7 900 Ft. Megszívlelendő különbség, meg is venné, ha… Ha nem lenne itt a Prestigio7 4 610 forintért! – pislogott hitetlenül, s a következő pillanatban máris odabent tapogatta, forgatta az elegáns, téglalapalakú olvasót. Aztán mégsem vette meg. Olcsónak ugyan olcsó, de annál kevesebbet is tud, és az ilyen kütyük szinte máról holnapra mondják be az unalmast. Egyébként is minek neki efféle? Nem mintha nem szeretne olvasni, de ha nyomtatott könyvre nem telik, még mindig ott a teljesen ingyenes e-könyvtár, a MEK és hasonlók – spurizott ki az üzletből, és tekintetével még egyszer utoljára végigsimogatta a vitrinben kiállított tárgyakat. Fájt a szíve értük, de mit tegyen? Egyszerű logisztikai asszisztensként itt aligha ugrálhat. Majd ha ügyintéző lesz, vagy még feljebb kapaszkodik a ranglétrán. Addig legfeljebb csak spórolhat, ahogy az apja is spórolt egész életében. Fiam – szokta mondogatni az egykori kalauz –, egyet véss jól az eszed-

be: nem az a fontos, kinek mennyi a fizuja, hanem hogyan osztja be azt a kis pénzecskét. Nagyot sóhajtott, és átlépett egy élelmiszerboltba tejért, kenyérért. A többit majd megveszi Mártika. Ő tartja mindig számon, miből mennyire van szükségük a répától kezdve egész a fogkeféig.

Visszaült a kocsijába, s már majdnem gázt adott, amikor váratlan ötlet szegezte kezét a kormányhoz: mi volna, ha összekötné a kellemest a hasznossal, és ezzel két legyet ütne egy csapásra. Az e-könyv olvasó luxus? Semmi jelentősége! Akkor olyan okostelefont vásárol, mely e-könyvet is tud olvasni, elvégre az ő mobilja úgyis bedöglött, és egy maroktelefon már nem is tekinthető, ugye, luxusnak. Nélkülözhetetlen használati cikk, mint a vécépapír vagy mosógép – pattant ki eltökélten az autóból, és tíz perc múlva már a zsebében lapult az android. Most már csak az a nagy kérdés, miként magyarázza meg Mártának ezt a kivételes pazarlást, tudniillik pénz dolgában édesapja meg ő ugyancsak egy húron pendülnek – töprengett percekig egy elfogadható indokon. Esetleg bedobhatná a rezsicsökkentésről szóló híreket. Nagyszerű! Hogy ez nem jutott eddig az eszébe! Természetesen ezt mondja, és hogy még véletlenül se prüszköljön, megveszi neki ajándékba azt a karórát, amit olyan régen kiszemelt magának, melléje egy üveg skót whiskyt, amitől talán még táncra is perdül a jó asszony. Hohó, van itt gógyi, uraim! Mellesleg miért is fogná vissza magát, amikor maholnap amúgy is dübörögni fog a gazdaság, ezzel nő a nemzeti jövedelem, a lakosság életszínvonala, nagyobb anyagi támogatást kap az egészségügy, oktatás, kultúra, mert áll még Buda, él még a magyar virtus. Ettől a perspektívától annyira fellelkesült, hogy azonnal vásárolt még egy doboz fogpiszkálót, tíz pár zoknit, egy dugóhúzót, cirokseprűt, három szúnyogirtót, valamint narancsot, almát, csokit a gyereknek stb. Állj meg, Szerényi, rossz vége lesz ennek! – riadozott benne ugyan egy hang szinte percenként, aminek azonban sem a lába, sem a keze nem tudott szót fogadni. Végül már csak azért torpant meg, mert nem fért több áru a bevásárlókocsiba.

– Figyeled! Így vásárol egy milliomos – súgta oda egy asszony a másiknak.

Szerényi úrnak jó füle volt, meghallotta, ki is húzta magát büszkén. Köszi, cégvezető kolléga! – hajolt meg képzeletben előtte, és még ott helyben elhatározta, hogy maga is a kormánypárthoz csapódik. Nehéz elhatározás volt, meg is hányta-vetette ő ezt már sokszor magában, de most végre döntött: megteszi. Így persze neki is kijár valamiféle ajándék. Az ám, de mi, mert egy ilyen gazdag hapsinak nem szúrhatja ki a szemét néhány zoknival – fürkészett körül megfelelő ajándék után kutatva. Semmi érdemleges. Esetleg a szemközti egységben talál valamit. Talált: egy gyönyörű festményt harminc ezer forintért.

– De hisz ez egy egész vagyon! Nem sok ez egy festményért?

– Soook? – hüledezett a műkereskedő. – Magának. Viszont nem adok tíz évet, és valóban drága lesz, ugyanis akkor már tízszer ennyibe fog kerülni.

– Mert?

– Madonna mia, tudja maga, kit ábrázol ez a remekmű?

– Tudom hát. Eh, mindegy! Csomagolja be, megveszem.

Jaj, mamám, mit tettem? – vette számba megmaradt pénzét később a kocsiban. Az egész fizumból alig maradt pár forintom, és még arról sincs fogalmam, ki a franc mosolyog rám erről az átkozott festményről.

– De későn jöttél haza ma, mókuci – fogadta otthon a felesége aggódva. – Már azt hittem, valami bajod történt útközben. Hiába na, aki vezet, azzal bizony bármi megeshet.

– Apu, apu, mit hoztál? – ugrott a nyakába a férfi kisfia.

– Tessék, ez a tied – nyújtatta át Szerényi a csokoládét. – Ez meg a tied – kötötte felesége csuklójára a karórát, majd felbontotta a whiskyt, és élénk beszélgetésbe merültek. – Mártika! – szólt oda feleségének csöndesen, amint észrevette, hogy kezd fejébe szállni a skót whisky. – Ugye, tudod, hogy befulladt a mobilom.

– Igen, és?

– Mit szólnál hozzá, ha vennék helyette egy okosat? Kicsivel ugyan drágább, de vedd figyelembe, hogy mennyivel többet tud. Nálunk az irodában mindenkinek az van, csak én vacakolok mindig ilyen bóvlikkal.

– Hát ne vacakolj, vedd meg! Akár már holnap, és pász! – vont vállat Márta könnyedén.

– Komolyan? – lélegzett fel a férfi megkönnyebbülten. – Nem haragudnál meg érte?

– Én? Rád? Egy ilyen aranyos, gáláns emberre? – gyönyörködött a nő a vadonatúj karórában.

– Kösz, dettó. Hát akkor idenézz! – kapta ki zsebéből az okostelefont Szerényi. – Én bizony nem vártam holnapig, és még ma megvettem. Tetszik?

– Pazar – kedvetlenedett el a fiatalasszony, de nem mutatta, utóvégre nem spórolhat az ember örökké. – Gratulálok! Használja egészséggel, tisztelt ügyintéző úr.

– Csak asszisztens, de, ne izgulj, még ebben a hónapban nyugdíjba megy a főnököm.

– Hogyhogy? Nemrégen még szó sem volt ilyesmiről.

– Az akkor volt. Most muszáj, mert már elmúlt 62 éves, és a legújabb rendelkezések értelmében akar, nem akar, neki is nyugdíjba kell mennie. Remélem, a góré nem feledkezik meg rólam, annál is inkább, mert én is belépek a klikkjébe, akarom mondani, pártjába – kottyantotta ki derűsen Szerényi.

– Szóval döntöttél. Csak aztán meg ne bánd, mert nem minden arany, ami fénylik, galambom.

– Majd elválik, Márta, elválik. Hanem volna még itt valami.

– Mégpedig?

– Köszönöm, hogy ilyen megértő vagy, de… Hogy is magyarázzam? Vettem én ezenkívül egyebet is.

– Mutasd! – kezdett melege lenni az asszonynak, habár még húsz fok sem volt a szobában.

– Hozz néhány szatyrot, és gyere utánam – vezette Szerényi feleségét az autóhoz, és megmutatta neki, mi mindent vásárolt még egyúttal.

A nő szédülten huppant az autóba, melléje Szerényi, így hallgattak egymás mellett percekig.

– Vigyük be a cuccot! – törte meg a csendet végül a menyecske.

Aznap este aztán nem is szóltak többé egymáshoz.

A fiatalember másnap izgatottan, kezében a tegnap vásárolt festménnyel jelentkezett be a Mindig mozgásban kft. fejénél.

– Foglaljon helyet! – ültette le a titkárnő Szerényit. – A cégvezető úr momentán el van foglalva, de ha van türelme kivárni, később talán bemehet.

Várt tíz percet. Semmi reakció. A titkárnő rá sem hederített, a kipárnázott ajtó mögül pedig egyetlen hang sem szűrődött ki hozzájuk. Vajon milyen képet vág az öreg, amikor megtudja, hogy ezentúl ő is a kormánypártnak óhajt tapsolni? Érdekes, előző munkahelyén egyetlen kolléga sem politizált. Mi nem politizálunk, hanem dolgozunk – hangoztatta ott a cégvezető. Aki nem akar dolgozni, menjen politikusnak, de itt kíméljen meg a hobbijától, különben úgy tunikán billentem, hogy elszáll, mint egy luftballon.

Tizenöt perc. A tegnap kissé túllőtt a célon azzal a bevásárlással. Most egy hónapig szívhatják a fogukat, és még szorosabbra húzhatja a nadrágövét, mint bármikor. Viszont az az igazság, hogy miért, miért nem, belébújt a kisördög, és egyszerűen nem tudta megállni, hogy életében egyszer, legalább egyszer vásároljon olyasmit, amit szeme-szája megkíván.

Fél óra. Ha most sem hívják be, feladja. Hiszen itt többet kell várni, mint egy orvosi váróban. Nem hívták be, mire kitoldotta még öt, majd újabb tíz perccel, amíg végre beléphetett az öreghez.

– Jó napot kívánok!

– Jó napot! Foglaljon helyet, Szörényi úr!

– Szerényi, kérem tisztelettel – javította ki a férfi köhintve.

– Igen, persze, bocsánat! Nos, miben segíthetek, kedves kolléga? Csak gyorsan, tömören, mert vendégeket várok Sanghajból.

– Ó, Sanghajból! – illetődött meg Szerényi. – Akkor nem is zavarok. Majd… majd máskor jövök, amikor jobban rá tetszik érni, ugyebár.

– Vagy még ennyi időm sem lesz, „ugyebár”. Mégis mit képzel! Lopom én a napot, Szörényi úr?

– Isten őrizz! Hogy képzelnék én efféléket, csak…

– Mit szorongat úgy a hóna alatt?

– Ezt…izé… önnek hoztam. Apró ajándék annak emlékére, hogy én is ugyanabba a pártba iratkozom, melynek ön is a tagja, kérem tisztelettel.

– Na végre! – elevenedett meg a cégvezető. – Tehát párttársak leszünk. Túl indiszkrétnek tartana, ha megkérdezném: érdekből vagy meggyőződésből szánta magát erre a lépésre?

– És ön? – tolakodott a kérdés Szerényi nyelvére hirtelen, de még idejében lenyelte, mert ilyesmit meg egy exkomcsitól nem illik, mi több: nem is tanácsos kérdezni. – A cégvezető úr mit gondol?

– Én semmit, tulajdonképpen nem is érdekel. Na, mutassa, mit hozott, de vigyázzon: drága ajándékot már elvből sem szoktam elfogadni senkitől. Feltételezhetően sejti, mi okból, továbbá azt is, miként szoktam én ilyenkor eljárni. Na, még mindig megmutatná? – nézett szúrósan a férfi szemébe.

A fiatalember megszeppent. Még csak az hiányzik, hogy egy vacak kép miatt bőszítse magára a főnökét. Csakhogy: minden érték relatív, mert ami neki drága, az a főnöknek nyilván csak aprópénz. Meg aztán, a fenébe, az sem valószínű, hogy műértő, így azt sem igen sejtheti, mennyit ér ez a mázolmány.

– Pillanat! – fejtette ki a festményt a papírból. – Tessék! Olcsó kis festmény, de azért szép, nem igaz?

A cégvezető kíváncsian tekintett a festményre, és egyből lefagyott a mosoly az arcáról.

– Köszönöm, Szurónyi úr. Maga igazán nagyon figyelmes, ezért különösképpen sajnálom, hogy… meg kell válnunk magától.

– E…ezt hogy tetszik érteni? – kapta fel a fejét megdöbbenve Szerényi.

– Szó szerint. Bizonyos, ön által is jól ismert dekonjunkturális okokból, meg kell szűntetnünk a logisztikai asszisztensállást a cégünknél – közölte az öreg fagyosan. – Az erről szóló írásbeli értesítést természetesen még a mai nap folyamán megkapja. Viszontlátásra! Úgy hallom, már meg is érkeztek a vendégeim Sanghajból.

Nesze neked párttagság, előléptetés, egymillió új munkahely! A derék asszisztens úgy támolygott ki az öregtől, mint akit fejbe vágtak egy lapáttal. A jelek szerint még a górénak is drága lehet az az ajándék, mert annyira azért ő sem hiszékeny, hogy bedőljön ennek a dekonjunkturális blablának. Vagy fordítva? – bizonytalanodott el sötéten. Hát… Elég nehéz belelátni az ilyen nagyurak fejébe, úgyhogy könnyen meglehet, miszerint épp a festmény olcsósága akasztotta ki az exelvtársat.

Munkát! Kenyeret!

Szerényi fásultan kukkantott ki a kocsiból. Tüntetők! Vajon ki, melyik szervezet, párt vonult ki újólag? Egyébiránt mellékes, immár nem is érdekli, ugyanis úgy döntött, hogy még sem lép be egyetlen pártba sem.

– Éljen a Magyar Kommunista Munkáspárt!

Tehát munkáspárti elvtársak! Emlékezzünk Kádár Jánosra! – állt az egyik táblán, alatta az egykori MSZMP főtitkára mosolygott. Szerényi döbbenten meredt a portréra.

Ugyanez az alak mosolygott rá azon a képen is, amit a cégvezetőnek ajándékozott ma délelőtt.

SMEKKEREK

Történelmi játék egy felvonásban

SZEREPLŐK

RUDI, állástalan nyomdász
AURICA, Rudi élettársa
SUCIU, szekuritátés hadnagy
HELGA, Rudi barátnője
ERVIN, Aurica kérője
BLAJ, társasházi adminisztrátor
VÁGÁNYI, Rudi bal oldali szomszédja
SZELLŐ, Rudi jobb oldali szomszédja

Történik 1988 telén, Nagyváradon.

Szegényesen berendezett garzon a 11. emeleten. Kopott bútorok: egy ruhásszekrény, kétszemélyes rekamié ágyneműtartóval, melyen egy tévé- és kazettás rádiókészülék látható. A szoba közepén asztal négy székkel. A sarokban hintaszék. A falon tükör és Nicolae Ceauşescu elnök arcképe. A földön összevissza különböző tárgyak hevernek: zoknik ,könyvek, dobozok stb. A függönytelen ablak alatt feltűnően hosszú fűtőtest húzódik. Ennek ellenére szokatlanul hideg van a szobában. Vasárnap.

Első jelenet

(Rudi, Aurica. Alszanak. Hirtelen felberreg az ébresztőóra a… parkettán.)

RUDI *(kidugja fejét a paplan alól. Fején bárányбőrkucsma)*. Ébredj, Rica! Takarítani kellene.
AURICA. Miért, hány óra? *(Ásítva tapogatódzik az ágy mellett sorakozó üvegek közt.)* Egészségedre és az övére! *(Az elnökre emeli a palackot.)*
RUDI. Kilenc óra.
AURICA. Hukk! Akkor ráérek, a cukrászod úgyis csak dél körül érkezik. Jaj, a fejem, a fejem! Mindjárt szétpattan.

RUDI. Miért piálsz, ha ennyire nem bírod?

AURICA. És te? Miért piálsz, ha még kajánk sincs?

RUDI. Jó, hogy mondod. Csinálnál nekem reggelire egy szalonnás rántottát úgy öt tojásból?

AURICA. Csak? Mást nem kívánnál még melléje, például kaviárt, kakaót… Vagy inkább kávét parancsolsz?

RUDI. Menj a víz alá!

AURICA. Te meg figyelj oda jobban, miről dumálok! Ismétlem: kifogytunk minden kajából, ezért éppen cánkra[1] érkezik a tehénkéd.

RUDI. Kérlek, ne hívd folyton tehénnek! Igaz, hogy nem olyan karcsú, mint te, és a két kiugró szemfoga sem a legvonzóbb, de attól még lehet rendes, sőt, művelt asszony is. Utóvégre bécsi nő, ahol olyan tanultak az emberek, hogy még az utcaseprők is tudnak németül.

AURICA. Hahaha! Hogy te milyen szellemes vagy.

RUDI. Ja, hanem most már dologra fel! Tényleg nincs egy árva tojás sem a kamrában?

AURICA. Nincs. Épp az este ettem meg az utolsót, hiszen tudod, mennyire szeretem.

RUDI. Te a tojást, én meg téged. Hamm! Hamm! *(Kezdi ölelgetni Auricat.)* Hogy a mennykő ütne ebbe a rengeteg ruhába!

(Lehúzza a nő bundáját és nadrágját, Aurica pedig a férfiét. Szünet.)

AURICA. Na, mi lesz már?

RUDI. Nem megy. Fázom, és éhes vagyok.

AURICA. Csak ezért? *(Csalódottan mered maga elé.)* Értem.

RUDI. Hé, most mi bajod?

AURICA. Eláruljam?

RUDI. Nagyon lekötelezne.

AURICA. Már rég meg akartam kérdezni. Tulajdonképpen mióta nem szeretsz te engem?

RUDI. Uram, Teremtőm, hát nem épp az imént mondtam, hogy szeretlek? Á, nők! (*Legyint, kipattan az ágyból, felöltözik.)* Maradt még valami ebből a konyakból? Heil Hitler! *(Ő is az elnökre emeli a palackot, majd a szeme közé röpíti*.)

AURICA. Te tisztára megőrültél! Ennek most annyi. Megvakítottad a ház védangyalát.

RUDI. Ott dögöljön meg, ahol megszületett! Entschuldigung, Mutti[2]! *(Keresztet vetve tekint a magasba.)* Gyere, eins-zwei, tisztítsd meg az ablakokat, ha már úgyis felébredtél.

AURICA. Hideg vízzel? Lefagynak az ujjaim. Oké, megyek. *(Gyorsan felöltözik, odabotorkál a radiátorhoz, megtapogatja.)* Hideg. *(Felkattintja a kapcsolót.)* Gondoltam: *még* mindig vagy *már* megint nincs villany. Remélem, nemcsak kaját, hanem shillinget is hoz magával a cukrászod.

RUDI. Miért, máskor nem hozott?

AURICA. Eddig még hozott, de ki garantálja, hogy ezentúl sem feledkezik meg a lényegről? Hány hónapja is navetázik[3] hozzánk a libuska?

RUDI. Három.

AURICA. Hát ez az! Én bizony egy csöppet sem lennék meglepve, ha éppen ma kérdezné meg tőled: széna vagy szalma, szépfiú? Ma vagy holnap esküszünk?

RUDI *(megdöbbenve)*. Egy pillanat! Te azt akarod, hogy elvegyem?

AURICA. Akarja a drákú[4], de ez is benne van ám a pakliban, mi több, *neki* ez a terve különben miért zöcskölné magát havonta Bécstől Váradig?

RUDI. Neki igen, nekem nem, csak ő ezt még nem tudja.

AURICA. Na persze, de azért csak válaszolj!

---

[1] Éppen jókor.
[2] Bocsánat, anyu!
[3] Ingázik.
[4] Ördög.

RUDI. Ne aggódj, a nők sosem kérdeznek ilyesmit. Ha viszont mégis, pontosan azt tenném, amit elejétől fogva kifőztünk: visszaküldeném Bécsbe, és felszednék helyette egy másik libuskát, utána még egyet, amíg nálunk is helyre áll a gazdasági egyensúly.

AURICA. Biztos? Nem gondoltad meg magadat? *(Csipkelődve.)* Azért, ha úgy vesszük, mégiscsak jobban járnál, ha feleségül vennéd a cukrásznőt. Képzeld el, micsoda életed lehetne neked odaát! Mint tipográf, egyből kapnál munkát a szakmában, miközben itthon már kapusnak sem kellesz senkinek. Elfelejtheted ezt a garzont is. Szerintem legalább nyolc szobás villába fogsz költözni. Még inasod is lesz, szépfiú, a kertben piszcsina[1], partik, dolce vita[2]. Az egyébfinomságokról már nem is beszélek, elvégre cukrásznő a tehénkéd.

RUDI. Ne cukkolj, kérlek, ne cukkolj! *(Kissé teátrálisan.)* Még ha nem is hiszed, esküszöm, én még mindig téged komállak. Másrészt bármennyire is utálom ezt az országot, mégsem tudnám máshol elképzelni az életem.

AURICA. Aha! Engem komál, mással dug, ami persze ugyancsak benne van a pakliban. Aztán mondd, nagyon jó vele? Mindenesetre többet foghatsz rajta, mint egy olyan girhes nőn, mint amilyen én vagyok.

RUDI. Ne légy már ilyen vulgáris. Egyébként ugyanezt kérdezhetem én is tetőled: eljutottatok-e már Ervinnel odáig?

AURICA. Mi? Azzal az impotens vén szivarral?

RUDI. Vénnek ugyan elég vén, de arról, hogy impotens, most hallok először. Hanem hallod-e, én még mindig nem értem, miért éppen magyarból halásztad ki a kérőid. Utóvégre Magyarország is szocialista állam, ráadásul még nálunknál is szegényebb. Igaz, ők még nem éheznek. Mondom: *még*, de nem adok egy évet, és Kádár elvtárs is éppúgy jégre viszi az országot, mint most ez a te, bocs, a mi suszterünk. Nem jártál volna jobban egy német, olasz, angol pasival, vagy ott van Amerika, a nagy lehetőségek országa. Onnan még több csurrant-cseppent volna, ebben biztos vagyok.

AURICA. Te könnyen beszélsz. Te tudsz legalább németül, de mit kezdhetnék én a magyar, román nyelvtudásommal?

RUDI. Nem sokat. *(Gyanakodva.)* De miért fontos ez, ha úgyis itt maradsz? Hacsak nem gondoltad meg *te* magad. Mondd csak ki bátran, végül is nem vagyunk még jegyesek sem… szerencsére.

AURICA. Hát… nem is tudom. *(Megjátszott könnyedséggel.)* Esetleg erre is sor kerül, és akkor még nagyon jól jöhet, ha tudok magyarul. Egyébként sem hiányzok én itt senkinek. Apám, anyám már gyerekkoromban elhagyott, így aztán nem is ismertem őket jóformán. Jó, állásom, kenyerem még van, de hogy mit akarnak a főnökeim ezért cserében…

RUDI. Mit?

AURICA *(elképedve)*. Te tényleg ilyen naiv vagy, vagy egyszerűen csak froclizol? Mindegy, egy heccel több vagy kevesebb… Azt azért álmomban sem hittem volna, hogy akivel viszont reszelnék, annak én nem kellek.

RUDI *(hosszabb hallgatás után)*. Megyek, kitakarítom a mosdónkat. *(El.)*

(Nem sokkal utána Aurica is eltűnik. Visszatérvén elkezdi törölgetni a falitükröt és az ablaküveget. A mosdóból nagy kopácsolás hallatszik, majd Rudi is visszatér a szobába, összeszedi a földön heverő tárgyakat, és messziről belehajítja őket az ágyneműtartóba. Egyikük sem szól semmit, hallgatnak. A csinos arcú, hosszú hajú fiatalember bekapcsolja a tévét, ahol éppen Ceauşescu elnök deklamál. Kisvártatva átdörömböl valaki a szomszédból. A nő idegesen kikapcsolja a készüléket, és hirtelen elhatározással visszabújik a paplan alá. Szünet. Szipogás a paplan alól. Rudi abbahagyja a rámolást, odaballag a karcsú, szőke leányhoz, és tétován megsimogatja.)

[1] Piscină: fürdőmedence.
[2] Édes élet.

AURICA. Sipirc, innen, te fricc-bozgor[1]!

(Az exnyomdász odafekszik melléje, szeretkeznek, majd elszundítanak. Horkolás. Később halk, majd egyre erősödő kopogtatás hallatszik.)

RUDI *(hirtelen felrezzen)*. A kutyafáját, már megint nem férnek tőlünk ezek a hülye szomszédok!

AURICA *(fülel)*. Szomszédok? Szerintem az ajtón kopogtat valaki.

RUDI *(megnézi, hány óra)*. Hűha, fél kettő múlt öt perccel! Megérkezett az özvegyem! Ugorj ki az ágyból, és ülj arra a hintaszékre ott a sarokban!

(Villámgyorsan felöltöznek. A nő valamit dug a szájába, begyűr egy párnát a blúza alá, a hátára, kikotor a szekrényből egy fekete parókát, majd elnyúlik a hintaszéken, miközben a férfi ajtót nyit.)

Második jelenet

(Helga és az előbbiek.)

RUDI. Nini, ki van itt! *(Melegen megöleli.)* Isten hozott Váradon! Aurica, légy szíves, üdvözöld a kedves vendéget! *(Felkapja Helga bőröndjeit, de szinte el is ejti őket, olyan súlyosak.)*

AURICA (a cukrásznő elé biceg). Küss die Hand, gnädige Frau[2]! *(Térdbók.)*

HELGA. Ejnye, már megint! Hányszor mondjam már, hogy nem vagyok gnädige Frau. Sem én, sem más. Már réges-rég lejárt a gnädige Frauk ideje, na és persze pukedlizni se pukedlizz, mert megharagszom. Szervusz! *(Kezet fog a leánnyal, aztán szuszogva kacsázik az asztalhoz. Leül, pontosabban rogy egy rozzant karosszékbe.)* Hogy itt milyen hideg van! Bocs, elfelejtettem, hol vagyok.

(Rudi és Aurica vele szemben foglalnak helyet az asztalnál.)

RUDI. Na, és most mesélj! Hogy vagy? Remélem, jól utaztál.

HELGA. Sofort, Rudi, mindjárt, de előbb hadd fújjam ki magamat! *(Lassan megnyugszik.)* Fantasztikus helyen laktok, nem mondom. Hogy áram nincs még hagyján, de hogy ablak se legyen egyetlen lépcsőházban sem… Alig tudtam feltapogatózni a lépcsőkön. Ugyan, áruld már el, melyik őrült építész agyából pattant ki ennek az ultramodern háznak az ötlete?

RUDI. Hát az övéből, a mi mindnyájunk által szeretett elnökünk zseniális agyából, merthogy ért ám ő ehhez is, legyen az építészet, mezőgazdaság, tudomány… Őexcellenciája mindenben eligazít bennünket. Bizony. Amint látod, még arra is megtanít, miként fűtsünk egy folyosót villany és víz nélkül.

HELGA. Vagy úgy! *(Észreveszi a falon függő elnök arcképét.)* Csak nem az a hullámos hajú muki ott az ágy fölött?

RUDI. De bizony, hogy ő. *(Hirtelen felpattan, vigyázzba vágja magát, és szívére szorított kézzel rázendít a román himnuszra.)*

Trei culori cunosc pe lume,
Amintind de-un brav popor,
Ce-i viteaz, cu vechi renume,
În luptă triumfător[3].

(A bécsi nő kérdően tekint Auricare, aki titokban jelzi, hogy ne vegye komolyan a fiatalembert.)

HELGA. Éljen! Rokonszenves dalocska, csupán azt nem értem, mit keres egy kommunista főtitkár képe egy garzonban.

---

[1] Német-magyar (ember, pejor.).
[2] Kezét csókolom, nagyságos asszony.
[3] Három színt ismerek a világon, mely egy derék, vitéz, híres és a harcban győztes népre emlékeztet.

AURICA. Á, ez csak olyan izé… szimbólum, madárijesztő, vagy minek nevezzem.

RUDI. Őrangyalnak.

AURICA. Igen. Rudi így hívja, mert aki meglátja…

RUDI. Fejezd csak be nyugodtan a mondatot. Hadd tudja meg végre Helga is, Ausztria, Amerika, mindenki, kik vagyunk mi fehéren feketén.

HELGA. Fölösleges, tudjuk. Németország és Izráel is tudja már. Egyedül a jenkik… Eh, unwichtig[1]! Ők mindig extra szempontok szerint ítélnek. Szóval? Mit keres itt ez az *őrangyal*, mert azt valahogy nem hiszem, hogy időközben ti is komcsikká váltatok.

RUDI *(felkacag, s minél inkább igyekszik uralkodni a jókedvén, annál hevesebben robban ki belőle a nevetés)*. Bevált, hahaha, már Helga is beugrott a trükkünknek.

HELGA. Miféle trükknek? Már megbocsáss, de beavatnál engem is?

AURICA. Azért akasztottuk ide ezt a hebrencs tökmagot…

(Egyszerre megszeppen, és félve kémlel körül a szobában.)

RUDI. Nyugodtan beszélhetsz! Mondtam már, hogy egy barátom átvizsgálta az apartmant. Nincs itt semmiféle kamera, sem poloska.

HELGA. Mein Gott[2], micsoda országba csöppentem! Entschuldigung, csak tréfáltam.

AURICA. Akkor folytatnám. Azért lóg itt a főtitkár, hogy minket is komcsiknak, pontosabban besúgóknak higgyenek.

HELGA. Tiszta sor. Ho…hogy mondtad?

AURICA. Az az igazság, hogy ebben az államban minden harmadik lakós a szeku beépített embere. Nyugi, kérlek, ne fészkelődj! Kivéve minket, még ha annak is szeretnénk látszani.

HELGA. Mert? Különben hagyjuk, igazából már nem is érdekel. *(Feláll.)*

RUDI. Kérlek. *(Hidegen.)* Kellemes utat! Örülök, hogy meglátogattál. Ezek után, úgy sejtem, utoljára tisztelted meg a házunkat.

(Aurica a földre hanyatlik.)

RUDI. Aurica! *(Kigombolja a lány télikabátját.)* Semmi baj! Csak egy kicsit megszédült. Nagyon éhes vagy? *(Helgához.)* Valószínűleg a koplalás verte le a lábáról.

HELGA. Hogyhogy? Nálatok az ügynököket is hagyják éhezni?

RUDI. Látom, nem figyeltél eléggé a húgomra. *(Nyomatékosan.)* Mi nem vagyunk téglák, még ha annak is szeretnénk látszani.

HELGA. Mert?

RUDI. Na hallod! Egy ügynökkel kesztyűs kézzel bánnak ám az emberek, akár áramleolvasó, vízszerelő, adminisztrátor, tisztviselőféle is az illető. A körzeti rendőr szalutál, de még a tolvajok is kétszer meggondolják, hogy betörjenek-e egy spiclihez. Utálni persze utálják, ámde félnek is tőlük egyúttal, és amíg ez így működik, mi, legalább mi békében és biztonságban alhatunk. Hát ez a mi nagy trükkünk, édes Helgácska! Gyere, hugi, feküdj ide a rekamiéra, amíg ismét jobban érzed magadat. *(Odatámogatja az ágyhoz, és lefekteti.)*

HELGA. Értem, és, kérlek, ne haragudj, amiért ilyen utálatosan viselkedtem. Tehát ezért lóg a falon a Kárpátok géniusza. Bevallom, sosem gondoltam volna, hogy ilyen smink …., smek … Hogy is mondják errefelé?

RUDI. Smekker.

HELGA. Smekker, vagyis fifikus vagy, mert mifelénk Bécsben így mondják.

RUDI. Ez van. *(Vállat von.)* Nagyon szégyellem, és ha anyám élne, most biztosan meghúzná a fülemet, de még mindig jobb, mintha igazi ügynökként szolgálnám a Géniuszt.

HELGA. Egyetértek, éppen ezért javaslom, cseréld ki egy újabbra. Kissé kopott az öregúr, sőt, meg is sérült, úgy nézem.

---

[1] Lényegtelen.

[2] Istenem.

RUDI. I…igen, leesett a falról, az angyalát! Mindössze az a gond, hogy egyelőre nincs kéznél más portré.

HELGA. Akkor szerezz be egyet, de sebesen, és akaszd melléje Gorbacsovot, a nagy testvért is, és egy őrangyal helyett mindjárt kettő vigyáz reátok.)

RUDI *(összehúzott szemmel mered az asszonyra)*. Te most gúnyolódsz, vagy…. ?

HELGA. Nem, komolyan beszélek. Igaz, nálunk, Ausztriában … Na de hát ez egészen más ország, és én megpróbálom a te szemeddel nézni a dolgokat.

RUDI. Ebben az esetben kissé le vagy maradva, mert Sztálin, Lenin és Gorbacsov is skartban vannak a Vezérnél. Legalábbis momentán. Viszont ott van Elena, az akadémikus nagyasszony. Igen, majd őt akasztjuk az ura mellé Laresnek[1].

(A csinos pincérnő feltápászkodik a rekamién.)

HELGA. Szegény leány. *(Megsimogatja Auricat.)* Jobban vagy? Mein Gott, milyen figyelmetlen vagyok! Csak beszélek, beszélek, ahelyett, hogy kipakolnék a bőröndből. *(Felkapja az egyik bőröndöt, odasiet az asztalhoz, és telerakja étellel.)* Hölgyeim és uraim, fáradjanak az asztalhoz!

(A férfi és élettársa mohón esnek az ételnek. Helga elégedetten szemléli a falatozó fiatalokat.)

RUDI. Remek ez a csirkecomb! És a borocska. Eredeti Chardonnay.

HELGA. Egészségetekre! Ahogy elnézlek titeket, nálatok a hentesek még mindig kabátot akasztanak sonka helyett a kampókra.

AURICA. Még, amíg mindenki megtanul *tudományosan* étkezni, utána mehetnek, mert hentesekre sem lesz szükségünk.

HELGA. Bei meinem Ehrenwort[2], nem találok szavakat. Ha nem te mondod, el sem hinném az egészet. Azért a falvak rombolása holtpontra jutott, úgy hírlik.

RUDI. Csak megtorpant, drága Helga, provizórikusan szünetel. De hogy a barátunk addig se henyéljen, szép csendben felépítteti a Köztársasági Palotát, a Nemzeti Könyvtárat, az Ifjúsági Házat, a Szocializmus Múzeumát…

HELGA. Ilyenformán nemcsak rombol, épít is. Jut eszembe! A Köztársasági Palotáról én is hallottam itt-ott pletykálni. Tényleg annyira ízléstelen és gigászi, vagy egyszerűen elefántot csinálnak egy bolhából?

RUDI. A Pentagon után a világ legnagyobb objektuma, melybe a berlini Reichstag ötször is beleférne. Épp ma ír erről egy magazin. *(Felkapja az asztalon heverő újságot.)* 1984-ben kezdték el építeni. 82 m magas, 12 emeletes és atombombabiztos. Az épületben 3100 terem található. Felépítéséhez 1 000 000 m^3 márványt, 3 500 tonna kristályt, 700 000 tonna acélt, bronzot, 900 000 m^3 fát, 200 000 m^3 arany-, illetve ezüsthímzésű bársonyt és brokátfüggönyt használtak.

HELGA. Figyelemreméltó adatok, melyek hallatán biztosan minden román szíve büszkében kalapál. A tied hogy kalapál?

RUDI. Kkkhm. Bocsánat! Először is tisztázzuk: én nem vagyok román, édesem. Anyám sváb, apám magyar, tehát sváb, helyesebben sváb magyar vagyok. Nem mintha fontos lenne, mégis: maradjunk a tényeknél! Ettől függetlenül nem hiszem, hogy a románok szíve büszkébben verne a Nép Házától. Harminc-negyven év múlva esetleg, hiszen minden folyik, minden változik. Akkor akár az is megeshet, hogy akit ma utálnak, holnap minden idők legbölcsebb államférfijaként tisztelik.

AURICA. Nana, ennyire azért ne bizakodj, mert a miénket, meg vagyok győződve, száz év múlva is ugyanúgy fogják átkozni.

HELGA. Hál' istennek, nekünk nincsenek ilyen gondjaink. Vranitzky kancellár olyan, amilyen. Mint minden politikusnak neki is van jó és rossz oldala, ám eddig még senki sem átkoz-

[1] A római mitológiában a családi tűzhely védelmezői.

[2] Becsületszavamra.

ta el tudtommal. Amúgy volna egy ötletem: hagyjuk a csudába ezt a politikát! Nézd, mit hoztam ajándékba neked, szépfiú. *(Kinyitja a másik bőröndöt, és kivesz belőle egy hegedűt.)*

RUDI *(erőltetett vidámsággal)*. Mamma mia, egy hegedű! Te vagy az én harmadik, nem, első számú angyalom. *(Megcsókolja.)* Mit szólsz hozzá, Aurica?

AURICA. Le vagyok nyűgözve.

HELGA. Gondoltam, ha már el kellett adnod a hegedűdet, hozok helyette egy másikat. Mert mit ér, hogy érezheti magát egy muzsikus, ha hiányzik a hangszere? Emlékszem, egyszer a férjemnek, bocs, *néhai* férjemnek is megfújták a hegedűjét, ugyanis ő is zenész volt. A Volksgartenben játszott, biztosan te is ismerted.

RUDI. A Volksgartent vagy a férjedet?

HELGA. Mindkettőt, különben mellékes. A lényeg az, hogy szinte belebetegedett a Hansika. Napokig úgy járt-kelt otthon, mintha a húgát vagy a gyerekét rabolták volna el.

RUDI. Mire te vettél gyorsan egy másikat. Nemes gesztus! És ez ugyanaz a hegedű?

HELGA. Ja, de ha zseníroz, én azt is megértem.

AURICA. Már miért zsenírozna! Drága portéka? Már úgy értem…

HELGA *(megütközve)*. Csak nem akarjátok ezt is eladni?

RUDI. Isten őrizz! Inkább éhen halok, esküszöm.

HELGA. Szegény barátom! Még mindig nem találtál munkát a városban?

RUDI. Nem.

HELGA. Mégis miért rúgtak ki? A publikumnak vagy a főnökeidnek nem tetszettél?

RUDI *(vállat von)*. A főnökeimnek. Szerintük akcentussal beszélek, és a helyesírásom is csapnivaló.

HELGA. És olyan fontos ez egy zenésznél? De ha már az akcentusról esett szó, a húgod valóban akcentussal beszél magyarul. Te nem, és érdekes módon nem is hasonlíttok egymásra. Pedig hát testvérek lennétek, nem igaz?

RUDI. Nem hasonlítunk? *(Zavartan felnevet.)* Mi tagadás tényleg nem, de csak azért, mert … Hogy is magyarázzam?

AURICA. Sehogy! A dolog pofonegyszerű: mi csak féltestvérek vagyunk, kedves asszonyom, másrészt ő magyar, én meg román iskolában tanultam.

HELGA. Tehát te perfektül beszélsz románul. Még sincs állásod, bár a szocializmusban állítólag munkanélküliség, következésképp munkanélküli-segély sincs. Ezek után meg sem merem kérdezni, hogy tudtok megélni abból a néhány ezresből, amit Rúdi hoz nyelvóráival a konyhára. *(Ismét kotorász a bőröndben, és kihúz belőle egy pár bőrkesztyűt.)* Ez a tied. Viseld egészséggel!

AURICA. Jaj, de kedves vagy! Köszönöm! Isten fizesse meg a jóságod. *(Megpuszilja.)*

HELGA. És most, kérlek, hegedüld el nekem a Leise zieht durch mein Gemüt[1] dalocskát!

RUDI. A Leise mit?

HELGA. Nem ismered? Lehetetlen, hiszen ez egy nagyon népszerű Mendelssohn-dalocska. Figyelj csak! *(Énekelni kezd.)* Na, beugrott?

RUDI. Ho…hogyne. Így már emlékszem.

HELGA. Akkor rajta! Egy, kettő, három! *(Újra rázendít.)* Leise zieht durch mein Gemüt…

(Rudi riadtan sandít a leányra, aki időközben észrevétlenül a dundi nő háta mögé lopódzott. A lány fülére mutatva jelzi, hogy semmitől sem kell félnie, mert a cukrásznő abszolút botfülű. Erre a férfi is rázendít. Tökéletes hangzavar.)

HELGA. Remekül hegedülsz. Kicsit másként, mint mások, de annál profibban. Ugye, játszol még valamit, ha szépen megkérlek?

RUDI *(vérszemet kap)*. Szívesen. Saját szerzemény jöhet? Oké! C-dúr szonáta, op. 52.

(Nagy beleéléssel, de minden zenei tudás nélkül fűrészel. A nők áhítattal hallgatják. Éktelen dörömbölés a szomszédból.)

---

[1] Halkan vonul át a lelkemen.

AURICA. Pszt! A szomszédok!

(Rudi – Aurica legnagyobb örömére – bosszúsan hagyja abba a hegedülést.)

HELGA. Nahát, ilyen vékonyak nálatok az apartmanok falai!

RUDI. Sajnos. Elég, ha böffentünk, vitatkozunk vagy tüsszentünk egyet, még azt is meghallják. Itt aztán tényleg szó szerint értendő, hogy a falnak is füle van. Egyesek megszokták. Én szívesebben kiiktatnám, mint akkomodálódnék a dolgokhoz. Nem kell hozzá más, mint egy pisztoly, és volt probléma, nincs probléma. *(Elgondolkozik.)* Nem is olyan rég pont a mi blokkunk előtt sétált el mindenkori sleppjével a… Na, találd ki, ki sétált!

HELGA. A megyei párttitkár.

RUDI. Langyos.

HELGA. Ceauşescu egyik minisztere?

RUDI. Maga Nicolae Ceauşescu, a Kárpátok géniusza. Bevallom, még sohasem láttam ilyen közelről, és ha akkor lett volna egy stukker a kezemben…

HELGA. Hűha, itt nagyobb a baj, mint gondoltam! Persze megértem. Mindnyájan tudjuk, min megy át Románia mostanság. Viszont egy problémát megoldhatunk így is, úgy is, anélkül, hogy mindjárt pisztoly után kapkodnánk, mint a cowboyok a vadnyugati filmekben.

RUDI *(lehiggadva, józanul)*. Ne ijedj meg, nem is fog. Nekem is csak a szám jár, az is csak titokban, ugyanis a puliszka sohasem robban, legfeljebb pukkan, hölgyeim és uraim. Te milyen megoldásra gondoltál?

HELGA. Beadtad a kivándorlási kérvényed?

RUDI *(majdnem kiejti kezéből a hegedűt)*. Azt még nem, mert attól a perctől kezdve, hogy beadom, még csak esélyem sincs, hogy valaha munkát kapjak ezektől. Hiszen egy ilyen procedúra egy évig is eltarthat, ha nem kettőig. Küldözgetnek ide, küldözgetnek oda, akták, bélyegek, engedélyek… Ajjaj, még a verejték is kiver, hacsak erre gondolok, miközben nemcsak élnem, de még a lakás részleteit is törlesztenem kell valamiképp. Márpedig pénz nélkül…

HELGA. Ezt értsem úgy, hogy visszalépsz, vagy még mindig azon tanakodsz, emigrálj vagy ne emigrálj?

RUDI *(kínosan feszeng.)* Micsoda kérdés! Természetesen emigrálok, csak…

HELGA *(Rudi szájára teszi a tenyerét)*. *Ez* a lényeg, a többi csupán pénz és türelem kérdése. *(Szájon csókolja, majd derűsen kivesz a retiküljéből néhány bankjegyet.)* Elég lesz? Meg tudtok belőle élni egy hónapig?

RUDI *(felcsillanó szemmel)*. Apám, mennyi pénz! Nem is tudom, illik-e elfogadnom.

(Aurica dühös fintorokat vág a háttérben.)

HELGA. Meg akarsz sérteni? Nyugodtan elfogadhatod. Istennek és a cukrászdámnak hála ennyit még megengedhetek magamnak.

AURICA. Kisztihand. *(Térdbók.)* Éljen Ausztria!

(Kopogtatnak. A lány kisántikál a szobából.)

Harmadik jelenet

(Blaj és az előbbiek.)

BLAJ. Jó napot kívánok! De nehéz magukhoz ide feljutni! *(Lihegve törli meg a homlokát.)*

RUDI. Üdvözlöm, domnu[1] Blaj! Fáradjon beljebb, és fújja el szaporán, mi a baj!

BLAJ. Honnan veszi, hogy baj lenne?

RUDI. Na hallja, felkaptatott volna ekkora hassal idáig?

BLAJ. Nono, maga csak hagyja békén a hasamat, és válaszoljon inkább néhány kérdésre.

RUDI. Nem lehetne máskor, domnu Blaj? Amint látja, nem vagyok egyedül.

[1] Úr.

BLAJ. Jó, nem bánom, de holnap, biztos lehet benne, hogy megint eljövök, ezért tisztelettel megkérem, legyen itthon okvetlenül ilyentájt! *(Megnézi a karóráját.)* La revedere! Viszontlátásra! *(Elindul az ajtó felé.)* Nem, a dracuba! *(Visszafordul.)* Ki van zárva, hogy én ide megint felmásszak, mert hol maga nincs itthon, hol ez az átkozott lift nem működik.

RUDI. Hát ha olyan sürgős, bökje ki, mi járatban van minálunk!

BLAJ *(kutatóan körülnéz, és megakad a szeme a meghosszabbított radiátoron.)* Megengedi? *(Odaballag a központi fűtőtesthez.)* Első kérdés. *(Diadalmasan.)* Kitől kapott engedélyt, hogy kibővítse ezt a kalorifert?

RUDI. Miért, ehhez engedély is kell?

BLAJ. Ungvári úr. Most mit izél? Mindketten tudjuk, hogy a kaloriferek önkényes toldása szigorúan tilos a blokkokban.

RUDI. Én nem tudtam, s mivel az utolsó emeleten lakom, ami nehezebben fűthető, magától értetődőnek tartottam, hogy hozzám nagyobb kalorifert kellett volna szerelni. Csakhogy nem tették, ezért szereltem én engedelmükkel.

BLAJ. Pontosítsunk: engedelmünk nélkül.

RUDI. Kérdezhetek én is valamit?

BLAJ. Tessék, de igazán nem szeretném feltartani a hölgyeket, másrészt ezek az ügyek csakis ránk tartóznak.

RUDI. Ha arra célozz, küldjem el őket, vagy húzzanak el udvariasságból ön miatt, máris kijelenthetem, hogy nem mennek sehova. Tudniillik rokonok, ugyanakkor vendégek, akiket én nem szoktam csak úgy kirúgni.

BLAJ *(zavartan nevetgél)*. Jó a humora. Hogy kívánhatnék én magától effélét! A dracuba, azt azért elárulhatná, miért pikkel rám ennyire, domnu Ungvári.

RUDI. Pikkelnék? Téved, nem pikkelek. Arra azonban mégis csak kíváncsi lennék, honnan a fenéből tudhatta, mit csináltam a radiátorral, merthogy nem csak most vette észre, az tutifix.

BLAJ. Ja, uram, egy adminisztrátornak mindenről kell tudnia. Ezért adminisztrátor, ugyebár? Apropó, mi újság a közös költséggel? Elég rég nem járt már az irodámban e célból.

RUDI. Ez a második kérdése? Mellesleg jó kérdés. Hogyha én ezt tudnám, domnu Blaj.

BLAJ *(meghökken.)* A dracuba, maga nem akar fizetni?

RUDI. Szó sincs róla, fizetnék én boldogan, de miből, drága Blaj bácsi, ha még munkahelyem sincs átmenetileg?

BLAJ. Bácsi a nagyapja. Fizetni pedig kell, különben egy szép napon még a garzonja is rámehet.

RUDI *(felhördül)*. Miii? Az én garzonom? Csak azért, mert nem guberálok le magának néhány vacak lejt havonta?

BLAJ. Da, da[1]. A törvény, az törvény. Legrosszabb esetben bizony akár ez is megeshet.

RUDI. Vis maior nincs, méltányossági haladék vagy ilyesmi? Legalább addig, amíg ismét állást találok.

BLAJ. Én nem tudok róla, úgyhogy domnu Ungvári, fizet, vagy nem fizet?

RUDI *(dacosan)*. Nem fizetek.

BLAJ. Meg voltam győződve. Ahogy magát ismerem…

HELGA *(közelebb lép a férfiakhoz)*. Bocsánat, hogy közbeszólok. Mennyi lenne az a bizonyos tartozás?

BLAJ. Pillanat! *(Előveszi a számológépét.)* Ötszáz lej, plusz háromszáz az illegális szerelésért járó amenda[2].

---

[1] Igen.

[2] Pénzbírság.

RUDI. Hogy az a magasságos… ! *(Ismét az égre néz, és többször egymás után keresztet vet.)* Entschuldigung!

HELGA. Vissza fogja állíttatni. Azt azért megjegyzem, nekem úgy tűnik, kettőjük közül, nem Rúdi az, aki pikkel a másikra. *(Kivesz a retiküljéből nyolcszáz lejt, és átnyújtja a meglehetősen testes ügyintézőnek.)* Meg van elégedve?

BLAJ. Abszolút. Nyugtát egyelőre nem adok, de ha domnu Ungvári lefárad holnap délelőtt az irodámba, rögtön megkapja. Hölgyeim! Domnu Ungvári!

HELGA. Viszontlátásra! Örülök, hogy megismerhettem. Remélem, a jövőben elnézőbb lesz a lakókkal. Sajnos elég nehéz idők járnak ránk mostanság, amit csakis úgy enyhíthetünk némileg, ha nemre, fajra és nemzetiségre való tekintet nélkül nyújtunk segítő kezet egymásnak. Itt van példának mindjárt az unokatestvérem, Rúdika. Szorgalmas, jó nevű muzsikus. *(Titokban Rudira hunyorít.)*

BLAJ. Mióta? Hát nem nyomdász az unokatestvére?

HELGA. Nyomdász?

BLAJ. Az, értesüléseim szerint legalábbis. Hogy aztán emellett muzsikál is, azt, izé… eddig még nem tudtam.

RUDI. Nocsak, eszerint mégiscsak van valami, amiről maga sem *értesült*?

HELGA. Megengedik, hogy folytassam? *(Szünet.)* Köszönöm. Muzsikus, nyomdász egyre megy. A fő az, hogy lelkiismeretes, sokoldalúan képzett dolgozó, aki önhibáján kívül maradt állás nélkül. Erre jön maga, és olyasmiért bünteti, ami még a szocialista etika szellemének is ellentmond. Pedig még ott a húga is, szegény mozgáskorlátozott testvére, akit szintén ő tart el, ami még a kommunista aranykor hajnalán sem gyerekjáték, Blaj elvtárs.

BLAJ. Persze, persze, megértem, de… *(Gyanúsan méregeti Auricat.)* Elnézést! Nem találkoztunk mi már valahol?

RUDI. Volt szerencsém, köszönöm, hogy meglátogatott. Ami pedig a szocialista etikát illeti, nem ártana komolyabban venni időnként. Ezt a Pártunk és Kormányunk élén hazánk nagy fiával, Nicolae Ceuşescu elvtárssal is hangsúlyozta már jó párszor, és ha maga nem ért egyet velük, domnu Blaj…

BLAJ *(gyorsan).* Ki mondta? A dracuba, magától értetődik, hogy egyetértek, és én nem is az ellen, hanem annak értelmében járok el, amikor érvényt szerzek a törvénynek.

HELGA. Helyes, drága uram, ez is a feladata. *(Nagyot tüsszent.)*

BLAJ. Egészségére!

HELGA. Kösz. Persze az sem lényegtelen, mi módon, a szocialista humanizmus vagy a kapitalista módszerek szerint járunk el. *(Fokozódó pátosszal.)* És abba a hitbe se ringassa el magát, miszerint még ha így is lenne, ugyan bizony ki tudja, valóban mindig azt tesszük, amire egy-egy gyűlésen, értekezleten szoktak esküdni. *(Nyomatékosan.)* Ugyanis van, aki tudja, Blaj elvtárs, aki mindent lát, hall, s még egy levél sem hullhat le a fáról úgy, hogy ő azt meg ne hallaná.

BLAJ. Egen, a Jóisten. *(Észbe kap.)* A, dracuba, dehogyis! Miket zagyvál itt összevissza, nem értem.

RUDI. Pedig egyszerű. Kukkantson a falra, és mindjárt megérti.

BLAJ (elfehéredve fedezi fel a falon az elnök arcképét). Aha! Az más. Őexcellenciája tényleg mindent lát. *(Megint megtörli a homlokát.)*

RUDI. Mi az, Blaj bácsi? Csak nincs melege ebben a farkasordító hidegben! *(Megnézi a fali hőmérőt.)* 11C ^{o}. A mennykőbe, ki az a vadmarha, aki még télen is áram, meleg víz és fűtés nélkül hagy bennünket!

BLAJ *(teljesen megzavarodik, látszik rajta, hogy nem tudja, hova tegye Rudit és a vendégét.)* Mit tudom én, illetve… Az az érzésem, hogy nagy smekker maga, fiatalúr.

RUDI. Igazán? Aztán miért, bade[1] Blaj? *(Élesen.)* Amiért azt találtam mondani, hogy sötétségbe borult a Fény országa, hogy fázunk, és éhezünk…? Magának mi a véleménye ezzel kapcsolatban?

HELGA *(mintegy nyomatékként kétszer egymás után tüsszent)*. Úgy látszik, meghűltem. Nem ismer valami jól bevált népi gyógymódot megfázás ellen, nagyfőnök?

BLAJ *(mogorván)*. Nem. (A *kijárat felé kolbászol, onnan vissza, és ismételten megtörli a homlokát).* Ez… ez, kérem, provokáció. Egyáltalán mit akar tőlem hallani? Ei, bine[2], felejtsük el azt a radiátort! Én nem láttam semmit, maguk meg hallgatnak. Nézzék, még ezt a háromszáz lejt is visszaadom önöknek.

RUDI. Ide vele, és ajánlom, máskor se lásson semmit se, hacsak nem óhajtja, hogy megtudjanak magáról is egyet-mást odafönt.

(Blaj még mondani akar valamit, de csak legyint egyet, és köszönés nélkül távozik. Alig lép ki a lakásból, Rudi és a többiek hatalmas hahotára fakadnak.)

AURICA. Még egy ilyen balféket! Ez sem teszi be a lábát ide többé, fogadjuk.

(Rudi utánozni kezdi az adminisztrátort, mire még nagyobb lesz a derültség.)

HELGA. Jaj, fejezd be, mert mindjárt széthasadok a nevetéstől! *(Hirtelen elkomolyodik.)* Egy dolgot azért én sem értek, Rúdika. Miért nevezett nyomdásznak téged az a balfácán?

AURICA. Pszt, halljátok ezt a surrogást?

RUDI. Megjött az áram, hölgyeim. Működik a felvonó. *(Ceauşescu képe felé hajolva.)* Köszönjük, nagypapi. *(Mindkét karját az ég felé emeli.)* Szeretlek Románia! *(Ezután bekattint a rádióba egy kazettát, s a következő pillanatban felcsendül Vasile Alecsandri Hora Unirii (Az egyesülés hórája) című megzenésített költeménye:*

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima româna,
Să-nvârtim hora frăţiei
Pe pământul României![3]

Szabad? *(Odalép Auricahoz, kirántja a szoba közepére, melléje Helgát, és táncolni kezdenek.)*

*(A nő több-*kevesebb *sikerrel megpróbálja utánozni Rudi tánclépéseit. Csupán Aurica csetlik-botlik meglehetősen groteszk hatást keltve közöttük.)*

HELGA. Mondtam már, hogy nem vagytok teljesen komplettek?

(Felberreg az előszoba csengője.)

RUDI. Ez meg megint ki a franc lehet? Aurica! Volnál szíves utánanézni, ki meri zavarni tánc közben az Ungvári-rezidencia lakóit!

(Aurica kitáncol a hallba, majd lángoló arccal siet vissza Rudihoz).

Ki volt az?

AURICA *(halkan)*. Peţitorul meu din Debreţin.[4]

RUDI. Imposibil! Ce caută aici neanunţat? Oare ce va spune, dacă te vede aşa şchioapă şi cocoşată? Trebuie să scăpăm neapărat de el.[5]

HELGA. Mi a probléma? Nem kommunikálnátok magyarul, hogy én is megértsem?

AURICA. Pardon! Arról beszéltünk, hogy olyan nemkívánatos látogatónk érkezett, akitől mindenképp *meg kell* szabadulnunk.

HELGA. Annyira nemkívánatos?

---

[1] Bácsi; kedves
[2] Jól van!
[3] Adjunk kezet román szívű társaim, és ropjuk el Románia földjén a testvériség hóráját.
[4] A debreceni kérőm.
[5] Lehetetlen! Mit keres ez itt bejelentetlenül? Vajon mit fog mondani, ha meglát így sántán és púposan? Föltétlenül meg kell tőle szabadulnunk.

AURICA. Annyira.

HELGA. Akkor ne engedjétek be, és semmi probléma.

AURICA. Késő. Már megkérdeztem, kit keres.

RUDI. A túróba, miért nem néztél ki előbb a kémlelőn, és utána kérdezted volna meg, kit keres?

AURICA *(bűnbánóan)*. Sajnálom. Így alakult.

RUDI. Most aztán nyakig benne vagyunk a lekvárban.

HELGA. Mégis ki vár kint, hogy így be vagytok rezelve? A rendőrség?

AURICA. Nem.

RUDI *(merész ötlettől vezérelve)*. Pontosabban olyasmi, csak egy picivel még rosszabb. *(Sokatmondóan néz a leányra.)* A Securitate[1], gnädige Frau.

HELGA *(szokatlanul elkomolyodva)*. Zum Kuckuck[2], róluk én is hallottam. De mit keresnek ezek nálatok?

RUDI. Gőzöm sincs. De még mielőtt megtudnánk, javaslom, pakold be magad ebbe a sifonba.

HELGA *(felháborodottan)*. Megőrültél?! *(Büszkén kihúzza magát.)* Én Ausztria Köztársaság szabad állampolgára vagyok, és ha egy újjal is hozzám nyúl valaki, abból olyan diplomáciai botrányt kavarok…

RUDI. Hogy Auricat és engem is rögvest lecsuknak. Remélem, nem akarsz bennünket ilyen atrocitásnak kitenni.

HELGA. Hogyhogy titeket? Miért nem engem, bár ezt sem igen értem, mi okból.

(Újabb, ezúttal hosszabb csengetés.)

RUDI. Kérlek! Majd megmagyarázom később, de erre most nincs idő. *(Kinyitja a szekrény ajtaját.)*

HELGA. Jó, jó, bemászok. *(Nagy nehezen bepréseli magát a szekrénybe.)* Legalább annyit árulj el, miért csuknának le téged miattam!

RUDI. Ez a törvény, Helgácska. Hozzád, mint osztrák állampolgárhoz, nyilván nem nyúlnak. Csupán az a bökkenő, hogy be kellett volna jelentenünk téged a zsaruknak, és ha ez a szekus itt in flagranti kap bennünket, ma éjjel már a rendőrségen alhatok.

AURICA. Aztán vigyázz, nehogy eltüsszentsd magadat, mert ha megtalálnak itt a sifonban, az isten sem húzza ki Rudit a lekvárból.

HELGA. Majd vigyázok. Legrosszabb esetben beletrüsszentek egy kabátba. Mein Gott, micsoda országba csöppentem!

Negyedik jelenet

(Ervin és az előbbiek.)

ERVIN *(elsőnek nyit a szobába kezében két jókora bőrönddel)*. Meglepetés!

RUDI. Hát te mit keresel itt, Ervinke? *(Auricahoz, aki a hallban újra púp és bicegés nélküli leánnyá változott.)* Ejnye-bejnye, miért nem értesítettél, milyen kedves vendéget várs ebédre? Jaj, de örülök neked, kispajtás! *(Kitárt karokkal siet a fogorvoshoz, és erőteljesen megöleli a cingár vőlegényt.)* Hogy ityeg a fityeg, doktor úr? Látom, szeretsz meglepetést okozni. *(Pajkosan meghuzigálja a kecskeszakállát, és többször arcon paskolja.)*

AURICA. Csüccs le, Ervinke! *(Neheztelően.)* Máskor pedig lepj meg mással, ne azzal, hogy csak úgy, ukmukfukk, betoppansz. Még szerencse, hogy itthon találtál, de az is előfordulhatott volna, hogy a Bihari Havasokban síelek, és akkor… Akkor visszafordulnál két ekkora táskával?

---

[1] Román titkosszolgálat.

[2] A pokolba/manóba!

ERVIN. Igazad van: nem nagyon. Elnézést! Még le sem vettem a kabátom.

RUDI. Nem is kell. Amint a mellékelt ábra mutatja, mi is nagykabátban fogadtunk.

ERVIN. Szörnyű! Ti még mindig itt tartotok? Nekem ugyan semmi közöm hozzá, de már én is alig várom, hogy Ceauşescu is kifizesse a román állam adósságát.

RUDI. Kifizeti, ha fizeti, bár én, személy szerint már ebben is kételkedem tekintetbe véve grandomániás terveit. Kétségtelen, hogy nemrégen még Nyugaton is díjazták emiatt, mindenekelőtt persze amiért „külön utasként" mutatkozott be az uraknak.

ERVIN. Külön utasként? Ez nálatok mit jelent?

RUDI. Hogy nem mindenben követi a szovjet forgatókönyvek utasításait. Például: gyakorlatilag megszüntette Románia részvételét a Varsói Szerződésben, aztán elítélte Csehszlovákia 68-as megszállását, és sportolókat mert küldeni a Szovjetunió által bojkottált 84-es Los Angeles-i olimpiára. De amit most csinál, arra már mintha az USA is kezdene ráunni. Kivéve esetleg a másik nagy testvért, Deng Xiao-ping elvtársat vagy II. János Pál pápát, akiről mostanában az a hír járja, hogy megdicsérte a Kárpátok géniuszát.

ERVIN. Nem hinném. Nem olyan ember az, akit bárki csak úgy átverhet. Mégis mit bírna egy ilyen scorniceşti-i parasztban?

RUDI. Nem sokat, viszont tény és való, hogy betiltotta a fogamzásgátlók használatát.

ERVIN *(Auricahoz elismerően)*. Úgy vágja, mintha könyvből olvasná. Persze nem csoda, ha valaki nyomdában dolgozott. (A markába fúj, melengeti.) Hoznál nekem egy forró feketét, tündérkém!

AURICA *(bólint, kimegy a konyhába, és visszatér egy tálcával. Teletölt két csészét, és odanyújtja a férfiaknak.)* Parancsoljatok!

ERVIN. Köszönöm. De hiszen ez tea, rubintos virágom.

AURICA. Ez biz az, miután a kávénk már réges-rég elfogyott.

ERVIN. Hogy az ördögbe, amikor legutóbb két kilót is sikerült átcsempésznem a határon?

RUDI. Hja, barátom, nálunk a kávé aranyat ér, ezért tízszeres áron eladtuk.

ERVIN. És megvették? *(Fejét ingatja.)* Ha nem tőled hallom, el sem hinnék ilyesmit. *(Kivesz a bőröndből egy üveg skót whiskyt, kis csomag kávét és egy karton cigarettát.)* Ihol az utánpótlás!

RUDI *(kiveszi kezéből a palackot, és megpuszilja, utána gyorsan Ervint is, amitől az szinte lefordul a székéről.)* Ász vagy, fogmester! Hanem a Karavánod… Na ja, az lehetett volna valamicskét testesebb.

ERVIN. Elnézést, nem az én hibám. A többit zsebre vágták a román vámosok. *(Auricahoz.)* Akkor csinálnál nekünk mégis egy kávét, ha nem esik terhedre?

AURICA. Naná, hogy csinálok. Két-három perc, és máris itt vagyok. *(El.)*

ERVIN *(előzékenyen tölt a whiskyből.)* Egészségedre!

RUDI. Proszit, sógorkám!

(Koccintanak, majd mindketten rágyújtanak egy cigire.)

RUDI. Hogy megy a meló? Van elég beteged? Bárcsak én is fogorvosnak tanultam volna valamikor! Nem, mintha komálnám a szakmádat, de könnyű, tiszta mesterség, a tetejében háromszor annyit kerestek, mint mi, nyomorult nyomdászok.

ERVIN. Háromszor éppen nem, de amit nem keresünk meg a rendelési idő alatt, megkereshetjük utána. Mint mindenki más, aki nemcsak húst, hanem süteményt és gyümölcsöt is enne ebédre.

RUDI. Logikus! Egyébként, megnyugtatlak, mi is ezt tesszük. Mindössze az a különbség, hogy ti ezért pénzt kaptok, minket viszont kirúgnak, mert nálunk mindenféle túlmunkát fekete melónak neveznek. Illetve, bocsánat, még ott a hazafias munka is, a munca patriotică, de hogy ezért mennyit fizetnek, jobb, ha meg se kérdezed.

ERVIN. Te még mindig nem találtál munkát magadnak?

RUDI. A szakmámban nem, s miután máshoz nem értek, előbb-utóbb segédmunkási állást kell vállalnom. De hát ez van. Mit lehet itt csinálni? *(Elszontyolodik.)*

ERVIN. Szerencsétlen ország, szerencsétlen emberek! Nem azért mondom, újabban nálunk sem kolbászból fonják a kerítést, azért egy vacak adósság vagy akármi miatt nem csinálunk ki egy fél országot. *(Hirtelen elpirul.)* Oké, oké, elismerem: 1956. Viszont az akkor volt, és tiszta szívből remélem, hogy maga Kádár sem statuálna ilyen példát még egyszer.

RUDI. Elhiszem, elhiszem, annál is inkább, mert mi speciel felnézünk az öreg harcosra.

ERVIN *(nem hisz a fülének)*. Te, hm, elnézést, amiért megkérdezem, te… párttag vagy?

RUDI *(paprikásan)*. Doki, doki, ne hekulázz, mert meghúzom a szakállad.

ERVIN *(riadtan hátrál)*. Állj! A szakállamhoz ne nyúlj, mert megharaplak.

RUDI. Vau-vau! *(Most ő tölt az orvosnak.)* Allah növessze meg a szakállad!

ERVIN. Egészségedre! Finom ez a whisky. Egy betegemtől kaptam ajándékba, s mivel én nem iszom, bedugtam ezt is nektek a bőröndbe. *(Gyorsan felhajt még egy pohárral.)* Szóval nem vagy kommunista. Akkor tényleg nem értem, mit eszel az „öreg harcoson", mert nálunk a komcsikon kívül nem sokan szeretik. Persze érthető. Hogy lehet egy tömeggyilkost szeretni?

RUDI. Nem tudom. Ezen még nem meditáltam. De a tény, az tény: a nagyváradiak zömének imponál. Olyan… olyan szolid ember, nem? Magas posztja ellenére is megmaradt egyszerű munkásnak, egyszerű ruhákban jár, és még a krumplilevest is megeszi.

ERVIN. Az meg, Deng Xiao-pinggel a pekingi kacsát, Ceauşescuval a krumplis derelyét, Husákkal a sztrapacskát, egyszóval nagy színész az öreg, be is dőlnek neki rendesen.

RUDI. Azért a fél országot *már nem* nyírná ki, mint Ceauşescu, vagy rosszul hallottam?

ERVIN. Nézd, a dolog nem olyan egyszerű. Való igaz, hogy mi itt magyarban nem nagyon ugrálunk Kádárért. Többek között én sem, mégis hiba lenne egy emberről csak rosszat mondani. Másrészt a körülmények és az emberek is változnak, tehát Kádár sem az, mint amilyennek 56-ban megismertük. Megöregedett, elfáradt, és már főtitkár sem, mert leváltottuk, ergo konyec filmá[1], egy szót se többet az öregről.

RUDI. Mi úgy tudjuk, lemondott. Különben semmi jelentősége, mert a befolyása állítólag megmaradt, és még mindig ő kormányozza az országot.

ERVIN. Nem hinném. Azért Grósz Károlyt sem a gólya költötte, illetve bocsánat, megfeledkeztem Németh Miklósról, ugyanis per pillanat ő a jelenlegi kormányfőnk.

RUDI. Szaporán haladtok. Csak nálunk nem változik semmi sem. *(Egyre jobban elkeseredik.)* Legfeljebb rosszabbra. *(Ő is felhajt egy pohárral.)* Hogy az isten pusztítaná el ezt a világot!

ERVIN. Nyugalom, fiacskám, nyugalom! Borúra jön a derű, csak ki kell várni szép csendesen, utána te is más szemmel nézed a dolgokat. *(Szünet.)* Auricaval semmi gond? Még mindig abban a zűrös bárban ügyködik.

RUDI. Zűrös, nem zűrös, megél belőle anélkül, hogy ezért esténként kint az utcasarkon riszálná a fenekét. Bocs! Hülyeségeket beszélek.

ERVIN. Ó, hogy az a kaporszakállú… *(Felkapja az üveget, és jól meghúzza.)*

RUDI *(ironikusan)*. Nyugalom, öreg, nyugalom! Borúra jön a derű, csak ki kell várni szép csendesen, utána te is más szemmel nézed a dolgokat.

ERVIN. Szerinted szeret engem a húgocskád?

RUDI. Kérdezd meg tőle, de előtte jól tennéd, ha megdobnád egy nercbundával. A többi nem számít. Még az sem, ha véletlenül nemet mond, mert a végén így is, úgy is hozzád megy.

ERVIN *(megrázza a fejét)*. Tessék? Ja, értem már! Hogy te milyen vicces ember vagy! Pedig én komolyan kérdeztem, tudniillik én tizenöt évvel vagyok idősebb a húgodnál. Ráadásul egy fejjel alacsonyabb, pápaszemes és bizony kopasz is.

RUDI. Eh, mit számít ez, ha neki pont ez a zsánere.

---

[1] Vége a filmnek.

ERVIN. Hohó, azért ne füllents! Rudikám, miért gúnyolódsz velem, amikor enélkül is eleget eszem magam miatta? Végül is ki tudja, miközben én Debrecenben húzogatom a fogakat, ő éppen egy kigyúrt testű sráccal dug valahol.

RUDI (*elvörösödik*). Még csak ez hiányzik! Le is törném azonnal a domnisara[1] derekát.

ERVIN. Tulajdonképp, neked bevallom, azért állítottam be így bejelentetlenül hozzátok, hogy tetten érjem valakivel. De most már, hála neked, ilyen *meglepetésre* többé nincs szükség. Köszönöm. *(Hevesen megpuszilja.)* Ezennel ünnepélyesen fogadom, ha sikerül feleségül vennem Auricat, téged is magammal viszlek magyarba.

RUDI. Engem? Nehezen. Ausztriába, Németországba vagy Amerikába szívesen hagynám, hogy elcsábíts, de magyarban csak cseberből vederbe kerülnék.

ERVIN. Ma lehet, holnap… már nem biztos. Elég jó a szimatom, nekem elhiheted. Hunniában valami készül, írta egyszer Ady Endre. Munka, kenyér már van, a földeken vetnek, aratnak, és a gyárakban is füstölögnek a kémények, barátom.

RUDI. Micsoda sóder! És még te kérdezed, nem vagyok-e véletlenül kommunista.

ERVIN. Nem sóder, bár azzal én is tisztában vagyok, hogy hiába van húsunk, kenyerünk, ha még mindig ott vannak a nyakunkon a komcsik és az oroszok. De már nem sokáig, úgy rémlik. Afganisztánból például máris elkezdték a kivonulást, és ha minden jól megy, nemsokára innen is lelépnek.

RUDI *(énekel)*. Holdvilágos éjszakán, miről álmodik a lány.

ERVIN. Az öreg mindenesetre már nem sok vizet zavarhat, az MSZMP reformál, nemrég alakult a FIDESZ, aztán az SZDSZ, és a kisgazdák is kezdik gatyába rázni magukat. Tudsz róla? Ugye, nem, mert ti csak azt lesitek, mikor pukkan, már ha egyáltalán pukkan nálatok a mamaliga[2].

AURICA. Trá-trá-trá, itt a kávé, gyerekek! *(Felszolgálja a feketét.)*

RUDI *(csettint)*. Zamatos kávé, s noha egyre kevesebb van belőle, Váradon mégis mindenki vígan *(kétértelműen) feketézik*.

(Helga váratlanul eltüsszenti magát a szekrényben. A lány rögtön kapcsol, és úgy tesz, mintha ő tüsszentett volna.)

RUDI. Zur Gesundheit! Egészségedre!

AURICA. Köszönöm.

ERVIN *(odamegy a bőröndhöz)*. Na nézzük, mit eszünk ebédre.

(Újabb két tüsszentés.)

ERVIN, RUDI *(egyszerre)*. Egészségedre!

AURICA. Elnézést! Ezen a télen már másodszor hűltem meg ebben az igluban.

ERVIN. Kamillavirágod nincs itthon?

AURICA. Dehogy nincs.

ERVIN. Akkor mars a konyhába! Egy székfüves inhalálás a legjobb gyógyszer ilyenkor. Van itt a bőröndben kevés citrony is. Főzöl egy teát, és mindjárt jobban érzed magadat.

AURICA. Hagyd, majd elmúlik. Különben is már bevettem egy aszpirint.

RUDI. Hallgass az uradra. Itt ő a szakember. *(Titokban jelzi, hogy ne ellenkezzék, és tűnjenek már el a szobából.)*

AURICA. Oké! Menjünk, uram és parancsolóm!

ERVIN *(felkapja a bőröndöt)*. Elnézést! *(Mindketten el.)*

RUDI *(gyorsan kinyitja a szekrényajtót)*. Elmentek. Mássz ki gyorsan a szekrényből!

HELGA. Naná, hogy kimászok! Nem is értem, miért nem másztam ki eddig is. Volnál szíves megmagyarázni, ki ez a bakkecske, merthogy nem szekus, az nyilvánvaló. Szekus? Nevetséges. Ez az alak senki más, mint Aurica barátja. Csak azt furcsállom, miért kell ezt titkolni.

---

[1] Domnişoara (rom.): a kisasszony.

[2] Puliszka.

RUDI. Mert… Később, drága, később mindent tisztázok, de most erre nincs időnk.

HELGA. Már megint később? Már megint nincs időnk? Rúdi, Rúdi, was verheimlichst mir, antworte![1].

RUDI. Ugyan, mit titkolnék. Csupán az a kérésem, olyan helyre rejtőzz, ahonnan nem hallanak. Talán legjobb lenne kint a balkonon.

HELGA. De hát miért, ha nem is szekus a bakkecske? Különben is odakünn még hidegebb van, mint idebent. Azt akarod, hogy megfagyjak?

RUDI. Majd bebújsz egy kisztnibe. Ja, van ott egy böhöm nagy láda, oda nyugodtan bemászhatsz. *(Odasiet az ágyneműtartóhoz, és kivesz belőle egy takarót.)* Ezzel takarózz be, én meg majd igyekszem megszabadulni a kecskétől. Az egész nem tart öt, legfeljebb tíz percnél. Ennyit csak kibírsz, könyörgöm. *(Kinyitja az erkélyajtót.)* Parancsolj!

HELGA. Nem megyek.

RUDI. Neeem?

HELGA. Nem. Már megbocsáss, de valahogy nem tetszik nekem ez a történet.

RUDI *(letörten rogy a hintaszékbe).* Kérlek. Nincs erőszak. Akkor foglalj helyet, és figyelj, mert mindjárt kezdődik az előadás.

HELGA. Miféle előadás?

RUDI. Majd meglátod, ha továbbra is itt maradsz.

(A cukrásznő leül. Kb. egy percig nem is szólnak egymáshoz.)

HELGA *(nem bírván a feszültséget izgatottan felpattan)*. Nem bánom, a kedvedért oda is bebújok. De csakis a te kedvedért, és ha kiderül, hogy semmi alapja nem volt az egésznek, utoljára másztam fel ebbe a kacsalábon forgó kastélyba.

RUDI. Úgy legyen.

(Kilépnek az erkélyre, s miután Rudi besegíti Helgát a ládába, megkönnyebbülve tér vissza. Kis ideig semmi sem történik. A fiatalember visszaül a hintaszékbe. Lassan sötétség borul a színpadra. Aurica és Ervin vitatkozva jönnek vissza a konyhából.)

AURICA. Pedig így van, akármit mondanak is az okosok. Milyen sötét van! *(Rudihoz.)* Te meg mit búslakodsz itt a sötétben, ahelyett hogy élveznéd isten, pardon, szeretett elnökünk csodálatos ajándékát? (*Felgyújtja a villanyt.)*

RUDI. Nem búslakodom, csak úgy üldögélek.

ERVIN *(felfigyel a rádióból kiszüremlő zenére)*. Á, argentin tangó! A kedvencem. *(Aurica felé hajolva.)* Szenyoríta[2]?

(Önfeledten, széles mozdulatokkal táncolnak.)

RUDI *(tapsol)*. Brávó! *(Rejtett iróniával.)* gyönyörű pár vagytok.

(Csöngetnek.)

Ez nem lehet igaz! Máskor hószámra sem dugja ide az orrát a kutya sem, most tessék, minden órában rám csönget valaki. *(Auricahoz.)* Küld a pokolba! Ma már senkit sem fogadok.

(Aurica az előszobába siet. Dühös, egyre hangosodó szóváltás, majd nagy dérrel-dúrral becsörtet Rudi baloldali szomszédja, egy pakombartos, negyven, negyvenöt év körüli úriember.)

Ötödik jelenet

(Vágányi és az előbbiek.)

VÁGÁNYI. Jó napot kívánok!

RUDI. Ni csak, a Vágányi úr! Jó napot adjon isten! Micsoda kellemes meglepetés. Már régóta nem láttam.

---

[1] Mit titkolsz előttem, válaszolj!

[2] Kisasszony.

VÁGÁNYI *(fojtott gyűlölettel)*. Mondja, magának tényleg az a szándéka, hogy megőrjítse a szomszédjait?

RUDI. Aurica, légy szíves, kísérd ki a vendéget, és máskor kérdezd meg, mit óhajt, mielőtt beengedsz valakit a lakásba.

AURICA. Kérdeztem, de ő mindenáron veled akart beszélni.

RUDI. Igazán? Micsoda megtiszteltetés. Fájdalom most nem érek rá, úgyhogy jöjjön vissza más alkalommal.

VÁGÁNYI. Ez az utolsó szava?

RUDI. A legeslegutolsó.

VÁGÁNYI. Rendben van. Majd meglátjuk, akkor is így válaszol, amikor beidézik csendháborításért a milíciára. Azért mégiscsak felháborító, hogy maga miatt egy egész emelet tűkön ül. Hát nincs magában semmi belátás? Miért nem rádióznak halkabban vagy fülhallgatóval, hogy ne kelljen nekünk is magát hallgatnunk?

RUDI. A zene csak hangosan élvezhető igazán.

VÁGÁNYI. Mit mondott?

RUDI *(lehalkítja a rádiót)*. A zene csak hangosan élvezhető igazán.

VÁGÁNYI. Magának. Nekem halkan, miközben másokat kifejezetten a hangos zene irritál. Nem beszélve azokról, akik aludnának is, Ungvári úr.

RUDI. Nappal, mert hiszen még nappal van?

RUDI. Ugyan, ne tegyen úgy, mintha nem tudná, hogy mi, CFR-kontrollőrök[1] egy-egy éjszakai műszak után nappal pihenünk.

AURICA. És ilyenkor járjunk lábujjhegyen? Beszéljünk suttogva, vagy hogy képzeli?

VÁGÁNYI. Nem suttogva, csak halkabban, no és a táncot is mellőzhetnék, ugyebár. Ennyit csak elvárhatunk egy jóérzésű szomszédtól.

ERVIN. Bocsánat, amiért közbeszólok, de ezzel azt akarja tudatni, hogy a mennyasszonyomban nincs jóérzés?

VÁGÁNYI. Ön kicsoda, és milyen mennyasszonyról szövegel?

ERVIN. Miután maga sem mutatkozott be, az első kérdést meg sem hallottam. A mennyasszonyom pedig itt áll ön előtt.

VÁGÁNYI. Aurica kisasszony? De hát ő Ungvári úr…

RUDI *(Ervinhez)*. Hagyd a francba! Mit vitatkozol ezzel a kukacoskodó *kalauzzal*? Ha látnád, mit művel egy-egy ellenőrzéskor a vonaton. Én láttam, ezért nem is vártam tőle egyebet. Még szerencse, hogy csak egy blokkban és nem háztartásban élek ilyen alakkal.

ERVIN. Nem vitatkozom, csak elvárom, hogy tisztelettel bánjanak a társaságomban levő hölgyekkel, urakkal. Lehet, hogy Váradon nem ez a sikk, de nálunk odahaza még adnak az illemre.

VÁGÁNYI. Ne te ne! Aztán hol van az az *odahaza*, és egyáltalán, újra kérdezem: kicsoda maga, hogy ilyen pökhendin mer velem beszélni?

RUDI. A francba, még csak az hiányzik, hogy a vendégeimet is kifaggassa! Menjen inkább haza, és vallatgassa a b. nejét vagy a még becsesebb jányait, akik olyan cifrán kommunikálnak, hogy a legvagányabb srácok is elbújhatnak mögöttük.

VÁGÁNYI. Álljon meg a menet, fiatalember! A családomat hagyja ki a játékból, ha nem akarja, hogy szétverjem a kéglijét.

RUDI. Jaj, de begyulladtam! Tessék, kezdje ezzel! *(Kezébe nyom egy virágvázát.)* Vágja földhöz, utána, esküszöm, én töröm be a kobakját. Most mit bámul? Nem hiszi?

VÁGÁNYI. Magától minden kitelik. Valószínűleg ezért is rúgták ki a nyomdából.

RUDI. Ejha, még egy jól értesült polgártárs! Azt véletlenül nem tudja, bal vagy jobb lábbal keltem ki az ágyból ma reggel?

---

[1] MÁV-ellenőrök.

VÁGÁNYI. Én csak annyit tudok, amennyit egyik szomszéd a másikról.

RUDI. Igen? És mit tudnak a tisztelt szomszédok énrólam?

VÁGÁNYI. Azonkívül, hogy kirúgták? Elárulhatom, hiszen nyílt titok, hogy maga a legnagyobb smekker a környéken.

AURICA. Rudi. Ketyeg az óra, és ne felejtsd, milyen hideg van odakünn. *(Figyelmeztetően mutat az erkély felé.)*

RUDI. Hű, ez ki is ment a fejemből! De mégis! Én bizony szeretem tudni, mit pletykálnak rólam az emberek. Ergo smekker vagyok. És miért? Csak azért, mert kirúgtak a nyomdából?

VÁGÁNYI. Nem, nem azért. Eh, almás, engem elsősorban az érdekel, mikor vetnek véget ennek a folytonos ricsajnak.

RUDI. Tehát nem azért. Akkor miért, Vágányi úr?

VÁGÁNYI. Talán azért, mert maguk munka nélkül is megélnek, adnak-vesznek, seftelnek, és nap mint nap mindenféle gyanús alak somfordál magukhoz.

RUDI. Ki látta, és miből következtet arra, hogy gyanúsak?

VÁGÁNYI. Ne ijedjen meg, én nem láttam. *(Sokatmondó hangsúllyal.)* De még láthatom, ha engem is kihallgatnak a rendőrök, mert mint említettem, én igenis feljelentem magukat. Ha csak meg nem ígérik, hogy csendben, civilizáltan muriznak ezentúl.

RUDI. Murizunk?

VÁGÁNYI. Rádióznak, tévéznek, egyre megy, csak ne zavarjanak, mert, attól biz isten, begolyózok egy szép napon.

RUDI. Puff! *(Maliciózusosan mosolyog.)* Ügyes lövés, de ha úgy érzi, eltalált, ki kell ábrándítanom, kalauz, mert az én kezem ugyanolyan tiszta, mint a konstiincám[1]. Én, uram, vegye egyszer s mindenkorra tudomásul, hogy nem szoktam seftelni, tiszteletben tartom a törvényt, és mindenben szeretett Pártunk, Kormányunk és Nicolae Ceuşescu, bocsánat, fordítva: szeretett Nicolae Ceauşescu elvtárs, Pártunk és Kormányunk utasításait követem. Még akkor is, ha történetesen azt kéri, hogy sefteljek, vagy különböző gyanús elemekkel bratyizzak. Maga nem helyesli?

VÁGÁNYI *(elhalványodik)*. Isten, akarom mondani a Kárpátok géniusza óvjon meg ettől!

AURICA (*türelmetlenül*). Jaj, nem halasztanád el ezt a lenyűgözően érdekes politikai konzultációt máskorra?

RUDI. Még egy perc és be is fejeztem. Csupán azt próbálom megértetni az elvtárssal, máskor nézze meg jobban, kit vádol, másfelől tanulja meg, mit jelent a szuverenitás és az egymás belügyeibe való be nem avatkozás törvénye. Úgy ám, kalauz. Noha tény, hogy a szocialista rendszer és azon belül az új típusú szocialista etika mindenek felett áll, bizonyos mértékben tolerálnunk kell más államok, fajok, nemzetek stb. mienktől különböző értékrendjét is. Felfogta? *Más* értékrendeket. Méghozzá agresszió nélkül, amit a békés egymás mellett élésének vezérelve is előirányoz – hangsúlyozta mélyen tisztelt elnökünk, Nicolae Ceuşescu elvtárs az RKP XIII. kongresszusán. Remélem, vágja, hova akarok kilyukadni.

(*Vágányi, de maga Ervin is tátott szájjal merednek a fiatalemberre. Megint csengetnek.)*

AURICA. Kinyissam?

RUDI. Eszedbe ne jusson. Nem vagyunk itthon, és alászolgája.

(Csend, aztán ismét, ám ezúttal többször egymásután csengetnek.)

AURICA. Hátha Blaj úr jött vissza, vagy ajánlott levél, esetleg távirat érkezett.

RUDI. Nyomozd ki, ha viszont nem az jött, köszönj el minél hamarabb a komától.

Hatodik jelenet

[1] Lelkiismeretem.

(*Félkarú, himlőhelyes férfi, Szellő Márton lép a szobába.)*

SZELLŐ. Jó napot kívánok! Ungvári úrhoz van szerencsém?

RUDI. Igen. Miben lehetek a szolgálatára?

SZELLŐ. Engedje meg, hogy bemutatkozzam: Szellő Márton vagyok, az új szomszéd. Egy emelettel lejjebb, éppen itt maguk alatt. *(Kezet fog Rudival.)* Asszonyom.

AURICA. Aurica *kisasszony*. *(Kezet nyújt.)*

(Az új szomszéd gálánsan csókol kezet a leánynak.)

SZELLŐ *(Ervin felé)*. Szellő Márton.

ERVIN. Dr. Protész Ervin Debrecenből.

VÁGÁNYI. Honnan?

RUDI. Maga még nem ment el, Vágányi úr?

VÁGÁNYI. Engedelmével felhívnám a becses figyelmét, hogy még nem állapodtunk meg egymással.

RUDI. Még egy ilyen piócát! *(Auricahoz.)* Süss már ki valamit, hogy lelépjen.

VÁGÁNYI *(felfortyan)*. Na ne! Lehet, hogy maga valamiféle fontos pártember, azért még beszélhetne udvariasabban is egy olyan emberrel, aki szinte kétszer idősebb magánál.

RUDI. Oké, oké, de most már menjen, és kérje meg a tisztelt nejét a nevünkben, hogy máskor ne küldje magát ide, ahányszor bekapcsoljuk a tévét, rádiót vagy, uram, bocsá', kidugaszolunk egy üveget.

VÁGÁNYI. Honnan tudja, hogy ő küldött? Jövök én magamtól is, és nagyon téved, ha azt hiszi, hasra estem a lozinkáitól[1].

SZELLŐ *(köhint)*. Bocsánat! A világért se szeretnék újabb olajat önteni a tüzükre, de az az igazság, hogy én is pontosan ez ügyben kerestem fel, Ungvári… elvtársat.

RUDI. Aha, ezek szerint magának a békés egymás mellett élés és egymás belügyeibe való be nem avatkozás lozinka? *(Hirtelen feleszmél. Szellőhöz.)* Mit mondott, miért jött?

SZELLŐ. Igazán nagyon restellem. Ha csak rólam volna szó, felőlem nyugodtan zenebonázhat, csak boldogtalan édesapám nem bírja, tudniillik idegbeteg. Most is hol a fülét, hol a fejét fogja, és jócskán felszökött a vércukra is szegénynek.

VÁGÁNYI. Hallotta, fiatalúr? Ez is maga miatt van. Nyugodjon meg, Szellő úr, nem sokáig zenebonáz.

SZELLŐ. Dehogyis, nem Ungvári úr miatt. Ő erről nem tehet, sokkal inkább a körülmények, ez az istenverte válság tette ilyen labilissá. Persze kezeltetem, sajnos nem sok sikerrel, mert ehhez egy egész rendszert kellene megváltoztatni.

VÁGÁNYI. Juj-juj-juj, óvatosabban az ilyen kijelentésekkel. Hátha Ungvári elvtárs egész másképp gondolja. Ebből pedig még baj lehet, főleg, ha mások is megtudják.

RUDI. Magyarán? Gyerünk, vágja csak nyugodtan a szemembe, minek tart maga engem, kalauz!

AURICA. Szerintem inkább búcsúzzunk. Ti befejezitek a csevegést, mi pedig Ervinnel, kiveszünk egy szobát a Dacia szállóban.

ERVIN *(elámul)*. A Dacia szállóban? Minek? A mondás szerint két jó ember elfér egy törülköző alatt is. Legrosszabb esetben kiteríttek nekem egy matracot, és nyugodalmas jó éjszakát!

AURICA. Ebben a fűtetlen szobában? Szó sem lehet róla! *(Erélyesen.)* Fogd a táskád, és induljunk!

VÁGÁNYI. Nem akarok szőrözni, de ha a fűtés miatt problémázgat, ennél jobb megoldást kell kieszelniük, ugyanis Váradon már az irodák, boltok és hotelek fűtésével is spórolnak. Stimmel, kisasszony? Magának tudnia kell, hiszen kegyed is a vendéglátóiparban dolgozik.

[1] Jelszavaitól, szlogenjeitől.

ERVIN. Tényleg? Micsoda balkáni állapotok!

RUDI. Nem emlékszem, hogy kikértük volna a tanácsát. Azért szerintem még megpróbálhatják.

ERVIN. Ne, barátom, ne erőltesd! Ha egyszer ilyen kiemelt, külföldiek által is erősen frekventált hotelben sincs fűtés, villany, meleg víz, akkor kár a gőzért. Maradok.

AURICA *(kezdi elveszíteni a türelmét)*. Én viszont ragaszkodom ahhoz, hogy körülnézzünk a városban. Hiszen jóformán nem is ismered. A múzeumok ugyan már bezártak, de megnézhetjük a városházát, a híres Kanonok-sort, a Szent László templomot, bekukkanthatunk egy-két vitrinbe… Nagyon érdekelne például egy csini farmernadrág.

ERVIN. Neked tetszenek a farmerek? Ez új. Miért nem figyelmeztettél soha, hogy hozzak egyet magyarból?

AURICA. Á, kit izgatnak a magyar Trapperek? Én igazi nyugati árut akarok. De vehetünk egy-két menő cuccot neked is: rágógumit, orkánkabátot…

ERVIN. Váradon? Vasárnap?

AURICA. Miért ne! Állítólag létezik egy félkarú kocsmáros Velence környékén. Meg is van a címe valahol. *(Keresgél.)* Itt van, megtaláltam! Str. Clujului. 59. Úgy hírlik, nála a cigitől a farmerig minden kapható: disznóhús, vaj, nylonharisnya, videokazetták… *(Gyanakodva néz Szellőre.)* Véletlenül nem maga az?

SZELLŐ. Már hogy lennék az! Én egy becsületben megőszült, szimpla tisztviselő vagyok, s csupán azzal a kéréssel jöttem magukhoz, hogy szórakozzanak kissé halkabban. Addig is fogadja, kérem, szeretettel ezt a csekélységet édesapa részéről, aki egészséget és minden jót kíván önöknek. *(Kihúz a kezében szorongatott szatyorból egy karton cigarettát, és átadja Rudinak.)*

RUDI. Cigaretta. Milyen kedves. *(Elérzékenyül.)* Ilyen volt az én drága mutim is, isten nyugosztalja. *(Elmélázik.)* Nem volt neki egy rossz szava sem soha senkihez. Engem is csak a jóra, istenfélelemre tanított. Egyedül a lármát, hangos zenét nem bírta, amire ő is szinte úgy reagált, mint most a kedves papája. Én persze fütyöltem rá.

VÁGÁNYI. Akárcsak ránk. Jellemző.

RUDI. Ma nem győzöm sajnálni, mert ha akkor ráhallgatok, bizonyára én is tisztább lélekkel nézhetnék Isten és az emberek szemébe.

VÁGÁNYI. Hm, elég nehéz magán eligazodni, fiatalember. Mostanáig azt hittem, meggyőződéses kommunista. De ahogy most beszél, már kevésbé látom tisztán, kicsoda, micsoda maga tulajdonképp, amire csak egy dolgot mondhatok: nem lehet egyszerre két urat szolgálni.

ERVIN. Megyünk, drágám? Már így is tök sötét van odakinn. Vagy rögtön indulunk, vagy felejtsd el a farmered.

AURICA *(halkan)*. Várj még egy keveset, hadd húzzanak el előbb a szomszédok. Kissé gyanús nekem ez a kalauz. Nézd meg a szemét: szinte alig bír magával. Nem szeretném, ha azután térne át a lényegre, miután kitettük innen a lábunkat.

RUDI. Köszönöm a tanácsát. Maga mit hozott?

VÁGÁNYI. Nem értem a kérdést. Hoznom kellett volna valamit?

RUDI. Nem kellett, *illett* volna megtisztelő kérése pozitív elbírálása reményében. Kb. úgy, mint a milicistáknak és… ellenőröknek, amikor amendálni[1] akarnak valakit.

VÁGÁNYI *(felhördül)*. Na idefigyeljen, párttitkár elvtárs! Ez volt az utolsó horga, amit még behúzott nekem ma este. Én készséggel elhiszem, hogy pipás rám, amiért átkopogok néhanapján a szomszédból, azért még nem vagyok feltétlenül olyan korrupt, mint amilyennek képzeli.

RUDI. Miért? Talán nincsenek ilyen ellenőrök, milicisták?

VÁGÁNYI. Dehogy nincsenek. Akadnak ilyenek is, Romániában éppúgy, mint magyarban, németben vagy bárhol a világon. Viszont miből következtet arra, hogy én is közéjük tartozom?

[1] Bírságolni.

ERVIN. Uram, Vágányi, vagy hogy hívják? Engem általában nyugodt, udvarias embernek ismernek, és az is vagyok tudtommal, de ha most rám céloz, azt kikérem magamnak.

VÁGÁNYI. Maga ellenőr?

ERVIN. Nem.

VÁGÁNYI. Zsaru?

ERVIN. Az sem.

VÁGÁNYI. Akkor mit prüszköl? Akinek nem inge, ne vegye magára.

SZELLŐ *(Ervinhez)*. Hagyja csak! Vágányi úr nem önre, hanem rám céloz. Pedig én, higgyék el, nem megvesztegetés céljából leptem meg Ungvári elvtársat. Ez, kérem, csak amolyan apró figyelmesség, udvariassági gesztus, nem *hálapénz*.

ERVIN. Hinnye, már maga is kezdi! Ezt viszont én kérem ki magamnak, és engedje meg, hogy felvilágosítsam, én soha, érti, még kivételes esetekben sem fogadok el hálapénzt. Nem volna fair, no és az orvosi hivatással sem igen egyezne, úgyhogy ajánlom, tanúsítson több tiszteletet irántam.

SZELLŐ *(idegesen rágja a körmeit)*. Bocsánat! *(Kikapja ujját a szájából.)* Gyerekkori rossz szokás. Én… én nem akartam megsérteni. Az orvosi hivatás bizony szép dolog. Mi lehet nemesebb feladat, mint megmenteni valakinek az életét, illetőleg fogait.

VÁGÁNYI *(epésen)*. Főként, ha ezért egy vagyont is elkérnek. Nézzék meg az enyéim! *(Rávicsorog az orvosra.)* Szinte a gatyám is ráment, s még csak nem is a legszebbek.

ERVIN. Ez az államilag meghatározott taksa. Mit tehet erről egy fogorvos?

SZELLŐ *(csendesen)*. Semmit, és mennyi minden akad még, amiért sem ő, sem mi nem vagyunk hibásak. *(Szomorúan.)* Mégis egymást okoljuk, szidjuk, gyötörjük ahelyett, hogy segítenénk egymáson, ha már az Úr ennyire megpróbálja ezt az elesett, sorsüldözött nemzetet.

VÁGÁNYI. Mennyire igaz. Már csak az a kérdés, mit szól hozzá a doktor úr?

(Hirtelen megdöbben: felfedezi ő is Nicolae Ceauşescu arcképét.) Egyébként mellékes. Minden jót! Most már tényleg itt az ideje, hogy lelépjünk. További kellemes szórakozást, és bocsássák meg, amiért zavarni bátorkodtam önöket. Maga nem jön, Szellő úr?

(Rudi és Aurica láthatóan fellélegeznek.)

RUDI. Nem zavartak. Legyen máskor is szerencsénk!

VÁGÁNYI. Amúgy gratulálok az ízléséhez. Bár mindenki ilyen szép hazafias dalokat hallgatna!

AURICA. Mint?

VÁGÁNYI. A román nemzeti himnusz, România, Hora Unirii, Poporul, Ceauşescu, România és hasonlók.

RUDI. Ezt a pálfordulást! Mi történt magával, kalauz?

VÁGÁNYI. Velem semmi, egyebekben pedig utólag töredelmesen bevallom, hol vicceltem, hol szándékosan provokáltam, más szóval teszteltem önöket.

RUDI. Megtisztel. Megtudhatnám azt is, mi célból.

VÁGÁNYI. Nézze! Kb. két éve lakunk egymás mellett, nemdebár?

RUDI. Három.

VÁGÁNYI. Annál jobban szégyellem magamat, ugyanis már réges-rég tiszteletemet kellett volna tennem önöknél. Ezt diktálta volna a jó szomszédsági etikett, plusz az egészséges, józan ész, melynek révén még idejekorán kiderül , milyen indulatú a szomszédunk.

AURICA. Miért? E nélkül már nem is élhetünk egymás mellett szeretetben, békében?

VÁGÁNYI. Dehogynem, csak hát az óvatosság… Egyszer volt nekem is egy sváb szomszédom: csendes szavú, jámbor dolgozó, akiről később kiderült, hogy veszedelmes hírszerző, más szóval spion, aki az NSZK-nak kémkedett.

RUDI. Ajaj, ezek szerint ennek köszönhetem a maga látogatását, illetve *tesztjét* is. Na jó, amilyen időket most élünk, már ez sem lep meg igazán. Aztán mire jutott? Engem is a spio-

nokhoz, hazaárulókhoz sorol, vagy csak egyszerű svindlernek, munkakerülő huligánnak minősít? Ha jól emlékszem, az imént még effélét vágott a szemembe.

VÁGÁNYI. Mert akkor még csak teszteltem, de azóta én is rájöttem, és bárki előtt tanúsíthatom, hogy ön egy talpig becsületes, Pártunkhoz, Kormányunkhoz, elsősorban pedig szeretett főtitkárunkhoz hű kommunista. *(Ceauşescu portréja felé biccent.)*

SZELLŐ *(elkomorodik)*. Tehát innen fúj a szél. Hát, uraim, bocsássanak meg, amiért kerek perec kimondom…

VÁGÁNYI. Mennyire örvendünk, hogy ilyen kiváló ember szomszédjai lehetünk. *(Zsebéből előhúz egy kvarckarórát)*. Megismerkedésünk alkalmából, kérem, fogadja el tőlem is ezt a szuvenírt.

RUDI *(félig viccesen, félig komolyan.)* Meg akar vesztegetni?

VÁGÁNYI *(nevet)*. Ez jó, jaj, de jó!

RUDI. Pazar karóra. *(Kedvtelve nézegeti, forgatja.)* Üsse kő, elfogadom. Cserébe fogadja el maga is… Mit is adjak maguknak?

VÁGÁNYI. Semmit. Nem azért adtam, hogy kapjak is. Azt azért persze nem bánnám, ha alkalomadtán szólna egy-két jó szót az én érdekemben is odabenn.

RUDI. Szíves örömest. Hogy utasítanék vissza egy ilyen aranyos szomszédot? Csak előbb pontosítsunk: hogy érti azt, hogy odabenn?

VÁGÁNYI. Jól adja, viszont semmi értelme, miután ön is, én is pontosan tudjuk, hány óra.

SZELLŐ. Na, elég ebből a gusztustalan komédiából! *(Elindul az ajtó felé.)*

VÁGÁNYI. Várjon, ne siessen már annyira! Szeretnék magának is mondani valamit.

SZELLŐ. Nem vagyok rá kíváncsi!

(Az ellenőr megütődve csodálkozik Szellőre.)

RUDI. Viszontlátásra! Még egyszer üdvözlöm a kedves papáját.

SZELLŐ. Magára sem. *(El.)*

VÁGÁNYI. Ennek úgy látszik, nem csak a fél karja hibádzik. De mégis, mi üthetett beléje? *(Megnézi az óráját)*. Doamne[1], de elszaladt az idő! Jó éjszakát, és kellemes… tévézést! Ma este Gabi Luncă énekel. Ismeri? Csodálatos hangja van. Képzelje, még magát Ceauşescu asszonyt is megríkatta néhányszor. *(Énekel.)*

Foaie verde, mărăcine,
Dă, mamă, cu biciu-n mine.[2]

RUDI. Halkabban, uram, halkabban! Meghallják a szomszédok.

VÁGÁNYI. ÉS? Kinek mi köze hozzá! Mint szabad, szuverén polgár azt és úgy énekelek, ahogy akarok. *(El.)*

RUDI *(Keresztet vet)*. Gott sei Dank, ezektől is megszabadultunk!

AURICA. Da, da, dar ce facem cu austriaca[3]?

ERVIN *(kissé ingerülten)*. Már megint románul beszéltek? Ne értsetek félre, én igazán nem vagyok nacionalista, csupán ez a titkolódzás idegesít.

AURICA. Ó, bocsánat! Már megint megfeledkeztem magamról, de hát te is tudod, hogy félig román lány lennék, így önkénytelenül is rájár a nyelvem a románra. Titkolódzásról azonban szó sincs, esküszöm, hiszen csak annyit kérdeztem a bátyámtól, nem jönne velünk ő is a városba?

ERVIN. Rendben, semmi katasztrófa. Hanem ezek a szomszédok…! Egyik habókosabb a másiknál. Legfőképp a kalauz hordott összevissza mindenféle zöldséget. Vajon mire célzott azzal, hogy ő is, Rudi is pontosan tudják, hány óra.

---

[1] Istenem!
[2] Zöld falevél, tüskebokor,/Ostorozz meg, anyám, engem!
[3] Igen, igen, de mit csináljunk az osztrák nővel?

(Rudi és Aurica szeme összevillan.)
AURICA. Nem rossz kérdés. Majd a városban ezt is megtárgyaljuk.
(Ismét csengetnek.)
ERVIN. Csengetnek.
RUDI. Ha én ezt a klubban egyszer elmesélem[1]. *(Lefekszik.)*
ERVIN *(Auricahoz)*. Nem nézed meg, ki keres?
AURICA *(énekel)*. Foaie verde, mărăcine. *(Bekapcsolja a tévét, és Rudi mellé huppan a rekamiéra.)*
(Hirtelen sötétségbe borul a színpad.)

Hetedik jelenet

(Mikor újból kivilágosodik a színtér, középtermetű, harmincöt év körüli, egyebekben minden szempontból jellegtelen férfi: Suciu hadnagy bukkan fel az ajtóban.)

RUDI. Hurrá, éljen Iljics lámpása! Most az egyszer nem sokáig tartottak sötétségben bennünket. Persze még jobban örülnék, ha pontosan tudnám, mikor veszik el a vizet, fűtést, áramot. Teszem fel, megírhatnák az újságok, a Fáklya vagy Crişana, hogy legalább lelkileg felkészülhessünk egy-egy áramszünetre. *(Auricahoz.)* Te meg mit mutogatsz folyton az ajtóra? *(Felfedezi a hadnagyot.)* Szép virágos jó estét! Hát maga, cimbora, a kéményen surrant be vagy a kulcslyukon?
SUCIU. Csak az ajtón, Ungvári elvtárs, tudniillik nyitva volt.
RUDI. A kiskésit! Elfelejtettük bezárni.
SUCIU *(közelebb jön Rudihoz).* Nevem Suciu Alexandru. Parancsoljon, itt a „névjegyem!"
(Rudi elolvassa, és elsápad.)
Beszélhetnék önnel négyszemközt?
(Aurica titokban fejét rázza, és az erkély felé mutogat.)
RUDI. Most? Nem halaszthatnánk inkább holnapra?
SUCIU. Ahogy óhajtja. De akkor magának kell holnap felkeresnie, *tanár úr*.
RUDI. Gut[2], meggyőzött. Aurica, Ervin, volnátok szívesek átfáradni a konyhába?
(Aurica, Ervin el.)
SUCIU *(leveszi a kabátját, aztán meggondolja magát, és újra visszaveszi).* Ma nagyon hideg nap volt. Jobb, ha nem veszem le, ha nem haragszik.
RUDI. Nem is tanácsos. *(A fali hőmérőhöz ballag.)12 C°*.
SUCIU. Ez van. A hazáért néha áldozatot is kell ám hozni, ugyebár?
RUDI. Így igaz, hadnagy úr. Mindent a frontért, vagyis a hazáért, mindent a győzelemért!
SUCIU. Hadnagy *elvtárs*, ha nem haragszik. *(Minden felszólítás nélkül helyet foglal.)*
RUDI (lekapcsolja a tévét). Egy csésze teát?
SUCIU. Miiit?
RUDI. Feketét.
SUCIU. Jöhet. Konyakkal, ha kérhetem. De aztán vigyázat: nehogy elárulja, ki vagyok! Ez maradjon kettőnk közt, ami viszont parancs, nem kérés. Megértettük egymást, *tanár úr*?
RUDI. Meg, de miért szólít tanárnak? Én nyomdász vagyok, vagyis voltam, amíg lapátra nem tettek az elvtársak.
SUCIU. Volt is, *(nyomatékosan) lesz* is, emiatt egy percig se fájjon a feje. Föltéve, hogy együttműködik az állambiztonsági szervekkel.
RUDI. Visszakapom az állásom? De hisz ez nagyszerű! *(Pár pillanatig eltöpreng, aztán hol elpirul, hol újra elsápad.)*

[1] Híressé vált mondás a Nem kell mindig kaviár című NSZK tv-sorozatból (1977).
[2] Jó.

SUCIU. Most min meditál?

RUDI. Hozom a feketét.

SUCIU. Hozza, de ismétlem: senkinek egy szót se arról, ki vagyok. Mondja azt, hogy egy új tanítvány, aki németül szeretne tanulni.

RUDI. Igenis. *(El. Nem sokkal utána már hozza is a kávét, konyakot.)* Parancsoljon!

SUCIU. Köszönöm. Foglaljon helyet, Ungvári elvtárs! *(Egy ideig csendben kortyolgatja a kávéját.)* Nos? Még nem hallottam a válaszát: hajlandó-e együttműködni velünk, *tanár* úr?

RUDI *(könnyedén)*. Magától értetődik. Ha a haza ezt kívánja.

SUCIU. Ezt. Információink szerint ön sok *érdekes* emberrel tart kapcsolatot. *(Előhúz zsebéből egy noteszt.)* Például: Heinrich Bart, mérnök, 2. emelet 7, Vasile Coposu, líceumi történelemtanár, 4. emelet 8, D. Király Károly, állástalan riporter, 9. emelet 1…

RUDI *(udvariasan)*. Gratulálok a tájékozottságához, és ahogy magyarul beszél, az sem semmi egy… romántól. Szavamra még jobb a kiejtése, mint az enyém, pedig én…

SUCIU. Félig német, félig magyar nemzetiségű. Apja Ungvári Péter, anyja Mária, született Nussbauer.

RUDI. Ezt is tudják?

SUCIU. Mi mindenről tudunk, barátom. Ebben áll a román Securitate ereje. A kiejtésem pedig azért hibátlan, mert egy tiszta magyar faluból származom. Egyébként németül is beszélek, mert nálunk alapkövetelmény a több nyelvismeret. *(Átszellemülten szavalja)*:

Ich weiß nicht, was soll es bedeuten,
Daß ich so traurig bin;
Ein Märchen aus alten Zeiten,
Das kommt mir nicht aus dem Sinn.[1]

RUDI. Unglaublich: hihetetlen! Fogadja őszinte elismerésem. Mostanáig azt hittem, a szekusok és a milicisták kezet foghatnak egymással.

SUCIU. Magyarán: műveletlen parasztok, akik az erőszakon és cselszövésen kívül nem is értenek más nyelven.

RUDI. Én ilyet nem mondtam.

SUCIU. De gondolta. Felvilágosítom: nem így van. A kollégák zöme borotva eszű, tanult tiszt. Egyikük diplomás vegyészmérnök, a másik pénzügyőr, én magam pedig román-némettanárnak indultam.

RUDI. Hogy a végén mégis a Securitatén kössön ki.

SUCIU. Igen, és egyetlen pillanatig sem bántam meg, mert a Securitate egyike azon hivatásoknak, mely stabil, nyugdíjas állást, bajtársias légkört és általános társadalmi megbecsülést biztosít. Ugyanez várna önre is, ha belépne informátoraink sorába.

RUDI. Ennyi?

SUCIU. Kezdetben. A többi csakis öntől függ. Ha van önben ambíció, és a szimpla tájékoztatásnál komolyabb szolgáltatást szeretne nyújtani, akár tovább is fejlődhet. Mi mindenben támogatnánk, mert mi mindig pártfogoljuk azokat, akik, ha kell, életüket is feláldozzák a hazáért és Vezérért. Ezért anyagilag sem járna rosszul, biztosítom. *(Fitymálóan néz körül.)* Egek,

---

[1] Nem értem, e dal mit idéz föl,
s hogy oly bús miért vagyok:
egy régi-régi regétől
nem szabadulhatok.

Heinrich Heine: Loreley
(Szabó Lőrinc fordítása)

hogy lehet lakni ilyen sivár dobozban? Se bútor, se meleg, és az egész apartman egyetlen szobából áll, borzasztó. Legalább kifizette, vagy még mindig a lakáshitelt törleszti?

RUDI. Törleszteném, ha volna miből. Szerencsére itt a menyasszonyom, aki nélkül nem is sikerülne.

SUCIU. Részvétem. Látja, mindez egy csapásra megváltozna, ha most szépen belecsap a markomba. Nálunk a falumban ilyenkor így szokták mondani: itt a kezem, nem disznóláb. *(Kezet nyújt.)*

RUDI *(nem fog kezet a hadnaggyal)*. Megtisztelő lehetőség. Majd megbeszélem a párommal. Végül is úgy illik, hogy ő is tudomást szerezzen a dologról.

SUCIU. Téved. Még ha illik, sem beszélhet erről Auricanak. Ugye, így hívják a kedves élettársát?

RUDI *(leverten)*. Megadom magam. Maguk tényleg mindent tudnak kettőnkről.

SUCIU. Netalán kételkedett benne?

RUDI. Nem, dehogyis, csak hát tudni és tapasztalni közt van némi különbség.

SUCIU. Okos ember. Tehát még egyszer: a maga összes ténykedése mától kezdve hétpecsétes államtitok.

RUDI. Megértettem. Aztán konkrétan miből állna ez a tájékoztatás?

SUCIU. Tetszik a hozzáállása. Egyelőre csak az a feladata, hogy hetente egyszer részletes jelentést ír a megfigyelt személyekről.

RUDI. Heinrich Bartról?

SUCIU. Meg a többiről: Vasile Coposuról, D. Király Károlyról, plusz akiket még kijelölünk magának. Fogalmazzon tömören, pontosan és időrendben! Valahogy így: Heinrich Bart. Hétfő, 16 óra 30'. A célszemély két látogatót fogadott. Egyikük kb. 50 éves,180-190 cm magas férfi. Hangja rekedtes, mozdulatai kimértek. Sötét kabátot és barna félcipőt viselt. A második alacsonyabb, 160-170 cm magas nő rókabundában és barna, hosszúszárú csizmában. Kora cirka 40. Különös ismertetőjele a bal szemöldöke feletti anyajegy. Amikor azonban – információszerzés céljából – én is csatlakoztam volna hozzájuk, csengetésemre nem nyitottak ajtót, ezért, jelentem, semmit sem sikerült róluk megtudnom.

RUDI. Ajvé, meggondolhatom magamat?

SUCIU (*megrökönyödve*). Hogyan? Nem akarja elvállalni?

RUDI. Túl sok a, szinte regénybe illő leírás. Olyanoknak könnyű, akik irodalomtanárnak készültek, de én még fogalmazásból is gyenge voltam a suliban. Emellett fizikailag is kimerít. Sok vele a lótás-futás, követés, márpedig engem tornából is felmentettek valamikor.

SUCIU. Ne ábrándítson ki, jóember! És hagyja a púdert, amíg profikkal társalog. Ehelyett vallja be kereken, hogy egyszerűen nem óhajt együttműködni a román hírszerző szervekkel.

(Szünet.)

Nem válaszol? Attól tartok, rossz vágányra tévedt, barátom. Vagy mindig is ott szaladt, csak éppen engem próbált átverni.

RUDI. Jó! Öntsünk tiszta vizet a pohárba! Kétségtelen, hogy az önökkel való kollaborálás nemcsak kötelesség, hanem óriási tisztesség is számomra, mert van annál izgalmasabb feladat, mint leleplezni a szeretett elnökünk, Pártunk és Kormányunk ellen szervezkedő erőket.

SUCIU *(összehúzza szemöldökét)*. Helyesebben *külföldi* és azok által felbujtatott ellenforradalmi erőket: kémeket, szabotőröket, agresszorokat, miután a román nép magától sohasem vetemedne ekkora gazságra. Úgy ám, kolléga. Bárki belelapoz a román történelemkönyvekbe, azonnal kiderül, hogy mi mindig tudtuk, mivel tartozunk a népnek és lánglelkű vezetőinek egyaránt.

RUDI. Köszönöm a helyesbítést. Én is így értettem. Sajnos van még egy másik bibi is.

SUCIU. Ördögöt van! Aki így szereti az elnökét, pártját stb., stb., azt nem riaszthatja vissza semmilyen pipi sem.

RUDI. Bibi.

SUCIU. Igen? És ez mit jelent?

RUDI. Bubă, wunder Punkt. Orvosi nyelven: epilepszia.

SUCIU *(feláll)*. Köszönöm a kávét és konyakot. Eddig a percig azt hittem, okos emberrel tárgyalok, akinek nemcsak a szíve, hanem az esze is a helyén van. Rosszul hittem, úgyhogy nem is rabolom tovább az idejét. A magam részéről megtettem a kötelességem, amiről nyílván nekem is be kell majd számolnom. Hogy utána hogyan reagál rá a parancsnok, akár maga is kitalálhatja.

RUDI. Hogyan?

SUCIU. Először is azt a szemét nyitja ki, amit legelőször akkor csukott be, amikor maga is, Aurica is gyanús külföldi személyekkel levelezgettek.

RUDI. Mi? Mikor? Kikkel?

SUCIU: Soroljam? Helga: Bécs, Mirella: Miláno, Jakab: Budapest, Ervin: Debrecen… Azt már meg sem említem, hányszor firkálnak olyasmiről, amiről okosabb lenne hallgatni.

RUDI. Maguk… maguk átvilágítják a leveleinket?

SUCIU. Csak a feltűnőbbeket, gyanúsabbakat, és kizárólag nemzetbiztonsági érdekből.

RUDI. Nemzetbiztonsági érdekből? Az más. No de Helga, Mirella… *(Nevet.)* Már azt hittem afféle kémekre, diverzánsokra tetszik célozni. Mert ezekhez nekem semmi közöm, hadnagy úr. Amúgy meg szabad levelezni, nem? Vagy újabban már a szerelmi levelezés is bűncselekménynek minősül?

SUCIU. Annak nem, de: miért pont külföldiekkel leveleznek? Nincs elég derék, dolgos nő és férfi Váradon, esetleg Belényesen, Szalontán vagy akárhol az országban? Kétségkívül van. Csakhogy maguk nem házasságra, hanem olajra akarnak ám lépni, uraim, amit mi… Eláruljam, minek nevezünk?

RUDI *(kezdeti biztonságát fokozatosan feladva.)* Minek, vagyis inkább ne!

SUCIU. A disszidálás burkolt formájának, ami viszont egyértelműen a fennálló rendszer tagadásával egyenlő. És ez tudja, milyen következményekkel jár Romániában?

RUDI. Ön, kérem, félreérti a helyzetet. Nekünk, de komolyan, eszünk ágában sincs Romániát elhagyni. Ez az egész levelezés nem egyéb ártatlan szerelmi előjátéknál kis kulturális kíváncsisággal fűszerezve.

SUCIU. Halt! Öntse csak tovább szépen azt a tiszta vizet a pohárba! És ha már itt tartunk, hadd tegyem én is ugyanezt!

RUDI. Tegye, drága hadnagy elvtárs! Öntől nem tartok, mert ön talpig úriember, akarom mondani úrielvtárs, illetve… (*Kétségbeesetten elhallgat.)*

SUCIU. Nem akarok hencegni, de ami tény, az tény, az vagyok: finom, megértő, vicces rendőrtiszt.*(Emelt hangon.)* De az istenit a drága jó édesanyjának, értse már meg végre, hogy odabent már senki sem fog magával tréfálni.

RUDI *(egész maga alatt van, s csaknem sírva kérdezi)*. Miért? Mit csinálnak velem odabent?

SUCIU. Elevenen megnyúzzák, utána miszlikbe aprítják, beszórják sóval, borssal, paprikával, végül megsütik és megeszik.

RUDI *(idegességében kezeit tördeli)*. De hát miért, kérem, amikor még vissza sem utasítottam önöket? Egyelőre csak annyit közöltem, hogy van egy kis bibi a dologban. Azt viszont nem, hogy el is utasítom.

(*Diszkréten kopogtatnak a szoba ajtaján.)*

SUCIU. Menjen, mondja meg Auricanak, hogy német órát tart, méghozzá kettőt egyszerre, úgyhogy ne zavarjanak bennünket.

(Rudi teljesíti Suciu kérését, majd ismét visszaül a helyére.)

Tehát pipi. És mi volna az?

RUDI. Jó, még egyszer bevallom: epilepsziában szenvedek. Nem szívesen ismétlem, általában el is szoktam titkolni, de önnek ezt is elmondtam, mert el kellett mondanom.

SUCIU. Helyesen cselekedett, annál is inkább, mert mi előbb-utóbb úgyis mindenre rájövünk. Hát ez elég kellemetlen, de mennyiben akadályozza ez önt a munkában?

RUDI. Csak annyiban, hogy amikor rám jön a roham, elkezdek mindenféléről locsogni. Sokszor még arról is, amiről normális állapotban mélyen hallgatok. Nem állítom, hogy ez akkora baj lenne, úgyhogy részemről nem is törődnék a dologgal. Egyedül attól félek, hogy esetleg mást is érdekli, amit ilyenkor összevissza fecsegek.

SUCIU *(rezzenéstelen arccal, szinte unottan)*. Fura betegség, de oda se neki, majd mi vigyázunk magára, mi több *(kétértelműen):* kigyógyítjuk belőle.

RUDI *(színlelt örömmel)*. Ilyen ügyesek a szekus orvosok? Ez lenne ám a világszám, ugyanis nekem azt mondták, hogy az epilepszia gyógyíthatatlan betegség. Köszönöm, tiszta szívemből köszönöm. *(Elkapja Suciu kezét, és megcsókolja.)* Hadnagy elvtárs, számíthat rám: a maguké vagyok testestől-lelkestől.

SUCIU *(hosszan, vesébe látó szemekkel mered a svindlerre.)* Fáin, ezt el is vártuk magától. Akkor fogjunk munkához, és kezdjük a Moszkva utcai nyomdával. Miután ez a lakás, plusz az idő sem alkalmas, egyelőre csak úgy, távirati stílusban, és inkább csak azért, hogy kapjon egy kis ízelítőt a szakmából.

RUDI. Igenis. És még egyszer köszönöm, amiért elnézték nekem ezt az apró botlást a külföldi csajokkal.

SUCIU. Provizórikusan. De ha csak egyszer is csalódunk magában, nyugodjon meg, előbányásszuk a többi *apró* vétkét is.

RUDI. Mégpedig?

SUCIU. Van magának írógépe?

RUDI. Van egy ócska Erika.

SUCIU. Meglátogatták-e néha a „csajai", akikkel el-eljátszogat? Csak bátran, őszintén, mert ha hazudik, arra úgyis rájövünk.

RUDI. Meg.

SUCIU. És bejelentette őket, jóember?

RUDI. Be kellett volna?

SUCIU. Rögtön, különben akár sittre is vághatjuk.

RUDI. Meg vagyok nyugodva.

SUCIU. Én meg örülök, hogy sikerült megnyugtatnom. De térjünk vissza a tárgyunkra! Milyen volt a hangulat a Crişana nyomdában, amikor még ott dolgozott?

RUDI. Ápertén?

SUCIU. Abszolút.

RUDI. Nyomott. A szakik kedvetlenek voltak, és egyre jobban magukba zárkóztak. Nem komázott ott senki senkivel, s a legkisebb sértésre is ölre mentek egymással.

SUCIU. Közben szidták a rendszert, mi? Mintha bizony ő, és nem az imperialisták, illetőleg Nemzetközi Valutaalap tehet arról, hogy ekkora nyomás alatt tart húsz millió állampolgárt. Csak azzal nem számol, hogy van nekünk is ám egy lángelménk, aki akkor is kifizeti a román állam hitelét, ha ezért hébe-korba füvet is kell legelnünk.

RUDI. Nem a rendszert szidták, hanem egymást, amúgy rendes, törvénytisztelő melósok.

SUCIU. Most felsorolok pár nevet, aztán jellemezze őket pár szóban. (Noteszében lapozgat.) Ara-Kovács Attila, Tóth Károly Antal, Tóth Ilona, Szőcs Géza és Keszthelyi András[1].

RUDI. Nem ismerem őket. Kicsodák?

SUCIU. Nagy Béla, Szilágyi Aladár, Varga Gábor, Nagy L. Róbert, Máté Imre, Gittai István, Fábián Sándor, Nikolits Árpád, Zudor János[2].

---

[1] Az Ellenpontok című 1982-ben alapított szamizdat folyóirat szerkesztői.

[2] A Nagyváradi Ady Endre Irodalmi Kör tagjai az 1980-as években.

RUDI. Igazán sajnálom, de őket sem ismerem.

SUCIU. De hallani csak hallott róluk, a fenébe, hiszen ők is nagyváradiak és elég hírhedtek ahhoz, hogy bármelyik nyomdász találkozzék a nevükkel akár a Fáklya, akár a Bihari Napló lapjain.

RUDI. Eggyel-kettővel talán találkoztam anélkül azonban, hogy bármilyen információm lenne a srácokról. Frankón szólva nem is érdekeltek. Amit a nyomdában rám bíztak, zúgolódás nélkül, legjobb tudásom szerint elvégeztem, azontúl pont. Sohasem dugtam, és ma sem dugom abba az orromat, amihez semmi közöm sincs.

SUCIU. Helytelen. A gyöngeség egyik forrása a tájékozatlanság és naivitás. Ez ellen csakis tájékozottsággal védekezhetünk. Mi, azaz a Securitate is ezt teszi, mert aki ma nem informált, az elveszett ember, tisztelt kolléga, ezért ha nekünk akar szolgálni, nyissa ki jól a szemét és fülét is. Figyeljen, kérdezősködjön, és sohase bízzon a Securitatén kívül senkiben. Megértette?

RUDI. Igenis.

SUCIU. Információink szerint ebben a nyomdában rendszerellenes röpiratokat nyomtatnak, és fel akarják támasztani a betiltott Ellenpontok lapot is. A maga feladata az ebben a blokkban lakó személyek megfigyelése mellett, hogy a nyomdászok bizalmába férkőzzék olyan információkat nyújtva, melyek alapján leleplezhetjük az ellenforradalmi erőket. Az akció kezdete: kedd reggel hat óra, amint munkára jelentkezik a dirinél.

RUDI. Már holnapután? Képzelem, milyen pofát vág majd az igazgató, ugyanis elég viharos jelenet közben búcsúztam el az öregtől.

SUCIU. Nem szerette magát?

RUDI. Mint kecske a kést és madár a kalickát. Szerinte léhűtő, megbízhatatlan és gerinctelen parazita vagyok, aki a saját apját is eladná egy tál lencséért.

SUCIU *(nevet)*. És nem igaz?

RUDI. De hadnagy elvtárs! Isten, akarom mondani Ceuşescu elvtárs nevére esküszöm…

SUCIU. Ezúttal nem fog tiltakozni, ne féljen. Sem holnap, sem később, mert maga nekünk, nem neki dolgozik. Csak arra vigyázzon, hogy gyorsan, precízen és kérdezés nélkül hajtson végre *minden* parancsot. Ezt is megértette?

RUDI *(összeüti a sarkait, és katonásan tiszteleg)*. Értettem, tábornok elvtárs!

SUCIU. Még egyszer hangsúlyozom: *minden* parancsot, amit maga akkor is végrehajt, ha saját apja ellen cselekszik, mert szép, szép a szülők iránti ragaszkodás, de a haza és a Kondukátor iránti hűség még ennél is fontosabb. A bohóckodást pedig lehetőleg kerülje, mert én azt nem díjazom.

RUDI. Bocsánat! Úgy lesz, ahogy parancsolja.

SUCIU. Mindjárt elválik. Megjegyzem, a konspirálok nagyon óvatosak és ügyesek. Tulajdonképpen még azt sem sejtjük, kik azok. Vezetőjük, bár ez is csak feltételezés, egy Ungvári nevű szedőmester. Ez a név sem ismerős magának?

RUDI *(elsötétült arccal)*. Az apám, vagyis csak volt, mert az az apa, aki a legnagyobb szükségben cserbenhagyja a családját, az nem lehet az én apám. Eddig úgy tudtam, az ő szűrét is kitették a nyomdából.

SUCIU. Ellenkezőleg: avanzsálták. Ő lett az igazgató jobb keze.

RUDI. Elképzelhető, hogy ugyanabban a csónakban utaznak?

SUCIU. Talán igen, talán nem. Maga csak leskelődjék, szimatoljon, és foglalja össze észrevételeit egy raportban, mely minden szombaton ott várjon engem az asztalon.

RUDI. Hadnagy úr, illetve elvtárs! Kérhetek öntől valamit?

SUCIU. Tessék, de gyorsan, mert mindjárt vége a német órának.

RUDI. Nem küldene engem más helyre *dolgozni*?

SUCIU. Az apja miatt?

(Rövid szünet.)

Ungvári elvtárs, volna szíves válaszolni?!

RUDI. Így is mondhatjuk. *Egy* csirkefogót még lenyelnék, mert mit nem nyelünk le mi, melósok, de *két* csirkefogó már megfeküdné a gyomromat.

SUCIU. Ej, ne legyen már ilyen oktondi! Nem akarok beleszólni a dolgába, de nem veszi észre, milyen adut tart a kezében?

RUDI. Én. Milyen adut?

SUCIU. Ezt a naivitást! Hát amivel két legyet is üthet egy csapásra: bosszút állhat az öregen, és megleckéztetheti az apját is, amennyiben sikerrel jár az akció.

RUDI *(inkább fancsali, mint vidám képpel)*. Jé, csakugyan! Erre nem is gondoltam. Köszönöm a lehetőséget.

SUCIU. Nem tűnik túl lelkesnek. Még egy kis apróság, amúgy végszóként, és behívhatja a kedvesét.

RUDI *(egy fokkal még fanyarabbul).* Állok rendelkezésére. *(Cigarettára gyújt.)*

SUCIU. Igenis, hadnagy elvtárs, vagy ahogy mi mondjuk: am înţeles, să trăiţi!

RUDI. Am înţeles, să trăiţi!

SUCIU *(fejét rosszallóan csóválja)*. Ezek a mai fiatalok. Alig szerelnek le a seregben, már el is felejtették, mi az a katonai protokoll. *(Hanyagul.)* Vágja le az őstökét!

RUDI *(kiesik szájából a cigaretta)*. Az ős micsodát?

SUCIU. Őstökét! Ollója van?

RUDI. Igen, de…

SUCIU. Akkor mit hezitál? Szabaduljon meg azonnal ettől a kapitalista móditól! Hiszen tudja, mélyen tisztelt elnökünk, aki a hadsereg, és most már a maga főparancsnoka is, ki nem állja az ilyesmit.

RUDI *(csöndes eltökéltséggel)*. Nem.

SUCIU. Ungvári! Maga megtagadja a parancsot?

(A férfi előkeres egy ollót, és átnyújtja a hadnagynak.)

Köszönöm. *(Megvizsgálja az élét.)* Nem a legélesebb, de nem fog fájni, ne féljen.

(Közelebb lép a nyomdászhoz, aki azonban kimeredt szemmel hátrál a tiszt elöl. Erre megáll, Ungvári úgyszintén. A jelenet kétszer megismétlődik.)

Ajaj, ez a kis nyuszi még sohase járt borbélynál! Mindegy, egyelőre hagyjuk! Majd megnyiratkozik, ha elmentem! *(Leteszi az ollót az asztalra.)*

RUDI. Ó, hát erről van szó! *(Megkönnyebbülten fújja ki magát, mint aki éppen most érkezett fel a 11. emeletre.)* Ős*tökét*, üstökét. Es ist klar[1]. Üsd a tökét, ne siránkozz!

SUCIU. Mit üssek? Beszéljen hangosabban, mert nem értem!

RUDI. Behívhatom Auricat?

SUCIU. Mindjárt, mester, mindjárt. Egyelőre azon tűnődöm, hogy bízzak meg olyan téglában, aki már az első parancsot megszegi. *(Feláll, megropogtatja a csontjait, és sétál egyet a szobában. Az elnöki kép előtt megtorpan.)* Doamne dumnezeule[2], hogy néz ki ez a reprodukció! Ráma nuku, és még a papír is megsérült. *(Letörli a képet, még le is fújja néhányszor.)* Pardon! Milyen fess, életerős aggastyán. Ötvennek látszik, pedig alig múlt hetven esztendős.

RUDI. Isten nyugosztalja, akarom mondani, éltesse!

SUCIU. Nem gondolja, hogy bajusszal még fiatalabbnak mutatna?

RUDI. Nem hinném. Szerintem sűrű, fekete hajjal talán, bajusszal, szakállal azonban inkább korosabbnak fog látszani.

SUCIU. Hát… próbáljuk ki! Rajzoljunk igen tisztelt elnökünk orra alá egy kurta bajuszkát, aztán meglátjuk, öregebb lesz tőle vagy fiatalabb.

RUDI. Ez komoly vagy valami vicc, hadnagy elvtárs? Elnézést, megyek a ceruzáért. *(Előkotor valahonnan egy ceruzát.)* Tessék parancsolni!

---

[1] Világos.

[2] Úristen!

SUCIU. Úgy, ez az! Akkor most rajzolja oda szépen azt a bajuszkát, hogy megfiatalítsuk vele a Kárpátok leghíresebb elnökét!

RUDI. Parancsára, de… de illik-e? Nekem az elnök arca szent, amihez hozzányúlni nem csak illetlenség, szigorúan büntetendő is.

SUCIU. Aha! Ezért loccsant szét rajta ez a sárgás folyadék, üdítő, rántotta vagy ilyesmi. A fél álla hiányzik, és a szemeit is kiszúrták. Vagy mindez csak úgy magától keletkezett?

RUDI *(apatikusan)*. Akkor most letartóztat?

SUCIU. Egy ilyen tisztelettudó, intelligens ügynököt? Eszem ágában sincs, mazsola. Sokkal értékesebb maga nekünk, ha szolgál, cselekszik, minthogy tétlenül kuksoljon egy büdös kóterben. Szóval? Odakunkorítaná már azt a nyavalyás bajuszkát?

RUDI. Kérem a képet! *(Erősen habozik.)* Nem merem, meg nem is igen látom az értelmét. Ez az egész annyira morbid, gyerekes, vagy minek is nevezzem?

SUCIU. Magának. Mit szólna viszont, ha csupán teszt lenne, azzal a szándékkal, hogy próbára tegyük az engedelmességi készségét? Nem állítom, hogy tényleg az, de akár az is lehetne. Egy apró próba a millióból, mellyel a Securitate operál. Tehát? Végrehajtja a parancsot, vagy egyszerűen kijelenti, köszöni a megtiszteltetést, de pillanatnyilag nem hajlandó együttműködni a román hírszerző szervekkel.

RUDI *(gyorsan odakanyarít egy bajuszt a diktátor orra alá)*. Parancsoljon! Behívhatom Auricat?

SUCIU. Ejha, Hitler-bajusz! Maga minden várakozásomat felülmúlta. Ha ezt a parancsnoknak most megmutatnám.

RUDI (*hamuszürke arccal)*. Megmutatná?

SUCIU *(cinikus őszinteséggel)*. Attól függ, mennyire leszek elégedett magával. Most szépen hazamegyek, és bezárom ezt az elrondított, becses ujjlenyomatával ellátott képet a széfembe. Ha a jövőben mindenről pontosan informál, és továbbra is feltétel nélkül teljesíti, amivel megbízzuk, ígérem, nem is kerül elő többé a trezorból.

RUDI *(saját naivitásán bosszankodva)*. Egy null a Securitate javára. Most aztán valóban azt csinálhat velem, ami csak jólesik.

SUCIU *(kajánul)*. Sajnálom. Ilyen az élet, kolléga. A német órának vége, behívhatja Auricat.

(A férfi tesz néhány lépést az ajtó felé, aztán liszteszsákként huppan a padlóra.)

A nemjóját, ezt meg mi lelte? Ungvári úr! *(Megrázza.)*

(Rudi ügyet se vet a secusra, ehelyett elkezd görcsösen rángatózni.)

Atac de epilepsie. Aurica, jöjjenek be gyorsan, rosszul lett a tanár úr.

(Aurica és Ervin hanyatt-homlok rohannak a szobába.)

AURICA. Mi történt?

SUCIU. Úgy tűnik, epilepsziás rohama van.

AURICA. Neki? Lehetetlen. Sohasem volt ilyen betegsége.

(Ervin megvizsgálja a rángatódzó fiatalembert).

Na? *(Komoran.)* Mi baja van szegénynek?

ERVIN *(megvakarja a fejét)*. Nehéz ügy! A szeme tiszta, légzés, szívritmus szabályos, és még a szája sem habzik még.

SUCIU. Más szóval egészséges.

ERVIN. Maga orvos?

SUCIU. És maga?

ERVIN. Én az lennék. *(Önérzetesen.)* Igaz, hogy csak fogorvos, azért konyítok egy kicsit az általános orvostudományhoz is. És ha én valamire azt mondom, nehéz ügy, az nem jelenti azt, hogy minden rendben van.

SUCIU. Bocsánat!

ERVIN. Aurica kedves, hoznál nekem egy vérnyomásmérőt, hadd mérjem meg a sógor vérnyomását is.

AURICA. Vérnyomásmérőt? Az sajnos nincs nekünk.

ERVIN. Nagy hiba. Vérnyomás-, koleszterin- és vércukorszintmérőnek egyetlen háztartásból sem kellene hiányoznia.

RUDI. Segítség! Eljöttek értem az angyalok. Látjátok, halljátok? Itt röpködnek körülöttünk a szobában… Ne, jaj, ne hagyjátok, hogy elvigyenek!

ERVIN. Ez bizony víziónál és hallucinál. *(Tanácstalanul.)* Lehet, hogy mégis epilepsziás a sógorom?

SUCIU. Elnézést, de nekem most mennem kell.

RUDI. Viszontlátásra, hadnagy úr! Szombaton viszem az írásbeli jelentést, ugyanis sikerült megtudnom a konspirátorok neveit. *(Auricára és Ervinre mutat.)* Tartóztassa le őket! Ezek is benne vannak. Gyorsan, gyorsan, mert megszöknek!

(A hadnagy megkeveredve pislant vissza Rudira, Aurica és Ervin meg a hadnagyra.)

AURICA. De Rudikám! Hogy állíthatsz rólunk ilyen zöldséget?

ERVIN. Mondtam, hogy félrebeszél.

AURICA *(Suciuhoz)*. Akkor nem hadnagy? Bocsánat a kérdésért, de mintha ennek szólította volna a testvérem.

(Ebben a pillanatban feltárul az erkélyajtó, és belép rajta az osztrák nő vastag paplanba burkolózva, melyet, de Helga szempilláit, szemöldökét is, teljesen belepett a zúzmara.)

ERVIN. Jó estét! Aurica, miért nem mondtad, hogy egy jégtündér is lakik az erkélyen?

HELGA. Halt den Mund![1] Hol az a lelketlen gazember, aki elnézte volna, hogy szép lassan megfagyjak? *(Megakad a szeme a földön fekvő Ungvárin.)* Itt vagy, te híres! De mit keresel a parkettán?

ERVIN. Nem látja? Kissé elalélt. *(Epésen.)* Talán túl meleg van a szobában. De ne aggódjék, szerintem mindjárt jobban lesz. Van valami köze hozzá esetleg, és mit keres *maga* ezen a balkonon?

HELGA. Jaj, ne! *(Odasiet a mozdulatlanul fekvő Rudihoz.)* Rúdikám, mi bajod? *(Gyöngéden megpaskolja az arcát.)*

AURICA. Ne paskolgasd, ettől még nem tér tért magához.

HELGA. *(Ráismer.)* Aurica! *(Elámul.)* Méghozzá púp nélkül! Vagy mégsem ő lenne? *(Egész közel lép a nőhöz, és úgy nézegeti, vizsgálja.)* Megengedi? *(Egyik hajtincsét félrehajtva felfedez rajta egy anyajegyet.)* Semmi kétség, ez bizony a huguci! Púp nélkül, vagy ne érjem meg a holnapot.

ERVIN. Na tessék: még egy deliráló páciens! Egyébként nem csoda. Ahogy elnézem, kedves égből pottyant vendégünkre is ráfér némi ápolás.

HELGA. Delirál az öreganyja. Nincs egy órája, hogy ez a hölgy itt bicegett púposan ebben a szobában.

ERVIN. Szóval ráadásul bicebóca is? Aurica, megmagyaráznád, ez hogy lehet, mert nekem itt erősen bűzlik valami.

HELGA. Most már nekem is.

SUCIU. Megengedik, hogy én is kérdezzek valamit?

ERVIN. Maga még itt van? A német órának vége. Menjen haza, hadnagy vagy kicsoda!

HELGA. Nem kéne telefonálni a mentőknek?

ERVIN. De aggódik érte. Rokonok, és, újra kérdem, mit keresett kinn a balkonon?

HELGA. Talán kérdezze meg a jegyesét!

ERVIN. Aurica?

AURICA. Tudja a tatár, különben sem ismerem.

---

[1] Fogd be a szád!

HELGA. Én viszont igen, még ha itt-ott meg is változott, kivéve azt az anyajegyet ott a homlokán.

(A lány reflexszerűen kap a fejéhez.

Eltrafáltam, mi? Hogy mi szükség volt erre az átváltozásra, sejtelmem sincs, de hogy nem jóban *sántikál*, azt gyanítom. *(Eltűnődik.)* Még az is megeshet, hogy nem is a Rúdi testvére. De akkor kicsoda, és miért tagadja le magát?

(Fütty. Suciu hadnagy füttyentett.)

AURICA. Ervinkém, volnál szíves kitenni a szűrét ennek a farkasfogú lotyónak.

HELGA. Ccc, és te mi vagy, te repedtsarkú bártündér?

AURICA. Hülye osztrák, majd adok én neked repedtsarkot! *(Helga hajába kap.)*

HELGA. Osztrák? Na ugye, hogy felismert.

(A két nő eszeveszett dühvel esik egymásnak, végül elesnek, de a földön is folytatják a birkózást, és egymásba karolva hemperegnek a parkettán. A fogorvos megpróbálja szétválasztani őket, mire akkorát kap az egyiktől, hogy egyensúlyát vesztve tottyan maga is melléjük. A hadnagy gyönyörködve szemléli az ádáz küzdelmet, különösen, amikor a nők már a ruhájukat is kezdik leszakítani egymásról. Utóbb gondol egyet, és Rudi mögé lopózva nagyot kiált a férfira.)

RUDI *(riadtan ül fel).* Madonna mia, mi történt?

(A birkózók tágra nyitott szemekkel merednek Rudira.)

SUCIU *(gúnyosan).* Isten hozta közénk, tanár úr! Wie geht's? Hogy szolgál a kedves egészsége?

RUDI *(csüggedten).* Kösz, nagyon jól vagyok.

HELGA. Te aztán jól megijesztettél bennünket! Már kezdtem azt hinni, hogy valami komolyabb bajod van. *(Suciuhoz.)* Maga meg mit vigyorog?

RUDI. Látom, bejöttél az erkélyről.

HELGA. Még szép, hogy bejöttem. Inkább fagytam volna meg abban a jéghideg ládában?

RUDI. Bocsáss meg, a dolgok kicsit másként alakultak, mint terveztük. *(Feláll, beül a hintaszékbe, rágyújt egy cigarettára, és elkezd hintázni.)*

ERVIN *(elképedve)*. Ti ismeritek egymást?

RUDI. Hogyne. Mi küldtük ki az erkélyre.

ERVIN. Mi? Ki az a mi, és miért küldtétek oda ezt a szépasszonyt?

(Aurica figyelmeztetően köhint.)

RUDI. Hagyd, feladtam. Szamárság akkor is harcolni, ha többet veszítünk, mint amennyit nyerhetünk. Hát Aurica meg én. Ja, mi ketten ókumláltuk ki az egészet.

(Újabb fütty. Természetesen megint Suciu füttyentett.)

ERVIN. Megint maga az? Ha nem távozik máris, isten uccse, kidobom.

RUDI. Késő. Bár megtettem volna én korábban! *(Rezignáltan.)* De hát féltem, nem tettem, és most legördül a függöny, vége a darabnak, melyben színészként, íme, megbuktam.

ERVIN. Micsoda függöny? Öregem, hogy te milyen hülyeségeket beszélsz időnként.

SUCIU. Pardon, pontosan mit jelent az, hogy kiókumlál?

RUDI. Kisüt, kieszel.

SUCIU. Értem. És mit sütött ki Auricaval?

ERVIN *(Rudihoz)*. Az anyját! Hogy ez milyen kíváncsi! Kidobjam?

RUDI. Nem lenne butaság. Sajnos nem lehet, ugyanis a barátnőm éppen előle bújt el a ferslágban.

SUCIU. Maga megint félrebeszél, hiszen nem is ismerem.

ERVIN. Maga sem? Hát ez egyre bonyolultabb. Előbb ez a rosszullét, most maga. Még a végén kiderül, hogy mégiscsak zsarut tisztelhetünk az elvtársban.

RUDI. Eltaláltad: tényleg az, én meg egy megtévedt, notórius szélhámos.

(Általános elképedés. Aurica megpróbál nevetni, de a komoly arcok láttán reménytelenül feladja.)

ERVIN. Amennyiben?

RUDI. Amennyiben csempészáruval üzérkedem, és ezzel megkárosítom az államot. Emellett tanítok, de azt is illegálisan, mert se némettanári diplomám, se iparűzési engedélyem nincs.

AURICA. Nem tudom, mi bírt rá, hogy itt mindenki előtt kipakolj, de ha már így alakult, azért én mégsem nevezném notórius szélhámosnak magamat. Végül is nézzük, mit forgalmaz a testvérem! 1. kávé. Ez valami kábítószer, mint az ópium, hasis, LSD? Egyik sem. Egyszerű élvezeti cikk, melynek importjáról az állam számomra megmagyarázhatatlan ok miatt egyelőre lemondott. Legalább kartellára adnák, mint a vajat, olajat, kenyeret. 2. Antibébitabletták. Az állam célja a népesség gyarapítása húszmillióról huszonkettőre. Az enyém viszont az, hogy akkor szüljek, amikor akarok. Olyan nagy bűn ez? Utóvégre az én testem itt a tét, azzal meg, már ne is haragudjon a Pártunk és Kormányunk, hadd tegyek azt, ami *nekem* konveniál. 3…

SUCIU. Kisasszony, kisasszony, tudatában van annak, mit beszél?

RUDI. Keine Rede, szó sincs róla! Egyszerű pincérnő ez, hadnagy úr. Kérem, nézze el neki. Ha valaki hibázott, és felelnie kell a bűneiért, az egyedül én vagyok.

HELGA. Eszemben sincs szolidarizálni ezzel a nőcskével, és Rúdi törvénnyel való összeütközését sem bagatellizálom, csupán arra kérem a felügyelő urat, mert most már látom, hogy igazán az, tekintse enyhítő körülménynek, hogy munkanélküli a vőlegényem. Valamiből neki is élnie kell, hadnagy úr, nem szólva erről a garzonról, melynek részleteit szintén fizetnie kell valamiből. Ennek ellenére nyilván sohasem "károsítja meg" az államot, ha Rúdika munkanélküli segélyben részesül.

SUCIU. Érdekes elképzelés. Szinte úgy beszél, mint egy kapitalista.

HELGA. Merthogy az is vagyok, kedves uram. Osztrák állampolgár, plusz Rudi menyasszonya, akihez eltökélt szándékom feleségül menni. Ön, úgy nézem, megértő, jóindulatú felügyelő, aki nem venné a szívére, hogy e miatt a szerencsétlen ballépés miatt, veszélybe kerüljön az esküvőnk. *(Megfogja a férfi kezét.)* Ne félj, Rúdi, veled vagyok.

SUCIU. Láthatnám az útlevelét? Köszönöm. *(Figyelmesen elolvassa.)* Helga Süß, Wien. Persze, ki is lehetne más? Már csak azt magyarázza meg, nem *(Auricahoz fordul)*, inkább öntől szeretném megtudni, miért tetette magát púposnak és sántának!

RUDI. Erről is én, csakis én tehetek. Hogy szánalmat ébresszen Helgában, és ezzel nagyobb adakozásra buzdítsa. Na nem azért, jószívű volt ő így is, de hát egy munkanélküli kamráját nehéz ám megtölteni. Hát még ha olyasmiért is tök üres, amiért az alimentárák[1], hentes- és egyéb boltok is üresek.

SUCIU *(gúnyosan)*. Szép kis vőlegény: fejőstehénnek nézi az araját.

RUDI. Elég durván fogalmaz. Én inkább humanitáriusnak segélynek nevezném, melynek révén Aurica is, én is élelmiszerhez jutottunk.

SUCIU. Meg persze dohányhoz, a házasságlevelet már nem is említem, hogy utána csapot, Auricat itt hagyva a kapitalistákhoz repüljön. Tudja, milyen magatartásnak hívja ezt a kommunista etika?

AURICA. Nem hallgatna meg a felügyelő úr esetleg engem is? *(Rövid, de annál gyötrőbb vívódás után.)* Ez azért így nem igaz. A pénz, élelem oké, de a házasságlevelet tagadom.

HELGA *(rosszat sejtve)*. Konkrétabban?

AURICA *(Rudihoz)*. Megsúgjuk neki?

RUDI. Most már mindegy, ki vele! Kicsit ugyan fájni fog, amiért máris megkövetem a hölgyeket és urakat, ezzel szemben mindenki megtudja, kinek mi a szerepe ebben a darabban.

AURICA *(hirtelen elbizonytalanodva)*. Beszélhetnék vele négyszemközt, hadnagy úr?

SUCIU. Nem, sőt, tízszemközt sem, mert velem jön. *(Rudihoz.)* És maga is. Majd a Sec…, őrszobán folytatjuk a csevegést.

---

[1] Alimentară: közért, ABC-áruház.

HELGA. Máris bevinné? Annyira biztos benne, hogy hibázott? De még ha hibázott volna is, engem nem érint? Szerintem igen, akkor pedig csak beszéljen. Hadd tudjuk meg mi is az igazat.

ERVIN. Dehogy hibázott! Egy ilyen komoly, gerinces ember, mint Rudika? Ez, kérem, abszurdum. Auricaért pedig pláne, hogy tűzbe teszem a kezemet.

RUDI. Meg is érdemli, én viszont nem. Nagyon hálás vagyok, amiért megvédtél, bár mindnyájatoknak hazudtam. Talán kezdjük a sort Helgával, már ha a hadnagy úr is megengedi.

SUCIU. Beszéljen! *(Megnézi a karóráját.)* Kap rá tőlem öt percet. De figyelmeztetem: ha olyasmiről cirpel, ami nem tartozik reájuk, már veheti is a kalapját.

RUDI. Köszönöm, ön igazán nagyvonalú rendőrtiszt. Tehát Helgácska. Ezennel töredelmesen bevallom, hogy sohasem akartam elvenni. Nem emlékszem, hogy ígértem volna ilyesmit, de ha ígértem volna, sem teszem meg, mert én bizony szeretem a hazámat.

(Döbbent csend.)

HELGA *(dühtől remegő hangon).* A gazember! Hát ezért hagyott volna megfagyni. A pénzemet és ajándékaimat bezzeg elfogadtad, mi?

RUDI. Azt el. A többivel együtt, ugyanis hasonló célból csaptam a szelet egy németországi meg egy olasz nőnek is. Emellett azt is be kell vallanom, hogy nem is vagyok muzsikus, ennélfogva természetesen hegedülni sem tanultam. De miután szeretett exférjed is zenész volt, gondoltam, ezzel még inkább sikerül belopnom magamat a szívedbe.

HELGA. Du… du Heiratsschwindler[1]! Verjen meg ezért a muterod odafönt. *(Odaszalad a hegedűhöz, felkapja, és széttöri Rudi kobakján.)* Felügyelő úr, tartóztassa le rögtön ezt az imposztort! Feljelentem házasságszédelgésért!

RUDI *(fejét tapogatja)*. Ujujuj, ez kemény volt! Még szerencse, hogy csak hegedültem, nem tubáztam.

ERVIN. Barátom! Ezt sem tételeztem ám fel rólad. Remélem, egyedül tervelted ki az egészet.

RUDI. Nyugodj meg, tök egyedül. Kivéve azt az apróságot, hova rejtsük a hadnagy elöl az osztrák nőt. Tudod, nálunk az a szokás újabban, ha külföldit látunk vendégül, azt rögtön be is jelentjük a megfelelő hatósági szerveknél. De hát… izé… elfelejtettem, és hát, igen, most mit hazudjak, attól féltem, hogy lebukunk. Egy szó mint száz, nyugodj meg, Aurica ártatlan, erre akár meg is esküszöm.

ERVIN. Nagy smekker vagy te Ungvári.

AURICA *(mélyen lesújtva)*. Ellenkezőleg! Inkább hülye, hülye, hülye. És tudod, miért? Mert saját magad buktattad le magadat.

RUDI. Ámen. Felügyelő úr! *(Feláll, eldobja cigarettáját, és mindkét kezét Suciu felé nyújtja.)* A magáé vagyok, letartoztathat.

(Ebben a pillanatban szokatlan lárma hallatszik. Mintha valamennyi blokklakó egyszerre kapcsolta volna be a tévét, rádiót. Ugyanakkor kívülről lövéshez hasonló dörrenések szüremlenek a lakásba.)

ERVIN. Úristen, mi történt? Kitört a forradalom Romániában?!

SUCIU *(a telefonhoz iramodik).* Alo, Securitatea?… Da… Da… Imposibil[2]!… Bine înţeles… La ordin, tovarăşu colonel[3]! *(Leteszi a kagylót.)*. Viszontlátásra! További kellemes szórakozást! *(Rudihoz.)* Ezt az izét pedig égesse el, vagy tegye el emlékbe. *(Visszadja Ceauşescu összegyűrt arcképét. El, miközben a szomszéd szobából ismét fölcsendül a Hora Unirii című dal.)*

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima româna,
Să-nvârtim hora frăţiei
Pe pământul României!

[1] Házasságszédelgő.
[2] Lehetetlen!
[3] Természetesen…Parancsára, ezredes elvtárs!

TARTALOMJEGYZÉK

AZ AKTÍV PIHENÉSRŐL …… 2
SZAKÍTÁS ……..... 5
HA FELTÁMAD A SZÉL ……..... 10
BOLONDOK …….…… 13
BUROKBAN SZÜLETETT ……15
ÉN, ARTHUR CLARKE MONTGOMERY …..….. 19
HA ÉN EGYSZER KINYITOM A SZÁMAT ….…. 27
CSALÁDI CSOPORTKÉP (ANNO 2012) ...……. 34
AURA ……...…….. 44
A 24. ÓRÁBAN ……..... 58
HAZUGSÁGOK ……...… 62
LÚZER …..……. 72
CSILLAG SZÜLETIK ……. 83
BONYOLULT VILÁG……. 88
URSULA ……..…92
TAVASZI NAPFÜRDŐ ……..… 103
PRÓBAIDŐ …… 104
ORCHIDEÁK 111
RAC VASILE 123
MINDIG MOZGÁSBAN 130
SMEKKEREK …..…….. 136